

HET BOEK DER RICHTEREN.

Het boek der Richteren, bij de Hebreeën Schofetim, in de Septuaginta Kritai en in de Vulgata liber Judicum geheten, wordt aldus genoemd, omdat de kern van het boek de opeenvolgende geschiedenis van de richteren bevat.

Het boek deelt mee, wat met Israël heeft plaatsgevonden vanaf de tijd van de dood van Jozua en de oudsten tot op het optreden van Samuël, en omvat een tijdruimte van ongeveer 350 jaar. Het geeft ons een juiste blik in de burgerlijke en godsdienstige toestanden van het volk, toestanden die niet zelden van het diep verval van Israëls volk op godsdienstig gebied getuigenis geven en die daarom de weg banen voor het optreden van een man als Samuël, die het volk weer terugvoert tot de zuiveren dienst van de Heere God.

Het laat zich verdelen in drie hoofddelen, Het eerste deel loopt van 1 tot 3: 6; het tweede van 3: 7 tot en met 16; en het derde van 17-21.

Het eerste deel (1: 1-3: 6) geeft een overzicht van de verhouding van Israël tot de overgebleven Kanaänitische volken en spreekt in het algemeen van een beurtelings inzinken en opleven van het Israëlitische volk, tengevolge van zijn verlaten van God en het weer door Hem gered worden, na voorafgegane boete en berouw.

Het tweede deel (3: 7-16: 31) behelst de geschiedenis van de opeenvolgende richters, zoals deze het volk door de gunstige beschikking van God hebben verlost van hun vijanden, in wier handen zij waren gevallen ten gevolge van hun afgoderij.

Het derde deel (17-21) bestaat als het ware uit twee aanhangsels, die naar de feiten die ze behelzen, wel in de periode van de richteren hebben plaatsgevonden, maar pas nu worden vermeld om het aaneengeschalkte verhaal van de opeenvolgende gebeurtenissen, die met de richteren in verband staan, niet af te breken, terwijl tevens met het vermelden van deze geschiedenissen bedoeld wordt een blik te geven op de tijdgeest, die toen heerste.

Uit het gehele boek blijkt duidelijk, dat de gewijde schrijver de aandacht vestigt op het feit dat Jozua's voorspelling uitkomt, dat Israël niet het verbond houdt dat bij Sichem vernieuwd was, dat de overgebleven Kanaänieten hen tot een valstrik werden, maar ook dat de Heere, omwille van het verbond, Israël gedurig weer verlost uit de hand van zijn vijanden, wanneer het met waar berouw tot Hem de toevlucht neemt.

Als wij dit boek verwierpen, dan was er een tussenruimte van enige eeuwen, waaruit ons het niet het minste van het nieuwe volk in Kanaän, van zijn omstandigheden en ondervindingen bekend zou zijn; dan ontbraken volstrekt alle berichten van de voortgaande bijzondere leiding van God ten opzichte van Zijn uitverkoren volk uit deze tijd; dan misten wij vele merkwaardige bewijzen van de onbeperkte en naar vrij welbehagen handelend kracht van

God, die dit boek voorstelt; ons ontbraken eindelijk ook de vele zedelijke voorbeelden zowel van goede als van slechte zijde, en de grote zedelijke schilderij, die de Bijbel in haar geheel voorstelt, verloor dan zeer merkwaardige trekken. Of deze geschiedenissen naar de smaak van onze tijd zijn, hebben wij niet te vragen; zij waren, zoals zij waren, en andere konden niet vermeld worden, dan gebeurd waren; genoeg is het, wanneer zij voor het doel van de Bijbel passend zijn.

RICHTEREN

HOOFDSTUK 1.

DE STAM VAN JUDA VOERT IN JOZUA'S PLAATS DE STRIJD.

I. Vs.1-21. Na de dood van Jozua besluiten de kinderen van Israël de strijd tegen de Kanaänieten voort te zetten, en deze uit het hun tot erfgoed gegeven land geheel uit te roeien. Overeenkomstig de aanwijzing die hun op het ondervragen ten deel geworden is, opent de stam van Juda in gemeenschap met Simeon de strijd, slaat eerst de koning van Bezek, verovert hierna Jeruzalem, en reinigt also het eigen gebied van de nog aanwezige Kanaänieten; alleen kan de stam de bewoners van de vlakte niet overweldigen vanwege de ijzeren wagens, die zij hebben; evenmin kunnen de kinderen van Benjamin de hun toegedachte stad Jeruzalem in hun macht houden, maar worden door de Jebusieten daaruit verdreven. Zoals de stam van Juda ten opzichte van de verdere verovering van het land volgens de wil van God handelt, zo handelt het ook bij de gemaakte veroveringen Op wettige wijze, daar het niet alleen het door hem veroverde Jeruzalem aan de stam, waaraan het door Jozua toegewezen is, overlaat, maar ook Kaleb in zijn erfenis plaatst, en aan de nakomelingen van Hobab de hem door zijn zwager Mozes gegeven toezegging vervult.

1. En het geschiedde na de dood van Jozua, in het jaar 1435 vóór Chr., dat de kinderen van Israël de HEERE vroegen,

1) zeggende: a) Wie zal onder ons het eerste optrekken

2) naar de Kanaänieten, om tegen hen te strijden? 3) Welke van de twaalf stammen zal de verdelgingsoorlog tegen de nog overgebleven Kanaänieten openen?

a)Richteren 20: 18

1) De tijd, dat de Israëlieten dit deden, is niet met zekerheid aan te geven. Hoogstwaarschijnlijk echter nadat zij enige tijd in Kanaän hadden gewoond, en uitbreiding van de landstreek noodzakelijk was geworden door de vermeerdering van het volk..

Ongetwijfeld heeft dit vragen plaatsgevonden door de priester Pinehas, en wel door middel van de Urim en Tummim. Het was toch een volksbelang en de beslissing van die belangen werden aan de hogepriester voorgelegd, opdat deze, op de zo-even genoemde wijze, ze de Heere zou voorleggen..

2) In het Hebreeuws Jaalèh, optrekken. Duidelijk blijkt hieruit, dat men voornemens was, die Kanaänieten aan te pakken, die in de bergachtige streken van Juda's stam woonden. Daarom wordt het woord optrekken gebruikt, omdat zij hoger lagen dan de Israëlieten, die tot de stam van Juda behoorden..

3) Israël is gelovig en gehoorzaam na de dood van Jozua. Evenals een kind na de dood van de vader, heeft het de beste voornemens. Het is ijverig, om snel en met kracht te doen, wat Jozua bevolen heeft. Zoals de wet gebiedt (Num.27: 21) vraagt het God door zijn priester. Zo is

menigeen na het afleggen van zijn belijdenis, na de dood van vrome ouders, ijverig om vroom te zijn. Menigeen verlaat een opwekkende prediking met voornemens van boete. De eerste liefde is vol gloeiende ijver. Goed beginnen is nooit zonder zegen, maar het beste is voortdurend aan God gehoorzaam te zijn.

2. En de HEERE zei, door middel van de Urim en Tummim (Ex.28: 30 Deuteronomium 33: 8): Juda zal optrekken, 1) en aan de overige stammen een goed voorbeeld geven, zoals deze stem reeds in de zegen van Jakob (Genesis49: 8vv.) als voorvechter van zijn broeders aangewezen is. Ziet, Ik heb dat land in zijn hand gegeven, 2) zodat zijn strijd niet alleen hem gelukken zal, maar voor de anderen van grote invloed zal wezen.

1) Wanneer Israël gelovig en gehoorzaam is, gaat Juda altijd vooruit, in de woestijn aan de spits van het leger, na de tijd van de richteren, als David op de troon van Israël zit, zo ook in de tijd van de vervulling, als de leeuw van Juda de vijand, de dood, overwint.

Wanneer wij tegen onze geestelijke Kanaänieten willen strijden, moet Christus Jezus, de Leeuw uit de stam van Juda (Openb.5: 5), de eerste aanval doen en de strijd leiden.

2) De stam van Juda was de talrijkste en machtigste van allen, en daarom moest Juda dit het eerst wagen. God eist dienst, naarmate van de sterkte, die Hij gegeven heeft. Van diegenen, die meest bekwaam zijn, wordt het meeste werk verwacht. Juda was eerst verzorgd, het lot voor Juda was allereerst opgekomen, en daarom moest Juda allereerst en ten behoeve van zijn broeders strijden..

De stam van Juda was degene, waaruit de Messias zou voortkomen, waarom Christus, de Leeuw uit de stam van Juda, als het ware zelf voor de andere stammen heentrok (Jud 1: 2)..

Uit deze bijvoeging blijkt, dat de Heere bovendien nog door een hoorbare stem heeft geantwoord en aan de priester Pinehas zich op bijzondere wijze heeft geopenbaard. Voorts, dat de roeping van Juda gesterkt wordt door een belofte. Juda wordt geroepen, om de wil van de Heere te volbrengen, maar de Heere belooft hier, dat wanneer Juda Zijn wil volbrengt, hij zeker op een goede uitslag kan hopen. Wat meer zegt, de Heere verzekert hem, dat hij reeds vóór de strijd van de overwinning verzekerd kan zijn, omdat Hij zegt: "Ik heb het gegeven", en niet: "Ik zal geven"..

3. Toen zei Juda tot zijn broeder Simeon, wiens toegewezen erfenis binnen de zijn lag (Joz.15: 1vv.; 19: 1-9): Trek met mij op in mijn lot, in de mij ten deel gevallen erfenis, en laat ons tegen de Kanaänieten strijden, hen geheel daaruit verdrijven, zo zal ik ook met u optrekken in uw lot, en u helpen, om het uw geheel in uw macht te brengen. Dit voorstel werd aangenomen en alzo trok Simeon met hem.1)

1) Merk hier op, dat de sterkste geenzins verachten, maar integendeel verlangen moeten de bijstand zelfs van degenen, die minder sterk zijn. Juda was de aanzienlijkste onder alle stammen, en Simeon daarentegen de geringste, en nochtans verzoekt Juda om Simeons vriendschap en wenst, dat hij hem wilde helpen. Hoe het zij, het hoofd kan niet zeggen tot de

voet, ik heb u niet nodig, want wij zijn van één lichaam en dus onderling elkaars leden (Jud 1: 3)..

Wanneer Israël gelovig is, blijft het ook eensgezind. Juda en Simeon trokken in geloof tezamen, als één stam, één hart en één ziel tot dezelfde strijd. Zo eensgezind zijn kinderen, wanneer zij in geloof van het graf van hen vader komen. Gods kinderen zijn goede broeders en zusters, zij twisten niet met elkaar om de erfenis, zij genieten die in liefde.

Zoals de Christenen in het algemeen, zo moeten in het bijzonder ook broeders en zusters goede burens zijn en in vrede en eensgezindheid naast elkaar wonen.

Simeon wordt hier broeder of broederstam van Juda genoemd, niet zozeer, omdat oorspronkelijk Juda en Simeon uit één moeder waren geboren, maar met name omdat Simeons gebied in dat van de stam van Juda lag..

In de grondtekst komt zo duidelijk uit door de verschillende woorden, die voor "optrekken" worden gebruikt, dat het Juda te doen is om alleen zijn verkregen erfenis te bemachtigen, zoals hij dan ook belooft, Simeon de behulpzame hand te bieden, om diens verkregen grondbezit te veroveren uit de handen van de Kanaänieten..

4. En Juda trok in vereniging met Simeon op, over de noordelijke grenzen van zijn gebied, in de Jordaanvlakte beneden Beth-Sean, waar een leger van vijanden onder de koning van Bezek (1 Samuel .11: 8) zich verzameld had, en de HEERE gaf de Kanaänieten en de Ferezieten (Genesis 13: 7 "De 1: 8) in hun hand; Hij bracht ze in de macht van Juda en Simeon, en zij sloegen hen op het open veld bij Bezek 1) (= bliksemstraal), tienduizend man. 2)

1) Volgens het Onomastikon (Jos 10: 29) waren er, ten tijde van Eusebius en Hiëronymus, twee dichtbij elkaar gelegen plaatsen met de naam Bezek tussen Sichem en Beth-Sean; volgens 1 Samuel .11: 8 moet echter deze plaats nog enigszins meer oostelijk, niet ver van de rechteroever van de Jordaan, en wel in ongeveer gelijke richting met Jabes, in het oostelijke Jordaanland, gelegen hebben..

2) Het gelovige, gehoorzame, eensgezinde Israël kan overwinnen..

Dat allen, die de Heer liefhebben, het opmerken!.

In deze woorden is de geschiedenis van de gehele strijd kort samengevat, terwijl dan in vs.5-7 nog de gevangenneming en het straffen van de vijandelijke koning Adoni-Bezek als de gewichtigste gebeurtenis verhaald wordt. De vijanden zijn aangeduid onder de naam van Kanaänieten en Ferezieten, die twee volkeren, die reeds vroeger (Genesis 13: 7 en 34: 30) de gezamenlijke bevolking van Kanaän vertegenwoordigen, en weliswaar zo, dat onder de Kanaänieten hoofdzakelijk die in de vlakte aan de Jordaan en aan de Middellandse zee (Num. 13: 29 Joz. 11: 3) en onder de Ferezieten de op het gebergte wonende volksstammen (Joz. 15: 9) worden begrepen..

7. Toen zei Adóni-Bezek, indachtig aan zijn vroegere wreedheden: Zeventig koningen, met afgehouden duimen van hun handen en van hun voeten waren eertijds onder mijn tafel, alsof zij honden waren (Matth.15: 27),de kruimen oplezende 1) en ik achtte mij de machtigste en onverwinnelijkste heer in het gehele land, die niemand zou kunnen weerstaan; zoals ik gedaan heb aan hen, die ik overwonnen had, zo heeft mij God, in wiens hand ik gevallen ben, en die aan mijn hoogmoed een einde gemaakt heeft (Jer.13: 11 Dan.4: 34), vergolden! 2) En zij brachten hem, op hun verdere krijgstocht te Jeruzalem en hij stierf daar, aan de gevolgen van de geleden pijn.

1) Dit was zonder twijfel vóór de aankomst van de kinderen van Israël in Kanaän voorgevallen. Deze overwonnen in het geheel 31 koningen (Joz.12: 24 ; in die streek, waar Adoni-Bezek regeerde kwamen zij wel, maar nu was de macht van dat volk gebroken en tot een klein gebied beperkt..

Men hieuw de duimen van de handen en de voeten af, opdat de hand niet meer de boog zou kunnen voeren en de voet onzeker in tred zou zijn. Toen in het jaar 456 de inwoners van Aegina overwonnen waren, gaven de Atheners hun overwinnaars bevel hun de rechterduimen af te houwen, zodat zij wel de riemen maar niet de speer konden voeren (Aelian. Var. hist. 2,9). Mohammed beval (soera 8: 12) de vijanden van de Islam te straffen met het afhouden van het hoofd en de einden van de vingers. Curtius verhaalt, dat de Perzen Griekse gevangenen aan handen, voeten en oren verminkt, tot een lang spel bewaarden (de reb. Alex. 5,5,6). Posidorus verhaalt (bij Athenaëus lib. 4 p. 152, d.), dat de koning van de Parthers bij de maaltijd zijn hoveling spijs toewierp; deze ving ze als een hond op, en werd als een hond bloedig geslagen. Wreed is de geschiedenis van de wreedheid.

2) In het menselijk leven worden de dingen dikwijls wonderbaar omgekeerd, en wel niet door het toeval, maar door Gods bijzondere leiding (Genesis37: 19vv. vergel. Genesis43: 3).

"Wanneer," zo zegt Homerus (II.4: 160) "de Olympiër niet dadelijk straft, doet hij het toch later. Bij de oude volken was veelvuldig de ethische grondstelling bekend, dat men dezelfde pijn moest lijden, die men anderen aandeed. De latere Grieken noemden dit Neoptolemische Tisis, omdat Neoptolemus eveneens geleden heeft als hij gezondigd heeft (Pausanias 4: 17,3). Hij had aan het altaar vermoord, ook hij viel bij een altaar. Phalaris had mensen in een stierenbeeld verbrand; men deed hem dezelfde straf aan (vgl. gesta Romanorum cap.48). Wat Dionysius aan de vrouwen van zijn volk gedaan had, moesten zijn dochters lijden

Vergelijk 2 Samuel .12: 11. De Heidenen hebben wel kunnen erkennen, dat er een levende God is, die kwaad met kwaad vergeldt; daarom is geen mens te verontschuldigen (Rom.1: 19vv.; 2: 14vv.)..

Zie hoe veranderlijk en onbestendig deze wereld is en hoe onbestendig haar hoge plaatsen zijn. Laat de hoogste niet trots, noch de matigste zeker zijn; zij weten niet hoe laag zij zullen zinken vóór hun dood..

Het getal 70 is een rond getal. Zoals boven reeds is opgemerkt, had Jozua in het geheel niet meer dan 31 koningen overwonnen. Adoni-Bezek noemt nu het getal 70 en uit snoeverij en om daarmee te kennen te geven, tot wat een vernederende behandeling hij vele koningen had veroordeeld..

8. Want de kinderen van Juda hadden, na de overwinning van de Kanaänieten en Fereziëten bij Bezek, zich weer naar hun gebied gewend, en tegen Jeruzalem gestreden, dat aan de noordelijke grenzen lag, door Jozua aan Benjamin was gegeven, maar door hem nog niet aan de Jebusieten ontnomen was (Joz.15: 63; 18: 11vv.), en zij hadden haar ingenomen, en de inwoners met de scherpte van het zwaard geslagen; en zij hadden de stad in het vuur gezet. 1)

1) De koning van Jeruzalem (Joz.10: 3,18-29) was reeds gedood, maar de stad nog niet ingenomen. Dit gebeurt nu, terwijl zij tevens geheel in brand wordt gestoken. Omdat echter Juda en Simeon verder optrekken, om ook andere streken te veroveren, wordt Jeruzalem weer door de Jebusieten opgebouwd, die daarin blijven en zich vooral in de burg versterken, totdat deze door David wordt veroverd (2 Samuel .5: 6). De mening, dat door Juda wel de stad maar niet de burg werd ingenomen, wordt door geen enkel bewijs gestaafd. Er staat hier duidelijk, dat de stad waaronder ook de burg, als die toen reeds bestond, in brand werd gestoken..

12. En Kaleb zei, zoals reeds Joz.15: 13vv. voorlopig bericht is, maar hier nogmaals, overeenkomstig de geschiedkundige samenhang, moet verteld worden: Wie Kirjath-Sefer zal slaan en haar innemen, die zal ik ook als prijs van de overwinning, mijn dochter Achsa (= versiersel om de enkel), tot vrouw geven. 1) Tot overwinning van die stad was een bijzondere aanmoediging tot dapperheid nodig, daar zij zeer steil gelegen en bijzonder moeilijk te overwinnen was.

1) Kalebs persoonlijke ijver wordt des te meer hier vermeld, omdat het de algemene zaak, de eer van zijn stam gold. Bij de verovering van Hebron heet het: "en zij sloegen", bij de strijd om Debir "Kaleb zei". Hij zet het liefste, dat hij heeft, als prijs voor hem, die de sterke bergvesting en de zetel van de afgodendienst bestormt. Het is zijn enige dochter (1 Kronieken 2: 49) Achsa, hem op latere leeftijd geboren. Iets beters kan hij niet geven; meer kan hij zijn ijver voor Israëls zaak niet bewijzen. Door verdienste de dochter des huizes te verkrijgen was een schone zaak, die te allen tijde voor jonge mannen begeerlijk was. Zo verkreeg David de hem liefhebbende Michal. De verovering van Debir is daarom bijzonder vermeld tot verheerlijking van Kaleb en van zijn liefde voor Israël.

13. Toen nam Othniël (= leeuw van God) haar in, de zoon van Kenaz 1) (= jagende) broeder van Kaleb, die jonger was dan hij, en Kaleb gaf hem, overeenkomstig zijn belofte, Achsa, zijn dochter, tot vrouw.

1) (Jos 15: 17)

Volgens een andere verklaring, "de Keniziet"; dan wordt Othniël "broeder van Kaleb" genoemd. Ook het huwelijk van een oom met zijn nicht was door de wet niet verboden..

15. En zij zei tot hem: Geef mij een zegen, geef bij hetgeen gij mij en mijn echtgenoot toegedeeld hebt, nog een bijzondere gave, die ik nodig heb, zal mijn huwelijk mij waarlijk tot een weldaad zijn, omdat gij mij een dor land gegeven hebt, een land, dat wegens gebrek aan water weinig vruchten belooft; geef mij ook waterwellingen, 1) land waar bronnen zijn. Toen gaf haar Kaleb hoge wellingen en lage wellingen, hoger en lager land, beide voldoende van waterbronnen voorzien.

1) Aan Kaleb was het vruchtbare Hebron met het veld en de dorpen daar rondom gegeven (Joh.21: 11vv.). Othniël was arm. Achsa, aan rijkdom gewoon, is Othniëls vrouw geworden. Hoe zal zij bij het geringe gelukkig zijn? Tevergeefs wordt Othniël door haar aangespoord, dat hij om een rijk veld vraagt; het is de edele held onwaardig zo'n verzoek te doen. Achsa neemt het goede uur waar en verzwijgt niet wat zij wenst. Terecht zegt de Joodse uitlegging van deze mijn, die zich niet liet verleiden door een naar goederen begerige vrouw: "Othniël was arm aan alles, behalve aan de wet", d.i. aan een vrome gezindheid..

16. De kinderen van de Keniet, 1) van de van het volk van de Kenieten afstammende Hobab (4: 11), de schoonvader, liever "de zwager" van Mozes, trokken ook uit de Palmstad (= Jericho; Deuteronomium 34: 3 "Jos 6: 1) op, 2) met de kinderen van Juda, die van Debir (vs.11vv.) nu verder naar het zuiden wilden trekken en vergezellen hen naar de woestijn van Juda, die tegen het zuiden van Harad (= wilde ezel) is, in dat deel van de woestijn van Juda, (Nu 13: 25) dat ten zuiden van de stad Harad (Num.21: 1) in de steppen van Negebuitloopt: en zij gingen heen en woonden met het volk; zij vestigden zich daar in de oorspronkelijke woonplaatsen van hun stam (De 2: 23), midden onder de kinderen van Juda neer; deze stonden hun dit toe, ter vervulling van de door Mozes aan Hobab gegeven belofte.

1) Het volk van de Kenieten, alzo naar Kaïn genoemd (Num.24: 22), was niet van Kanaänitische, maar van oud-Semitische afkomst (Deuteronomium 2: 23) en oorspronkelijk in deze streken uitheems, waarin nu de tot hen behorende nakomelingen van Hobab trokken; maar door de in verschillende menigten in Palestina intrekkende Kanaänieten (Ge 14: 18) uit deze woonplaatsen verdreven, had een tak van hen zich met de Midianieten, die aan het zuideinde van het schiereiland van Sinaï zich vestigden (Ex 2: 15), terwijl andere takken eveneens verdwenen, als de in Joz.13: 2vv. genoemde Gesurieten en Avvieten. Hoe verder weer een geslacht van de hier vermelde Hobabieten de woonplaatsen in Negeb verlatende, zich hoog in het noorden van Palestina bij het eikenbos te Zananim in de landstreek van Kedes (Joz.19: 33) gevestigd heeft, zie daarover 4: 11 ; over de bescherming en de vriendschap, waarin zich de Kenieten van de zijde van Israël te verheugen hadden, zie 1 Samuel .15: 6; 27: 10; 30: 29.

2) De Kenieten waren gebleven bij Jericho en hadden geen aandeel genomen in de verovering van het land. Op het verzoek van Mozes (Num.10: 29) waren zij mee opgetrokken door de woestijn, maar zij hadden zich niet vereenzelvigd met het volk. Nu echter vestigen zij zich tegen het zuiden van Harad en bleven daar, zonder dat de nakomelingen van Juda zich ertegen verzetten, omwille van Mozes..

17. Juda dan, nadat hij aan de kinderen van de Keniet de zo-even vermelde woonplaatsen had overgegeven, trok met zijn broeder Simeon 1) in diens gebied (Joz.19: 4) om overeenkomstig de gemaakte afspraak (vs.3) ook deze te helpen in het verdrijven van de Kanaänieten en zij, met elkaar verenigd, sloegen de Kanaänieten, wonende te Zefat (= wachttorens), 2 1/2 uur zuidwestelijk van Chesil (Nu 13: 1), en zij verbanden hen, 2) alzo volbrengende de door Israël (Num.21: 1-3) gedane gelofte, die Jozua bij zijn tocht in het zuidelijke Kanaän nog niet had kunnen volbrengen (Joz.12: 14), en mennoemde de naam van deze stad Horma (= verbanning).

1) Was Simeon met Juda opgetrokken om deze te helpen, op zijn beurt trekt Juda met Simeon op om ook deze te ondersteunen in diens strijd tegen de Kanaänieten..

2) De uitoefening van de ban over deze stad was volgens het woord van Mozes, die de ban over alle steden van Harad had uitgesproken, omdat deze koning tegen Israël had gestreden, toen het kwam door de weg van de verspieters (Num.13: 1vv.)..

18. Daartoe nam Juda, noordwaarts trekkende, drie van de vijf steden van de Filistijnen (Joz.13: 3). Eerst nam hij Gaza (= vesting) in met haar gebied, de tot haar behorende landschappen, en daarna Askelon (= landverhuizing) met haar gebied, en vervolgens Ekron (= verheuging) met haar gebied; 1) zodat Asdod, tussen Askelon en Ekron, en Gath, ten oosten van Ekron, nog in het bezit van de Filistijnen bleven.

1) Van het zuiden uit had de verovering plaats, Asdod en Gath zijn niet ingenomen. Echter niet lang bleven deze steden in het bezit van Simeon, omdat wij weten, dat zij in de dagen van Simson weer in het bezit van de Filistijnen waren..

Maar ook de drie veroverde steden kon Juda niet lang verdedigen; in de tijd van Simson waren zij allen weer in het bezit van hun vroegere meesters (14: 19; 16: 1vv.; 1Sam.5: 10)

19. En de HEERE was met Juda, dat hij op deze krijgstochten, evenals eerst de inwoners van het gebergte (vs.10-15), zo ook nu die van het zuidelijk land (vs.16vv.) en de kustvlakte (vs.18) verdreef; toch voldeed hij niet geheel aan zijn plicht, daar het ook hem bij alle moed en alle trouw, toch aan dat volledig vertrouwen op de bijstand van de Heere en aan de nodige volharding ontbrak. Juda deed veel, maar hij ging niet voort, om de inwoners van het dal te verdrijven; de bewoners van de vlakte Sefela, die hij zich voorgenomen had uit te roeien (vs. 9), viel hij niet aan, omdat zij ijzeren wagens hadden 1) (Joz.17: 16), en hij voor zo'n krijgsmacht vreesde.

1) Wordt in het begin van dit vers gezegd, dat de Heere met Juda was, en aan het slot, dat Juda de inwoners van het dal niet kon verdrijven, omdat zij ijzeren wagens hadden, dan mag men daaruit niet besluiten, dat dit niet veroveren van het dal was overeenkomstig de wil van de Heere. Integendeel wil de schrijver hiermee zeggen, dat in zoverre Juda de strijd des Heeren streed, hij ook zeker ervaarde, de nabijheid en de sterkte van God, maar tegelijk dat, wanneer hij de inwoners van het dal niet durfde aantasten, omdat zij sterk gewapend in de oorlog kwamen, dit voortkwam uit ongeloof van Juda's zijde. Juda zag meer op de macht van

de vijanden, dan op de Almacht van God. Ter beschaming van die stam wordt dit laatste erbij vermeld..

21. Maar de kinderen van Benjamin, 1) aan wie men eveneens, volgens de door het lot bepaalde goddelijke beslissing (Joz.18: 16), de (vs.8) gewonnen stad Jeruzalem overgaf, hebben de Jebusieten, nog te Jeruzalem wonende, niet verdreven; maar de Jebusieten, die spoedig weer de stad hadden herbouwd, woonden met de kinderen van Benjamin te Jeruzalem, tot op deze dag; 2) zij drongen hen zelfs weer zo ver terug, dat zij spoedig (19: 11vv.) voor hen "een vreemde stad" was.

1) Hierover wordt de opmerking gemaakt, dat de Benjaminiten niet de Jebusieten, die Jeruzalem bewoonden, verdreven, die hier daarom zo passend is, als zij aan de ene zijde toont, dat de kinderen van Juda, door deze overwinning, Jeruzalem niet in het onbestreden bezit van de Israëlieten brachten, en aan de andere zijde, dat zij door deze verovering niet bedoeld hebben, het erfdeel van Benjamin te verkleinen en daarom de stad niet voor zich hebben veroverd..

2) Tot deze tijd, dat is de eerste 13 jaar na Jozua's dood behoort ook de geschiedenis van de bijna volledige uitroeing van de stam Benjamin door de overige stammen, ten gevolge van een door de burgers te Gibeon bedreven schanddaad, die ons in het 2de aanhangsel van dit boek (19-21) verteld wordt. Hetzelfde dat hun vaders veertig jaar uit Kanaän gehouden had, hield hen uit de volle bezitting daarvan, dat was het ongeloof..

II. Vs.22-36. Terwijl de met Simeon verbonden stam van Juda, zoals in het voorgaande gedeelte is meegedeeld, deels de wil van de Heere nauwkeurig probeert te volbrengen, maar aan de andere zijde gebrek aan volkomen geloofs- en wilskracht aan de dag legt, is van de overige stammen alleen het huis van Jozef geneigd, iets tot verdere uitroeiing van de Kanaänieten aan de grenzen van zijn erfdeel te doen; de andere vergenoegen zich hen tot schatplichtigen te maken, zelfs laat Dan zich bijna geheel door hen uit zijn gebied verdrijven. Daardoor is men overgegaan uit de goede tijd onder Jozua in de treurige toestand, waaronder Israël in de tijd van de richters zucht.

22. En het huis van Jozef, Efraïm en West-Manasse (Joz.16: 1-4), trok ook op, evenals Juda met Simeon opgetrokken was, tot verdelging van de in het land overgebleven Kanaänieten. Zij gingen naar Bethel, dat ten zuiden van hun gebied gelegen was. Dit behoorde wel aan de stam van Benjamin (Joz.18: 22), maar moest toch eerst van de nog voorhanden overblijfsels van de Kanaänitische bevolking gezuiverd worden. En de HEERE was met hen. 1)

1) Dit wil zeggen, dat de Heere het goedkeurde, dat zij zich opmaakten, om ten strijde te trekken tegen de Kanaänieten, om de oorlogen van de Heere te voeren. Omdat echter de Efraïmieten zich tot list begeven en hun vertrouwen stellen op menselijke uitvindingen, keert de Heere zich van hen af, zodat het alleen blijft bij de verovering van Bethel. Wat nu verder in dit hoofdstuk vermeld wordt, doet ons zien, hoe al de andere stammen het vertrouwen op de Heere hebben laten varen, en hoe het hun daarom tot zonde wordt aangerekend, dat zij de Kanaänieten niet verdrijven. De vermelding toch van elke stam afzonderlijk, dat zij de

Kanaänieten slechts schatplichtig maakten, moest dienen, om Israël te bepalen bij zijn grote schuld tegen de Heere, hun Helper en Verlosser..

25. En toen hij hun, om zijn familie te redden, ook werkelijk de ingang van de stad gewezen had, zo sloegen zij met de door hen geroepen krijgslieden de stad met de scherpte van het zwaard, maar die man en zijn gehele gezin lieten zij volgens de gegeven belofte gaan, 1) waarheen hij zelf wilde.

1) Konden wij Rachab, in hetgeen zij de verspieders van Jozua omtrent haar volksgenoten meedeelde, van het verraad volkomen vrijspreken (Jos 9: 1), wij kunnen dit niet doen bij dezen man. Wat Stärke in zijn voordeel aanvoert, laat zich van meer dan een zijde wederleggen. Deze zegt: "had hij dit uit winzucht, eergierigheid, wraakgierigheid of iets dergelijks gedaan, zo zou men hem van verraad niet kunnen vrijspreken; daar hij zonder twijfel gezien heeft, dat de stad het tegen een zo machtig volk niet kon uithouden, en er geen hoop meer op ontzet was, en ook wel het raadsbesluit van God omtrent de verdelging van de Kanaänieten en de inneming van het land vernomen heeft, zoals vroeger Rachab, en reeds zulke duidelijke bewijzen van deze goddelijke wil gehoord en gezien heeft, zo heeft hij geen onrecht gedaan, dat hij op deze wijze het verlies, dat de Israëlieten bij een storm en verovering met geweld hadden kunnen lijden, afgewend en zich en de zijnen gered heeft. De gehoorzaamheid aan God kan een eed, waardoor men tegenover mensen verbonden is, opheffen." Veeleer geeft de Schrift daardoor, dat deze man niet onder het volk van God opgenomen werd, zoals vroeger Rachab, maar onder de Kanaänitische Hethieten trekt (vs.26), voldoende te kennen, dat zijn daad geheel anders te beoordelen is, dan die van die vrouw. Niet alleen was hij niet inwendig van zijn volksgenoten gescheiden, om ook uitwendig zijn zaak van de hun te scheiden, maar wat van nog meer betekenis is, hij verried aan de vijand ook werkelijk de toegang tot zijn vaderstad, terwijl daarentegen Rachab niets geopenbaard heeft dan haar geloof. Van de kinderen van Jozef moeten wij zeggen, dat het van hun zijde even zo min juist was, de man tot verraad te verleiden, als het van hem recht was, het te begaan; hun gedrag, dat uit gebrek aan geloof aan de bijstand van de Heere voortkomt, en alleen zijn grond heeft in menselijk overleg, wordt daardoor gestraft, dat het met deze ene onderneming eindigt, en noch Manasse (vs.28vv.) noch Efraïm (vs.29) iets meer kunnen volbrengen..

Bij het eindigen van de volle gehoorzaamheid eindigt ook de volledige overwinning; Benjamin verdrijft de vijandige Jebusieten niet uit Jeruzalem, omdat hij de eerste liefde heeft verloren. Daarentegen kan de stam van Jozef Bethel veroveren, omdat God met hem is. Benjamin, de dappere stam, is alleen de schuld wanneer zij niet overwonnen, want als Bethel de zonen van Jozef tegenstond, kwam hen een gelukkig toeval te hulp. Benjamin heeft Jeruzalem niet veroverd, daarom woonde ook de koning uit Benjamin (Saul) daarbuiten, maar die uit Juda (David) daarbinnen. Maar het helpt ook niet met geloof te veroveren, wanneer het niet in het geloof bewaard wordt; want Bethel werd later een Bethaven, een huis van de zonde.

In waarheid, noch de houding van Israël, noch die van deze man is te verdedigen. Van Israël niet, omdat het daarbij openbaarde, een wantrouwen van de Heere; van die man niet, omdat hij het enkel en alleen deed om lijfsbehoud..

Men mag niet een vergelijking maken tussen hem en Rachab, die ten zijnen gunste uitvalt. Rachab heeft haar vaderstad niet verraden, heeft de verspieders enkel veilig over de muren gebracht, omdat zij geloofde, dat de Heere met hen was en Jericho in de handen van Zijn volk zou geven. Van geloof in de God van Israël lezen wij bij deze man niet, wel integendeel van een verwerpen van het volk en daarom ook van diens God..

26. Toen trok deze man in het land van de Hethieten; 1) en hij bouwde een stad, en noemde haar, naar de naam van zijn vaderstad, Luz; dit is haar naam tot op deze dag, tot op de dag dat dit geschreven werd.

1) Daar de Hethieten een zich ver uitstrekkend volk in Kanaän uitmaakten (zij woonden deels in de landstreek van Hebron (Genesis 23), deels op het gebergte (Num. 13: 29), deels boven in het noordoosten aan de grenzen van Syrië (1 Koningen 10: 29), kunnen wij niet nader bepalen, waarheen de man getrokken is, omdat van dit Luz nergens iets meer voorkomt. Hiëronymus en Eusebius in het Onomastikon, (Jos 10: 29) verstaan onder de Hethieten het eiland Cyprus de joodse schrijvers daarentegen berichten van een stad Luz, die op een eiland van de Middellandse Zee aan de kusten van Fenicië gelegen heeft, veel purperververijen had en noch door de Assyriër Sanherib, noch door de Babyloniër Nebukadnezar verwoest kon worden..

Jozefus maakt melding van een stad, Lousea geheten, niet ver van Judea, gelegen in Arabië. (Antiq. Libr. XIV). Duidelijk blijkt hieruit, dat de Israëlieten deze man niet alleen het leven en de vrijheid hebben geschonken, maar ook al zijn goederen hebben laten behouden, zodat hij een stad kon bouwen..

27. En Manasse verdreef de inwoners van Beth-Sean (= huis van rust) niet, noch van haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Thaänach (= zwervende) met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Dor (= woning) met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Jibleam (= het volkverslindende) met haar onderhorige plaatsen, noch de inwoners van Megiddo (= plaats van menigte) met haar onderhorige plaatsen, 1) welke steden alle, behalve Endor, tot zijn stamgebied waren gesteld (Joz. 17: 11); en de onder Jozua teruggedrongen Kanaänieten van die landstreken wilden wonen in hetzelfde land en begonnen zich naar eigen lust weer uit te breiden.

1) De Kanaänieten hadden er zeer groot belang bij, deze steden te behouden, omdat zij alle lagen in de vlakte van Jericho, aan de grote handelsweg van de kust van de Middellandse Zee naar Damascus. Het is daarom, dat er geschreven staat, dat zij er wilden wonen..

28. En het geschiedde als Israël, en in het bijzonder de tot het volk van God behorende stam West-Manasse, sterk werd, dat hij zich de goddelijke roeping herinnerde, en de Kanaänieten

schatplichtig maakte, hen dwong schattingen op te brengen; maar hij verdreef hen niet geheel, 1) zoals hij toch naar Gods bevel had moeten doen.

1) Duidelijk blijkt hieruit de onwil van Israël om de Kanaänieten te verdrijven. Zij hadden er wel de macht toe. Een volk toch, dat men schatplichtig maakt, kan men ook geheel verdrijven. Had Israël de macht, om schattingen van de Kanaänieten te vorderen, dan was het ook machtig, om die steden geheel in te nemen. Zij vonden het echter voordeliger, om van hen schattingen te trekken, maar vergaten daarbij, dat zij God tegen zich kregen..

30. Zebulon, wiens erfdeel in Joz.19: 10-16 beschreven is, verdreef de inwoners van Kitron (= verward) niet, noch de inwoners van Nahalol (= weide) beide onbekende plaatsen (Joz.19: 15); maar de Kanaänieten woonden in het midden van hem, en waren schatplichtig. 1)

1) Dat hier de in Joz.19: 17-23 tussen Zebulon en Aser genoemde stam Issaschar wordt voorbijgegaan, heeft daarin zijn reden, dat in diens gebied geen Kanaänieten meer voorhanden zijn..

31. Aser in zijn stam gebied (Joz.19: 24-31), verdreef de inwoners van Acco 1) (= warm zand) niet, noch de inwoners van Zidon (= overvloed van vis) (Joz.11: 8), noch Achlab (= vetheid), dat hier genoemd wordt, noch Achsib (= leugenaar) (Joz.19: 21), noch Chelba (= vruchtbaarheid), eveneens een onbekende stad, noch Afik (= sterkte) (Joz.13: 4; 19: 20), noch Rechob (= open ruimte) (Jozua 19: 28,30).

1) Het tegenwoordige Accra, ten tijde van de kruistochten een zeer bloeiende zee- en handelsstad, maar later vervallen..

32. Maar de Aserieten woonden in het midden van de Kanaänieten, 1) die na de verstrooiing door Jozua zich weer hadden uitgebreid, en in het land woonden, want zij verdreven hen niet.

1) De Aserieten hadden zich reeds misgrepen, dat zij zelfs een verbond met de Kanaänieten hadden gemaakt. Geen enkele stap hadden zij gedaan, om hun land te zuiveren van de afgodische volken. Wat meer zegt, zij wilden wel in vrede met hen leven, indien de Kanaänieten ook hen maar met rust lieten. Van de 22 steden bleven 7 in het bezit van de Kanaänieten en daaronder de sterke steden Acco en Zidon..

34. En nog minder wist de stam Dan het hem toegevalen gebied (Joz.19: 40-48) te bewaren; want de Amorieten die deze streek bezet hadden en door Jozua slechts gedeeltelijk verdelgd waren, drongen de kinderen van Dan in het gebergte van Efraïm, dat aan de oostzijde van hun erfdeel ligt want zij lieten hun niet toe af te dalen in het dal, 1) in de aan de voet van het gebergte zich naar de Middellandse Zee uitbreidende vlakte, om zich daar te vestigen, waar het hoofdgedeelte van hun gebied lag.

1) Maakte Nafthali de Kanaänieten nog schatplichtig, Dan werd naar het gebergte gedrongen. Bedenken wij nu, dat Dans erfdeel in de vlakte lag (Joz.19: 38), dan blijkt het, dat deze stam

nauwelijks iets van zijn erfdeel heeft verkregen. Vandaar, bij uitzetting van de bevolking, een verhuizen naar het noordelijk gedeelte van Palestina..

35. Ook wilden de Amoriëten wonen en zij verstoutten zich om zich te vestigen op het gebergte van Heres, te Har-Heres (= zonnenberg of Irsems = zonnenstad) ook Beth-Semes (= zonnenhuis) genoemd (Joz.15: 10; 19: 41), te Ajalon (= een groot hert) (Joz.19: 12; 19: 42) en te Saalbim (= plaats van vossen) (Joz.19: 42); maar de hand van het huis van Jozef, de ten noorden van Dan wonende stammen van Efraïm en West-Manasse werd zwaar, zodat zij terwijl de Daniëten voor hen terugtrokken en een gedeelte van hen in het noorden van Palestina zich een nieuwe woonplaats stichtte, 1) hun schatplichtig werden. 2)

1) De nadere omstandigheden van dat heengaan van 500 strijdbare mannen met hun families en kudden naar Laïs of Dan, ten noorden van het meer Merom, wordt ons in het eerste aanhangsel van dit boek verteld (17 en 18); de geschiedenis is naar de tijdorde hier op zijn plaats, voegt echter weinig bij de gang van de gedachten, die de beide eerste hoofdstukken volgen, waarom zij met recht aan het einde als nastuk gevoegd is. Datzelfde geldt voor de geschiedkundige inhoud van 19-20, waaraan wij reeds gedacht hebben (Jud 1: 21)..

2) Wat Dan niet kon, dat hebben Efraïm en West-Manasse gedaan, n.l. de Amoriëten schatplichtig gemaakt..

36. En dat het zo ver met Dan kwam, dat deze stam zijn erfdeel bijna in het geheel niet kon machtig worden, had een natuurlijke oorzaak in de grote macht van de Kanaänitische volken, die juist tegenover hem stonden en de uitgebreidste in het gehele land waren, en daarom slechts bij bijzondere geloofstrouw, waaraan het echter juist ontbrak, door die in zichzelf slechts zwakke stam overwonnen had kunnen worden; want de grenzen van de Amoriëten, waarmee Dan te doen had, was ten tijde, dat Israël bezit van het beloofde land nam, van de opgang van Akkrabbim (= schorpioenen), dat is de scherp vooruitstekende rij van klippen beneden aan de Dode Zee, die wij reeds in Num.34: 4 en Joz.15: 3) als zuidelijke grens van Palestina leerden kennen en dan enigszins meer westelijk van de rotssteen, 1) en van deze beide punten in het zuiden, aan de zogenaamde Amoriëtenberg strekte zich nu hun gebied, opwaarts heen, ver naar het noorden, diep in het land Kanaän (Jos 13: 4).

1) In het Hebreeuws Mehasela. De meeste uitleggers verstaan hieronder de stad Peta, waarvan de ruïnen in de Wady-Musa nog behouden zijn..

Met Keil zijn echter ook wij van mening, dat hier gedacht moet worden aan de rotssteen in de woestijn Sin, waarvan sprake is in Num.20: 8,10. Deze rotssteen toch lag aan de zuidzijde van Kanaän en aan die zuidzijde strekte zich ook het gebergte van de Amoriëten uit (Num.14: 25,44 en Deuteronomium 1: 44)..

HOOFDSTUK 2.

TRAAGHEID, AFVAL, STRAF EN REDDING VAN DE KINDEREN VAN ISRAËL.

I. Vs.1-5. Israël had zich onverschillig betoond omtrent het bevel van de Heere en traag tot het uitroeien van de Kanaänieten. Nu kondigt een Engel des Heeren bij een buitengewone verschijning, op een niet nader aangewezen plaats het volk op bestraffende toon aan, welke plaats de Heere van Zijn zijde omtrent Israël zal innemen. De Heere zal hun van nu af Zijn hulp bij de verdrijving van de inwoners onthouden, en deze tot strafmiddel voor hen gebruiken, waarvan Hij door Mozes en Jozua gesproken had. Het volk weent over deze aanzegging, en de plaats waar zij plaatsvond, ontvangt de naam van Bochim, d.i. klaaghuis; maar verder dan tot deze onvruchtbare smart brengt dit het verslapte Israël niet.

1. En een Engel des HEEREN (Genesis16: 7) kwam ten tijde van de in het vorige hoofdstuk vertelde gebeurtenissen, naar onze berekening ongeveer in het jaar 1423 vóór Christus geboorte, opwaarts van Gilgal¹⁾ aan de Jordaan (Jos 9: 6). Deze Engel was vroeger bij het intreden in het beloofde land, als een geharnast krijgsman aan Jozua verschenen (Joz.5: 13vv.). Hij ging tot de plaats, die later naar hetgeen de kinderen van Israël volgens vs.4 deden, de naam van Bochim, 2) dat is "wenende" ontving; en Hij zei met duidelijke, voor allen hoorbare stem: Ik heb u volgens Mijn belofte (Exod.3: 7) uit Egypte gevoerd, en u gebracht in het land, dat Ik uw vaders gezworen heb, en Ik heb gezegd, toen ik aan de Sinai mijn Verbond met u oprichtte (Exod.19: 1-24: 11): Ik zal Mijn verbond met u niet verbreken in eeuwigheid, 3) maar integendeel al Mijn verbondsbeloften trouw vervullen.

1) Wij moeten aannemen, dat het opkomen van Gilgal in innerlijke betrekking stond tot de in Joz.5: 13 berichtte verschijning van de Vorst van het hemelleger, die na de besnijdenis van het volk te Gilgal, Jozua de val van Jericho aankondigde. Zoals toen Israël, door de besnijdenis weer in de juiste verbondsbetrekking tot de Heere getreden, zich tot de verovering van Kanaän aangordde, de Engel des Heeren als Vorst van het leger van de Heere aan Jozua verscheen, om hem de inneming van Jericho te verzekeren, zo verschijnt hier, na de intocht van de Israëlitische stammen in hun erfdelen, toen zij begonnen waren met de overgebleven Kanaänieten vrede te sluiten, en in plaats van ze uit te roeien, tevreden waren met hen schatplichtig te maken, de Engel van de Heere aan het volk, om alle kinderen van Israël aan te kondigen, dat zij door deze handelwijze met de Kanaänieten het verbond met de Heere hadden verbroken en hun de straf voor deze overtreding van het verbond mee te delen..

De Engel des Heeren is hier weer de Engel van het Verbond, niet een gewone Engel, veel minder een profeet, maar de Engel, door wie God, de Heere, zich in de dagen van het Oude Verbond openbaarde. Het is daarom dan ook, dat Hij spreekt, niet in de naam des Heeren, maar in Zijn eigen Naam..

Hij spreekt hier tot het volk, vertegenwoordigd door zijn oudsten en hoofden, om Israël aan te kondigen, dat zoals Hij te Gilgal beloofd heeft, om geheel het beloofde land hun te schenken, hij nu ook weer van Gilgal komt, om hen te verzekeren van Zijn Goddelijk ongenoegen over

hun daden, dat zij de Kanaänieten vreedzaam laten leven in het land, om hen tevens de straf aan te zeggen, die op hun ongehoorzaamheid en hun ongeloof zal volgen..

2) Dezen naam ontvangt deze plaats van het wenen van de Israëlieten. Waar zij gelegen heeft is niet bekend. Sommigen menen bij Silo, waar de tabernakel stond..

3) De bode komt van Gilgal. De samenhang van deze mededeling met het gehele voorafgaande verhaal is zeer leerrijk. In Gilgal begint de geschiedenis van Israël en Kanaän. Daar (Joz.4: 20) stond het herinneringsteken, hoe Israël in het land gekomen was. De naam Gilgal (Joz.5: 9) herinnert aan het schoonste wonder, aan de bevrijding van de smaad van Egypte. Daar was het eerste Pascha in Kanaän gevierd. Vandaar beginnen ook de daden van Jozua. Zoals de Engel van Gilgal kwam, zo trok vandaar Juda in zijn bezitting. Een bode uit Gilgal was een herinnering aan Jozua's laatste woorden en bevelen..

3. Daarom heb Ik ook gezegd, 1) toen Ik u dat gebod gaf, voor het geval, dat gij daaraan geen gehoor zou geven: Ik zal hen, die Kanaänieten, voor uw aangezicht niet verder uitdrijven; maar zij zullen u aan de zijden²⁾ zijn, en hun goden zullen u tot a) een valstrik zijn, 3) (Num.33: 55 Joz.23: 13); deze toen uitgesproken bedreiging zal van nu af aan vervuld worden.

1) Met hetgeen nu volgt, herhaalt de Heere de bedreiging, uitgesproken (Num.33: 55 Joz.23: 13) tegen degenen, die Zijn bevelen ongehoorzaam zouden zijn..

2) In het Hebreeuws Lakem Letsiddim, aan U, aan de zijden. Een verkorte uitdrukking voor Letsininim bletsiddikem Num.33: 55: Tot prikkels in uw zijden..

De laatste zinsnede: en hun goden zullen u tot een strik zijn komt overeen met Exod.23: 33b. Door de vereniging van beide uitdrukkingen doet de Engel des Heeren zich kennen als dezelfde, die ook tot hun vaderen in de woestijn heeft gesproken..

3) Vele uitleggers hebben hier, verleid door de mededeling, dat de Engel van Gilgal kwam, gedacht aan de hogepriester Pinehas, of aan een profeet. Slechts die Engel kan echter hier bedoeld zijn, van wie God Ex.23: 20 spreekt, en die Hij Ex.33: 14 "Zijn aangezicht" noemt. Deze verscheen aan Jozua na de besnijding van het volk te Gilgal, toen Israël weer in de juiste verhouding tot de Here geplaatst was, om hem de inneming van Jericho en van het gehele land te verzekeren. Sinds die tijd had echter het volk nagelaten de nog overgebleven Kanaänieten uit te roeien, en had vrede met hen gemaakt; daardoor had het Gods toorn op zich geladen. De helpende hand van God wil zich nu terugtrekken en het zal aan dezelfde volkeren, die het had kunnen verdelen, tot verdrukking en pijniging overgegeven worden. Dat is het, wat de Engel aan de gemeente bekend moet maken. Hij, deze Engel, in wie de naam des Heeren is (Ex.23: 21) wil voortaan Zijn plaats, die hij vroeger te Gilgal omtrent hen ingenomen had, en die een vriendelijke, zegenende, helpende was, in de omgekeerde veranderen; daarom komt hij van Gilgal en verschijnt te Bochim, de plaats van geweene, omdat Israël voortaan veel reden zal hebben om te wenen en te klagen. Het opkomen gebeurde zonder twijfel op dezelfde wijze, als toen de heerlijkheid des Heeren in de woestijn

in de wolk verscheen (Ex.16: 10); een vurige lichtglans verscheen, toen het volk te Silo verzameld was, uit de streek van Gilgal en bewoog zich noordwestelijk naar de plaats van verzameling; Silo, waar Israël tot rust gekomen was, zou nu een klaaghuis worden, waarom het in onze geschiedenis niet bij zijn eigenlijke naam, maar Bochim genoemd wordt. Uit de vurige lichtglans sprak dan de Heere de boven aangegeven woorden en leidde daarmee de volgende richteren-periode in..

Wat hier door "tot een strik" vertaald is, is in het Hebreeuws niet anders dan "aan de zijden" "letsidim". Mag men in de plaats hiervan lezen "letsinim" dan zou dit betekenen "tot doornen," een beeld aan het landleven ontleend. De landman laat na doornen en distels uit te roeien, en het gevolg is, dat zijn akker onophoudelijk weer met dit onkruid vervuld is..

4. En het geschiedde toen de Engel des HEEREN deze woorden tot alle kinderen van Israël gesproken had, hief het volk zijn stem op en weende, 1) het voelde wel zijn zonde en bejammerde de gevolgen, maar kwam daarom niet tot juiste boete en bekering (2 Kor.7: 10).

1) De Engel had hun hun zonden voorgehouden, waarover zij nu hun droefheid vertoonden; zij verhieven hun stem tegen hun begane zonden, uitroepende tegen hun eigen dwaasheid en ondankbaarheid, en weenden als mensen, die over zichzelf beschaamd en op zichzelf vertoornd waren omdat zij zo zeer strijdig, zowel tegen hun redelicht, als tegen hun eigen belang hadden gehandeld (Jud 2: 4)..

5. Daarom noemden zij de naam van die plaats Bochim (= wenende); en zij offerden aldaar de HEERE, 1) om Hem weer te verzoenen; zij bedachten echter niet, dat gehoorzaamheid beter is dan offerande, en opmerken dan het vette van de rammen (1 Samuel .15: 22), daarom veranderde hun wenen en offeren volstrekt niets aan het eenmaal uitgesproken vonnis, maar volgde (3: 8) hierop spoedig de verdrukking van acht jaar onder Cuschan Rischataim.

1) De bode van God predikt en Israël hoort. Het belijdt zijn zonde en weent. Het had toen slechts de goddelijke vermaning nodig om weer zijn God te offeren. Wie zo veel genade ontvangen heeft als Israël in Jozua's tijd en na zijn dood, ook hij kon vallen, maar ook opstaan, toen de bode van God aan het hart de vinger van de boetprediking legde. Een geslacht dat wonderen van God kent en ondervond, kan tot boete komen door het wonder, dat in de verkondiging van het Woord van God tot de zielen komt. Zo ontbreke het niet aan de prediking van de boete onder al het volk. Maar de prediker moet een bode van God zijn en moet de weg van Gilgal naar Bochim niet schuwen, hij moet niet wachten tot het volk naar de plaats van de prediking komt, maar naar het volk gaan totdat hij een Bochim vindt. Als bode van God moet hij daarop letten, dat het wenen niet slechts een gevolg van treffende woorden is, maar een gevoel van boete, niet door welsprekendheid opgewekt, maar door de vermaning aan de genade van God, die de gemeente ondervonden heeft.

Het is verblijdend mensen te zien wenen om hun zonden, maar onze tranen, gebeden en zelfs onze verbetering kan de zonde niet verzoenen; dat kan alleen teweeggebracht worden door de offerande van Christus..

Israël offerde wel de Heere om Zijn toorn af te wenden en om Zijn gunst weer te verwerven, maar wij lezen niet, dat het bij hen tot waarachtige vernieuwing van hart en leven kwam, tot ware boete en bekering. Integendeel uit het vervolg van de geschiedenis blijkt duidelijk, dat alles slechts bij hen is geweest een uiting van het gevoel, en niet een ware verslagenheid van hart. De afwending van straf hebben zij niet verkregen. Straks wordt Israël, om zijn zonden, overgegeven in de handen van de vijanden..

Uit de offerande blijkt, dat waarlijk de Engel des Heeren aan Israël was verschenen, niet een gewone Engel of een profeet, maar de Heere zelf. Anders toch had men geen offer gebracht..

Men mag hieruit niet afleiden, dat Bochim bij Silo heeft gelegen. Overal toch, waar de Heere verscheen, waar daarom de Heere zelf de plaats door Zijn heilige aanwezigheid tot een heilige plaats wijdde, mocht men een offerande brengen. Denk slechts aan Gideon, Samuël e.a. De verplichte, door de wet voorgeschreven offers, moesten bij de tabernakel worden gebracht..

II. Vs.6-23. Voordat het bericht tot mededeling van de gebeurtenissen in de tijd van de richters overgaat, wordt eerst deze tijd nader in zijn eigenaardigheid voorgesteld, en de toestand beschreven, die zich uit de verhouding van Israël tot de Kanaänieten na de dood van Jozua en de oudsten ontwikkeld had. Het was een periode van bestendige afwisseling van afgoderij en van verdrukking van Israël door vreemde volken, van terugkeer van het getuchtigde volk tot God en van redding door de, door de Heere verwekte, richters. Zo openbaarde zich zowel de Goddelijke gerechtigheid in het straffen van de afvalligen, als de Goddelijke barmhartigheid in de wederopneming van de boetvaardigen.

6. Toen 1) Jozua, zoals reeds (Joz.24: 28vv.) meegedeeld is, het volk na de te Sichem gehouden landdag, had laten gaan, zo waren de kinderen van Israël heengegaan, een ieder tot zijn erfdeel, om het landerfelijk te bezitten dat hun door het lot ten deel gevallen was.

1) Dit Toen (in het Hebreeuws eenvoudig door de w consecutum aangeduid), geeft aan de gedachte, dat de afval van het volk gevolg is van het gaan van Israël naar hun erfbezittingen, zonder de Kanaänieten uit te roeien. Het woordje zo moet vervangen worden door het woordje en, en vs.7 aanvangen met zo diende het volk enz. De gewijde historieschrijver wil de aandacht hierop vestigen, dat, hoewel de Kanaänieten voor een gedeelte waren overgebleven, het volk de Heere bleef dienen, zolang Jozua leefde en zolang de Oudsten nog leefden. Nadat deze echter waren gestorven, werden de Kanaänieten Israël tot een valstrik..

9. En zij hem begraven hadden in het gebied van zijn erfdeel te Thimnath-Heres 1) (= deel van de zon), of Thimnath-Serah, het tegenwoordige Tibneh, twee uur tenwesten van Gilgal of Dschildschilia (Joz.19: 50), op een berg van Efraïm, tegen het noorden van de berg Gaäs (= aardbeving);

1) De betekenis van de beide namen Heres of Serah is dezelfde, omdat de letters slechts omgekeerd zijn; het woord is van Kanaänitische oorsprong en betekent "zon" (1: 35). Men behield de naam, die met de Baäls of de zonnediens van de Kanaänieten samenhangt, naar de

mening van de joodse uitleggers, omdat men op Jozua's graf een beeld van de zon geplaatst had, tot een voortdurende herinnering, dat hij de zon had doen stil staan (Joz.10: 12vv.)..

10. En heel dat geslacht ook tot zijn vaders vergaderd was, toen stond er een ander geslacht na hen op, dat de HEERE niet kende, 1) zoals het vorige, uit eigen ondervinding van Zijn wonderbare openbaringen, noch ook het werk dat Hij aan Israël gedaan had.

1) Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat dit geslacht niets van de Heere en van Zijn weldaden afwist. Immers, de ouders zullen niet nagelaten hebben, hun kinderen bekend te maken, met hetgeen de Heere aan Israël had gedaan; maar dit betekent, dat zij Hem niet kenden, zoals Hij gekend moest worden, zoals Hij zich geopenbaard had, als de Heilige en Rechtvaardige en als de Barmhartige en Genadige, zodat zij nalieten Hem te dienen en te aanbidden, en te overdenken, wat Hij had gedaan en had geëist..

De Heere te kennen, wil eigenlijk zeggen, Hem erkennen voor zodanig als Hij is en zoals Hij zich geopenbaard heeft. Hij was in het bijzonder de God van Israël. Israël had Hij zich als een eigen en heilig volk geformeerd, en dit werd door het toen levende geslacht ten enenmale vergeten. En omdat zij Hem niet erkenden als hun God, die een uitsluitend eigendomsrecht op hen had, vergaten zij al Zijn wonderen en ontzagen zich niet, om straks zich neer te buigen voor de vreemde goden, voor de afgoden van de heidense volken in het midden van hen..

11. Toen deden de kinderen van Israël, omdat zij die dingen, waarvan zij door de mededelingen van hun vaders wisten, niet achtten, hoe langer hoe meer wat kwaad was in de ogen van de HEERE, en zij dienden de vreemde goden, de Baäls. 1)

1) De Baäls staat hier, om daarmee te kennen te geven, dat Israël zich in het algemeen neerboog voor de heidense afgoden. De Baäls staat hier tegenover de HEERE. De vele afgoden van de heidense inwoners tegenover de enige en waarachtige God..

Het dienen van deze afgoden naast de Heere moest Zijn heilige toorn verwekken, omdat het innerlijke wezen van de dienst van de afgoden geheel tegenovergesteld was aan Zijn heilige en zuivere dienst..

12. En zij verlieten 1) de HEERE, de God van hun vaders, die hen uit Egypte had gevoerd, en volgden andere goden na, van de goden van de volken, die rondom hen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten de HEERE tot toorn.

1) De Israëlieten worden hier voorgesteld als oproerige onderdanen, die hun wettige Heer de gehoorzaamheid hebben opgezegd, als ontrouwe en weerspannige kinderen, die tegen hun vader rebelleren..

Wel offerde het volk nog bij de heilige tabernakel, maar het boog zich ook neer voor de stomme afgoden..

12. En zij verlieten 1) de HEERE, de God van hun vaders, die hen uit Egypte had gevoerd, en volgden andere goden na, van de goden van de volken, die rondom hen waren, en bogen zich voor die, en zij verwekten de HEERE tot toorn.

1) De Israëlieten worden hier voorgesteld als oproerige onderdanen, die hun wettige Heer de gehoorzaamheid hebben opgezegd, als ontrouwe en weerspannige kinderen, die tegen hun vader rebelleren..

Wel offerde het volk nog bij de heilige tabernakel, maar het boog zich ook neer voor de stomme afgoden..

13. Want zij verlieten 1) altijd weer opnieuw de HEERE, en dienden de Baäl en Astharoth 2) (De 16: 21).

1) Wij moeten hier niet aan een geheel verlaten van de Heere, aan een geheel opgeven van Zijn dienst denken; maar wel lieten de kinderen van Israël zich reeds vroeg door valse verdraagzaamheid jegens de Kanaänieten, die hun bijzondere volkgoden hadden en met hun godsdienst gemakkelijk de godsdiensten van andere volken wisten te verenigen (Ge 34: 13" en "Ge 46: 3), tot een gelijke daad, tot het zogenaamde syncretisme of godsdienstvermenging verleiden; zij meenden met en naast de HEERE, hun Verbondsgod, ook de Baäls van de rondom wonende volken te kunnen dienen, terwijl zij of de in de wet bevolen wijze van Godsverering tot de Baäldienst overbrachten, of omgekeerd naast de openbare godsdienst in hun familielevens ook de heidense afgodendienst opnamen. Hoe spoedig na de dood van Jozua en van de oudsten dit syncretisme insloep, leert de geschiedenis van de afgodendienst van Micha en de diefstal van de Daniëlieten in 17 en 18, die reeds in deze tijd plaats hadden (Jud 1: 16)..

Het ene geslacht gaat, het andere komt, maar het woord van God blijft tot in eeuwigheid. Het geldt voor vaders en kinderen, het richt voor ouders en kleinzonen. Het jonge Israël had de daden van Jozua en Kaleb niet beleefd, maar die God leefde nog, in wiens Geest zij volbracht waren. Zij hadden de vergelding niet aangezien, die Adoni-Besek ondervond, maar het woord leefde nog, dat loon en straf belooft. Het jonge Israël viel daarom niet af, omdat het vergeten had, maar omdat de zonde altijd doet vergeten. Wanneer de blinde zondigt, zo is het niet altijd omdat hij schepping niet ziet, maar de zonde is blind bij zienden en bij blinden.

2) Baäl is enkelvoudig en Astharoth meervoudig. Baäl is de mannelijke afgod van de Kanaänieten, de god van de zon, de drager en oorsprong van het natuurlijke leven. Astarte (waarvan het meervoud Astharoth) de vrouwelijke godheid van de Sidoniërs, de godin van de maan, de verpersoonlijking van het vrouwelijk beginsel van het leven. Haar dienst vooral was een onkuise eredienst, die meestal plaats had in bossen of liever, in tempels van boomstammen met loof omvlochten..

14. Zo ontstak de toorn van de HEERE tegen Israël, 1) toen het Hem zo geheel verlaten had, en Hij gaf hen tot straf voor hun zonde in de hand van de rovers, die hen beroofden, 2) hen uitplunderden, en a) Hij verkocht 3) hen, die Hij Zich oorspronkelijk tot eigendom had

verworven, zodat zij bij trouw over anderen zouden geheerst hebben inplaats van te dienen; Hij verkocht hen in de hand van hun vijanden rondom; en zij konden, omdat zij niet meer van de Heere waren, niet meer bestaan voor het aangezicht van hun vijanden, 4) zoals onder Jozua en de eerste tijden na hem.

a) Psalm 44: 13 Jes.40: 1

1) De toorn van de Heere ontstak, d.w.z. de Heere deed Zijn toorn voelen, openbaarde Zijn Goddelijk misnoegen over de gruwelijke zonde van Israël. Omdat Hij Zijn eer aan geen ander geeft, moest Hij Zijn Goddelijke ijver doen ontbranden over zo schrikkelijke goddeloosheid..

Er is een opklimming in de toorn van God naarmate de zonde is. Eerst is het kwaad in Zijn ogen (vs.11), dan is Zijn toorn verwekt (vs.12), en eindelijk ontstoken (vs.14)..

2) Israëls nationaal bestaan ligt in het geloof in de HEERE. Verlieten zij Hem, zij verloren hun volksbestaan. Zonder Hem is als een wild, dat gejaagd wordt en gevangen. Met het verlies van Jehovah, die hen uit Egypte verlost heeft, keert het tot de slavernij van Egypte terug..

3) Israël was het eigendom van de Heere. Welnu Hij verkocht dit voor een tijd aan de vijanden, opdat Zijn eigendom de straf zou ondervinden voor het feit, dat het tegen zijn wettige Heer was opgestaan, en opdat alsoo Zijn eer zou worden gewroken..

4) Nu ging de bedreiging in vervulling. Had de Heere (Lev.26: 17) gedreigd met verdrukking door de vijanden, indien Israël Hem zou verlaten, Hij toont nu dat Hij verheerlijkt wordt, zowel in het vervullen van Zijn beloften, als in het ten uitvoer brengen van Zijn straffen..

Letterlijk staat er: dat zij niet konden stand houden voor het aangezicht van hun vijanden..

15. Overal, waarheen zij uittrokken 1) om iets tegen de vijanden te ondernemen, was de hand van de HEERE tegen hen ten kwade, alles had een slechte afloop, zoals de HEERE tevoren door Mozes gesproken, en zoals de HEERE hun gezworen had 2) (Lev.26: 17 26.17 Deuteronomium 28: 20,25); de woorden toch van God dewaarachtige, en alsoo ook Zijn bedreigingen zijn vast; ieder woord van Hem is als een heilige eed; en hun angst voor die bedreigingen vervulde hen zeer met vrees. 3)

1) In het Hebreeuws Bekool aschèr jatseöe. Letterlijk: In alles, waartoe zij uittrokken. De betekenis is, dat zij in elke strijd, die zij ondernamen, voelden dat de hand van de Heere tegen hen was..

2) Op het gericht van het woord volgt het gericht van het zwaard. Wie zich de daden van God niet meer herinnert, kan ook Zijn kracht niet meer genieten. Die de ogen voor de zon sluit, voor die geeft zij geen stralen meer. Men wordt door de waarheid geoordeeld, die men versmaadt, en door de zonde verraden, die men bemint. Israël kan de volken niet meer tegenstaan, die het vroeger overwon, omdat het met hun afgoden hoereert en zijn God

verlaten heeft. Zo lijden de mensen door hun eigen hartstochten. Zij worden geplunderd, wanneer zij in plaats van God de Mammon dienen. Het gericht van het Woord wordt bevestigd, wanneer zij het verlaten. De vrijheid van Christus wordt verloren, wanneer men God niet meer dankt, Hem niet meer gedenkt, het woord van boete niet meer hoort en ondanks dat de afgoden dient.

De door dienstbaarheid tot bewustzijn van schuld gebrachte natie, zonk door omgang met de heidenen weer in de afgoderij. Dit maakte een nieuwe straf nodig.

Dit woord laat een diepe blik werpen in Gods wereldregering, hoe Hij al het kwaad aan Zijn macht dienstbaar maakt, terwijl Hij van het daaruit voortgekomen kwaad zich als straf van het kwade bedient..

3) Ten gevolge van de onderdrukkingen en geweldenarijen van de vijanden en bij de ondervinding, dat de Heere tegen hen was, kwamen zij in een zeer treurige en gedrukte toestand..

16. En de HEERE wilde nochtans naar Zijn genade hen niet laten uitroeien, maar door bewijzen van Zijn hulp tot dankbare liefde en terugkeren bewegen, en Hij verwekterichters, 1) die hen verlostten uit de hand van zij, die hen beroofden. 2)

1) Richters (Schofetim) waren mensen, wiens voornaamste werk het was, de vrijheid van het volk te veroveren en te verdedigen, en tevens de zuivere dienst van de enige en waarachtige God te herstellen en te handhaven: Zij werden door de Heere, uit vrije ontferming, omwille van Zichzelf verwekt, en bleven meestal hun leven lang in hun ambt. Dit was echter niet, zoals dat van koningen, erfelijk. Zelfs konden zij hun ambt neerleggen, als zij het volk de vrijheid weer hadden hergeven, zoals blijkt uit de geschiedenissen van Gideon en Jeftha..

Sjoftim, rechters. Vroeger was Mozes de enige rechter, Ex.18: 16 die echter de zaken van minder gewicht later aan vertrouwde mannen ter beslissing overgaf, zoals ook de Spartaanse Eforen in het begin slechts over kleinigheden te beslissen hadden. Aan deze gebood Mozes (Ex.18: 21; Deuteronomium 1: 16):

24. Toen hij uit het koninklijk paleis gegaan was, zonder dat iemand gemerkt had wat er met de koning gebeurd was, kwamen zijn knechten, en zagen toe, en ziet, de deuren van de bovenzaal (vs.20) waren in het slot gedaan; zo zeiden zij, wetende dat Ehud niet meer bij hem was: Zeker, hij bedekt zijn voeten 1) in de verkoelkamer.

1) Zijne voeten bedekken is een meer deftige uitdrukking voor: voldoen aan een dringende behoefte. Anderen zijn van mening, dat het betekent, zich te slapen gelegd hebben..

28. En hij zei tot hen op elke tocht: Volgt mij, waarheen ik u ook leid, vertrouwt op mij, want de HEERE heeft uw vijanden, de Moabieten, in uw hand gegeven; 1)het is reeds even goed, alsof zij verslagen en verdreven waren. En zij trokken hem na, zich geheel op hem verlatende, en namen de veren van de Jordaan in 2) naar Moab (Joz.2: 7) en lieten niemand van de

Moabieten overgaan; 3) zij bezetten alle plaatsen van overtocht, zodat niemand van de vijanden het ontvluchten kon.

1) Hieruit spreekt het geloof van Ehud. Vóór de slag acht hij zich reeds van de overwinning zeker, niet omdat hij zo'n krasse daad heeft gedaan, maar omdat hij weet en gelooft, dat de Heere voor zijn volk zal strijden, omdat hij weet, dat de Heere hem heeft verwekt tot een richter over zijn volk. In dit ogenblik is Ehud de ware geloofsheld..

2) De veren innemen betekent: de veren bezetten. Hij wist, dat de Heere de Moabieten in zijn hand had gegeven, maar dit geloof maakte hem niet zorgeloos. Integendeel doet hij alles, wat zijn hand vond om te doen. Als een goed staatkundig krijgsman sneed hij alle gemeenschap af tussen de Moabieten in het land Kanaän en de Moabieten daarbuiten in hun eigen land..

3) Lieten niemand overgaan, in de zin van, lieten niemand ontvluchten. Allen, die over de Jordaan wilden gaan, werden met het zwaard gedood..

29. En zij sloegen de Moabieten in die tijd, zoveel er in het land waren, omtrent tienduizend man, allen vette, welgedane en allen strijdbare mannen, 1) zo niet in een slag dan toch door meerdere aanvallen; daardoor vernietigden zij zo geheel de vijandelijke troepen, dat er niet één man ontkwam.

1) Hiermee wordt aangeduid, dat deze 10.000 man de keurbenden van Eglon uitmaakten. Zij maakten de bloem van het leger uit..

Uit het "in die tijd" mag opgemaakt worden, dat zij niet in één slag werden overwonnen, maar achtereenvolgens werden gedood..

III. Vs.31. Na Ehud treedt Samgar als bevrijder van Israël op, van wie ons alleen bericht wordt, dat hij een zoon van Anath is, en dat hij 600 Filistijnen met een ossenstok sloeg; van zijn andere rechterlijke werkzaamheid vernemen wij niets, wellicht bestond zij alleen in deze dappere daad.

31. Na hem nu, enige tijd na deze door Ehud behaalde overwinning, waarschijnlijk tegen het einde van de daarop gevolgde tachtigjarige rust (4: 6) was Samgar 1) (= zwaard), een zoon van Anath (= lofzang) een redder van Israël; die sloeg de Filistijnen, toen zij van de zuidwestzijde af een inval in het land beproefd hadden, zeshonderd man met een ossenstok, 2) omdat hij in heilige geestdrift en sterk in de kracht van de Heere, naar het eerste wapen greep, dat voor de hand was, en de door een verschrikking van God bevangen vijanden op de vlucht joeg: zo verlost hij ook Israël. 3)

1) Van deze Samgar wordt ons weinig bericht. Ook wordt hij niet een richter genoemd, hoewel de Heere door hem verlossing aanbracht..

Algemeen is men van mening, dat hij òf aan het einde van Ehuds leven, òf in elk geval aan het einde van de tachtigjarige rust is opgetreden. Uit zijn daad en de gevolgde uitkomst blijkt

zo duidelijk, dat, hoe zwak en teer ook het wapentuig mag zijn, als de Heere de arm bestuurt, het wonderdaden kan verrichten..

Samgar sloeg met een ossenstok. Waarschijnlijk was het in de dagen van de ploegtijd, een tijd, waarop Israël geen inval van de Filistijnen duchtte, omdat dan ieder, ook de vijand, met de bereiding van zijn akker moest bezig zijn..

2) De ossenstok, of ossendrijversprikkel (Hebreeuws malmed), was een knots, ongeveer 8 voet lang en aan het dunste einde zes duim dik; daaraan bevond zich een sterke ijzeren schop, om de aan de ploeg hangende aarde af te stoten; aan het onderste einde was een scherpe prikkel, waarmee men de ossen aandreef. Het woord van de Heere tot Saulus (Hand.9: 5): "het is u hard de verzenen tegen de prikkels te slaan," doelt daarop, dat de ossen beproefden tegen deze ossenstok te slaan, zonder dat zij iets bewerkten, dan dat zij zichzelf wonden. Met Samgars daad is te vergelijken wat later Simson deed (15: 15vv.).

Wanneer God de vijanden schrik wil aanjagen, zo heeft Hij daartoe niet vele mensen, noch sterke wapens en harnassen nodig.

Men ziet hier, dat God ook dezen uitnemend dienstbaar kan maken voor Zijn eer en heerlijkheid en tot welzijn van Zijn Kerk, van wie afkomst, opvoeding en handtering zeer gering, verachtelijk en duister zijn. Hij, die de Geest overig heeft, kan, wanneer het Hem behaagt, dezen, die achter de ploeg gaan, maken tot richters en veldoversten, en vissers tot apostelen (Jud 3: 31)..

Ehud overwon met het zwaard, Samgar met een werktuig van de vrede. Daaruit kan men zien, zegt Origenes, dat een rechter van de Kerk niet altijd een zwaard nodig heeft, vol ernst en boetprediking, maar ook op een landman moet lijken, die door de ploeg de aarde allengs opent en tot het ontvangen van het goede zaad bereidt..

3) Zonder zijn daad, waarbij het duidelijk bleek, dat het de Heere niet te moeilijk is, door veel of door weinig te helpen (1 Samuel .14: 6), zouden zeker de Filistijnen, die later aan het land zoveel moeite aandeden (13: 1), zich nu daarin reeds gezeteld hebben..

HOOFDSTUK 4.

HELDENMOED VAN DEBORA, BARAK EN JAE.

I. Vs.1-11. Als Israël na de tijd van Ehud opnieuw de Heere ontrouw wordt, wordt het in de hand van de Kanaänitische koning Jabin te Hazor overgegeven, die door zijn hoofdman Sisera 20 jaar lang een zeer drukkende heerschappij over Israël uitoefent. Tegen het einde van deze tijd neemt een profetes, met name Debora, het richterampt waar, onder de naar haar genoemden Debora-palm, tussen Ramah en Bethel; zij verwekt een heilzame beweging onder het volk, zodat de kinderen van Israël tot de Heere beginnen te roepen. Nu de harten veranderd zijn zal ook de uitwendige toestand veranderen. De profetes roept in de kracht van de Geest van God, Barak, de zoon van Abinoam van Kedes in de stam van Nafthali, tot redder van Israël. Deze weigert zonder haar aanwezigheid in de strijd te gaan; Debora belooft hem mee te gaan, maar zegt hem tevens dat de roem van de onderneming niet hem maar een vrouw ten deel zal vallen. Welke vrouw daarmee bedoeld is, wordt reeds voorlopig door vermelding van haar man en van diens toestand aangeduid.

1. Maar de kinderen van Israël gingen voort te doen, wat kwaad was in de ogen van de HEERE, toen Ehud¹⁾ gestorven was;

2) opnieuw zochten zij de gemeenschap van de Kanaänieten en lieten zij zich in hun afgodsdienst verstrikken.

1) Omdat hier wel van Ehud en niet van Samgar gesproken wordt, mogen wij veronderstellen, dat Samgar geleefd heeft aan het einde van Ehuds leven. Ehud bleef, niettegenstaande Samgars heldendaad, het richterlijk ambt behouden..

2) De zonde van Israël blijft altijd dezelfde, wanneer hun held sterft, als de ouden niet meer zijn, vallen de jongen af..

Vrede en al te goede dagen zijn de mens niet lang tot nut.

In plaats dat de tachtigjarige rust heilzaam had gewerkt op Israëls godsdienstige en zedelijke toestanden, had zij veeleer de zenuwen en spieren van het geestelijk leven verlamd. Door Ehuds optreden en door zijn handhaven van de wet nog in de band gehouden, openbaarden de Israëlieten terstond na diens dood, weer hun lust tot de zonde van de afgoderij..

2. Zo verkocht hen de HEERE tot straf voor hun afval, na die 80 jaar van rust in de hand van Jabin 1) (= hij zal verstaan), koning van de Kanaänieten, die te Hazor (= verdediging) regeerde, een nakomeling van die Jabin, die Jozua 170 jaar geleden geslagen en wiens hoofdstad Hazor hij met vuur verbrand had (Joz.11: 1-15); en zijn krijgsoverste, door wie hij in het bijzonder de kinderen van Israël ten onderbracht, was

a) Sisera (= slagveld); deze Sisera nu woonde te Haróseth (= fabriek van wapentuig) van de Heidenen. 2)

a) 1 Samuel .12: 9

1) Wellicht is Jabin meer een titel dan een naam, of wel de gebruikelijke naam voor de koningen van Hazor. Hij wordt koning van de Kanaänieten genoemd, hoewel hij eigenlijk koning was van die Kanaänieten, die in noordelijk Kanaän woonden, met terugslag op de andere volken, zoals Moab. Zijn hoofdstad Hazor lag in het stamgebied van Nafthali..

2) De ligging van deze stad is onbekend. Haar naam komt in de Bijbel niet meer voor. Sommigen menen dat het tegenwoordige Harothiek dezelfde plaats is als het oude Haróseth..

Deze in het gebied van de Gojim, van de volkeren (Joz.12: 23) gelegen stad, waarschijnlijk in de tegenwoordige vlakte el Buttauf, ten westen van het meer Gennesareth, wordt behalve in ons hoofdstuk niet meer vermeld..

3. Toen riepen de kinderen van Israël, nadat de zwaarte en langdurigheid van de verdrukking hen eindelijk tot kennis van hun zonde gebracht had, tot de HEERE, dat Hij hen te hulp wilde komen; want hij had negenhonderd ijzeren wagens,¹⁾ een krijgsmacht, waarvoor Israël steeds vreesde, en zo groot, dat zij daartegen niets vermochten (Joz.17: 16 Richteren 1: 19), en hij had de kinderen van Israël met geweld onderdrukt, 2) zodat zij nergens meer van hun leven en hun goed zeker waren (5: 6), gedurende twintigjaar, van 1281-1261 vóór Christus.

1) Had Juda er tegenop gezien, om de Kanaänieten te verdrijven, omdat zij ijzeren wagens hadden, nu ondervonden zij het tot hun eigen schade, wat het betekende, een wantrouwen tegen de Heere te hebben. God, de Heere, kastijdt hen met een tak van de boom die zij zichzelf geplant hadden..

2) Het gevaar is altijd groter geworden, de tyrannie van de vijanden meer nabij en sterker. De koning van Aram, die Othniël sloeg, was ver; de koning van Moab aan de overzijde van de Jordaan; maar de koning van Hazor is midden in het land met een ongehoorde macht. Echter, hoe groter de macht van de vijanden is, des te meer openbaart zich het wonder van Gods erbarming. Tegen Moab verwekte Hij nog een man, die links was; maar de heer van 900 ijzeren wagens wordt door een vrouw bestreden..

4. Debora 1) (Ge 35: 8), nu, een vrouw, die een profetes 2) was, de vrouw van Lappidoth 3) (= fakkels), deze richtte in die tijd Israël. 4)

1) Een naam, die betekenis heeft! want de bij, dat zwakke diertje, dat slechts onvermoeid bezig is met de verzorging van haar huis, is tevens zeer moedig in de verdediging haar woning, en verwondt met haar angel, die te dichtbij komt..

2) Als wij niets lezen van enig wonderwerk door Debora verricht, zo moeten wij denken, dat zij alleenlijk was een vrouw, uitstekende in heiligheid, vernuftigheid en kennis van de Heilige Schrift, waardoor zij op een bijzondere wijze bekwaam was, om het volk te richten, dat is, om zaken en geschillen onder hen te beslissen naar de regel van Gods Woord.

3) Ook niet zonder betekenis! want zij was geroepen, even als een fakkel, als een helder licht in de donkere nacht te schijnen..

Het is de vraag of door Lappidoth werkelijk de man van Debora wordt bedoeld. Wij zouden Esopeth Lappidoth even goed kunnen vertalen door "een vrouw van fakkelgoed." Debora's geest was voor Israël als een fakkel (vgl. Job 41: 11; Nah.2: 5; Dan.10: 6 Is hier haar man bedoeld, dan is het vreemd, dat de stam niet genoemd is, waaruit hij gesproten zou zijn.

4) Debora voerde gezag over Israël, en haar werk was, om onder het volk van God een ware hervorming tot stand te brengen. Voordat zij, op bevel van de Heere, Barak ten strijde riep, heeft zij het volk weer tot de tucht van de Heere proberen terug te brengen. En zo groot was haar invloed en gezag, dat Barak later geen kans zag, om een leger bijeen te verzamelen, en dat leger te doen optrekken tegen de vijand, indien zij niet mee optrok. Haar ontzag onder het volk ontleende zij aan de macht van het Woord, waardoor zij velen van de dwaling van de weg, onder de werking van de Geest, terugbracht..

5. En zij woonde, zij was gewoon tot uitoefening van haar rechterlijke werkzaamheid te gaan zitten onder de palmboom, die naar haar de palmboom van Debora genoemd is, tussen Rama en tussen Beth-el, in de stam van Benjamin (Joz.18: 22,25), op het gebergte van Efraïm, en de kinderen van Israël gingen op tot haar ten gericht, 1) alle moeilijke zaken brachten zij tot haar, opdat zij die naar de wet van de Heere zou beslechten.

1) God had haar, evenals vroeger aan Mirjam, de zuster van Mozes (Exod.15: 20) en later aan Hulda, de vrouw van Sallum (2 Koningen .22: 14), de gave van de profetie in Exodus (Ex 15: 20), en Deuteronomium 11: 25 verklaarde zin verleend, de gave namelijk, om met verheven woorden vol geestdrift en aangrijpende redenen op anderen te werken. Daarmee stelde zij zich tegen het onder het volk ingedrongen godsdienstig bederf, en bracht zij de in vs.3 vermelde boete en bekering teweeg. Nadat zij eens tot een zo aanzienlijke plaats in Israël gekomen was, dat ieder tot haar ging en groot vertrouwen in haar stelde (Vergelijk 1 Samuel .3: 19vv.) verbond zich als vanzelf door Gods leiding met haar profetische werkzaamheid, de rechterlijke, dat men in twistzaken, die de lagere rechtbanken niet konden beslissen, en die volgens Deuteronomium 17: 8vv. tot de opperrechter van het volk moesten komen, aan haar uitspraak onderwierp (gl. 1 Samuel .7: 10vv.). Hoe zij vervolgens (ten minste middellijk, door Baraks roeping) in de rij van die richters werd geplaatst, die Israël recht verschaften tegen de uitwendige vijanden (Jud 2: 23) ziet men uit het volgende..

6. En zij erkende door de verlichting van de goddelijke Geest, dat nu de tijd gekomen was, dat de Heere Zijn volk verlossen wilde; zij wist ook door diezelfde leiding van de Geest, wie de Heere tot redder van Israël verkoren had en zond heen naar diezelfde streek, waar Jabin zijn zetel had en riepa) Barak (= bliksem = barcas), de zoon van Abinoam (= vader van de aangenaamheid), van Kedes (= heiligdom), in de stam van Nafthali, een noordwestelijk van de zee Merom gelegen vrij- en Levietenstad (Joz.12: 22; 19: 37; 20: 7; 21: 32 zij zei tot hem, door middel van haar bode: Heeft de HEERE, de God van Israël niet geboden 1) aan u, wiens naam Barak reeds op uw bestemming, om een voor de vijanden snel vernietigend veldheer te worden, heenwijst: Ga heen en trek uit uw bergachtig noorden naar het zuiden op de berg Thabor

2) (= steengroeve), en neem met u tienduizend man, van de kinderen van Nafthali, en van de kinderen van Zebulon?

a)Hebr.11: 32

1) De vraag dient alleen tot levendiger en krachtiger opwekking. Men kan dus geenszins aannemen, dat Barak reeds een roeping van God ontvangen en alleen uit traagheid daaraan geen gevolg gegeven zou hebben; veeleer toont het mede de diepe algemene verslagenheid aan, die toen op Israël drukte en dient het tot beschaming van het mannelijk geslacht, dat uit slapheid zijn plicht, de verdelging van de Kanaänieten, verzuimd had, wanneer in onze geschiedenis zowel de opwekking als de redding van Israël van een vrouw uitgaat..

2) De berg Thabor, die volgens een oude kerkelijke overlevering voor de berg van de verheerlijking van Christus (Matth.17: 1vv.) gehouden wordt, en nu Dshebel et Tur heet, is een grote bijna alleen staande en ongeveer 1000 voet hoog stompe kalksteen kegel aan de noordoostelijke zijde van de vlakte Jizreël. Van de oudste tijden af tot op deze dagen was die vlakte een veld van oorlogen geweest (De 27: 3) en ook hier wordt het tot een strijdplaats voor de beide legers uitgekozen. De zijden van de Thabor zijn tegenwoordig met een bos van eiken en wilde Pietaziën bedekt; zijn platte kruin is ongeveer een half uur in omtrek. Daarop moet dan Barak met zijn leger zich verzamelen, die de Heere Sisera achterna in het dal van Kison wil doen trekken. De Kison namelijk vormt zich uit beekjes, die aan de voet van den Thabor en van het verder zuidoostelijk gelegen gebergte Gilboa ontspringen, doorstroomt in westelijke richting de vroeger genoemde vlakte en gaat, langs de noordzijde van Karmel naar de Middellandse Zee; in de winter is zij dikwijls waterrijk, in de zomer echter, evenals de andere rivieren van Palestina, meestal droog. Van de Thabor af, zo heeft de Heere het besloten, zal zich de stroom van het Israëlitische leger over de, in de vlakte met zijn strijdswagens gelegeerde vijand, uitstorten ter verderving..

7. En Ik, de Heere, die u dit door de mond van Mijn profetes gebied, zal aan de beek a) Kison (= zeer hard), in de van de zuidwestelijke voet van de Thabor naar de Karmel zich uitstreckende, door de beek Kison doorsneden, vlakte Jizreël, tot u en uw legerscharen heen trekken 1) Sisera, de krijgsoverste van Jabin, met zijn wagens en zijn menigte, opdat het daar tussen u en hem tot een slag kome, en Ik zal hem in uw hand geven, dat gij zijn geheleleger vernietigen en alzo Israël verlossen zult.

1) Ik zal optrekken, zo spreekt de profetes in de naam van de Heere. Wellicht is Barak bevreesd dat Jabin niet zal durven optreden tegen hem, dat hij dus geen gelegenheid zal hebben, om zich met zijn vijand te meten, maar de Heere belooft, dat Hij ervoor zal zorgen dat Jabin tegen hem zal optrekken, den veldslag zal wagen. En opdat Barak nu aan de ene zijde de strijd niet licht zal achten, laat de Heere hem zeggen dat Sisera tegen hem zal optrekken, die machtige veldoverste van Jabin, en wel met zijn wagens, d.i. met zijn ijzeren wagens, maar ook opdat hij aan de andere zijde niet moedeloos zal worden, belooft de Heere hem reeds vooruit dat Hij de vijand in zijn hand zal geven..

Barak moet noch zorgeloos, noch overmoedig, noch moedeloos zijn..

8. Toen zei Barak tot haar, nadat hij op haar roeping tot haar gekomen was, zich zwak voelende, om die grote onderneming te volbrengen: Indien gij met mij trekken zultin de strijd,

zo zal ik heentrekken; maar indien gij niet met mij zult trekken, zo zal ik niet trekken. 1) Ik bezit de gave van de profetie niet, en daarom heb ik zonder uw hulp op mijn landslieden in Nafthali en Zebulon geen invloed, om hen rondom mij te verzamelen, noch het nodige inzicht, om op het juiste uur, van de Thabor Sisera en zijn wagens aan te vallen.

1) Het ontbrak Barak aan de juiste bezieling tot de strijd, en daarom eist hij dat Debora mee zal optrekken, om door haar aanwezigheid, als profetes van de Heere, hem en het volk te bezielen en aan te moedigen tot de strijd..

Het juiste geloof in een gelukkige uitkomst ontbrak hem daarom ook. Hieruit ziet men, hoe de gelovige door het overheersen en het laten overheersen van de vijand, tenslotte alle bezieling gaat derven..

9. En zij zei: Ik zal, wanneer gij u alleen te zwak voelt, zeker met u trekken, behalve dat de eer de uw niet zal zijn op deze weg, die gij wandelt: 1) hetgrootste en laatste bij deze onderneming, dat, wat eerst daaraan de kroon opzet en ten volle besluit, dat gij op de u gegeven belofte geen onvoorwaardelijk vertrouwen stelt, daar gij toch weten moest, dat God het verstand geeft, die Hij een ambt geeft. Gij zult die eer niet verkrijgen, want de HEERE zal, om de reeds begonnen beschaming van hetmannelijk geslacht door het vrouwelijke voort te zetten, Sisera verkopen, overgeven in de hand van een vrouw. Alzo maakte Debora zich op, en trok met Barak naar Kedes. 2)

1) De wereld zou de eer daarvan toeschrijven aan de hand van Debora, zoals Barak het zelf wel kon voorzien. God zou tot versterking van zijn zwakheid de overwinning volledig maken door de hand van Jaël en dit zou zijn eigen eer aanmerkelijk verkleinen..

Barak echter waardeert de voldoening van zijn begeerte en de goede uitslag van deze onderneming veel hoger dan zijn eigen eer en wil daarom geenszins zijn verzoek laten varen (Jud 4: 9)..

2) Op het blijven aandringen van Barak geeft zij toe, en met heldenmoed trekt zij op naar Kedes in Nafthali om door haar woord en door haar persoon de stammen van Zebulon en Nafthali zó te bezielen en aan te moedigen dat zij zich laten scharen onder de krijgsbanier van Barak..

Door ons wantrouwen sluiten wij dikwijls God de handen. Hij zou ons wel meer willen geven, zo wij het niet verhinderen; Want God is meer geneigd, om te geven, dan wij om te nemen.

10. Toen riep Barak, sterk door de aanwezigheid van de profetes, de strijdbare mannen in de beide stammen Zebulon en Nafthali bijeen te Kedes; deze volgden gewillig zijn oproep, en hij trok op, zoals hem bevolen was (vs.6), op zijn voeten, 1) met tienduizend man, op de berg Thabor; ook trok Debora met hem op, zoals hij begeerd had (vs.8).

1) In het Hebreeuws Beraglauw. De Statenvertaling vertaalt: op zijn voeten. Dit is onjuist. Zoals in Exod.11: 8, moet ook hier vertaald worden: in zijn gevolg..

11. Heber 1)nu, de Keniet, een van de stam van de Kenieten (De 2: 23), had zich afgezonderd van Kaïn, van de Kenieten, uit de kinderen a) van Hobab, Mozes' schoonvader (of zwager), die in het zuiden van Juda zich gevestigd had (1: 16).Deze was getrokken naar het noorden in het gebied van Nafthali, en hij had, naar de wijze van de nomaden, die zich overal komen vestigen, waar zij de beste weiden voor hun vee vinden, zijne tenten opgeslagen tot aan de eik, het eikenbos, in Zaännaïm (= sterke landverhuizingen), die bij Kedes is (Joz.19: 33).

a) Num.10: 29

1) Voordat de strijd en de uitslag daarvan wordt beschreven, wordt eerst nog vermeld, dat Heber zich gescheiden heeft van de overige Hobabieten, die in de woestijn van Juda vertoefden, en opgetrokken is naar het noorden van Nafthali. Jaël, de vrouw, die Sisera ombracht, was zijn vrouw..

II. Vs.12-24. Als Barak met de 10.000 man, die hij uit Nafthali en Zebulon om zich verzameld heeft, naar de Thabor trekt, trekt ook Sisera zijn legermacht tezamen en achtervolgt de Israëlitische strijders in de vlakte van Jizreël; maar deze stormen op Debora's bevel, van de berg af en brengen met de hulp van de Heere het vijandelijk leger in zo'n verwarring, dat het tot Haroseth teruggeslagen en daar geheel vernietigd wordt. Sisera, die reeds in het begin het slagveld verlaten had, neemt zijn toevlucht tot de hut van Jaël, de vrouw van de reeds genoemden Keniet, Heber, in het eikenbos, bij Kedes; hij wordt door haar vriendelijk opgenomen, maar in de slaap vermoord. Als Barak op zijn vervolgingstocht daar aankomt, toont Jaël hem de door haar gedode veldoverste. De hand van de kinderen van Israël is nu zó machtig geworden tegen Jabin, dat zij aan zijn heerschappij voor altijd een einde maken en hem met zijn volk uitroeien.

12. Toen boodschappen zij, waarschijnlijk door boden, door zijn koning hem gezonden, Sisera, dat Barak, de zoon van Abinoam, met tienduizend man op de berg Thabor getrokken was, en zonder twijfel het land van Jabin's heerschappij wilde bevrijden.

13. Zo riep Sisera, deze moedige en ras besliste krijgsoverste, al zijn wagens bijeen, negenhonderd ijzeren wagens, 1) en al het volk, dat met hem was, dat onder zijn bevel gesteld was, en hij trok, of liever hij werd door de Heere getrokken (vs.7) van Hasóreth van de heidenen, waar hij zijn zetel had (vs.2) tot de beek Kison, in de vlakte van Jizreël.

1) Deze ijzeren wagens waren voorzien van zeisen, die, aan de raderen vastgemaakt, een verschrikkelijke slachting teweeg konden brengen onder het voetvolk, wanneer de vijand hen op de vlucht joeg en vervolgde. Sisera vertrouwt volkomen op die wagens en rekent wellicht reeds bij voorbaat op de overwinning op zo'n klein getal Israëlieten..

14. Debora dan zei tot Barak, 1) nog voordat het vijandelijk leger zich in orde gesteld en tot een slag geschikt had: Maak u op, want dit is de dag, waarop de HEERE Sisera in uw hand

gegeven heeft: is 2) de HEERE niet voor uw aangezicht heen uitgetrokken, om zelf de vijanden op de vlucht te slaan, zodat de overwinning niet moeilijk zal zijn? Zo trok Barak, in het geloof dat woord van belofte aangrijpende, waardoor hij zich een plaats onder de geloofshelden verwierf (Hebr.11: 32), van de berg Thabor af, en tienduizend man 3) achter hem.

1) Barak twijfelt niet aan de waarheid van haar woord, hij vreest de vijand niet; wanneer slechts Debora meetrekt, wil hij gaan, anders niet (vs.8). Door haar meegaan is de zaak als een goddelijke gewettigd. De stammen, die hij roept, vernemen, dat het niet zijn belang is, dat hen roept. Hij wil doen weten, dat hij slechts het orgaan is van het bevel, dat door Debora komt. Wie aan een parallel met Jeanne d'Arc, de maagd van Orleans, denkt zal de Joodse profetes des te mooier doen uitkomen. De profetes zoekt niet zelf het zwaard, anders had zij Barak niet nodig gehad. Ook Jeanne sprak, toen men haar zeide, dat God overwinnen kon ook zonder krijgsknechten: "de krijgsknechten zullen strijden, dan zal God de overwinning geven" maar zij streed alleen tegen vijanden van haar land, niet tegen vijanden van haar geloof en haar geestelijk leven. Het was een romantische liefde van het aardse koningschap, waardoor het arme meisje viel; de duidelijke stem van de Koning der wereld riep Debora tot de overwinning. In Barak is geen sentimentele trek van een Dunois te bespeuren, maar vrijwillig stelt hij zich achter de vrouw, die met de Geest van God vervuld is.

Dus werkt Gods verscheidenheid van gave in allen (1 Cor.12: 4,6), ofschoon volgens Gods verordening de man is het hoofd van de vrouw, zo behaagde het Hem nochtans die van de Geest over heeft, zijn handen als het ware in dit geval op een buitengewone wijze te bestieren, en het hoofd op de schouder van de vrouwen te stellen, verkiezende het zwakke van de wereld, tot beschaming van het sterke, opdat geen vlees zich mocht beroemen voor zijn aangezicht..

Zij als het hoofd geeft het bevel en hij als de hand doet het werk..

2) Dit kan ook zo vertaald worden: Ja, de Heere is voor uw aangezicht uitgetrokken, opdat Barak en zijn volk des te moediger zou zijn..

3) Op zichzelf een kleine schare in vergelijking met de grote macht, die tegenover haar stond, maar evenals haar aanvoerder denkende aan de naam van de Heere, haar God (Psalm 20: 8), terwijl Debora op de berg bleef, en de onderneming met haar gebed vergezelde..

15. a) En de HEERE, in waarheid voor het kleine leger heentrekkend, al was het op onzichtbare wijze, verschrikte de vijanden, wellicht door een groot onweer (5: 20 vgl. Joz.10: 10) en versloeg 1) Sisera, met al zijn wagens, en het gehele leger, door de scherpte van het zwaard, voor het aangezicht van Barak, die met zijn strijders op de vijand aanviel; zo groot was de verschrikking, dat Sisera van de wagen afklom, en vluchtte op zijn voeten.

a) Psalm 83: 10

1) In het Hebreeuws Wajahom. Eigenlijk in verwarring brengen, met een panische schrik vervullen. Ditzelfde woord wordt ook gebruikt in Exod.14: 24 en Joz.10: 10. Behouden we deze vertaling, dan springt nog meer in het oog, dat het de Heere alleen was, die Israëls leger deed overwinnen. Immers dit feit wordt dan op één lijn gesteld met de vernietiging van farao's leger en met de zege voor Jozua te Gibeon bereid. Wanneer nu zijn leger door de wondere macht van de Heere met een panische schrik wordt bevangen en het Sisera volstrekt onmogelijk wordt, zijn leger in behoorlijk gelid te houden, dan wordt hij zelf ook door die schrik aangegrepen, zodat hij zijn strijdwagen verlaat, zijn leger zonder aanvoerder laat, en in een haastige vlucht, te voet, zijn heil zoekt..

Sommigen zijn van mening, dat de Heere hen door een buitengewoon natuurverschijnsel verschrikt heeft..

16. En Barak achtervolgde ze, achter de wagens en achter het nu van zijn aanvoerder beroofde leger,1) tot aan Haróseth van de heidenen, waar het eerst eigenlijk tot de slag kwam. En het gehele leger van Sisera viel, deels, terwijl hij vluchtte, op de weg, deels in de bij Haróseth geleverde slag, door de scherpste van het zwaard, dat er van de ongeveer 100.000 man sterke krijgsmacht, niet overbleef tot één toe. 2)

1) Dit wil zeggen, dat Barak de wagens en het leger vervolgde; het woordje achter had kunnen weggelaten worden. Beter is de vertaling: En Barak jaagde de wagens en het leger achterna tot aan Haróseth van de heidenen..

2) Zo ondervinden de heidenen, dat geen paarden noch wagens, maar het woord van God de overwinning heeft; zo wordt Israël verootmoedigd, niet alleen door Gods gericht maar ook door Zijn genade..

Wanneer God voor ons heengaat in onze geestelijke strijd, dan moeten we ons opmaken, en wanneer Hij door Zijn genade ons enige voordelen op onze geestelijke vijanden doet behalen, dan moeten wij onze voordelen, door waakzaamheid en kloekmoedigheid bevorderen, en de heilige oorlog met nadruk voortzetten (Jud 4: 16)..

18. Jaël nu ging uit van de deur van haar tent, de haar welbekende Sisera tegemoet, zodra zij had opgemerkt, dat hij tot haar tent zich richtte, en zei tot hem metvriendelijk gelaat (Sirach 25: 18): Wijk in mijn woning, mijn heer, wijk in tot mij, vrees niet, alsof u hier enig kwaad zou overkomen! En hij, niets kwaads vermoedende, week tot haar in de tent, en viel van vermoeidheid op de grond neer om van zijn vermoeidheid uit te rusten, en zij bedekte hem met een deken. 1)

1) Dit is niet om hem te verbergen voor de blik van de vijanden, want zoals reeds is opgemerkt, de tent van een vrouw was de zekerste schuilplaats voor hem die bescherming zocht, (zo'n werd genoemd, Dachil) maar om hem uit te nodigen, in elk geval een wenk te geven om te gaan slapen. Natuurlijk was hij vermoeid van de vlucht, wat zij in alles wel aan hem kon zien..

19. a) Daarna zei hij tot haar: Geef mij toch een beetje water te drinken, want ik heb dorst, zodat ik geen rust kan vinden. Toen opende zij een melkfles, 1) en gaf hem, in plaats van het gevraagde water, om hem recht vriendelijk en eervol te herbergen, melk te drinken, 2) en dekte hem daarna opnieuw toe.

a)Richteren 5: 25

1) Eigenlijk een "melkzak". De vloeistoffen bewaart men in het oosten in leren zakken (Joz.9: 4 Matth.9: 17)..

Dat zij hem geen water maar melk te drinken gaf, was om hem elke vrees voor haar te ontnemen, om hem in een geruste stemming te brengen..

2) Niet uit voorzichtigheid, zoals wel eens gezegd is, maar uit ware behoefte aan water, vraagt Sisera, en ook uit ware gastvriendschap geeft zij hem melk..

Wij kunnen het ons niet andere voorstellen, dan dat Jaël eerst niet gedacht heeft aan verraad jegens Sisera. Wellicht dat zij op de uitkijk heeft gestaan, of er ook Israëlieten verwond en vluchtend voorbij zouden komen. In plaats van een Israëliet nadert Sisera, afgemat en vluchtend voor Israëls zegevierende legerscharen. Uit medelijden heeft zij hem opgenomen, uit medelijden dekt zij hem toe, uit medelijden geeft zij hem te drinken. Maar ziet, terwijl zij daarbuiten, op zijn bevel, op wacht staat, komen andere overleggingen in haar hart op. Zij begint te bedenken, wie zij daar binnen heeft, wat een vijand hij is van het volk, waarmee zij verwant is, en nu, onder de leiding van Gods bijzondere voorzienigheid, niet om verraad te plegen aan de man die haar vertrouwde, maar om op te komen voor de eer van de God van Israël, om niettegenstaande zij het wel beseft dat het haar tot verraad zal worden aangerekend, dus met prijsgeving van alle eigen eer, komt zij tot het moedig besluit om de vijand van Gods volk onschadelijk te maken. Waar een Debora, vervuld en bezielde door de Geest van de Heere, haar prijst, haar roem verheft, hebben wij geen recht om haar daad in een verkeerd daglicht te stellen..

Het is mede een voorzichtigheid van Sisera, dat hij om water vroeg. Het was een oude gewoonte, dat wie in een oosterse tent van de Bedoeïenen, Arabieren en woestijnbewoners gegeten of gedronken had, in de vrede van het huis was opgenomen. De doodsvijand van de Arabier slaapt rustig in diens tent in, wanneer hij met hem gedronken heeft. Daarom wilde ook Saladin aan de dappere Frankische ridder Reinald van Chatillon niet te drinken geven, omdat hij hem dood wilde (Marin. Gesch. Sal. II, 19).

19. a) Daarna zei hij tot haar: Geef mij toch een beetje water te drinken, want ik heb dorst, zodat ik geen rust kan vinden. Toen opende zij een melkfles, 1) en gaf hem, in plaats van het gevraagde water, om hem recht vriendelijk en eervol te herbergen, melk te drinken, 2) en dekte hem daarna opnieuw toe.

a)Richteren 5: 25

1) Eigenlijk een "melkzak". De vloeistoffen bewaart men in het oosten in leren zakken (Joz.9: 4 Matth.9: 17)..

Dat zij hem geen water maar melk te drinken gaf, was om hem elke vrees voor haar te ontnemen, om hem in een geruste stemming te brengen..

2) Niet uit voorzichtigheid, zoals wel eens gezegd is, maar uit ware behoefte aan water, vraagt Sisera, en ook uit ware gastvriendschap geeft zij hem melk..

Wij kunnen het ons niet andere voorstellen, dan dat Jaël eerst niet gedacht heeft aan verraad jegens Sisera. Wellicht dat zij op de uitkijk heeft gestaan, of er ook Israëlieten verwond en vluchtend voorbij zouden komen. In plaats van een Israëliet nadert Sisera, afgemat en vluchtend voor Israëls zegevierende legerscharen. Uit medelijden heeft zij hem opgenomen, uit medelijden dekt zij hem toe, uit medelijden geeft zij hem te drinken. Maar ziet, terwijl zij daarbuiten, op zijn bevel, op wacht staat, komen andere overleggingen in haar hart op. Zij begint te bedenken, wie zij daar binnen heeft, wat een vijand hij is van het volk, waarmee zij verwant is, en nu, onder de leiding van Gods bijzondere voorzienigheid, niet om verraad te plegen aan de man die haar vertrouwde, maar om op te komen voor de eer van de God van Israël, om niettegenstaande zij het wel beseft dat het haar tot verraad zal worden aangerekend, dus met prijsgeving van alle eigen eer, komt zij tot het moedig besluit om de vijand van Gods volk onschadelijk te maken. Waar een Debora, vervuld en bezielde door de Geest van de Heere, haar prijst, haar roem verheft, hebben wij geen recht om haar daad in een verkeerd daglicht te stellen..

Het is mede een voorzichtigheid van Sisera, dat hij om water vroeg. Het was een oude gewoonte, dat wie in een oosterse tent van de Bedoeïenen, Arabieren en woestijnbewoners gegeten of gedronken had, in de vrede van het huis was opgenomen. De doodsvijand van de Arabier slaapt rustig in diens tent in, wanneer hij met hem gedronken heeft. Daarom wilde ook Saladin aan de dappere Frankische ridder Reinald van Chatillon niet te drinken geven, omdat hij hem dood wilde (Marin. Gesch. Sal. II, 19).

21. Daarna nam 1) Jaël, de vrouw van Heber, een nagel van de tent, een van de ijzeren pinnen, waarmee de touwen van haar tent in de aarde bevestigd waren (Ex.27: 19), en greep een hamer in haar hand, en ging van de deur, waaraan zij zich geplaatst had, stilletjes tot hem, en dreef de nagel in de slaap van zijn hoofd, dat hij, de nagel, in de aarde vast werd; hij nu was, toen Jaël hem naderde, door een diepe slaap bevangen en vermoeid 3) zodat hij tevoren niets had bemerkt, en hij stierf.

1) Ook hier voeren de oude uitleggers veel redenen aan, om de daad van Jaël in bescherming te nemen. Zo zegt bijvoorbeeld Willisch in de door hem uitgegeven Freyberger Bijbel (1742): "Daar Jaël zonder twijfel op Sisera's verzoek, in de deur van haar hut gestaan heeft, is zij zeker door de Heilige Geest gedreven, om de goddelijke gerechtigheid aan deze heiden mede uit te oefenen, en zich tot een werktuig van de goddelijke wraak als een dapper krijgsheld te laten gebruiken. Want daar zij en haar geslacht, hoewel het van de Midianieten afstamde (Ex.3: 1; 18: 1) toch tevens door Midian, die Ketura voor Abraham baarde (Genesis25: 2),

van het nageslacht van Abraham, de vader van alle gelovigen, afstamde, ook met het volk van God veel omgang gehad had (Num.10: 29), zich aan de ware kerk van God gehouden heeft, naar het voorbeeld van de voorvader, van Jethro, die de Heere offerde (Ex.18: 12), zo is er geen twijfel, dat ook Jaël met haar huis, hoewel zij tot hiertoe nog als vreemdelingen onder de Kanaänieten geleefd hadden, toch ook de ware God van Israël beleden heeft, en alzo voor de gaven van de Heilige Geest, bijzonder voor Zijn leiding des te meer geschikt geweest is". Eveneens beroepen ook andere theologen zich daarop, allereerst, dat Jaël niet reeds bij het ontvangen van Sisera het doel gehad heeft hem te vermoorden, en zij daarom de naam van een huichelares niet verdient; en vervolgens, dat haar daad haar later, toen zij aan de deur van de tent stond, door God ingegeven en bevolen is, en haar alzo de lof van rechtswege toekomt, die haar in het lied van Debora (5: 24vv.) wordt toegekend. (Buddeus: Pacem vero et jus hospitii, quod violavit, quia instinctu motuque adeoque mandato numinis hoc fecit, in eo minime pecasse censenda est.) Zonder twijfel is Jaëls daad voor de rechtbank van het Evangelie veroordeeld; zij heeft zich als een vriendin voorgedaan tot een moord, en toch was het een goed beginsel in haar hart, dat haar zo slecht deed handelen. Het was liefde voor Israël en Israëls God, die zich in een duivelse handeling openbaarde. De geschiedenis van Jaëls voorvaderen is sinds onheuglijke tijden met die van Israël verbonden geweest. Israëls vrijheid en roem is de hare. Hoe veel vrouwen heeft Sisera onteerd en tot buit gemaakt. Zal zij ledig blijven "als de tiran zichzelf in haar handen stelt?" Wat zal er gebeuren, wanneer zij hem redt? Heeft zij dan niet het oude verbond met Israël verraden? Zal hij niet nieuwe scharen verzamelen, om Israël opnieuw te bedreigen? Zal het heten: Jaël heeft de vijand van het volk, waaronder zij broederlijk leefde, tot verderf van dat volk gered! De moeilijkheid is groot, waarin de vrouw zich bevindt, en slechts een grootse ziel kon die zo oplossen. Zij besluit, zij versmaadt het wenselijk loon, dat de bevrijding van Sisera haar zou verschaft hebben. Zij brengt het mooier doel, de vrijheid van het aan haar verwante volk, op de balans; het oudste recht weegt over een wild krijgsman staat tegenover haar, die duizend wetten van het recht verbroken heelt; het is beslist. Zij heeft geen zwaard om de krijgsman neer te houwen, en zij grijpt naar het vreselijk wapen van vrouwenlist, waartegen niets bestand is. Bovendien is nog heden de opmerking gemaakt, dat de vrouwen van die landen zich minder dan de mannen aan de gewoonten van de gastvriendschap storen (Richteren 14: 17).

Zo heeft dan Jaël duivels gehandeld, zij heeft een moord gepleegd, maar zij deed het tot redding van Israël, uit liefde voor het volk van God. In haar heeft een goed beginsel zich op treurige wijze geopenbaard, en weer is die daad door God tot zegen van Israël gesteld..

2) Hij nu was met een diepe slaap bevangen en vermoeid, is een tussenzin en haalt nog eens op, wat reeds eerder gezegd is. De eigenlijke zin loopt door tot: en stierf. Want Sisera stierf niet ten gevolge van vermoeidheid, maar tengevolge van Jaëls daad. De Septuaginta vertaalt door: Hij worstelde. Dit is echter onjuist..

22. En ziet, Barak vervolgde, na de vernietiging van het vijandelijk leger (vs.16), Sisera, en kwam bij het eikenbos in Zaännaïm bij Kedes; en Jaël ging uit haar tent hem tegemoet, en zei tot hem: Kom hier binnen, en ik zal u de man wijzen, die gij zoekt. Zo kwam hij tot haar, en ziet, Sisera lag dood op de grond, en de nagel was in de slaap van zijn hoofd.1)

1) Zo was juist vervuld, wat Debora (vs.9) aan Barak geprofeteerd had: "de eer zal de uwe niet zijn op deze weg die gij wandelt; want de Heere zal Sisera verkopen in de hand van een vrouw"..

24. En de hand van de kinderen van Israël ging steeds voort,

1) nadat zij weer eenmaal geleerd hadden te strijden (3: 2), en werd hard over Jabin, de koning van Kanaän, totdat zij Jabin, de koning van Kanaän, en de Kanaänieten te Hazor, hadden uitgeroeid.

1) Dit geeft een opklimmen aan. Zij, n.l. de Israëlieten, waren zo gelukkig in de strijd, dat zij na korte tijd het gehele rijk van Jabin hadden vernietigd en deze Kanaänieten uitgeroeid. Hiermee wordt niet gezegd, dat zij alle Kanaänieten hadden overwonnen..

HOOFDSTUK 5.

LIED VAN DEBORA EN BARAK.

I. Vs.1-31. Nadat de veldtocht geëindigd is, zingen Debora en Barak gemeenschappelijk een door de profetes vervaardigd lied, vol van de meest verheven poëzie. Dit lied ademt de machtige gloed van de geestdrift, die door Israëls verheffing en zijn overwinning over Sisera in het land teweeg is gebracht. Na een lofzegging aan de Heere voor de overwinning, die Hij gegeven heeft (vs.2-5), volgt een terugzien op de verlopen tijden van de dienstbaarheid en een oproep tot lof van Hem, die daaraan een einde gemaakt heeft (vs.6-11); hierop volgt een roemrijke vermelding van de stammen, die de strijd ondernomen hadden, en een verwijt tegen hen, die daaraan geen deel hadden genomen (vs.12-18); dan volgt een schildering van de slag en van Jaëls daad (vs.19-27), en tenslotte worden de moeder van Sisera en haar staatsvrouwen sprekende ingevoerd (vs.28-30); een zegenwens besluit het lied en een kort woord over de rust van de volgende tijd, het hoofdstuk.

1. Voorts, na de gelukkig geëindigde strijd tegen Sisera en Jabin, zongen Debora en Barak, 1) de zoon van Abinoam, op dezelfde dag, 2) om de overwinning voor al het volk te vieren, en de gemoederen tot dankbaarheid jegens de Heere te ontsteken, een lied, zeggende:

1) Dit beduidt niet, dat Debora en Barak het lied tezamen hebben gemaakt, maar is als een opschrift van de zegezing aan te merken, en verder, dat het door beiden is gezongen. De dichteres is Debora alleen, zoals blijkt uit vs.3,7 en 12..

2) D.w.z. onmiddellijk, na de overwinning op Jabin en Sisera..

2. Looft de HEERE vanwege het wreken van de wraken in Israël, 1) looft Hem, die onze twistzaak getwist heeft, die ons heeft vrijgemaakt van een twintigjarige druk (4: 2vv.), en vanwege dat het volk, de stammen van Zebulon en Nafthali (4: 12vv.) zich gewillig heeft aangeboden, 2) om te strijden tegen een zo overmachtige vijand (4: 10).

1) Van het wreken van de wraken in Israël. Zo heeft onze Statenvertaling, zoals ook de Engelse, de woorden in de grondtekst overzet, in navolging van de Peschito, de Syrische vertaling, van het Oude Testament. In het Hebreeuws staat er twerp erpb (Biphroa pheraoth). De LXX geeft en tw arxasyai archgouv en Israhel..

In verband met het stamverwante Arabisch kan men dit vertalen: Vanwege dat de voornaamsten in Israël vooraantrokken..

Deze vertaling is wel zo overeenkomstig de inhoud van het lied, als die van onze Statenvertaling, omdat wij dan in het een lid hebben, het zich aan het hoofd stellen van de voornaamsten onder Israël, en in het tweede, het zich gewillig aanbieden, dus het gewillig volgen van het volk..

De profetes-dichter wil daarom de Heere prijzen en loven, omdat Hij zowel de hoofdleiders van Israël als het volk bewerkt heeft, om ten strijde te trekken tegen de vijanden van het volk..

Duidelijk wijst dus de inhoud van dit vers op de tijd, toen er nog geen koning was, geen éénhoofdige macht over Israël, waardoor des te meer de trouw en genade van Israëls God uitkwam, die toch het volk één deed zijn in het ten strijde trekken tegen de verdrukkers..

Luther vertaalt: Looft de Heere, dat Israël weer vrij is geworden..

Des te meer hechten wij aan de vertaling van: gebieders, of voornaamsten, omdat ook in vs.9 dezelfde tegenstelling voorkomt, tussen hen en het volk. Ook in Deuteronomium 32: 42 wordt het door "hoofd" vertaald..

In de grondtekst staan ook de woorden: Looft de Heere, achteraan, waardoor het dichterlijke van het lied nog meer uitkomt..

2) In de grondtekst is de plaatsing van de woorden anders, waardoor het dichterlijke van het lied nog meer uitkomt: "Dat (Israël weer vrij is geworden), dat het volk zich gewillig betoond heeft; daarom prijst de Here." De woorden in het eerste lid van de zin kunnen nog anders geplaatst worden, daar de uitdrukking twerb in dit lid tegenover het hoofdwoord Me (volk) in het tweede lid staat. Ook op andere plaatsen in dit lied (vs.9) worden tegenover de vrijwilligen onder het volk de gebieders gesteld; het is dus meer dan waarschijnlijk, dat ook hier vorsten of aanvoerders moet verstaan worden, zoals wij ook in Deuteronomium 32: 42

het daar eveneens voorkomende duistere woord verklaard hebben. Dientengevolge zouden wij moeten vertalen: "Omdat de vorsten in Israël het bestuurden (of "zich vorstelijk gedroegen), omdat het volk zich vrijwillig aanbod, enz." Het vers verplaatst ons aanstonds in de tijd van de richters, toen Israël nog geen koning had, die het gehele volk ten strijd kon oproepen, maar veelmeer, bij de afwerping van het vreemde juk, alles aankwam op de moed van de hoofden, die zich aan de spits van de onderneming stelden en het vrijwillig besluit van diegenen, die daaraan wilden deelnemen. Onze vertaling, evenals de Engelse en de oude Weimarse of zogenoemde Keurvorstenbijbel, zijn in de vertaling de Pesjito gevolgd. Deze Pesjito, waarschijnlijk in het midden van de tweede eeuw na Christus, door de Christenen van Edessa vervaardigd, is een vertaling van het Oude Testament in het Syrisch, die in tegenstelling tot de allegorische verklaringen zich aan de eenvoudige getrouwe zin van de tekst hield (hetgeen ook de uitdrukking Pesjito aanduidt) en bij de gehele Syrische kerk in gebruik was. Luther heeft: "Looft de Here, dat Israël weer vrij geworden is; " anderen: "omdat Israël zich streng gewroken heeft.".

3. Hoort gij koningen in de omliggende landen, die Israëls God voor een God zonder macht hebt aangezien, gedurende de lange tijd van ons ongeluk en van onze zwakheid; neemt ter oren, gij vorsten, 1) wat ik zingen en vermelden zal, opdat gij leert kennen, dat deze God nog altijd dezelfde is, die in vroegere dagen zo grote wonderen door Zijn volk heeft verricht aan de vijanden, die het benauwden en verdrukten. Ik zal juichen en zingen, want het hart is mij te vol van de grote daden, die Hij nu gedaan heeft, dan dat ik zou kunnen zwijgen, de HEERE

zal ik zingen; ik zal de HEERE, de God van Israël psalmzingen tot lof en prijs van Zijn heilige naam.

1) Koningen en vorsten. Deze zijn natuurlijk niet de hoofdmannen van Israël, maar de koningen en vorsten van de heidenen. Zij, die koningen, moeten het vernemen, wat een machtige God, de God van Israël is..

Als de dichter spreekt van zingen en psalmzingen, dan moet onder het laatste verstaan worden, het zingen met muzikale begeleiding..

4. HEERE! toen Gij in de dagen van onze vaders voortging van Seir, toen Gij daarheen trad van het veld van Edom, om hen, die van het westen van Egypte kwamen, in majesteit tegemoet te gaan (Deuteronomium 33: 2) en van de Sinaï uw wet te openbaren (Exod.19vv.), toena) beefde de aarde onder de tred van Uw voeten, ook droop de hemel, terwijl de geweldige onweren zich ontlastten; ook dropen de wolken van water. 1)

a) Psalm 68: 8,9

1) Opdat de vijanden van Israël een juist begrip zouden verkrijgen van de Majesteit van Israëls God, gaat Debora terug naar hetgeen vroeger is gebeurd, toen de Heere in majesteit en heerlijkheid neerdaalde op de berg Sinaï, en majestieus verscheen aan Zijn volk Israël. Maar ook ten behoeve van Israël doet zij het, opdat ook dit volk weer in het geheugen werd teruggeroepen, Gods wondere goedheid en genade aan Zijn volk bewezen. Ja, aan Israël moest het weer bij vernieuwing bekend gemaakt worden, wat een geduchte God zijn Verbondsgod was..

Dit gedeelte herinnert aan het lied van Mozes (Deuteronomium 33) en toont, dat Debora dit lied ongetwijfeld heeft gekend..

Dat de wolken van water dropen, is een poëtische uitdrukking, voor het zich ontlasten van water, zoals bij een hevig onweer plaatsvindt..

5. a) De bergen vluchtten van of voor het aangezicht van de HEERE, zij dreigden onder Zijn voeten ineen te storten, toen Hij daarop, als op Zijn troon neerdaalde; zelfs of deze Sinaï, 1) dat machtige rotsgebergte, wankelde van of voor het aangezicht van de HEERE, de God van Israël, als wist het wat een God het als plaats van openbaring dienen moest.

a)Psalm 68: 15,16,17; 97: 5 b) Ex.19: 18

1) In het Hebreeuws Zèh Sinai. Beter, deze Sinaï. In heilige vervoering van de Geest ziet Debora die geduchte berg als van nabij, wijst hem als met de vinger aan, en aanschouwt als het ware, hoe die machtige berg heeft, als de HEERE Heere erop neerdaalt..

6. In 1) de dagen van Samgar, de zoon van Anath, in de dagen van Jaël, van de dagen van Samgar af, die 600 Filistijnen met een ossenstok (3: 31) versloeg, maar het niet kon

verhinderen, dat intussen in het noorden de heerschappij van Jabin zich steeds meer uitbreidde en bevestigde, tot op de laatste tijd dat Jaël aan de redding de laatste hand legde (4: 9, 17vv.) hielden de wegen op; de gewone rechte wegen in het land, vroeger door vele mensen betreden, waren verlaten, omdat men vreesde voor uitplundering en moord, en die op paden wandelden, die genoodzaakt waren te reizen, gingen kromme wegen, kozen van de openbare straten verwijderde zijpaden en omwegen.

1) Met dit vers geeft de profetes de keerzijde van de medaille te zien. Hoog, zeer hoog heeft Israël gestaan. De HEERE is tot Zijn volk op Sinai's gebergte neergedaald. Als een eigen volk van God is het de Heere geheiligd, als een verkregen volk, door Hem met de heerlijkste openbaringen begiftigd, maar ach! voorbij zijn een tijdlang geweest de ervaringen van die verbondsbetrekking. Israël heeft zijn God de rug toegekeerd, zijn God verlaten, en diens gevolg is het verlaten van God en overgegeven in de handen van de vijanden. De wegen hielden op wegen te zijn, waarop de mensen konden wandelen..

7. De dorpen hielden op in Israël, zij hielden op, 1) omdat de bewoners van het open land uit vrees naar de steden vluchtten, totdat ik, Debora, opstond, dat ik opstond, om aan de zware tijd een einde te maken, om als een moeder in Israël, 2) het uitgeputte volk weer moed in te spreken.

1) De dorpen zijn hier die plaatsen, die niet met muren waren omgeven. Even zo leeg en woest als de landwegen waren, zo leeg werden ook de dorpen, vanwege de vrees voor de vijanden..

2) Debora noemt zich een moeder in Israël, omdat haar hart met moederlijk erbarmen had geklopt voor haar volk, en zij in de naam van de Heere de oproep had gedaan, om het volk te verlossen..

8. Verkoos hij 1) nieuwe goden, en offerde hij niet aan God, maar aan de duivels, aan de goden, die zij niet kenden, nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor wie zijn vaders niet geschrikt hebben (Deuteronomium 32: 17), dan was er strijd in de poorten, dan liet de Heere tot aan de poorten van de steden de vijand doortrekken en strijd voeren; werd er ook een schild gezien, of een spies onder veertigduizend in Israël? 2) Durfde iemand naar de wapens grijpen onder zovelen? Zó was alle moed uitgedoofd, omdat de Heere de harten verslagen had.

1) Of hij, n.l. Israël, verkoos nieuwe goden, daarom was er strijd in de poorten. Hiermee daalt Debora af tot de grote oorzaak. Niet God had Israël het eerst verlaten, of Zijn belofte niet vervuld, maar Israël had in plaats van de enige ware God te dienen, zich neergebogen voor nieuwe goden..

2) Dit betekent niet, dat er geen spies of schild meer was onder Israël, omdat de vijanden alle wapens hadden veroverd, maar dat er geen enkel soldaat durfde opstaan om tegen de vijand te strijden. Hadden in vroeger dagen 40.000 man zich opgemaakt, alleen uit de stammen aan de overzijde van de Jordaan, nu was het zo treurig gesteld geweest, dat onder geheel Israël geen

enkel man naar de wapens durfde grijpen. Moedeloosheid was het gevolg van de zonde geworden..

9. Mijn hart is tot de wetgevers, 1) de legerhoofden van Israël, het voelt zich tot hen heen getrokken, evenals tot degenen, die zich gewillig aangeboden hebben (vs.2) onder het volk; op die aanvoerders en vrijwilligers richten zich het eerst mijn gedachten, als ik omzie in de kring van hen, die zoveel reden hebben omde HEERE voor Zijn grote daden te prijzen. De verheffing van de eersten en de geestdrift van de anderen was een genadegave van de Heere: looft daarom ook gij de HEERE!

1) Mijn hart is tot de wetgevers, of, mijn hart is tot, d.i. voelt zich aangetrokken tot de gebieders, de aanvoerders. Onder wetgevers, of zoals er letterlijk staat, bestemmende, moeten de aanvoerders verstaan worden in tegenstelling van het volk, in het tweede lid van dit vers genoemd..

10. Gij rijken en voornamen onder het volk, die op witte ezelinnen rijdt, gij, die aan het gericht zijt, 1) rechters en ambtlieden, en gij die over weg wandelt, spreekt ervan, God tot lof, want gij allen geniet de zegen van de vrede, die de aanvoerders en de vrijwilligen (vs.9) bevochten hebben!

1) In het Hebreeuws Joschbee al-Middin. De Statenvertaling heeft gij, die aan het gericht zijt, in navolging van de Septuaginta. Dan moest echter in elk geval het woord in de grondtekst anders gevocaliseerd zijn (niet middin, maar midjan). Letterlijk betekent het: die op kleden of tapijten zit. Nu worden hiermee bedoeld, zij die thuis een rustig rijk leven leiden, in tegenstelling tot degenen, die in de volgende woorden worden genoemd, die over weg wandelt, n.l. degenen, aan wie het niet gebeuren mocht te rijden, maar die vanwege hun geringer stand, moesten lopen..

Zowel rijken als armen, voornamen en geringen moesten de Heere prijzen vanwege Zijn genade en trouw..

11. Van 1) of met het gedruis of de stemmen van de schutters, tussen de plaatsen, de bronnen, waar men water schept, spreekt nu aldaar op dezelfde plaatsen tezamen van de gerechtigheden van de HEERE, van Zijn grote daden, waardoor Hij gericht hield over de verdrukken, van de gerechtigheden, bewezen aan Zijn dorpen in Israël, van Zijn grote daden, waardoor Hij Zijn verbondstrouw aan Israël verheerlijkte, en de landlieden in staat stelde, om nu weer de kudden aan de waterputten en de fonteinen te leiden; toen deze grote dingen gebeurden, ging het volk van de HEERE van de bergen en uit de schuilplaatsen, waarheen het uit vrees gevlucht was (vs.6), af tot de poorten van de steden en tot de dorpen, om daar als voorheen vreedzaam te wonen.

1) Het eerste gedeelte van het vers is niet gemakkelijk te vertalen. Onder de schutters hebben wij meer dan hoogstwaarschijnlijk te verstaan, degenen, die uit de strijd terugkeerden, wellicht de boogschutters van Benjamin, en tussen de plaatsen, waar men water schept, de bronnen. Debora bezingt de vrede. Tengevolge van de vrede na zo'n langdurige verdrukking,

kunnen de schutters weer tot hun landelijk bedrijf terugkeren en nu bij de bronnen met de vrouwen, die het vee drenken, tezamen spreken over de heerlijke daden van de Heere, over de gerechtigheden van de Heere..

Ja, Debora wekt hen daartoe op, opdat alle gesprekken zich daarheen richten, dat de trouw van God groots wordt geprezen..

Deze plaats is moeilijk te vertalen en is daarom verschillend verklaard. De bedoeling is deze: In tijden van oorlog was er alleen vijandigheid binnen de poorten; de herderinnen konden dan niet, evenals Rebekka deed (Genesis24: 11) buiten de steden gaan naar de waterfonteinen. Dat was een te gevaarlijke bezigheid, dan ontbrak het niet aan twist en geschreeuw. Nu echter was er een wonderbare verandering gekomen, daar men niet meer jaagde en vervolgde, maar alles, ook buiten de stadsmuren, rustig en vrij was..

12. Waak op, waak op, Debora, die zo-even anderen tot een lied gedrongen hebt, en breng eerst zelf uw lof! Waak op, waak op, wek de gave op, die in u is, spreek een lied, dat in bijzonderheden beschrijft, hoe de Heere aan ons grote dingen gedaan heeft! Maak u op, Barak, en leid uw gevangenen gevangen voor u heen, gij zoon van Abinoam! 1)

1) Nadat zij eerst zichzelf heeft opgewekt, spreekt zij Barak aan en roept hem toe, terwijl zij zich verplaatst in het ogenblik van de strijd om zijn gevangenen weg te voeren, om tot de overwinning voort te gaan..

13. 1) Toen deed hij de overgeblevenen heersen over de heerlijken onder het volk: de HEERE doet mij heersen over de geweldigen. 2)

1) In vs.13-21 wordt nu het verloop van de strijd geschilderd. Eerst tot en met vs.18 de deelname van de verschillende stammen aan de strijd..

2) De vertaling rust op de rabbijnse opvatting van de passage en de daarmee overeenstemmende mazoretische vocalisatie van het eerste woord dry als fut. apoc. van hdr beheersen, waardoor de zin zou worden, dat de tot hiertoe onderdrukte Israëlieten nu over hun machtige opperheren heersten. Ja, de Heere zelf door hetgeen hij door Debora had verricht weer de overhand bekomen had in Zijn, door de Kanaänieten onderdrukt land. De meeste uitleggers lezen, en worden door de oude vertalingen gesteund: dry, waardoor de zin deze wordt: Toen ik die oproep (vs.12) gedaan had, vertrok van de Thabor een overblijfsel van edelen, een overblijfsel van het volk, terwijl een groter deel verkoos in trage rust en dienstbaarheid te volharden en zich niet bij het Israëlitische leger aansloot (vs.14-17); de Heere trok tot mijn vreugde en tot bevestiging van mijn profetisch woord (H4: 14) af onder de helden, die in gehoorzaamheid aan Zijn woord en in vertrouwen op Zijn belofte de strijd ondernamen..

De dichteres verplaatst zich dus in de geest in het begin van de slag, op het ogenblik, dat in de tweede helft van 4: 14 beschreven wordt, met de woorden: zo trok Barak van de berg Thabor af, en tienduizend man achter hem; " zij ziet de Heere onder deze schaar van edele

aanvoerders en vrijwillige strijders (vs.2,9); vervolgens telt zij die stammen met name op, die in de strijd gegaan waren en maakt ook tot hun beschaming met name de andere bekend, waaruit niemand tot de heiligen strijd opgegaan was..

Men kan echter de lezing van dry (Jerad) behouden en dan aldus vertalen: Alsnu trek af tot de strijd, o, gij overblijfsel van de edelen. O, Heere, trek af, tot mijn vreugde, onder de helden! In het tweede lid kan mij niet iets anders betekenen dan, tot mijn blijdschap, in de zin van, zoals ik het zo gaarne wenste. Het overblijfsel van de edelen of heersers zijn diegenen onder de stammen, die wel mee optrokken, in tegenstelling tot hen, die thuis bleven. De betekenis is dezelfde..

Debora verplaatst zich in het ogenblik toen de strijd begon en ziet voor haar geest voorbijgaan, die schaar van helden, waarvan de Opperste Veldheer de Heere zelf is..

14. Uit Efraïm was hun wortel tegen Amalek. 1) Achter u, o Efraïm, was Benjamin onder uw volken. 2) Uit Machir 3) (= verkocht), de halve stam West-Manasse, zijn eveneens de wetgevers of aanvoerders vertrokken, 4) en uit Zebulon, trekkende door of met de staf van beschrijver. 5)

1) De samenhang met het voorgaande en de volgende verzen pleit voor een andere vertaling. Zij is deze: Van Efraïm trokken mede enige dapperen uit en wel die, wier wortel in Amalek is, die op het vroeger door de Amalekieten bewoonde gebergte, ten westen van Sichem (12: 15) zich gevestigd hadden; achter u, o Efraïm! trok allereerst Benjamin en verscheen onder uw volken, waaraan zich deze stam zo snel had aangesloten, op dezelfde tijd op de strijdplaats. Van Machir vertrokken eveneens enige aanvoerders met hun strijders, en van Zebulon trekkende, aan de spits van de krijgslieden, met de aanvoerderstaf in de hand..

Volgens de aanmerking "Nu 36: 4" hadden wij eigenlijk de Oost-Manassieten onder Machir te verstaan; het schijnt echter, dat deze naam hierin het algemeen verstaan moet worden, zodat hij Manassieten betekent (Manasse had ook slechts één zoon, Machir (Genesis 50: 23); en welk deel van de Manassieten nu bedoeld wordt, of die oostelijk, of die westelijk van de Jordaan woonden, blijkt uit het volgende, omdat in vs.17 de Oost-Manassieten onder de naam Gilead mede begrepen zijn..

2) Volken, dichterlijke vorm voor volksgenoten, of volksstammen..

3) Machir was de enige zoon van Manasse, van wie alle nakomelingen van Manasse afstammen. Omdat straks Gilead genoemd wordt, is onder Machir te verstaan, West-Manasse en straks onder Gilead Oost-Manasse..

4) Wie deze wetgevers geweest zijn blijkt niet..

5) In het Hebreeuws Sopher. Schrijver, hier in de zin van, de militaire beambte, die moest zorgen voor de aanwerving van het leger, en de aangeworvenen op de monsterrol moest aantekenen..

15. Ook waren de vorsten in Issaschar, vergezeld van hun onderhorigen, met Debora op de berg Thabor, waarheen ik, de profetes, de vorsten en vrijwilligers samengeroepen had, en mijzelf had begeven om de onderneming te leiden, en snel en dapper, zoals Issaschar, alzo was, toen de aanval op het vijandelijk leger van de berg plaatsvond, Barak, de held van de dag; op zijn voeten 1) werd hij gezonden in het dal. 2) In Rubens gedeelten, aan de overzijde van de Jordaan, waren de inbeeldingen of besluiten van hart groot, hij nam grote besluiten, alsof hij iets buitengewoons tot redding van het land wilde doen, maar verder kwam het niet; hij bleef rustig thuis.

1) Op zijn voeten is hier weer in de zin van hem, n.l. Barak, op de voet volgen..

2) Luther heeft: "gezonden met zijn voetvolk," anders: "door hem (Barak) aangevoerd, vloog hij (Issaschar) naar de vlakte."

Werd hij gevonden in het dal, of, werd het gevonden in het dal. Onder het is dan te verstaan het leger, waarvan Barak de aanvoerder was..

Het dal is hier het dal van Jizreël, de vlakte van Kison. Daarheen trok Barak met zijn leger en daar vond de slag plaats. Zeer aanschouwelijk en op hoogverheven wijze beschrijft Debora, onder de leiding van de Geest. Zij ziet hoe, onder leiding van Barak, het gehele leger zich van de Thabor stort op het vijandelijk leger, onder aanvoering van Sisera..

3) In het Hebreeuws Biphlaggooth Reoebeen. De Statenvertaling geeft in Rubens gedeelten. Ook is de vertaling geoorloofd in verband met Job 20: 17: Aan de beken van Ruben. Het is bekend, dat het stamgebied van Ruben rijk was aan beken en daarom ook aan vruchtbare weiden..

16. Waarom bleef gij, Ruben, zitten tussen de stallingen, in zoete rust, om te horen het blaten van de kudden 1) en u te verheugen in de klank van de schalmeien van deherders, in plaats van de krijgstrompet te volgen? De gedeelten van Ruben hadden grote onderzoekingen van hart

2) (vs.15), en toen het tot uitvoering zou komen, zonderden zij zich af.

1) Het blaten van de kudden. Ook kan men vertalen: naar de fluiten van de herders. De uitkomst van beide is hetzelfde. Ruben wilde niet, had geen zin in de strijd, bekommerde zich liever om eigen dingen, dan om de zaak van de Heere..

2) Of: aan Rubens beken waren de onderzoekingen van hart groot..

Vroom zelfs was Ruben dus. Ruben zal die onderzoekingen van zijn hart zelfs wel in het gebed en op de knieën voor de Heere hebben gebracht. O, Ruben onderzocht zoveel. Hij had zo diepe worstelingen van hart. Maar ondertussen liet Ruben zijn broeders alleen de strijd strijden en ondertussen had Ruben in zijn stallingen zich vermaakt..

Ontzettend zelfbedrog! Die vrome Ruben, die in zijn ziel de zaak om en om woelt, en intussen zijn vee liever dan Gods volk heeft..

Op deze wijze worden velen weerhouden van het betrachten van hun plicht, door de angst voor moeite en gevaar, door de liefde voor gemak en door een onbehoorlijke genegenheid voor hun wereldse bezigheden en voordelen. Bekrompen geesten, waarin de eigenliefde de overhand heeft, bekommeren zich weinig, hoe het met de belangen en zaken van Gods Kerk gaat, als zij maar geld winnen, behouden en besparen kunnen, zoals de apostel zegt: zij zoeken allen het hunne (Philip.2: 21)..

17. Gilead¹⁾ dat is Gad en Oost-Manasse, bleef eveneens aan de overzijde van de Jordaan, en kwam niet eens tot een besluit; zo weinig kon de grote beweging in Israël hem opwekken, alsof het hem niet aanging; en Dan, waarom onthield hij zich in schepen, in zijn havenstad Joppe (2 Kronieken 16; Joz.19: 46), alleen bedacht op handel en winst, terwijl er toch zulke gewichtige dingen voorvielen en het hier te doen was om de bevrijding van het land van een machtige onderdrukker? Aser zat aan de zeehaven (Joz.19: 24vv.),eveneens om handelsbelang het algemeen belang vergetende, en bleef in zijn gescheurde plaatsen, 2) bleef stil in zijn havensteden.

1) Noch Gilead, noch Dan, noch Aser lieten zich in met de nationale strijd. Dan en Aser hadden te veel te doen met hun handel, en waren te veel verwend door de geriefelijkheden van het leven, door de rijkdom aan aardse goederen, dan dat zij warm konden worden voor een strijd voor de Heere en Zijn volk..

Hieruit zien wij, hoe weelde verwijft en hoe ook door Dans en Asers handelingen het wordt bevestigd dat, wie zich door de wereld en wat van de wereld is laat verleiden, onbekwaam is tot het koninkrijk van God..

2)Gescheurde plaatsen, d.w.z. de inhammen, de bochten van de zee, een dichterlijke uitdrukking voor, zeehavens..

De LXX vertaalt het Hebreeuws woord mifratsim breuken door diëksodoi = kleine havens; anderen menen, dat Aser in die tijd de breuken van zijn bemuurde steden hersteld zal hebben..

18. Zebulon, het is een volk, dat zich het verhevenst en het krachtigst bewezen heeft, een volk, dat zijn ziel versmaad heeft ter dood, het heeft zijn leven aan de bevrijding van het land gewaagd; insgelijks Nafthali, die op de hoogte van het veld, in een bergachtig land woont.

Deze beide stammen vormden de kern van het Israëlitische leger en zijn daarom in 4: 10 alleen genoemd; zoals uit ons lied blijkt, hadden echter ook Benjamin, Efraïm, West-Manasse en Issaschar aanvoerders en manschappen geleverd, terwijl de 2 1/2 Oost-Jordaanse stammen, en van de West-Jordaanse de beide stammen Dan en Aser, die in handelsverkeer met de Phoeniciërs waren, geen deel aan de strijd hadden genomen. Nu ontbreken nog Juda en Simeon. Het is opmerkelijk, dat deze in het geheel niet genoemd worden. Indien zoals velen aannemen, een reeds toen bestaande vervreemding van deze stammen de oorzaak ware

geweest, zou Debora niet hebben nagelaten, daarvan melding te maken. Wellicht zal de herinnering aan vroegere diensten, die Juda en Simeon aan het land betoond hadden (1 vv.; 3: 9 vv.), of de eigen droevige toestand van beide stammen, die veel met de Filistijnen te doen hadden (3: 31; 5: 6), de dichteres bewogen hebben, van hun wegblijven geen melding te maken..

19. 1) De met Jabin verbonden en onder het opperbevel van zijn veldoverste staande koningen kwamen, zij streden; toen de slag aanving streden de koningen van Kanaän, te Thaänach aan de wateren van Megiddo, in de vlakte van Jizreël, maar hadden zij op een schitterende overwinning en rijke buit gerekend, zij brachten geen gewin van zilver daarvan; 2) zij namen niet één stuk als buit mee.

1) Met dit vers begint de eigenlijke schildering van de strijd..

2) Men verklaart dit gewoonlijk voor de buit, die de vijanden hoopten te maken en niet verkregen. Maar de buit van het Zebulonitische en Nafthalitische leger kan niet zo rijk aan geld zijn voorgekomen. Het is daarom waarschijnlijk, dat de mening van de profetes nog een andere insluit. Het is bekend, nog uit latere tijden, dat men een dreigend leger van vijanden tegemoet ging en de aanval door geld zocht af te kopen. Zo nam Sisak, koning van Egypte onder Rehabeam alle schatten van de tempel met zich (1 Koningen .14: 27); Asa gaf al het overige zilver en goud aan Benhadad van Damascus (1 Koningen .15: 18), Menahem bracht veel geld op om de koning van Assyrië daardoor tot terugkeren te bewegen (2 Koningen .15: 20). Aan Sisera viel dit niet te beurt..

20. Van de hemel streden zij, de sterren uit hun loopplaatsen streden tegen Sisera, 1)zodat hun grote krijgsmacht en de krijgskunst van de aanvoerders hun niet baatte.

1) Uit de uitslag van de strijd, uit de beslissende overwinning is het zeker, dat God met de Israëlieten was en in hun midden streed, dat Hij zelf het vijandelijke leger in verwarring bracht en een hogere macht met krachtige hand in de slag werkzaam was. Dat alles staat de zangeres duidelijk en levendig voor ogen; overmeesterd door de gedachte aan Gods wonderbare hulp, en in verrukking beproevende aan een zo duidelijk gezien en toch zo raadselachtig werken op aarde in het midden van de mensen, een bepaalde uitdrukking te geven, is het haar, als had de hemel de woonstede van de heilige God, zich naar de aarde neergebogen, alsof de sterren haar gewone banen hadden verlaten en tegen Sisera gestreden. Van dezelfde aard is het, wanneer David in Psalm 18 de hem reddende en beschermende God voorstelt als Hem, die in het onweer neerdalende, de hand uitstrekt, om uit de diepten van de gevaren uit te trekken. Zo moet de beeldspraak worden opgevat; dan alleen geeft zij ons een volledig getuigenis van het Godsbewustzijn, waaruit zij is voortgekomen, van het geloof in een bovennatuurlijke God, wiens wonderbaar machtig werken overal in Israël ondervonden werd, niet met gewone woorden te beschrijven is, maar zelfs in de verhevenste uitdrukkingen als in een spiegel slechts in beeldrijke redenen verschijnt.

Ook ligt de gedachte voor de hand, dat de sterren hier voor de de Heere dienende geesten, de engelen staan, die naar Zijn alles regerende wil de natuurkrachten in beweging brachten en

door een onweer, dat ook de beek buiten zijn oevers liet treden (vs.21), het vijandelijk leger verschrikten. Het poëtisch verhevene van deze plaats had dan een parallel aan de schone plaats van Schillers "Maagd van Orleans" (II 10): "zijn engelen, gij ziet ze niet, zij strijden voor de koning"..

Niet met het zwakke Israël had Jabin alleen te doen, maar o, de Heere streed voor Israël. De Heere bracht zelfs de hemel in beweging, om Zijn volk te hulp te komen. Wellicht, dat de Heere een vreselijk onweer verwekte en de waterstromen in hevige mate op hen deed neervallen..

21. De beek Kison, die met haar water over haar oevers ging, wentelde hen weg en sleepte de lijken van de vele duizenden, die door de scherpste van Baraks zwaard vielen (4: 15), naar de zee, de beek Kedûmim, dat is, van de voortijd, de oude beroemde beek, of, volgens een andere verklaring: de beek van de slagen, dat is, die de slag mede besliste en aan welke later nog menige slag geleverd zou worden (De 27: 3), de beek Kison; 1) vertreed, o mijn ziel! de sterke,

2) de vroeger zo machtige vijanden, die nu in Israëls handen gegeven zijn, opdat gij, wat van hen nog niet in de golven van de Kison is omgekomen, geheel vernietigen kunt.

1) In de herhaling van "Nachal Kison" ligt de nadere bepaling, van hetgeen de beek Kison voor de Israëlieten op die dag geweest is. Zij was niet alleen een schouwplaats van de strijd, maar een instrument van hulp. Dit bericht maakt het duidelijk, dat de wateren van de beek gezwollen waren. De Kison heeft alleen na de regentijd volle oevers, waarom de LXX haar "cheimarroes" noemen. In de zomer is zij meestal uitgedroogd, maar in de lente heeft zij een sterke stroom. Ritter (16: 704) voert aan dat op 16 april 1799 in de oorlog van de Fransen en Turken, velen van de laatsten omkwamen in de woedende golven. Men kan daarom de slag op het einde van april tot mei stellen. In die tijd viel het feest van de weken onder Israël in. Een joodse hymne, uit de Middeleeuwen van R. Mair, die nog heden op het Pascha in de synagogen gezongen wordt (Lel Schimuron) plaatst de slag in de Pascha-nacht, maar heeft daarvoor geen chronologische, maar alleen een theologische reden: dat alle daden van de vrijheid in de paasnacht geschied zouden zijn. Reeds naar het verhaal in Exodus is de aanwijzing gegeven, dat de openbaring op Sinai in het begin van de derde maand plaats had, en daar met het feest van de weken samen viel. De slag, die op zo'n herinneringsdag viel, laat de aanhef over de almacht van God op de Sinai, "toen de aarde beefde" (vs.5) verklaren. Om de 68ste Psalm voor een lied van het feest van de weken te houden, hebben de ouden geen ongegronde overlevering gehad. Het is juist deze, die het Deboralied in de aanvang overnam.

2) Volgens een andere verklaring betekent de laatste woorden: "treedt in, mijn ziel, met kracht!" en zijn zij een zelfopwekking van de dichteres, waarmee zij zichzelf aanspoort, nog het vuur van de geestdrift niet te laten uitdoven, maar een nieuwe dichtelijke vlucht te nemen, om, wat nog ontbreekt met gelijk, ja zo mogelijk nog hoger vuur voor te stellen (Genesis49: 18)..

22. Toen het vijandige leger geheel verslagen wegvluchtte, werden de paardenhoeven verpletterd van het rennen, te midden van de steenachtige wegen, het rennen van zijn of van hun machtigen, 1) die in ontzettende angst hen steeds totnellere loop aandreven.

1) De bedoeling volgens deze vertaling is, dat het de Kanaänieten niet mogelijk was te vluchten, omdat de hoeven van de paarden verbroken werden door het rennen..

Een betere vertaling is: "toen stampten de paarden", het hoevengekletter werd gehoord, van het aandrijven van hun machtigen, die nu in schandelijke vlucht zich probeerden te redden (het Hebreeuws is "snel lopen" zoals het sanskritische "dru" het Griekse dranai)..

Echter staat er in het Hebreeuws Chalmoe. En dit betekent niet verpletterd worden, maar kletteren of stampen. De bedoeling is, dat het gestamp van de paarden werd gehoord vanwege het rennen, het aandrijven van de vijandelijke vorsten, die in een ordeloze vlucht heil en behoud zochten..

23. Vervloekt de stad Meroz 1) (= wijkplaats), zegt de Engel des HEEREN, die ons te hulp gezonden, de vijanden heeft verslagen en verdreven, en hun aanvoerder naar die streek heendreef (4: 15); vervloekt haar inwoners gedurig, omdat zij niet gekomen zijn tot de hulp van de HEERE, maar Sisera, die in hun handen gegeven was, lieten ontsnappen, omdat zij zich niet hebben opgemaakt tot de hulp van de HEERE, door zich met of onder de helden 2) te verenigen die het land bevrijdden; vervloekt hen, want zij hebben hun God verloochend en schandelijke ontrouw jegens zijn volk bewezen.

1) Waarschijnlijk het tegenwoordige Keir Musr, ten zuiden van de Thabor, halverwege de weg naar Endor (vgl. Ritter 15,339)..

2) De Heere had hun hulp niet nodig. Hij gaf blijken, dat Hij Zijn werk zonder hen kon doen, maar dit had men echter aan hen niet te danken, want zij wisten immers niet of de onderneming door het minste van hun bijstand zou mislukken, dan wel niet, en daarom worden zij gevloekt, omdat zij niet gekomen waren tot de hulp van de Heere, omdat er openlijk was uitgeroepen, wie genegen was, het met de Heere te houden en Zijn zijde te kiezen. De zaak tussen God en de mogendheden, de machten en de vorsten van het rijk van de duisternis kan geen onzijdigheid dulden. God merkt degenen, die niet met Hem zijn, als tegen Hem (Jud 5: 23)..

De juiste vertaling is tegen (b) de helden, daardoor was de schuld groter, dat zij Israël niet geholpen hadden, hoewel het door helden bedreigd was. De vloek zal evenals Joz.6 verwoesting van die plaats en verbanning van de bewoners betekend hebben, hoewel niets naders bedreigd wordt. In latere tijden werd dit vers een locus classicus voor de talmoedische uitlegging van de ban tegen personen en zaken (Mond Katan 16a; Sjebuoth 36a; Selden de Synedriis 84).

24. Gezegend zij, daarentegen boven (onder) de vrouwen Jaël, de vrouw van Heber, de Keniet; gezegend zij ze boven de vrouwen in de tent, 1) want hoewel zij niet dadelijk tot het

volk van God behoorde, zelfs met Jabins huis door vriendschap verbonden was (4: 17), zo heeft zij toch, die vriendschap verloochenende, de zaak van de Heere zich aangetrokken en aan Sisera gedaan, wat de burgers van Meroz uit zwakheid en onverschilligheid verzuimd hadden.

1) Tegenover Meroz wordt Jaël gesteld. Hadden de inwoners van Meroz Sisera in zijn vlucht laten ontsnappen, Jaël had hem in haar tent genomen en bij nadere overweging gedood..

Zij wordt hier geprezen boven de vrouwen in de tenten, d.w.z. boven de tentbewoonsters, boven de andere vrouwen van de herders..

25. Water eiste hij, 1) de door haar ingenomen vluchteling (4: 17vv.), tot lessing van de dorst; melk gaf zij in een herenschaal, 2) in een kostbare schaal bracht zij, om hem gerust te maken, dat hij hier geen gevaar te vrezen had, boter 3) of geronnen melk of room.

1) De naam van Sisera wordt niet genoemd, zo bekend veronderstelt Debora de geschiedenis. Voor haar geest ziet zij het, hoe Jaël met de vluchteling handelt..

2) Letterlijk: in een schaal van de edelen, daarom in een schaal, waaruit edelen plegen te drinken..

3) Boter is hier hetzelfde als melk, in het eerste gedeelte van dit vers. De dubbele uitdrukking dient om aan te duiden, dat zij van het beste gaf, wat zij had..

26. Haar linkerhand sloeg zij, toen hij in diepe slaap gezonken was, aan de nagel van haar tent, en haar rechterhand aan de hamer van de arbeidslieden; en zij klopte Sisera, zij streek zijn hoofd af, 1) zij sloeg door zijn hoofdheen, als zij zijn slaap had doornageld en doorgedrongen. 2)

1) In het Hebreeuws Machakah, streek zijn hoofd af, of liever verpletterde zijn hoofd. Of, zij doornagelde zijn slaap en doorboorde die. Alles dient, om de heldendaad van Jaël breed uit te meten, om het te bewijzen, hoe zij, de zwakke vrouw, een heldendaad heeft verricht, door een man als Sisera het hoofd te doornagelen..

27. Tussen 1) of aan haar voeten kromde hij zich, viel heen, lag daar neer, hij, die jaren lang de schrik van Israël geweest was, door een slag verpletterd; tussen haar voeten kromde hij zich; hij viel; alwaar hij zich kromde, daar lag hij geheel geschonden! 2)

1) Ook vs.27 dient, om het onderscheid tussen Jaël en Sisera goed uiteen te zetten, om de heerlijkheid van Jaël tegenover de kleinheid van Sisera in het licht te stellen. De held Sisera aan de voeten van de zwakke Jaël!.

2) Daar lag nu uitgestrekt de levenloze romp van die hoogmoedige, niet op het bed van eer, niet op de hoogte van het veld, niet kunnende een edele wond vertonen, hem door een glinsterend zwaard, of door een stalen boog toegebracht, maar in de hoek van een tent, aan de

voeten van een vrouw met een schandelijke wond van een stompe nagel of spijker, die zij door de slaap had heengedreven (Jud 5: 27)..

Wat een vreselijke voorstelling! Voor de krijgsman de ontvlamde vrouw, met de zware hamer in de rechterhand. De getroffen vorst kromt zich, wil zich opheffen, en zinkt in één. Tweemaal nog valt hij neer en sterft. Daar ligt hij, de overmoedige veldheer, die Gods volk vernietigen wilde, door een vrouw verslagen, op een schandelijke vlucht, alleen, ver van de zijnen, onbeweend, als een voorbeeld voor de overwinnaars, van menselijke val en goddelijke kracht.

Het verwondere ons niet, dat de profetes, door de Geest van God vervuld, toch geen afschrik van het wrede, dat in Jaëls daad ligt, te kennen geeft, integendeel met grote toestemming en hartelijke vreugde de toedracht haar toehoorders voor ogen stelt; haar vreugde is over het geloof aan de God van Israël, dat Jaël tot die daad gedreven heeft. Verder ziet zij niet, meer wil zij ook niet prijzen en zegenen en zo is haar lied geheel overeenkomstig de bedoeling van God in het Oude Testament, volgens welke het boven alles op geloof aankwam (Jos 6: 5), terwijl de opvoeding tot volkomen zedelijkheid nog voor de nieuwtestamentische bedeling bewaard bleef (Ex 21: 11). Zolang Christus nog niet op aarde was, nog niet het beeld van een volkomen man in woord en wandel had voorgesteld, de mensen met God verzoend en door Zijn heengaan tot de Vader de poorten van de hemel geopend had, zodat de Geest zich onbeperkt over de gelovigen kon uitstorten, zolang heeft de Heere, die niet maait, waar Hij niet gezaaid heeft, de tijden van de onwetendheid overzien. Bij alle bewondering voor de rijke genadegiften, die Hij aan Zijn volk onder het Oude Verbond verleend heeft, moeten wij toch altijd als zeker stellen, dat ook de minste in het koninkrijk der hemelen groter is dan de meeste onder allen, die onder de Oude bedeling van vrouwen geboren zijn (Matth. 11: 11)..

28. De moeder van Sisera keek uit door het venster, of haar zoon niet spoedig uit de slag zou terugkeren, en schreeuwde in angstig vermoeden van hetgeen gebeurd was, door de tralies: 1) Waarom vertrekt (vertoeft) zijn wagen, waarop hij ten strijde gegaan is, te komen? waarom blijven de gangen van zijn wagens achter? Nog altijd verneem ik het geraas niet, dat de vrolijke boodschap van zijn aankomst meldt.

1) Men had toen, zoals meestal heden nog in het oosten, geen glasvensters, maar de openingen, die licht in de kamer moesten geven, waren van tralies, bij wijze van jaloezieën, voorzien, die tevens het voordeel gaven, dat zij het sterke daglicht verzachtten en frisse lucht in de kamer gaven..

Wie zou eerder zorgen dan een moeder? Van een van de vrouwen spreekt Debora niet; in de harem van een vorst is geen liefde. De grote held is de trots van zijn moeder. Wat zij in hem bezit, in hem verliest, treft geen andere vrouw. Nu troosten haar de vrouwen, die de hooggeplaatste moeder van de machtige veldheer omringen. De overwinnaar, zeggen zij, heeft ook zijn bezigheden. Wanneer hij nog niet hier is, is hij door deze teruggehouden. Een andere reden is niet mogelijk, want een Sisera moet overwinnen. Deze gevluchte moeder stemt met haar in. De profetes noemt met haar fijne ironie de vrouwen, die zo spreken, wijs. Dat is de wijsheid van de hoogmoed die het onmogelijk acht, dat Sisera zou overwonnen zijn. Wat is haar Israëls God? Buit is het, die hem verhinderd te komen. De overwinnaar wordt

opgehouden, want hij moet die verdelen. De vrouwen denken natuurlijk het eerst aan die buit. Dat is haar de kern van elke overwinning. Haar fantasie schildert haar nu de veroverde schatten voor. Wat een tijd is er nodig, vóór iedere krijger de twee maagden zijn toegedeeld! En nu de buit van kostbare kleren! Voor Sisera zijn natuurlijk de purperen. Maar ook aan de anderen komen kleren toe. Zo praten zij voort en woelen reeds in de geest in de have, die Sisera meebrengt. En opeens komt de boodschap: "geen buit, geen overwinning, de held is dood, het leger verwoest, alles is verloren, de teerling is gevallen."

29. De wijste van haar staatsvrouwen, zij die zich voor de verstandigste onder Sisera's vrouwen hielden, die zich in de omgeving van zijn moeder bevonden, antwoordden en zochten haar met bang voorgevoel vervuld hart te troosten; ook 1)beantwoordde 2) zij haar redenen aan zichzelf.

1) In het Hebreeuws Aph-Hi. Ook zij, of liever, maar zij, want het eerste woord dient om een tegenstelling aan te geven. Het gehele tweede gedeelte is een tussenzin..

2) In het Hebreeuws Thaschib niet zo zeer, beantwoorde, als wel, herhaalde; letterlijk: zij voerde terug haar redenen (of woorden) aan zichzelf, d.i. niettegenstaande de wijste, die in dit geval echter zeer dwaas waren, haar trachtten te troosten met de veronderstelling, dat Sisera de buit deelde, blijft zij bij zichzelf de woorden herhalen: waarom vertrekt zijn wagen? Een bang gevoel doorkruist haar boezem, dat hij niet overwinnaar is, maar overwonnen. Juist hierdoor blijkt het, wat een diepe blik Debora in het moederhart heeft geslagen. De moeder van Sisera voelt het wel, dat haar zoon, die anders de eerste uit de strijd is en haar terstond opzoekt, nu is verslagen..

30. a) Zouden zij, die in de strijd tegen Israël zijn uitgetrokken na de overwinning, dan de buit niet vinden en delen? Ook daartoe is tijd nodig. Zij zullen wellicht een liefje of twee liefjes roven voor iedere man? Voor Sisera, die een bijzonder aandeel van de buit toekomt, een buit kleren van verscheidene verven, een buit van verscheidene verven, gestikt, van verscheidene verven aan beide zijden gestikt, voor de buithalzen? 1)Daaraan is het lang uitblijven wellicht toe te schrijven.

a)Deuteronomium 21: 10vv.

1)Woordelijk staat in het Hebreeuws halzen van de buit. Sommigen willen het slotwoord Schalal liever veranderen in Schegal = gemalin, zodat de laatste regel zou zijn: "een doek van verscheidene verven, aan beide zijden gestikt, voor de halzen van de gemalin," namelijk van Sisera. Naar de mening van anderen zijn hier de bevelhebbers gemeend, de halzen, de mannen van de buit, namelijk aan wie de buit toekwam (zie de verklaring in de tekst).

Het is veel beter, dat ons, als wij afwezig zijn, iets overkomt, dat door de vrouwen, dan dat door de ouders vermoed wordt..

Dan moest er echter staan de hals en niet de halzen, hoewel een enkele maal halzen voor hals staat..

Anderen verstaan onder buit, de buitgemaakte meisjes, die dan die bonte kleren moesten dragen om hun hals; nog anderen, degenen, die de buit hebben gemaakt, n.l. de soldaten. Wij voor ons verenigen ons het liefst met de laatste mening, omdat dan aan Sisera werd toegedacht, en dus ook aan de bevelhebbers, de meisjes, de slavinnen met verschillende sierlijk geverfde kleren, en aan de gewone soldaten de overige kleren, die werden buitgemaakt..

31. Alzo, zoals Sisera, moeten omkomen al uw vijanden, o HEERE! Die Hem daarentegen liefhebben, moeten zijn, als wanneer de zon a) opgaat in haar kracht 1) en vervolgens steeds hoger stijgt en altijd heerlijker wordt! En het land, nadat het op de 4 beschreven wijze van zijn onderdrukkers was bevrijd, was stil, gedurende veertig jaar, (van 1256-1216 voor Chr.)

a) Psalm 19: 6

1) In deze toestand van zwakheid hebben de gelovigen medelijden en bidden zij voor de goddelozen en wenden al hun invloed aan om hen te overreden, medelijden met zichzelf te hebben en de kwade wegen te verlaten, opdat zij leven. Maar in de grote en vreselijke dag, wanneer de goddelozen in de hel geworpen worden, zal de rechtvaardige zo volkomen overtuigd zijn van de gerechtigheid van het oordeel van de verdoemende, dat hij even als Barak en Debora gereed zal zijn om uit te roepen: "Zo moeten omkomen al uw vijanden, o Heere."

Debora zingt na de overwinning een lied. Daaraan herkent men de profetische geest. De andere richters overwinnen ook, maar zegezangen hebben wij van hen niet. Zij waren ook geen profeten. Zingen kan slechts een profetische mond. Alle profetie is daarom een verheven lied van het gericht en van de verlossing van God. Wat de profeet ziet en verkondigt, gebeurt op de Godsharp van het geloof..

Hoewel het gewone predikambt niet aan vrouwen is opgedragen, zo heeft God toch menigmaal de profetische geest ook aan vrouwen toegedeeld en door vrouwen grote dingen gesproken..

Dat een Homerus of Virgilius nu ga, en, indien hij het vermag, zijn gedichten vergelijk met het lied van deze vrouw, dat iemand, die in geleerdheid en welsprekendheid uitmunt, de lof, het vernuft en de kunst van dat danklied uitvoerig in het licht stelle!.

Als wanneer de zon opgaat in haar kracht. Dit bidt Debora tevens in haar zegezing Israël toe. Israël heeft het nu weer ervaren, hoe sterk het is, als het in de naam van de Heere tegen zijn vijanden optrekt. Zo moge het steeds zijn deel zijn, in stijgende mate!.

Helaas, spoedig vertoont Israël weer het beeld van de zwakke, van de zon, die ten ondergegaan is..

HOOFDSTUK 6.

I. Vs.1-10. Nu volgt de tweede periode van de tijd van de richters (Jud 1: 1). Omdat de kinderen van Israël weer de Heere, hun God, verlaten, geeft hij hen 7 jaar lang in de hand van de Midianieten, onder wie zij zeer arm worden. In hun nood roepen zij eindelijk tot de Heere om hulp; voordat zij echter geholpen worden, moet een profeet in de naam van God hun hun zonde voorstellen, opdat zij tot zichzelf inkeren en tot boete komen.

1. Maar de kinderen van Israël deden, na de veertig jaar rust, die Barak en Debora hun verschaft hadden (5: 3), opnieuw wat kwaad was in de ogen van de HEERE, door af te vallen tot de goden van de Kanaänieten; zo gaf de HEERE hen in de hand van de Midianieten. 1) Dieverdrukking duurde zeven jaar 2) van 1216-1209 v.C.)

1) De Midianieten woonden ten oosten van het Moabitisch-Ammonitisch gebergte, in de Syrische woestijn. Was hun vroeger een grote nederlaag toegebracht (Num.31), nu was het weer een machtig volk geworden en verbond zich tot strooptochten, vooral met de Amelekieten en andere naburige volken. Was het vroeger door Israël bijna geheel uitgeroeid, nu gebruikt God dit volk om Israël te straffen, vanwege zijn terugvallen in de zonde..

2) In deze tijd van zevenjarige druk, die nu nader beschreven wordt, valt waarschijnlijk het vertrek van Elimelech met zijn familie uit Bethlehem-Juda naar het land van de Moabieten (Ruth 1: 1,2); in de tijdruimte van de 40 jaar, dat Gideon richter was (1209-1169), werd door de Grieken de oorlog tegen Troje (1199-1189) gevoerd..

Wanneer men gedronken heeft, zo keert men aan de bron de rug toe, maar slechts de ondankbare doet dit..

HOOFDSTUK 6.

I. Vs.1-10. Nu volgt de tweede periode van de tijd van de richters (Jud 1: 1). Omdat de kinderen van Israël weer de Heere, hun God, verlaten, geeft hij hen 7 jaar lang in de hand van de Midianieten, onder wie zij zeer arm worden. In hun nood roepen zij eindelijk tot de Heere om hulp; voordat zij echter geholpen worden, moet een profeet in de naam van God hun hun zonde voorstellen, opdat zij tot zichzelf inkeren en tot boete komen.

1. Maar de kinderen van Israël deden, na de veertig jaar rust, die Barak en Debora hun verschaft hadden (5: 3), opnieuw wat kwaad was in de ogen van de HEERE, door af te vallen tot de goden van de Kanaänieten; zo gaf de HEERE hen in de hand van de Midianieten. 1) Dieverdrukking duurde zeven jaar 2) van 1216-1209 v.C.)

1) De Midianieten woonden ten oosten van het Moabitisch-Ammonitisch gebergte, in de Syrische woestijn. Was hun vroeger een grote nederlaag toegebracht (Num.31), nu was het weer een machtig volk geworden en verbond zich tot strooptochten, vooral met de Amelekieten en andere naburige volken. Was het vroeger door Israël bijna geheel uitgeroeid, nu gebruikt God dit volk om Israël te straffen, vanwege zijn terugvallen in de zonde..

2) In deze tijd van zevenjarige druk, die nu nader beschreven wordt, valt waarschijnlijk het vertrek van Elimelech met zijn familie uit Bethlehem-Juda naar het land van de Moabieten (Ruth 1: 1,2); in de tijdruimte van de 40 jaar, dat Gideon richter was (1209-1169), werd door de Grieken de oorlog tegen Troje (1199-1189) gevoerd..

Wanneer men gedronken heeft, zo keert men aan de bron de rug toe, maar slechts de ondankbare doet dit..

2. Toen nu de hand van de Midianieten sterk werd over Israël, zodat het weerloos was geworden, omdat het had verlaten, waardoor het alleen verbonden en sterk was, namelijk de dienst van zijn God, zo maakten zich de kinderen van Israël, vanwege de Midianieten, de hollen, 1) die in de bergen zijn, en de spelonken, 2) en de vestingen op de toppen van de bergen, om daar met hun vee te kunnen wonen en beveiligd te zijn tegen de aanvallen van de vijanden.

1) Men maakte op een rotsachtige, hooggelegen, droge plaats een kuil schuin in de aarde, en legde op een diepte van ongeveer 25 vademmen rechte straten aan van 6-8 voet breed, aan de zijden waarvan de woningen gegraven werden. Op enige plaatsen verwijfde men deze straten tot een dubbele breedte en brak van boven lichtgaten door, die, naar de grootte van de plaats, meer of minder talrijk waren. Deze lichtgaten heten tegenwoordig Rôsen (plur. Rawasin = vensters).

Raschi en Kimchi verklaren dus terecht het in het Hebreeuws gebezigde woord: "Minharooth" als hollen met lichtgaten als vensters. R.Tanchum meldt, dat men bij die hollen wachters had, die tekens gaven, als de vijand naderde, dan vluchtte alles spoedig in de aarde..

2) Die spelonken werden vooral gebruikt, om de oogst te verbergen voor de vijanden. Het was de Midianieten niet zo zeer te doen om de mens als wel om zijn bezittingen..

3. Want het gebeurde, toen Israël gezaaid had, en het was oogsttijd geworden, zo kwamen de Midianieten op, en de met hen verbonden (3: 13) Amelekieten en die van het oosten, 1) roofzuchtige zwermen Bedoeïenen (Job 1: 3) kwamen ook op tegen hem, terwijl zij op de hoofdstraat tussen het oostelijk en westelijk Palestina de Jordaan, in de landstreek van Beth-sean (Joz.17: 11) overtrokken.

1) In het Hebreeuws Benee kèdem. Letterlijk kinderen van het oosten. Kinderen van het oosten is een algemene benaming voor die volksstammen, die de woestijn bewonen..

4. En zij legerden zich tegen hen in de vlakte van Jizreël (vs.33) en verdorven op hun van daar langs de kusten van de zee ondernomen strooptochten, de opkomst, het gewas van het land tot waar gij komt te Gaza, in het gebied van de Filistijnen; en zij lieten geen leeftocht over in Israël, noch klein vee, noch os, noch ezel; 1) alles roofden zij weg.

1) Israël was geheel als vroeger, maar het gericht van God had een nieuwe gedaante. Groter dan ooit te voren was de vernedering. Israël bevond zich niet in een tirannie, als door Sisera,

die in het land was, maar het was als een slaaf, die voor een vreemde heer werkt. Was het gereed, zo kwam Midian en haalde de vrucht. Zo moet, wie afgefallen is van God, die geeft, de zonde dienen, die het beste neemt..

5. Want zij kwamen jaarlijks op met hun vee en hun tenten; zij kwamen zoals de sprinkhanen 1) in menigte, die, waar zij, zich neerlaten, het gehele land bedekken (Ex 10: 12), dat men hen en hun kamelen 2) niet tellen kon; 3) en zij kwamen van hun legerplaats naar alle richtingen heen in het land, om dat te verdueren;

4) zij veroverden het niet, maar, volgens de wijze van de Bedoeïenen, plunderden zij het.

1) Het woord bedoeïenen (Bedewi) betekent eigenlijk "veldlieden" en duidt alle volksstammen aan, die geen vaste woonplaats hebben, maar met hun tenten en kudden van plaats tot plaats omzwerven, om zich nu hier, dan daar te vestigen en voedsel te zoeken. Gedeeltelijk zijn zij de wreedste rovers, die echter zeer gastvrij zijn; zij staan onder Sjeiks of Emirs, die echter meer raadgevers dan aanvoerders dan onbeperkte gebieders zijn. Andere takken van de Midianieten hebben wij in Genesis (Ge 37: 25) in verbintenis met de Israëlieten en Midianieten als mensen, die de karavanenhandel tussen Syrië en Egypte drijven, leren kennen..

Ook is de vertaling mogelijk en naar onze mening zuiverder: "Want zij kwamen op met hun vee en tenten, zij kwamen zoals de sprinkhanen in menigte." De betekenis is duidelijk. Zij kwamen in zo groten getale, dat hun tenten het land bedekten, zoals de sprinkhanen, zodat er als het ware geen plekje overbleef, waar geen tenten in de oogsttijd stonden.

2) De kameel is een in het oosten zeer gewoon en nuttig dier, slank van lichaamsbouw, lang van hals, klein van kop en oren, grijs, bruin of soms zwart van kleur en gewoonlijk 6 1/2 voet hoog. De ene soort heeft twee bulten, de andere slechts één. De eerste soort is de sterkste en grootste, wordt echter door de hitte der zon aangetast en is daarom in de hete maanden onbruikbaar; de tweede soort, daarentegen, die in Syrië en Palestina meer voorkomt, is minder sterk. Deze wordt ook wel dromedaris genoemd, die zich door fijnere en schonere vorm, door grote snelheid en onvermoeidheid onderscheidt; hij loopt in één uur 1 1/2 mijl en houdt het 40 uur uit; daarom heet hij (Jes.30: 16; 66: 20) "de snelle looper". In verhouding tot haar grootte behoeft de kameel slechts weinig voedsel, elke 24 uur ongeveer één pond, zij drinkt langzaam en kan 16-20 dagen zonder water leven. Haar uit twee delen bestaande maag vormt een waterbak, waarin het water lang en goed bewaard wordt; daarom slachten reizigers, wanneer zij zich niet anders weten te redden, de kamelen, om water te verkrijgen..

3) Burckhart vroeg aan een Bedoeïen, die tot een stam van 300 tenten behoorde, hoeveel broeders hij had; hij antwoordde, zand in de lucht werpende, "even zo talloos". Zulke beelden zijn in het oosten gewoon..

4) In de zaaitijd lieten zij Israël met rust, maar als de oogst rijp was, maaiden zij de oogst weg en roofden bovendien alles, wat zij maar konden vinden, zodat er voor Israël nauwelijks iets overbleef, dan wat zij heimelijk hadden weggeborgen in de spelonken..

6. Alzo werd Israël zeer verarmd vanwege de Midianieten.

1) Toen riepen de kinderen van Israël tot de HEERE, 2) in wie zij nu weer als de ware God leerden geloven.

1) Zij hadden nagelaten God te eren met hun bezittingen door tienden en offeranden, en zij hadden de Baäl toegeschikt, datgene, waarmee zij God hadden behoren te dienen, en nu zond God op een rechtvaardige wijze een vijand, om dit van hen weg te nemen op zijn gezette tijd..

Zolang Israëls kinderen hun God aankleefden, maaiden zij hetgeen anderen hadden gemaaid. Echter nu zij God verlaten hadden en God hen, werd hetgeen zij hadden gezaaid, door anderen gemaaid en verdorven. Laat dit ons tot lering en tot waarschuwing verstrekken, dat we God gestadig danken voor de rust en de vrede van ons land en volk, waardoor we mogen eten en verzadigd worden van de arbeid van onze handen..

2) Waar Israël leerde in de diep smartelijke weg van harde verdrukking, dat de afgodendienst de toorn van de Heere verwekte, daar worden zij ertoe gedwongen om van de Heere, de alleen ware God, hulp en uitredding te smeken..

8. Zo zond de HEERE, die hen wel wilde aannemen, maar eerst tot juiste kennis van hun zonde en tot oprechte boete en bekering wilde brengen, opdat het heilzaam doel totkastijding bereikt mocht worden, een man, die een profeet was, 1) een buitengewoon door Hem geroepen en met Zijn geest vervulde bode. Deze kwam tot de kinderen van Israël, waarschijnlijk tot de oudsten, toen deze voor de tent der samenkomst te Silo vergaderd waren, om daar nog dringender de ellende van het volk de Heere aan het hart te leggen, en die profeet zei tot hen: Alzo zegt de HEERE, de God van Israël: Ik heb u (uw vaders) uit Egypte doen opkomen, en u uit het diensthuis uitgevoerd (Ex.12: 41-42).

1) Wie die profeet is geweest, weet men niet. Augustinus is van oordeel, dat het dezelfde persoon was, die tot Gideon kwam, maar o.i. geheel ten onrechte. Want daar wordt beslist gesproken van de Engel des Heeren. Ongetwijfeld is het een persoon geweest, die als Debora, op bijzondere wijze met Gods Geest was beziel, en door God gebruikt werd, om het volk in de schuld te werpen..

Want toch het is de opmerking waard, dat hij, n.l. de profeet, geen toezegging van hulp doet. Het is zijn roeping, Israël zijn grote schuld en zonde voor ogen te houden, Israël te bewegen tot boete en berouw. Hij is de boetprediker, die gezonden wordt voor het aangezicht van de Engel des Verbonds, opdat deze met de belofte en verzekering van uitredding zou komen..

10. a) En Ik zei tot u, nadat Ik u tot Mijn volk en eigendom gemaakt en tot rust gebracht had, door de mond van Mijn knecht Jozua (Joz.23: 7; 24: 14vv.): Ik ben de HEERE, uw God, 1) vreest de goden van de Amorieten 2) niet, in wiens land gij woont, dat gij hen zou dienen en aanbidden; maar gij zijt Mijn stem niet gehoorzaam geweest, daarom zijn nu ook de plagen over u gekomen, die Ik door Mozes voor al die gevallen bedreigd heb, wanneer gij van Mij zou afvallen (Deuteronomium 28: 33).

a) 2 Koningen .17: 35,38

1) Gij straft ons zondaars met geduld en slaat niet al te zeer. Ja, eindelijk neemt Gij onze schuld en werpt die in de zee. Wanneer ons hart zucht en schreit wordt Gij met medelijden vervuld en geeft ons, wat ons verheugt en verheft. Zolang Gods Woord nog gepredikt mag worden, heeft men nog altijd hoop, dat God de gedreigde gerichten niet geheel zal laten komen; wanneer echter de predikers zwijgen en zwijgen moeten, dan is de dag van de Goddelijke toorn voor een land zeer nabij.

De profeet voorzegt nog geen redding, maar spreekt alleen van de zonde. De Heere schijnt also zelfs te weigeren, en ziet, de Engel des Heeren gaat tot Gideon. O, houdt aan, ook als de Heere u genade ontzegt. Als het stilzwijgen van God is afgebroken, is de redding nabij (Matth.15: 22vv.)..

2)Amorieten. Onder de Amorieten moeten hier al de inwoners van Kanaän worden verstaan..

II. Vs.11-24. De Heere, gereed Israël te helpen, verschijnt in de zichtbare gedaante van een Engel aan Gideon, de zoon van Joas, als deze tarwe dorst en roept hem tot verlosser van Israël. Deze neemt de roeping aan, maar vraagt van hem, met wie hij spreekt, een teken. Dat teken wordt hem toegestaan.

11. Toen 1) kwam een Engel des HEEREN, de ongeschapen Engel, die God gelijk is, in wie de Heere de aartsvaders verschenen was (Genesis18: 1vv.), en die ook Israël uit Egypte geleid en naar Kanaän gebracht had (Ex.23: 20vv. Richteren 2: 1vv.), in de gedaante van een reiziger met een staf in de hand (vs.21) in het door de Midianieten zo zwaar verdrukte land, en zette zich onder de eik, (de Terebinthe (Ge 35: 4), die te Ofra 2) (= jong hert) is, die aan Joas (= de HEERE gaf), de Abi-ezriet, 3) toekwam; en zijn zoon Gideon (= verbrijzelaar) dorste, 4) juist toen de reiziger onder de eik ging zitten, tarwe, bij de pers. 5) Hij dorste deze uit om die te vluchten, te verbergen voor het aangezicht van de Midianieten, die weerin aantocht waren om hun jaarlijkse strooptochten te herhalen.

1) Als de profeet de zonde heeft voorgehouden aan het volk, en daarmee het volk tot boete en berouw heeft geroepen, gaat de Heere verder en zorgt nu ook voor een redder in de persoon van Gideon, en wel op bijzondere wijze, opdat Israël zal leren, dat het God, de Heere, alleen is, die Zijn volk verlost van zijn vijanden en van hun verdrukking..

De roeping van Gideon heeft plaats in twee openbaringen van Gods zijde. In de eerste, door middel van de Engel door Wie Hij hem roept, om Israël te verlossen; in de tweede, door middel van een droomgezicht, om de altaren van Baäl te verwoesten. In de eerste daarom om als richter op te treden in de zin van verlosser, in de tweede als richter, in de zin van hersteller van de ware godsdienst. Niet alleen wil de Heere zich aan hem bekend maken als de alleen ware God van Israël, maar ook wil Hij betuigen, dat Hij als zodanig door Gideon en het volk moet worden erkend..

2) Deze stad mag niet verwisseld worden met de plaats met dezelfde naam ten zuidoosten van Bethel in de stam van Benjamin (Joz.18: 23; 1 Samuel .13: 17). De juiste ligging is niet met zekerheid te bepalen. Van de Velde plaatst haar zuidoostelijk van Sichem in de tegenwoordige puinhopen Erfai. Wij menen, dat zij gelegen zal hebben in het aan deze zijde van de Jordaan gelegen gebied van de stam Manasse..

Dit Ofra werd dan ook genoemd Ofra van de Abi-Ezriet, in tegenstelling tot Ofra van Benjamin..

3)Abi-ezriet of vader van de Ezrieten. Zo was Joas het familiehoofd (Ex 6: 15) van dit tot de stam van Manasse behorend kleine geslacht (Num.26: 30vv. Joz.17: 2), en als zodanig bezitter van dit Ofra..

4) Eigenlijk staat er: met de stok slaan. Het dorsen vond plaats met dorswagens in het vrije veld. Wanneer men echter maar weinig koren in zijn bezit had, werd met een stok het graan uit de halmen geslagen. Dit nu was hier het geval. Gideon doet als de armen, omdat de Midianieten het meeste koren hadden weggehaald en hij nog een weinig had gered, dat hij nu dorst bij de pers, d.i. uit nood bij de wijnpers..

5) De wijnpers bestond bij de joden in een grote stenen trog, met een getraliede opening in het midden van de bodem, waaronder een kleine kuip stond; hierin werden de druiven uitgetreden (Jes.63: 1vv.) en hierin vloede de most door de opening af. Gewoonlijk waren zulke persen in vaste stenen van de grond uitgehouwen. Robinson heeft op de weg van Sichem naar Joppe zo'n in nog goede toestand gevonden. Of zij werden in de aarde gegraven en met stenen vastgemetseld (Jes.5: 2 Matth.21: 33). Men deed dit het liefst buiten de steden (Openb.14: 18vv.). Het treden, een moeilijke arbeid (Jes.63: 3) verrichtten meestal de slaven (Ex 16: 24), die zich daarbij door gezang en muziek opvrolijkten (Jes.16: 10 Jer.25: 30)..

12. Toen verscheen hem, op de in vs.11 beschreven wijze, de Engel des HEEREN en zei tot hem (Ruth 2: 4 Luk.1: 28): De HEERE is met u, 1) en wil u helpen in de volvoering van uw voornemens, gij strijdbare held.

1) Uit deze woorden van de Engel des Heeren tot Gideon mag men afleiden, dat hij onder het dorsen niet alleen gedacht en gezucht heeft over de ellende van het volk, maar ook over de wijze, waarop men van de Midianiet zou worden verlost. Tevens dat hij geen enkele uitkomst zag en volstrekt geen enkel redmiddel kon bedenken, omdat de hand van de Heere tegen zijn volk was en het wel scheen, dat de God van het Verbond Zijn volk geheel en al verlaten had..

Maar ziet, waar de mens denkt, dat het een afgesneden zaak is, daar toont God, dat bij Hem alle dingen mogelijk zijn, dat Hij uitkomsten heeft, waar de mens niets anders ziet dan de donkere nacht van het verderf..

Het is daarom dan ook, dat de Heere tot Gideon zegt: De Heere is met u, gij strijdbare held, met welke woorden Hij aan Gideon verzekert, dat omdat Hij met hem zal zijn, hij een man zal wezen, die als een strijdbaar oorlogsheld zal optreden..

13. Maar Gideon, aan zijn droefgeestigheid de vrije loop latende (Genesis 15: 12) zei tot Hem: Och mijn Heer! 1) spreek niet zo, als de HEERE met ons is, zoals gij zegt, waarom is ons dan dit alles overkomen, dat lijnrecht tegenover uw bewering staat? en waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEERE niet uit Egypte gevoerd? Toen is de Heere met ons geweest, maar nu heeft ons de HEERE verlaten, en heeft ons in de hand van de Midianieten gegeven. 2) Er is bovendien geen enkel teken, dat Hij ons weer aanneemt.

1) In het Hebreeuws Bi Adoni. Het woordje "Bi" heeft de kracht van ons, met uw verlof..

Het Hebreeuwse woord "bi" letterlijk vertaald is: "met mij"?

Gideon weet nog niet, dat het de Heere zelf is, die met hem spreekt, daarom spreekt hij Hem aan, niet met de naam van Heere, maar van Heer..

Hij plaatst verder de diep treurige toestand van het volk van de tegenwoordige tijd, tegenover de wondermacht van de Heere van vroeger. Vroeger had de Heere Israël gered, maar nu had hij Zijn volk verlaten en het overgegeven in de handen van zijn vijanden..

2) Gideon voegde zich bij de duizenden van Israël, en weigerde getrouwd te worden, tenzij geheel Israël deelgenoten van die troost waren. Zo ver was hij van die troost voor zich alleen, met uitsluiting van anderen, te begeren, niettegenstaande hem een zo schone gelegenheid daartoe aan de hand werd gegeven..

Mensen, die niet slechts voor zichzelf, maar ook voor anderen leven, rekenen alleen tot hun eer en vreugde datgene, wat hen in staat stelt, om de algemene belangen van Gods Kerk te behartigen..

14. Toen keerde de HEERE zich 1) tot hem en zag hem met een blik vol majesteit aan, waaruit Gideon kon leren kennen, wie Hij was, die tot hem sprak, en Hij zei: a) Ga heen in deze kracht 2) waarom Ik u een strijdbaar held genoemd heb, en gij zult Israël uit de hand van de Midianieten verlossen; heb Ik, de Heere, u niet gezonden? 3) Wie Ik zend, die zal gezegend zijn.

a) 1 Samuel .12: 11 Hebr. 11: 32

1) Let wel, er staat niet meer de Engel, maar de Heere, omdat de Heere zich nu zeer duidelijk in Zijn Wezen aan Gideon openbaarde..

De HEERE is de Engel; het zien van God op iemand betekent: hem aannemen..

2) Deze woorden schijnen te kennen te geven, dat Gideon, door het gunstig oog, dat God op hem sloeg, terstond met grote kloekmoedigheid begiftigd is.

D.i. niet in uw eigen kracht, maar bij het erkennen van uw machteloosheid en ellende en die van het volk in die kracht die gij van Mij ontvangt..

Omdat Gideon door de Heere was geroepen, zou Hij ook hem de kracht geven, om diens werk te volbrengen. Omdat God hem een strijdbaar held had genoemd, daarom zou hij het ook zijn..

3) Omdat Gideon, zoals we mogen veronderstellen, zeer verbaasd stond, toen hem die buitengewone en wonderbare macht en last werd opgedragen en daarom zeker zal in twijfel hebben gestaan, of hij staat moet maken op hetgeen hij hoorde, zo bevestigde de Engel zijn bevel met zijn eigen gezag en getuigenis en meer had Gideon niet nodig..

15. En hij zei tot hem, wel geneigd de zending aan te nemen, maar toch met een hart nog vol bedenkingen: Och mijn Heer! zo Gij mij zendt, zeg mij dan ook, waarmee zal ik Israëlverlossen? Ik weet geen middel daartoe. Zie, mijn duizend,

2) het geslacht van de Ezrieten, is het armste in Manasse, en kan zoveel volk niet leveren, als er nodig is, om de Midianieten aan te tasten, en ik ben de kleinste, de jongste, in mijn vaders huis, zodat ook mijn eigen familie mij niet zou volgen. 3)

1) De Masora plaatst de klinkers hier niet als in vers 13 "Adoni" = mijnheer, maar "Adonai" = Heere. Gideon heeft reeds bemerkt, wie tot Hem sprak. De schriften van het Oude Testament zijn namelijk op perkamenten rollen, die uit huiden van dieren vervaardigd werden, met inkt (Num.5: 23) in het oud-Hebreeuwse letterschrift, zonder vokaaltekenen of accenten, zonder vers-, hoofdstuk-, of zinafsdelingen geschreven. Het oudere letterschrift, dat met het oud-Phoenicisch alfabet overeenkomst heeft, ging sinds de Babylonische ballingschap in het kwadraat- of Assyrische letterschrift over. Sinds Ezra was allengs een grotere ijver voor de studie van de Heilige Schrift opgewekt, waardoor het schriftgebruik algemener werd en letters nodig waren, die meer aan de behoeften van het snel- en schoonschrijven voldeden. Dit kwadraatschrift was ten tijde van Christus algemeen in gebruik, zoals uit Matth.5: 18 blijkt, want wanneer daar van de kleinste letters sprake is, zo is in de grondtekst deze letter (Jod y) met name genoemd; onder tittels zijn zulke streepjes bedoeld, waardoor bv. de r van de d, de x van de h onderscheiden worden. De vocalen, die oorspronkelijk zeer eenvoudig geweest zijn, werden later tot een vocaalsysteem, en werden van de 7e tot de 10e eeuw in de school van Tiberias, overeenkomstig de mondelinge overlevering (Masora) in de tekst geplaatst; zodat men van die tijd af, ten minste voor bijzonder gebruik, slechts gepunctueerde handschriften had. Van de vers- en kapittelafdeling is reeds bij Genesis (Ge 32: 2) en van de zinafsdelingen (Paraschen) bij Exodus (Ex 20: 6) gesproken..

Hij zegt nu niet meer: Och mijn Heer, maar och Heere. Zo moet het toch vertaald worden, omdat er niet staat, zoals in vs.13, Adoni, maar Adonai. Gideon begint te voelen en te bemerken, dat hij met een Goddelijk Persoon te doen heeft, die met hem spreekt. Wat hij verder spreekt is geen teken van ongelooft in zijn roeping, maar bekentenis van zijn zwakheid. Hij weet niet hoe hij dat kan doen, wat hem wordt opgedragen. Hij is zo zwak en zijn stam is zo zwak, dat hij geen mogelijkheid ziet, om te doen, wat hij moet doen..

2) Volgens de raad van Jethro waren de Israëlieten verdeeld in honderden en in duizenden; dat duizend, waartoe Gideon behoorde, was het geringste van al de duizenden van Manasse..

3) De plaatsen, die de rijkdom van de halve stam Manasse uitmaakten, waren nooit van de oorspronkelijke inwoners gezuiverd. Zij waren blijven wonen te Beth-sean, in Taänach, Megiddo, Jibleam en Dôr. Overal verhieven zich hier de altaren van Baäl. Bij zo'n omgeving zijn de gelovigen te allen tijde in moeilijke toestand, voornamelijk in tijden, waarin Baäl schijnt te overwinnen. Hun hart vervalt tot droefheid en de machteloze toestand bij de gedachte van vroegere zegen, maakt hen kleinmoedig. Zal Gideons bescheiden gemoed tot moed ontvlamd worden, dan moet hij volle zekerheid hebben, dat God met hem is, dat Hij nog wonderen doet en in deze Zijn liefde tot Israël openbaart. Gideon houdt zichzelf voor zeer gering, daarom verlangt hij van God veel (vs.17)..

De keus van Gideon is wonderbaar. Niet alleen was hij de jongste in de kleinste stam. Waar hij thuis was, waren de meesten heidenen; afgodendienst heerste in zijn vaders huis. Als een vuurbrand haalde God hem uit het vuur, om een redder van het volk te zijn. Zo bekeerde God Zijn apostelen midden uit de menigte van de vijanden en uit de woede op Damascus' weg. Zo ging Luther uit het klooster om het Evangelie van de vrijheid te verkondigen. God roept, van waar Hij wil, en noch school noch Côtterie kan Zijn keus te niet doen..

Wanneer wij menen, dat God het verst van ons is, dat Hij ons in ongenade verlaten heeft, zo is Hij met Zijn genade en almachtige hulp ons het meest nabij.

16. En de HEERE zei tot hem: Omdat Ik met u zal zijn (Exod.3: 12 Joz.1: 5), zo zult gij de Midianieten slaan, als een enkel man, 1) dat is, gij zult ze met een slag vernietigen (Num.14: 15).

1) De Heere komt zijn kleingeloof te hulp, door hem de verzekering te geven, dat Hij met hem zal zijn, en belooft dat het hem niet meer moeite zal kosten, om al die Midianieten te verslaan, als dat hij één man zou doden..

17. En hij, met zo'n helper tevreden, maar ook nu des te meer zekerheid verlangende, dat het werkelijk een goddelijk persoon was, zei tot Hem: Indien ik nu genadegevonden heb in Uw ogen, zo doe mij een teken, 1) geef mij door een wonderteken op ontwijfelbare wijze te zien, dat Gij het zijt, die met mij spreekt.

1) De bede geschiedde niet in ongeloof, maar in kinderlijk eerbiedige belijdenis van eigen geloofszwakheid, zodat op hem het woord van de Heere (Matth.12: 39) niet toepasselijk is..

Vermetelheid en hoogmoed voeren de mens niet tot God, maar wel ootmoed en nederigheid..

18. Wijk toch niet van hier, totdat ik tot mijn vaders huis gegaan ben en weer bij U kom, en mijn geschenk 1) uitbreng en U voorzet. En Hij zei: Ik zal blijven, totdat Gij terugkomt en u het teken niet onthouden.

1) Dit geschenk was niet een offer, en evenmin een gewoon geschenk, maar een dusgenoemde offergave. Uit de aanneming daarvan zou Gideon weten, dat het waarlijk de God van Israël was, die met hem had gesproken..

19. En Gideon ging in zijn huis, en bereidde een geitebokje, en ongezuurde koeken¹⁾ van een efa meel (Ex 16: 36), waarvan hij in allerlei askoeken bakte; het vlees benevens de koeken legde hij in een korf, ²⁾ en het vocht deed hij in een pot; en hij bracht het tot Hem, tot onder de eik, en zette het neer, om af te wachten wat zijn gast nu zou doen.

1) Gideons gave bestaat in spijzen, zoals men die aan een gast, die men wil eren voorzette; hij verwacht echter niet, dat zijn gast, die hij reeds voor de Here zelf erkend heeft, deze op mensenwijze verteren zal, maar dat Hij ze als een offer opnemen en met vuur verbranden zal, en zich daardoor onweerlegbaar als God zal openbaren. Zijn hart is niet meer in twijfel, wie hij voor zich heeft (vs.15), hij wil alleen nog de zetel van de Heer hebben tot overtuiging van zijn hart, om daarna met vertrouwen op het welslagen het werk aan te vangen, dat hem opgedragen is..

Wat den mens sterk maakt in de arbeid, de strijd en het lijden van het leven, wat met Gideons heldenmoed ook de zwakste vrouw toerust, dat is waarlijk niet de blik op eigen kracht, die als een riet verbroken wordt, maar alleen de zekerheid van de hemelse roeping, het onwrikbaar geloof onder de dienst van de Heere, bescherming en toezicht te staan, niet zichzelf, maar God toe te behoren (vgl. Hebr. 13: 9)..

2) In het Hebreeuws Sal; overal waar dit woord elders voorkomt is het een broodkorf. Dat Gideon deze nu voor vlees gebruikt is een bewijs van zijn haasten..

20. Doch de Engel van God zei tot hem: Neem het vlees en de ongezuurde koeken uit de korf, en leg ze op die rotssteen, die hier aan Mijn zijde is, als op een altaar, en giet het vocht daarover uit; en hij deed also. ¹⁾

1) Gideon weet nu reeds, dat Hij, die met hem gesproken had, een gezant van God was, en daarom wilde hij Hem een offergave brengen. Dat Hij waarlijk de Heere God zelf was, weet hij nog niet. Dit zou hij nu te weten komen..

De Heere beveelt de offergave op een rotssteen te leggen. De rotssteen moest tot altaar dienen en also moest de offergave in een werkelijk offer herschapen worden..

21. En de Engel des HEEREN stak het uiterste van de staf uit, die in zijn hand was en raakte met het einde daarvan het vlees en de ongezuurde koeken aan: toen ging er vuur op uit de rots ¹⁾ en verteerde het vlees en de ongezuurdekoeken. En de Engel des HEEREN bekwam (verdween) op datzelfde ogenblik uit zijn ogen. ²⁾

1) De Engel doet, zoals Gideon verwacht heeft; Hij maakt zijn gave tot een offer; maar Hij doet boven bidden en denken, omdat het vuur niet van de hemel valt, maar uit de rots voortkomt tot een zeker bewijs, dat Hij, die in de hemel woont, thans naast hem op aarde

staat. Het is tevens een zinnebeeldig teken: "Zie, wilde de Engel hem zeggen, hoe ik met mijn staf vuur uit de rots voortbreng, zo kan Ik ook u, Gideon wat een geringe en zwakke staf gij ook in uw eigen ogen moogt zijn, als Mijn werktuig tot overwinning van het Midianitische leger gebruiken, zodat zij door u verteerd worden, als uw offer door het vuur" ..

Ook van de rots van ons heil gaat vuur uit, het vuur van de Heilige Geest, en wie de vuurdoop van de Geest ontvangen heeft, die is aangedaan met kracht uit de hoogte en vermag alles door Hem, die hem machtig maakt, door Christus..

De Heere deed hem een teken in en door hetgeen Gideon zo vriendelijk voor hem ten maaltijd had voorbereid, want hetgeen we God aanbieden en offeren tot Zijn heerlijkheid en ten teken van onze dankbaarheid jegens Hem, zal door de genade van God tot onze eigen vertroosting en vergenoeging verstrekken..

2) Dit wil zeggen: Verdween plotseling voor de ogen van Gideon. Hij wist nu met Wie hij gesproken had. Zijn teken was aangenomen, maar tegelijk ontstond er in zijn ziel een heilige vrees, zodat hij dacht te sterven. Want niet als een mens, maar als een geest verdween de Engel, die met hem had gesproken..

22. Toen zag Gideon uit hetgeen geschied was, dat het een Engel des HEEREN was, de Engel die de Heere zelf is; en Gideon zei, vol vrees dat hij zou moeten sterven (Exod.33: 20 vgl. Genesis16: 13 vv.; 32: 30 Exod.20: 19): Ach Heere HEERE! daarom, omdat ik een Engel des HEEREN gezien heb van aangezicht tot aangezicht, 1) zal de dood over mij komen.

1) Had Jakob zich verwonderd, dat Hij de Heere had gezien en dat toch zijn ziel was gered, dat hij het leven had behouden (Genesis32: 30), bij Gideon ontstond een grote vrees, dat hij nu zou sterven..

Deze vrees is een gevolg van de vloek over de zonde, waarin de mens zich gestort heeft, door de overtreding van het gebod en door zijn afval van God..

23. Maar de HEERE 1) zei tot hem: Vrede zij u, vrees niet, gij zult niet sterven, 2) hoewel gij Mij gezien hebt; Ik heb nog een werk voor u op de aarde, de verlossing van Israël.

1) Wij hebben hier aan geen herhaalde verschijning van de Engel des Heeren te denken, maar aan een spreken van de Heere tot Gideon, zoals Hij meermalen sprak met Abraham, met Jozua en de andere Bijbelheiligen..

Uit plaatsen als deze blijkt, dat Hij, die uit Maria vlees en bloed heeft aangenomen, meermalen in mensengedaante aan de ouden verschenen is. Kan het ons verwonderen? Petrus Martyr zegt: "het was waarlijk groter, wat Hij tenslotte voor ons gedaan heeft; maar zeer wel mag men aannemen, dat Hij, die het grotere heeft gedaan, ook het mindere heeft verricht; er is geen reden om daaraan te twijfelen."

2) Maar ofschoon hij niet langer moest wandelen door aanschouwen, nochtans moest hij leven door het geloof, dat geloof, dat uit het gehoor is. Want de Heere zei tot hem met een hoorbare stem, deze aanmoedigende woorden: "Vrede zij u, vrees niet."

24. Toen bouwde Gideon, vol dankbare vreugde over Gods genade, die zijn menselijke zwakheid en zonde had bedekt, aldaar de HEERE een altaar, niet tot een offerplaats (Joz.22: 10vv.), maar tot een gedenkteken van deze openbaring (Exod.17: 15vv.), en noemde het volgens de troostrijke toespraak: Jehova Schaloom, dat is: De HEERE is vrede, of de Heere van de vrede. Het is nog tot op deze dag, toen dit geschreven werd, in Ofra van de Abi-Ezrieten, 1)de stad Joas.

1) Niet alleen had Gideon door dit woord van de Heere voor zichzelf de verzekering ontvangen, dat hij in de rij van hen geplaatst was, die de zonde niet meer kan doden, die met een onmiddellijk verkeer met God verwaardigd zijn, maar hij had daardoor tevens de toezegging ontvangen, dat hij aan deze tijd, die de vrede van God miste en slechts met Zijn toorn vervuld was (vs.13), deze vrede zou teruggegeven, en dat aan alle nood een einde gemaakt zou worden. Daarom deze veelbetekenende naam, die hij het altaar geeft..

III. Vs.25-32. In de op deze dag volgende nacht ontvangt Gideon van God bevel, het Baälaltaar bij Ofra af te breken, op een van verre zichtbare plaats een altaar voor de HEERE op te richten en een zevenjarige stier uit de stal van zijn vader daarop ten brandoffer te offeren. Hij doet het in de eerstkomende nacht. Als de mensen van Ofra de volgende morgen, over deze vermeende misdaad ontzet, Joas tot uitlevering van zijn zoon oproepen, opdat zij hem doden, weet deze hen te overtuigen, dat Baäl, wanneer hij werkelijk een God was, voor zichzelf kon strijden. Gideon ontvangt nu de erenaam, Jerubbaäl.

25. En het geschiedde in diezelfde nacht, nadat de verschijning (vs.11) had plaatsgehad, dat de HEERE tot hem zei: Neem een stier van de ossen, 1)die van uw vader zijn, te weten, de tweede stier, die naar ouderdom of naar de plaatsing de tweede in de stal is, van zeven jaar, dus even oud als de verdrukking van de Midianieten geduurd heeft; en ga met deze uit, en breek af het altaar van Baäl, dat van uw vader is, en waarop het door hem geregeerde geslacht van de Ezrieten afgodendienst verricht, en houw af het bos, 2) dat tegen Mijn uitdrukkelijk verbod (Deuteronomium 16: 21) daarbij is. 3)

1) Hebreeuws "par hassjoor" = een volwassen stier, die Gideons vader waarschijnlijk had vetgemest, om hem aan Baäl te offeren..

2) In het Hebreeuws Et-haäschera. Beter is het woord onvertaald te laten, omdat hier bedoeld wordt, een houten zuil, Astarte voorstellende. Baäl de mannelijke afgod en Astarte, de vrouwelijke, werden tegelijk op dat altaar vereerd. Dit altaar met die afgodsbeelden moest eerst weg, eerst afgehouden, voordat de HEERE een altaar gebouwd kon worden..

Wij hebben hier de reiniging van Gideon en zijn wijding tot zijn ambt als richter. De reiniging en hervorming moet van het eigen huis beginnen..

3) Liever: "houw de Asthareh (een beeld van Astarte) af, die daarop is" (De 16: 21)..

26. En bouw, in de plaats van het verwoeste afgodsaltaar, de HEERE, uw God, een altaar, op de hoogte van deze boven de stad gelegen sterkte, in een bekwame plaats, 1)opdat wanneer men het vorige altaar niet meer ziet, dit aanstonds in het oog valt (vs.28), en men daardoor zich herinnert, dat de ware God verheven is boven alle goden; en neem dan de genoemde tweede stier, die gij meegebracht hebt, en offer een brandoffer met het hout van de haag 2) die gij zult hebben afgehouden, 3)want nu zal Israëls zevenjarige straf ophouden en tevens met het verbranden van Astarte's beeld de afgoderij.

1) In het Hebreeuws Bammaarakah. De LXX geeft en th parataxei. Vandaar dat de Statenvertaling geeft: in een bekwame plaats. In Exod.39: 37 komt hetzelfde woord voor en is daar vertaald door: die men toerusten moest. Het werkwoord, waarvan dit zelfstandig naamwoord is afgeleid, wordt in Num.23: 4 gebruikt voor de toerusting van het altaar ten behoeve van de offeranden. Een betere vertaling achten wij: met hetgeen daartoe nodig is. Dit nodige ziet dan op het hout van de haag, of van de houten zuil van Astarte..

2) Of, van Aschera..

De houten zuil van Astarte moest niet alleen omgehouden of verbrand, maar met het hout daarvan moest het offer ter ere van de Heere worden verbrand, om te bewijzen, dat het vernietigen van alles, wat zich tegen God verheft, tevens strekt tot verheerlijking van Gods rechtvaardigheid..

3) Eerst moest Gideon het geestelijk juk van de satan verbreken, voordat hij in staat was, Israël van het lichamelijk juk van de Midianieten te bevrijden; daarom wordt hem hier bevolen, de afgoderij, waarin het uitverkoren volk verstrikt was, te vernietigen, en de ware godsdienst te herstellen; want nog maakte het volk zelf daaraan geen begin, hoewel de harten zich enigszins tot de Heere gewend hadden (vs.6) en ook de prediking van een profeet (vs.8vv.) niet zonder vrucht gebleven was. In tijden van langdurige en algemene afval van God en Zijn woord ontwaken wel hier en daar zielen, die het ingedrongen bederf voelen en betreuren; maar wanneer de Heere Zich geen geloofsmannen verwekt, blijft toch alles bij het oude. Denkt aan de geschiedenis van de Reformatie..

Daarvan komt het dikwijls, dat de verkondigers van het Evangelie geen vrucht en geen overwinning hebben, omdat zij bij zichzelf het altaar nog niet verwoest hebben. De weg tot het hart van de gemeente gaat over de ruïnen van de eigen Baäl..

Mijn Christen! gij hebt ook een Baäl in uw hart, dat is, de zondige begeerte; wilt gij de Here welgevallig zijn, zo moet gij eerst afbreken

Gideon moet niet slechts verwoesten, maar ook bouwen. Het verwoesten is op zichzelf nog geen getuigenis, want de vijand van de vijand is niet altijd een vriend. Zo heeft de apostel niet alleen de afgodendienst van Diana ondermijnd, maar een gemeente te Efeze gebouwd. Alle kerken zijn Gideons altaren, aan Hem gewijd, die de dood omverrukte om het nieuwe

Jeruzalem op te bouwen. Het offer, dat Gideon brengt, moet verbranden op het hout van het afgodsbeeld. Het enig gebruik dat men van houten afgodsbeelden maken kan, is dat men daarmee het offer voor de ware God aansteekt. Zo verbrandde de apostel zijn vervolgingsijver in brandende ijver van de liefde. Wanneer het hart van verlangen naar zijn Heiland brandt, verteren daarin de afgoden van de wereld die het vroeger gediend heeft. Wanneer het gebed als offerrook opstijgt, komt het uit de boete voort, die oude zonden tot as verbrand heeft..

27. Toen nam Gideon tien mannen uit zijn knechten, op wie hij het meest vertrouwen kon, en deed, zoals de HEERE tot hem gesproken had. Maar het gebeurde omdat hij zijn vaders huis en de mannen van die stad vreesde, van het te doen bij dag, dat hij het deed bij nacht; 1) allen waren nog zo aan de Baälsdienst verknocht, dat zij dat werk niet voor hun ogen zouden toegelaten hebben.

1) Gideon deed dit niet uit kleingeloof, maar uit voorzichtigheid, opdat zijn vaders huis en de mannen van de stad hem niet zouden verhinderen in het werk van de hervorming. Hij kende zijn volk en wist, dat zij het hem niet zouden toelaten, indien hij het overdag deed. Zijn vrees bleek niet ongegrond te zijn..

28. Toen nu de mannen van die stad 's morgens vroeg, nadat 's nachts de daad plaatsgevonden, opstonden, en naar buiten gingen, om overeenkomstig hun gewoonte Baäl aan te roepen, voordat zij zich tot hun bezigheden begaven, ziet, zo was het altaar van Baäl omgeworpen en de haag, die daarbij was (het Astartebeeld, dat daarop was "Jud 6: 25), afgehouden, en die tweede stier was op het gebouwde altaar geofferd, zoals zij uit het nog brandende offer opmerkten.

30. Toen zeiden de mannen van die stad tot Joas, voor wiens huis zij samengekomen waren: Breng uw zoon uit, dat hij sterft, omdat hij het altaar van Baäl heeft omgeworpen, en omdat hij de haag, die daarbij was (het Astartebeeld, dat daarop was), afgehouden heeft. 1)

1) De woede, waarin de afgodendienaars raakten, kan ons niet zozeer bevreemden; zij wordt nog heden ten dage op dezelfde wijze gezien. Zolang men de afgoden van de kinderen van deze wereld onaangetast laat, blijven deze nog rustig, en verdragen zij de prediking van het Evangelie. Maar beproeft het, een eigengerechte, farizeesgezinde man te zeggen, dat al zijn ingebeelde gerechtigheid niets is, volstrekt geen waarde heeft voor God, dat zij in de dood moet, en de poorten van de hemel gesloten zijn, zolang men haar niet opgeeft, zo zult gij spoedig gewaar worden, hoe die mens in ergernis en woede geraakt. Of zegt een gierigaard in het aangezicht, dat de gierigheid een van God gevloekte afgoderij is, dat zij de wortel is van alle kwaad, dat zij een Judaszonde is, waardoor de Heere Jezus verraden en verzocht werd; zegt het een dronkaard aan, dat hij nooit in het hemelrijk kan komen, wanneer hij zijn wijn- of jeneverafgod niet laat varen; zet het breekijzer aan de afgoden van de ijdelheid, de klerenpracht, de weelde of aan de zondige vermaken van de wereld, aan het sabbatschenden. O dan zult gij spoedig ervaren, hoe ook dezen, die over het algemeen geen vijanden van de Bijbel zijn, op u zullen uitvaren, hoe zij zullen zeggen: "Wat wil die bekrompen dweper, die overdreven ijveraar? weg met hem, wij willen hem niet horen." Het is niet uit te spreken, hoe

krampachtig de mens, zolang hij naar de levende God niet vraagt, zijn afgoden vasthoudt en hoe teder hij ze bemint..

31. Joas daarentegen, 1) door de geloofsdaad van zijn zoon mede tot inzien van zijn zonden gebracht, en die nu van zijn rechterlijke waardigheid gebruik maakte, om zijn zoon tegen de woede van het volk te beschermen, zei tot allen, die bij hem stonden: Zult gij voor de Baäl twisten? zult gij hem verlossen? Het ware een smaad voor een zo grote en machtige God, als hij uw hulp behoefde. Die voor hem zal twisten, en de verwoester van zijn altaar nog verder vervolgt, zal nog deze morgen gedood worden! Indien hij, waaraan gij niet twijfelt, een God is, hij twiste voor zichzelf, omdat men zijn altaar heeft omgeworpen. 2) Hierop gaan de mannen heen, omdat de ironische rede van Joas hun de ogen geopend heeft voor de nietigheid van de afgoden.

1) Zo trekt de belijdenis van de kinderen dikwijls de zielen van de ouders mee. Het is altijd een zegen, zelfs wanneer de eersten de laatsten zijn. Hoe laat ook, indien men maar eindelijk tot God komt..

Wellicht had Gideon de goddelijke roeping reeds aan zijn vader meegedeeld..

Volgens de wet van Mozes was degene, die met de Baäl heulde, de dood schuldig. Nu Joas overtuigd is geworden, dat hij ook zwaar tegen de Heere heeft gezondigd, beschermt hij niet alleen zijn zoon, maar brengt ook de mannen van die stad het schuldige van hun doen onder het oog, en dreigt met de doodstraf, indien zij het verder durven opnemen voor de afgod. Tevens drijft hij de spot met Baäl, en daagt hem op ironische wijze uit, om zichzelf te wreken..

2) Op gelijke wijze bespotten Lucianus het heidendom van zijn tijd en Jupiter "dat hij de berovers niet had neergebliksemd, maar ongedeerd uit Olympia had laten gaan, hoewel zij van zijn beeld de gouden haarlokken afschoren, die elk zes mina's wogen"..

32. Daarom noemde hij (Joas) hem (Gideon) op die dag Jerubbaäl, 1) (d.i. Baäl strijder), zeggende: Baäl twiste tegen hem, omdat hij zijn altaar heeft omgeworpen; zo scheurde zich Joas geheel van de Baälsdienst los.

1) Jerubbaäl is de type van de strijdende kerk, dat is van wie tegen het ongeloof, niet van haar, die in zichzelf strijd voert. Zijn naam openbaarde, dat Baäl niets is en niets vermag, dat Gods Woord onweerstaanbaar is. Daarom is hij het symbool van de bemoediging voor alle belijders van de waarheid. Wie vreest, heeft niet lief, wie moed heeft, voor die is Baäl verdwenen. Gideon heeft zijn altaar verwoest en voor God een ander gebouwd, niet om de stenen, maar om Israël. Ieder Christen heet daarom Jerubbaäl, zo lang hij aan het kruis in zijn hart een plaats geeft, in plaats van aan de eigengerechtigheid..

Deze geschiedenis herinnert levendig aan een gebeurtenis uit de zendingsgeschiedenis van Duitsland. Toen de Engelse monnik Winfried, later Bonifacius (weldoener) genoemd, daar het eerst het Evangelie van Christus predikte, kwam hij in de landstreek van Geismar in Hessen

bij een eik, die aan de God Thor gewijd was. Aanstonds was zijn besluit genomen, hier een Gideonswerk te volbrengen en de afgodisch vereerde boom, die hij voor het bolwerk van het daar bestaande heidendom had leren kennen, om te houwen. Een ontelbaar grote menigte van heidenen had zich rondom hem verzameld; Bonifacius deed zijn mond open en predikte hun de levende God, die hemel en aarde gemaakt heeft, toen greep hij de bijl en sloeg met alle kracht tegen de eik. De slag weerklonk door het bos, maar nog meer door de harten van de ademloze menigte, die met gespannen verwachting het ogenblik tegemoet zag, dat een bliksemstraal van de hemel de schender van het heiligdom van hun God ter aarde zou werpen. Maar de geloofsheld hieuw steeds krachtiger in, totdat de geweldige boom krakend ter aarde stortte. Een schreeuw van ontzetting ging door de geduchte grote verzameling, waarop een diepe stilte volgde. Omdat echter de wraak van de dondergod uitbleef, zo was met de eik tevens de afgod in hun hart omver gestort; velen deden boete en lieten zich dopen tot vergeving van hun zonden; van het hout van de neergehouwen eik werd een kapel gebouwd, en voortaan daarin de naam van de Heiland gepredikt..

De naam van Jerubbaäl werd later voor Gideon een erenaam, nu men ontdekte, dat Baäl zich niet wreken kon en Gideon in het leven bleef..

IV. Vs.33-40. Als hierop de Midianieten met hun bondgenoten weer in het land vallen en zich in de vlakte van Jizreël legeren, wordt Gideon door de Geest van God aangegrepen, zodat hij een leger uit de noordelijke stammen rondom zich verzamelt; voordat hij tot de aanval overgaat, verzekert hij zich nogmaals van de goddelijke bijstand door een tweevoudig teken, dat hij van de Heere afbidt.

33. Alle Midianieten nu, en Amelekieten en de kinderen van het Oosten waren samenvergaderd aan de overzijde van de Jordaan, op de gewone tijd, waarin zij hun rooftochtengewoon waren te houden (vs.1-3), en zij trokken bij Beth-sean over de rivier, en legerden zich in het dal van Jizreël, om vandaar het land naar alle zijden heen uit te plunderen.

35. Ook zond hij boden in geheel Manasse 1) aan deze zijde van de Jordaan, en die werden ook achter hem bijeengeroepen; evenzo zond hij boden naar Aser, en naar Zebulon en naar Nafthali, 2) de drie noordelijkste stammen; en zij kwamen op, hen die van het zuiden naar devlakte van Jizreël trokken, tegemoet, zodat nu zijn gehele leger 32.000 man bedroeg (7: 3).

1) Wij hebben hier onder Manasse te verstaan, Westelijk-Manasse, waartoe de stam Gideon zelf behoorde. Oostelijk-Manasse nam geen deel aan de strijd..

2) Tot de stam van Issaschar kon hij geen boden zenden, omdat zich de vijanden in hun gebied bij de kleine Hermon (7: 1) gelegerd hadden; tot Efraïm echter zond hij niet, omdat deze stam reeds toen naar de opperheerschappij streefde, en aan zijn oproep moeilijk gevolg zou gegeven hebben. De Efraïmieten verweten hem dit later, doch hij wist hen tevreden te stellen (8: 1-3)..

39. En Gideon zei tot God: Uw toorn 1) ontsteke niet tegen mij, dat ik alleen ditmaal spreek; 2) laat mij toch alleen ditmaal met het vlies op omgekeerde wijze verzoeken; geeft Gij mij ook nog dit teken, zo kan niets mij meer twijfelachtig maken: er zij toch droogte ophet vlies alleen, en op de gehele aarde zij dauw.

1) Hij hervatte zijn bede en verzocht om een tweede teken, te weten, het tegenovergestelde van het eerste. Hij deed dit echter niet, zonder tevens op een ootmoedige wijze om verschoning te bidden, zodat God op hem niet vertoornd moest worden, omdat het een zweem had van een halstarrig, onhandelbaar mistrouwen van God en onvergenoegdheid in de veelvuldige verzekeringen, die Hij hem reeds had gegeven..

Wat wij hier bij Gideon hebben is geen ongeloof. Zijn vragen om een teken, komt niet voort uit een gemoed, waarin nog de strijd tussen ongeloof en geloof gestreden wordt, maar uit een hart, waarin het geloof behoefte toont aan uitwendige tekens, als zoveel steunsels. Hij vraagt tot tweemaal toe een teken, om voor zichzelf gesterkt te worden in zijn geloof aan de Goddelijke roeping. God, de Heere, openbaart dan ook niet zijn goddelijk misnoegen, maar de zwakheden van de Zijnen dragende, komt Hij zijn geloof te hulp en verhoort zijn bede..

2) Gideon spreekt op dezelfde wijze als Abraham (Genesis 18: 30 en 22).

Het voorgaande wonderwerk was niet genoeg tot Gideons overtuiging, omdat het de aard van de wol is, dat zij al het vocht tot zich trekt; hierom begeert hij het tweede wonder, het tegendeel van het eerste.

Omdat echter dit teken niet geheel zekerheid verschaft, omdat de wol zelfs dan de dauw aantrekt, wanneer andere zaken droog blijven, zo waagt Gideon om deze Goddelijke genade te bidden, dat hem nog een teken met het vlies worde gegeven, n.l. dit: het vlies zou droog blijven en de grond rondom met dauw besprenkeld zijn..

40. En God, nog eens Zijn wondermacht openbarende, om Gideon volkomen zeker te maken, deed also in dezelfde nacht, 1) zoals hij begeerd had; want de droogte was de volgende morgen op het vlies alleen, en op de gehele aarde was dauw.

1) Ziet, hoe teder God is omtrent ware gelovigen, of schoon zwakgelovigen zijnde, en hoe toegenegen en bereidwillig Hij zij, om met hun zwakheden geduld te oefenen, opdat het geknakte riet niet verbroken, noch het smeulende vlaswiekje uitgeblust wordt..

De wonderen, die God tot versterking van het geloof doet, zijn allen tevens van zinnebeeldige betekenis. Zo reeds de drie tekens, waarmee Mozes toegerust werd (Ex 4: 9). Hetgeen wij hier voor ons hebben is een gelijkenis van het volk Israël. "Het eerst was het met het woord van de genade, dat in Deuteronomium 32: 12, Psalm 110: 3 met de dauw van de dageraad vergeleken wordt, bevochtigd en verkwikt, terwijl intussen alle landen van de heidenen droog gelaten waren; later is de joodse kerk van de kennis van God en van Zijn heil verlaten, terwijl rondom alle landen met het zaligmakend Evangelie vervuld zijn." (Matth. 21: 43)..

HOOFDSTUK 7.

GIDEON BEHAALT DE OVERWINNING OP DE MIDIANIETEN.

I. Vs.1-8. Terwijl Gideon het vijandelijke leger nadert, wordt hem door de Heere bevolen, van zijn krijgsknechten diegenen te laten gaan, die laf en versaagd zijn; het getal vermindert daardoor tot tienduizend man. Nogmaals moet hij het verminderen, door weg te zenden, die op hun knieën gevallen zijn, zodat slechts driehonderd overblijven.

1. Toen stond Jerubbaäl (dat is Gideon), door dit dubbel teken (6: 36vv.) van de goddelijke bijstand verzekerd vroeg op van de plaats, waar de geschiedenis met het vlies voorgevallen was, en al het volk dat met hem was; en zij legerden zich aan de fontein van Harod¹⁾ (= vrees), zodat hij het leger van de Midianieten had in het noorden, achter de heuvel More²⁾ (= leraar), in het dal, de zogenaamde kleine Hermon in de westelijk gelegen vlakte van Jizreël (1 Samuel .28: 4).

1) De fontein van Harod. Met zekerheid is niet uit te maken, welke fontein hier bedoeld is. V.d.Velde vermoedt, dat het de fontein bij het tegenwoordige Boursj-el-Ferra is geweest. Hij vermoedt tevens, dat de bergheuvel van Toubas (het oude Thebez) of die van Jasîr de plaats is geweest, waar de Midianieten gelegerd waren. Gideon lag dan later met de driehonderd man op een hoogte, wellicht de hoge rotsrug, die de kom van Wadi-Ferra ten noorden insluit..

Waarschijnlijk op de noordwestelijke hoogte van het gebergte Gilboa gelegen, aan de voet waarvan de bron Dschalub of, zoals zij in de Middeleeuwen heette, Tubaria ontspringt..

2) Ook deze heuvel is nu onbekend, maar moet natuurlijk niet verward worden met More bij Sichem (Genesis12: 6)..

2. En de HEERE zei tot Gideon, die zijn leger van 32.000 man veel te gering in vergelijking met de 135.000 Midianieten (8: 10) voorkwam: van het volk is geenszins te weinig meer integendeel te veel, dat met u is, dan dat Ik de Midianieten in hun hand zou geven; opdat zich Israël, wanneer Ik door deze 32.000 het werk verrichtte, niet tegen Mij beroeme, zeggende: Mijn hand heeft mij verlost. 1) Ik wil dat zo'n roem onmogelijk is, en Israël de hand van de Heere erkenne, waardoor het van Zijn vijanden gered wordt (Psalm 44: 2-4).

Vergelijk 2 Samuel .23: 35.

1) Omdat het menselijk hart versaagd is bij onderneming van gevaarlijke dingen, maar roemzuchtig bij gelukkige uitslag, moet God de vrees door een drievoudig wonder (6: 36vv.; 7: 9vv.) wegnemen, en de roemzucht door vermindering van het volk teniet doen.

Elke grond tot verhovaardiging moest Israël worden ontnomen. Bovendien moest het volk zien, dat het de Heere evenveel is te verlossen door weinigen als door velen. En wat niet voorbij mag worden gezien, uit het feit, dat de Heere telkens Israël verlost door een klein getal strijders in verhouding tot het groot getal van de vijanden, moet Israël beschaamd

worden over zichzelf. Hierover beschaamd, dat het om zijn zonde van ongeloof en Godverzaking was geweest, dat het in de macht van de vijanden was gekomen..

3. Nu dan, roep nu uit voor de oren van het volk, zoals de wet van Mozes uitdrukkelijk voorschrijft (Deuteronomium 20: 8) zeggende: Wie laf en versaagd is, 1) die kere weer en spoede zich naar het gebergte van Gilead!

2) Toen Gideon, gehoorzaam aan de Heere, dit woord had laten uitgaan, keerden uit het volk tweeëntwintigduizend terug, zodat er tienduizend overbleven.

1) Toen Epaminondas tegen de Spartanen bij Leuctra trok, bemerkte hij de onzekerheid van enige bondgenoten; om door deze in het uur van de slag niet in gevaar te geraken, liet hij uitroepen: Wie van de Beotiërs zich willen verwijderen, die staat het vrij (Polyaen. 2: 3)..

De echte strijders van de Heere zoeken hun sterkte nooit in het getal, en verzwakken hun rijen niet door opneming van tragen en versaagden. In vredestijd mogen zij met velen omwille van de liefde gemeenschap hebben, zo moet men zich ontdoen van allen, die het leger slechts verzwakken kunnen..

Het Christendom vordert mannen; weg dus met degenen, die de zwakheid van het vlees altijd op de voorgrond stellen.

2) Hebreeuws "van het gebergte Gilead". Reeds lang heeft de vermelding van het gebergte Gilead, dat op de oostzijde van de Jordaan ligt, en dus in de samenhang van deze plaats niet past, de uitleggers veel moeite gegeven. Om deze weg te nemen, zijn vooral de volgende proeven van verklaring te melden. 1. Velen (onder hen vooral Johs. Clericus) nemen een schrijffout in de grondtekst aan; in plaats van delgh, van Gilead zou gelezen moeten worden eblgh = van Gilboa. 2. Anderen geloven dat een gedeelte van de berg Gilboa eveneens de naam Gilead droeg en wel dat gedeelte, dat aan het gebied van de West-Manassieten, die uit de geslachten van Gilead (Nu 36: 4) bestonden, het dichtst lag; zo was er ook volgens Joz.15: 10 in het gebied van Juda een berg Seïr, die met die in Edom niet verwisseld mag worden. 3. Nog anderen vertalen, (zoals onze vertalers): "naar het gebergte Gilead" of "van het gebergte naar Gilead"; volgens deze verklaring zouden de terugtrekkenden niet naar hun woonplaats hebben moeten gaan, maar zich in Gilead ophouden, om na behaalde overwinning van daar de Midianieten ten minste te helpen vervolgen. De tweede mening heeft de meeste waarschijnlijkheid voor zich..

4. En de HEERE zei daarna tot Gideon: Nog is er volk te veel, er moet daarom nogmaals een afzondering plaats hebben, want de strijd moet alleen door mannen vanonvoorwaardelijk geloof in Mij (Jes.17: 5) gevoerd worden; doe hen, de achtergebleven 10.000 afgaan naar het water, 1)naar de bron, die aan de voet van de hoogte vloeit (vs.1), om daar te drinken, en Ik zal ze u aldaar beproeven, opdat gij niet door eigen keus zoudt mistasten; en het zal geschieden, van wie Ik tot u zeggen zal: Deze zal met u gaan, die zal met u trekken; maar al degenen, van wie Ik zeggen zal: Deze zal niet met u gaan, die zal niet trekken.

1) Hoogstwaarschijnlijk de zo even genoemde fontein Harod. Dat Gideon zijn leger naar die fontein of beek moet brengen, opdat de Heere ze aldaar zou beproeven, moest dienen om Gideon te tonen dat, waar God genadig zijn geloof had gesterkt door het wollen vlies, dat geloof nu ook heerlijk naar buiten moest treden en openbaar worden. Openbaar worden hierin, dat het standvastig bleef, ook als hem slechts 300 man van zijn leger door de Heere werd overgelaten..

De bron Dschalub bevat reeds in haar oorsprong zoveel water, dat zij spoedig een vijver van 40-50 voet in doorsnede vormt; uit deze vloeit een beek naar het oosten, zodat Gideons leger daar voldoende ruimte had om te drinken..

7. En de HEERE zei tot Gideon: Door deze driehonderd mannen, 1) die zich geen tijd hebben gegund om hun wapens af te leggen, maar brandende van oorlogsmoed (1 Kor.9: 25vv.) slechts gedronken hebben, zal Ik u verlossen, en de Midianieten in uw hand geven; daarom 2) laat al dat volk, al die overige 9.700 man, weggaan, een ieder naar zijn plaats.

1) Reeds in het Oude Testament zien wij meermalen, wat in het Nieuwe doorgaans wordt geleerd, dat er wel velen geroepen, waar weinigen uitverkoren zijn. Het net van Gods Woord wordt in zee uitgeworpen, en allerlei en vele vissen worden gevangen, maar daarna worden zij uitgezocht en de onnutte weggeworpen. Zo ruim de prediking is, zo nauw is de toets, of wij er waarlijk door getrokken en geheiligd zijn. Verheugen wij ons dan over de onbekrompenheid van de vangst, maar zien wij met ernst en bezorgdheid op de uitlezing. Van Gideons mannen werden alleen de allerwakkerste genomen, en die het meer op hun gemak wilden nemen, werden weggezonden. De Heere wil wakkere mannen tot Zijn dienst, geen tragen, geen onverschilligen, geen lauwen. Het leger van tweeëndertig duizend versmolt tot op driehonderd man; maar pas toen was de kracht van de Heere daar. Welnu, de Heere make ook ons met die driehonderd mannen van Gideon een volk tot Zijn eer, en doe ons met de brandende fakkel van het Woord in onze hand, de duisternis van deze wereld verlichten, en met de bazuin van het Evangelie aan onze mond, al Gods vijanden overwinnen!.

De joodse uitlegg, door Raschi meegedeeld is deze: Gideon kon aan deze wijze van drinken de gewoonte van de mannen onderkennen. De afgodendienaars waren gewend voor hun afgodsbeelden knielend te bidden. Wat de gewoonte van de mannen was, was gemakkelijk op te merken toen zij bij de grote dorst bij het water kwamen. Volgens een Noor verhaal had een koningin met haar dienstmaagd van kleren verwisseld maar men bemerkte aan het drinken, wie de koningin niet was (Simrock 3: 171). Zo erkent Gideon, dat deze 300 voor de Baäl nooit geknield hebben; het zijn reine lieden en met hen doet God grote dingen. Bovendien is op te merken, dat het waterscheppen met de holle hand een slurpen genoemd wordt als van de hond met zijn holle tong. Aelianus (Hist. anim. 6: 53) vertelt ons van honden, die uit vrees voor de krokodil, al voortlopende drinken. Die honden zijn niet het beeld van moedeloosheid, dit kan hier niet bedoeld zijn (vs.3), maar van voorzichtigheid. Niet alleen de krokodillen van de Nijl waren begerig naar honden, maar ook anderen, ook de Midden-Amerikaanse (kaaiman genoemd) is het; ook in Cuba willen de honden niet uit rivieren drinken en vrezen de begerig opspringende vijand (Ofen. Naturgesch. VI 665). De krokodil is het beeld van de vijand, voor wie diegenen op hun hoede zijn, die niet drinken dat zij uit begeerte om de dorst te stillen, in

zijn handen vallen. Daarbij komt het volgende: De heldendaad van de driehonderd is een overval over een slapende vijand. De oude verhalen van een dier, dat aan een hond gelijk is, dat de krokodil vijandig, zodra deze slaapt, in zijn muil valt en het in zijn ingewanden doodt. Zo brengt het kleinere dier de machtige vijand om door moed en onverschrokkenheid. Wie dus nooit aan de afgodendienst zich overgaf en in voorzichtigheid tegen de verleiding geleefd heeft, meester over zijn begeerten is, kan ondanks zijn zwakheid de vijand, hoe machtig ook, overvallen en overwinnen..

2) Eerst belooft de Heere aan Gideon, dat Hij door die driehonderd man Israël zal verlossen en dan geeft Hij hem bevel, om die overigen naar huis te zenden. Eerst de belofte en dan het bevel, niet omgekeerd, opdat Gideons geloof bevestigd zou worden, door hetgeen de Heere hem verzekerde..

8. En het volk, 1) die driehonderd mannen, namen de teerkost in hun hand, van de voorraad voor het gehele leger zoveel als zij voor zich zouden nodig hebben, en hun bazuinen, hun krijgshoornen, waarvan er ongeveer zo veel in het gehele leger waren, dat nu ieder zo'n verkrijgenkon (vs.16), en hij liet al die andere mannen van Israël gaan, een ieder naar zijn tent; maar die driehonderd man, die God hem aangewezen had, behield hij. En hij had het leger van de Midianieten beneden in het dal van Jizreël.

1) In het Hebreeuws Wajekchoe eth tsedah haäm. Letterlijk, zij namen de leeftocht van het volk. Cassel vertaalt alsof er stond: Zij namen de leeftocht van, d.i. uit handen van het volk. Bedoeling is, dat die driehonderd man van het volk, dat wegging, de leeftocht overnamen, tegelijk met de krijgshoornen, of bazuinen. Hoogstwaarschijnlijk waren er net zoveel bazuinen in het gehele leger, dat nu ieder van de driehonderd mannen één kon verkrijgen..

II. Vs.9-23. In de daarop volgende nacht beveelt de Heere aan Gideon in het leger van de vijanden af te dalen, na vooraf vergezeld door zijn wapendrager de staat van de zaken te onderzoeken. Hij doet dat, verneemt uit een afgeluisterd gesprek tussen twee op wacht staande soldaten, hoe de Midianieten ontmoedigd zijn. Hij volvoert nog dezelfde nacht met zijn 300 man een krijgslist, waardoor de vijanden zo verschrikt worden, dat zij naar twee zijden ijlings over de Jordaan de vlucht nemen.

9. En het geschiedde in dezelfde nacht, die op de dag volgde, waarop Gideon die twee maal herhaalde vermindering van zijn leger (vs.2vv.) plaats had moeten doen hebben, dat de HEERE tot hem zei: Sta nog heden op, ga met de driehonderd heen in het leger van de Midianieten om hen aan te tasten, want Ik heb het in uw hand gegeven; 1)

1) Want Ik heb het in uw hand gegeven. Hiermee zinspeelt de Heere op Zijn raadsbesluit, volgens welke Hij besloten had de vijand in Gideons hand te geven. De Heere doet het, om Gideons geloof aan te wakkeren, opdat hij reeds te voren van de overwinning zeker zou zijn..

10. Vreest gij dan nog af te gaan, omdat een zo kleine schare van strijders met u is, zo ga, begeef u eerst naar de vijandelijke voorposten, gij en Pura (= tak) uw jongen, uw wapendrager, naar 1) het leger.

1) Wordt Gideon in vs.9 bevolen in het leger te gaan, om het te vernietigen, hier wordt hem toegestaan eerst nog tot aan het leger te gaan, om te weten te komen, hoe ontmoedigd reeds de vijand is, opdat hem alle moedbenemende vrees zou worden ontnomen. De Heere kent de zwakheid van Zijn volk, maar weet ook, wat zij nodig hebben, om Zijn bevel te gehoorzamen..

11. En gij zult bij die verspieding horen, wat zij onder elkaar zullen spreken en daaruit de stemming van de vijanden leren kennen, en daarna zullen uw handen gesterkt worden, dat gij gaan zult in het leger, want gij zult horen, dat zij moedeloos en versaagd zijn; zo zal uw vrees worden weggenomen. Toen ging hij met Pura, zijn jongen, tot het uiterste van de schildwachten¹⁾ die in het leger waren, tot aan de voorposten van de Midianieten.

1) Tot het uiterste van de schildwachten, d.i. tot aan de voorposten van het leger. Die voorposten bestonden echter in dit geval niet alleen uit soldaten, zoals bij een gewoon leger het geval is, maar uit verschillende tenten, waarin ook de vrouwen en kinderen vertoefden. Zij hadden toch ook deze bij hen, zoals duidelijk uit de geschiedenis is op te maken..

13. Toen nu Gideon met zijn wapendrager aan de voorposten aankwam (vs.11), ziet, zo was er een man van de op wacht geplaatste krijgslieden, die zijn metgezel een droom vertelde, die hij gehad had, voordat hij op wacht geplaatst was, en hij zei: Zie, ik heb een droom gedroomd, en zie, een geroosterd, een op hete as gebakken gerstenbrood wentelde zich als een rollend wagenrad van de hoogte af in het leger van de Midianieten, en het kwam tot aan de tent ¹⁾ van de veldheer van het leger, en sloeg haar, dat zij viel, en keerde haar om, het onderste boven, dat de tent er vernietigd tegen de grond lag. ²⁾

1) In het Hebreeuws Al-Haöhee), tot aan de tent. Omdat het lidwoord erbij staat, moet hier zonder twijfel aan de tent van de veldheer gedacht worden..

2) Het was genoeg, om Gideon te doen schrikken en beven, wanneer hij, mogelijk bij maanlicht, ontdekte de ontzaglijke menigte van de vijand. Dit was zeker geen opbeurend gezicht, maar hij hoorde zaken, die hem tot een zeer goed voorteken verstrekten, en zodra hij die gehoord had, keerde hij terug, veronderstellende dat hij nu had verstaan, datgene, waartoe God hem daarheen gezonden had (Jud 7: 13)..

Middelen en doeleinden werken samen. Gideon moest een nieuwe aanmoediging hebben, en nu liet God de Midianitische man die droom dromen, opdat Gideon, als hij deze gehoord had, met volkomen vertrouwen op zijn God de strijd zou beginnen..

14. En zijn metgezel antwoordde en zei: Dit gerstenbrood, waarvan gij gedroomd hebt is niet anders, dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de Israëlitische man, die met zijn leger zich tegenover ons gelegd heeft; God heeft, zoals hieruit duidelijk blijkt, de Midianieten en dit gehele leger in zijn hand gegeven.

Het was voor de Midianieten geen geheim meer, dat de Heere tot Zijn volk was teruggekeerd; de bange vrees in hun harten voorspelde het hun; zelfs openbaarde die vrees zich in hun

dromen. (Leonidas, zo bericht Plutarchus, heeft vóór de slag bij Thermopyle het toekomstig lot van Griekenland en van Thebe gedroomd. Xerxes droomde vóór zijn tocht naar Griekenland, en Gustaaf Adolf zal vóór de slag bij Leipzig gedroomd hebben, dat hij zich in een tweestrijd met Tilly bevond) Zeer juist is het beeld van een gerstenbrood. Arme Bedoeïenen vergenoegen zich nog heden met gerstenbrood, dat zij in geitenvet dopen. De Arabieren in de woestijn nemen, zoals Niebuhr beschrijft, een ronde klomp deeg, leggen die in hete kolen, en bedekken die daarmee, totdat die gebakken is. Dan doen zij de as eraf en eten het. Zo waren Israëel en Gideon, die vanwege de overmacht van de vijanden niets meer te eten hadden, terwijl het tevens de geringe afkomst van Gideon aanduidt en de geringheid van zijn leger. "In het Evangelie waren het ook juist gerstenbroden, die door de Heere vermeerderd werden. Het was een geroosterd gerstenbrood, geroosterd aan het vuur van ootmoed, geroosterd in allerlei duistere wegen van zware aanvechting en klein gemaakt door het ontnemen van alle vleselijke steunsels."

Wij hebben ook een brood, dat van de Hemel gekomen is en aan de wereld het leven geeft, dat is onze Heere Jezus Christus, ook zonder heerlijkheid als Gideon; maar dit hemelbrood, geroosterd aan het hout van het kruis in het vuur van de toorn en van de liefde van God, heeft het leger van de satan omgekeerd en verwoest. En wanneer wij tot diegenen behoren, die kunnen zeggen: "Het is mijn enige troost in leven en sterven, dat ik met lichaam en ziel beide in leven en sterven, niet mij, maar mijn getrouwe Zaligmaker eigen ben, die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald heeft", dan weten wij ook, dat ons geloof de overwinning is, die de wereld overwonnen heeft. Al is het leger van de satan, dat tegen ons strijdt, ook nog zo groot, wij weten dat wij in Hem overwinnen, ja wij planten reeds hiermee in het dal van strijd de overwinningsbanier: want de overwinning van het hoofd is die van de leden; daarom kan de duivel met al zijn list en al zijn macht ons geen schade doen..

Het was een geroosterd gerstenbrood: het had de proef doorstaan, het was door het vuur gegaan, en daardoor tot één brood, tot één geheel geworden. Gideon was met zijn leger ten nauwste verbonden en als tot één man geworden. De gelovigen moeten zich verenigen, niet afscheiden. Of zullen wij ons maken tot twee of nog meerdere broden? De schildwacht sprak van het zwaard van Gideon, en toch zou Gideon noch zijn volk een zwaard opheffen. Zo hebben wij door het geloof geestelijk, wat wij stoffelijk niet hebben, of zó wordt datgene, waarin geen kracht is, in onze hand tot een zwaard gemaakt..

15. En het geschiedde, toen Gideon de vertelling van deze droom en de uitleg daarvan uit de mond van de beide Midianieten hoorde, zo aanbad 1) hij, vol blijde dank voor de Heere, die hem niet alleen een blik in de moedeloosheid van de vijanden, maar ook in hun zekere nederlaag gegeven had, en hij keerde terug tot het leger van Israëel, zijnde driehonderd mannen, en zei: Maakt u aanstonds op, want de HEERE heeft, zoals Hij mij zo-evendoor een nieuw teken heeft bekend gemaakt, het leger van de Midianieten in uw hand gegeven. 2)

1) God komt alleen de eer toe van alles wat tot aanmoediging en opwekking van ons geloof verstrekt, en Zijn Voorzienigheid moet erkend worden in zulke gebeurtenissen, die, ofschoon gering en toevallig schijnende te wezen, echter bij de uitkomst bleken, ons van groot nut en dienst te zijn (Jud 7: 15)..

2) Hieruit zien wij, dat, wat deze zaak betreft, Gideons geloof volmaakt is geworden. Hij neemt de zaak aan, alsof zij reeds heeft plaats gehad. Dit is de ware aard van het geloof, en maakt zijn wezen uit, als een bewijs van de zaken, die men niet ziet..

16. En hij deelde de driehonderd man in drie hopen, elk van honderd; en hij gaf iedere man een bazuin in zijn hand, en evenzo aan ieder lege kruiken, waarin de voorraad voor het gehele leger (vs.8) bewaard was geweest, en fakkels in het midden van de kruiken,

1) opdat deze zolang zouden bedekt blijven, totdat men het leger van de vijanden omsingeld had.

1) Duidelijk blijkt hieruit, dat Gideon, door God geroepen, ook met de Geest van wijsheid en verstand was begaafd. Want toch, die fakkels moesten in de kruiken verborgen blijven, opdat ze door de Midianieten niet werden gezien, maar straks moesten ze dienen, én om de Israëlieten van licht te voorzien, én om de vijand een indruk te geven van de buitengewone getalsterkte van de Israëlieten..

17. En hij zei tot hen: Kijk naar mij en doet also, 1) zoals ik bij het optrekken doen zal, namelijk dat gij in de rechterhand de bazuinen en in de linker de door de kruiken bedekte fakkels houdt; en ziet, als ik zal komen aan het uiterste van het leger, zo zal het gebeuren, zoals ik zal doen, also zult gij doen.

1) Een verkorte uitdrukking van het bevel: Wat gij ziet, dat ik doe, handel gij ook also..

18. Als ik met de bazuin zal blazen, ik en allen, die met mij in dezelfde afdeling (vs.16) zijn, dan zult gij in de beide andere afdelingen ook met de bazuin blazen, rondom het gehele leger, gij zult de kruiken in stukken slaan, zodat de fakkels plotseling haar licht verspreiden, 1) en gij zult zeggen, gij zult het krijgsgeschreeuw aanheffen: Voor de HEERE en voor Gideon. 2)

1) Wat men in het geloof doet, doet men niet in wanorde en zonder voorzorg; nee, Gideon bleef aan de middelen gebonden. Het geraas van de brekende kruiken, het plotselinge licht en het geschal van de even zo vele bazuinen, moest het vijandelijk leger verschrikken, verblinden en in verwarring brengen. Liefelijke overeenkomsten opnieuw met de geestelijke dingen van God. Gideon liet de fakkels in aarden kruiken dragen, en daarna de kruiken in stukken slaan, om de ontstoken fakkels heinde en ver haar licht te laten verspreiden. Ook de gelovigen dragen het licht van de Heilige Geest, de schat van het woord in aarden vaten, eerst alleen aan henzelf bekend en verborgen voor de vijand, in zwakheid en toch met kracht. Trouwens, als God een verlossing door ons wil geven, dan omzwachtelt Hij haar met ellende en uiterlijke vrees, zodat zelfs de vromen het hoofd bekommerd over ons schudden; ja, zo wordt de fakkel aanvankelijk verborgen, om pas op zijn tijd, met verbreking van ons zelf, tevoorschijn gebracht en ontstoken te worden, om dan alom haar licht te verspreiden. en bij dat licht de vijand te overwinnen..

2) Hij wil hierdoor uitdrukken: "De overwinning is ons; want wij strijden voor de eer van de Heere, en voor Gideon, die Hij tot Zijn werktuig verkoren heeft." Gideon handelt hier door ingeving van de Heere, daarom mag zijn list niet zonder meer met gelijke ondernemingen, als

bijv. van Hannibal, toen hij door Fabius Maximus ingesloten was. (Plut. Fab. Max. ep.6) vergeleken worden; daarentegen mag met het volste recht bij dit veldgeschreeuw geplaatst worden het wachtwoord, dat Gustaaf Adolf in de slag bij Breitenfeld (1631) en bij Lützen (1632) gaf: "God met ons"..

Gideon durft zijn naam naast die van God te noemen, omdat God hem tot het voeren van Zijn oorlogen gesteld had. Zo mogen ook wij zeggen: "Voor God en voor Oranje" op grond van de verkiezing van God, waardoor het Hem behaagd heeft dat vorstenhuis af te zonderen, in het bloed van de martelaren te vestigen en kracht te geven tegen de vijand..

Het zwaard van de Heere is alles in allen tot uitwerking van de goede uitslag van het zwaard van Gideon, maar desalniettemin moet Gideons zwaard mede gebezigd worden. De mensen als de werktuigen en God als hoofdoorzaak en Werkmeester moeten beiden in hun betrekking in acht worden genomen, maar zo, dat de mensen, zelfs de grootste en de beste, steeds in aanmerking komen als ondergeschikt en onderworpen aan God. Het leger van de Midianieten moest enkel en alleen door verschrikkingen vernield worden en deze zijn in het bijzonder het zwaard van de Heere (Jud 7: 18)..

20. Alzo bliezen, omdat de beide andere troepen op twee andere plaatsen het vijandelijk leger genaderd waren, en volgens Gideons bevel hetzelfde deden, de drie hopen met de bazuinen, en braken de kruiken; en zij hielden met hun linkerhand de fakkels en met hun rechterhand de bazuinen om te blazen; en zij riepen: Het zwaard van de HEERE, en van Gideon! 1)

1) Niet onwaarschijnlijk staat deze uitroep in verband met de droom en de verklaring ervan, die Gideon in het vijandelijke leger had gehoord. Opdat echter niet hij, maar God alleen de eer zou ontvangen, laat hij uitroepen: Het zwaard van de Heere en van Gideon, omdat hij slechts een werktuig is in de hand van de Heere..

Door deze woorden wordt Gideon niet op gelijke lijn met God gesteld. Het woord heeft de betekenis: "en wel door Gideon," omdat hij de zichtbare drager van Gods zwaard is..

21. En zij, de kinderen van Israël, stonden een ieder op zijn plaats, rondom het leger, 1)niemand van de 300 mannen week een voetstap van zijn plaats, zij bleven stilstaan zonder het zwaard te trekken, alsof zij alleen fakkeldragers waren, om het leger op de weg toe te lichten. Toen liep het gehele leger van de vijanden, en zij schreeuwden van angst en vluchtten.

1) Geen zwaardslag werd gehoord, alleen het bazuingeschal. Teken van de overwinning, eer nog een vijand verslagen was. Groot is dan ook de schrik, die de vijand bevangt. Want toch eigenlijk staat er: het gehele leger liep, wat zeggen wil, dat ten gevolge van dat onverwachts alarm en dat voor hen onverklaarbaar licht er een lopen en draven door elkaar heen plaats vond, dat eindigde in een algemene vlucht, om het vege lijf te redden. Het was een en al verwarring, zodat door de bijzondere besturing van God, de ene Midianiet de andere voor een vijand aanzag en hem doodde. De schrik had hen niet alleen verlamd, maar ook verblind..

22. Toen de driehonderd stil op hun plaatsen staande, met de bazuinen bliezen, a) zo zette de HEERE, die in deze strijd de enige strijder wilde zijn, (vs.2) het zwaard van de een tegen de ander. 1) Ieder sloeg degene, die hij voor zich zag, omdat in de algemene verwarring en in het duistere van de nacht, de Midianiet niet eens vriend en vijand kon onderscheiden, maar in de mening, dat de kinderen van Israël reeds binnen in hun leger waren, slechts bedacht was, om zijn leven te verdedigen; daardoor ontstond een bloedbad, dat zij onder elkaar aanrichtten, en dat in het gehele leger; en het leger vluchtte 1) tot Beth-sitta toe (= Acaciënstad, of dezelfde plaats als Beth-sean, of toch in de nabijheid daarvan gelegen); hier vluchtte een gedeelte over de Jordaan (8: 4 8.4); het grootste gedeelte daarentegen vluchtte naar Tserédath 2) (= verkoeling) tot aan de grens van het aan de westelijke oever van de Jordaan gelegen Abel-Mehóla (= vlakke voor de dans) (1 Koningen .19: 16), boven het enigszins zuidelijker gelegen, maar overigens onbekende Tabbath³) (= beroemd).

a) Psalm 83: 10

1) Het leger vluchtte tot Beth-sitta toe naar Tserédath, tot aan de grens van Abel-Mehóla, boven Tabbath. Geen van deze vier plaatsen zijn met zekerheid bekend. Abel-Mehóla echter, zoals de naamovereenkomst schijnt aan te duiden, moet ergens in Wadi-Maleh (of Melha) hebben gelegen. Hiëronymus plaatst het 10 Romeinse mijl ten zuiden van Beth-sean. Volgens deze opgave zou Churbet-es-Sjouk wel met de ligging van Abel-Mehóla overeenkomen..

Maar ik kan hier slechts gissen, zoals ook Tabbath's identificatie met Tamoun niets meer dan een gissing is. Zoveel schijnt mij echter zeker toe, dat het Midianitische leger deels door de wadi ten oosten van Tamoun, maar vooral door Wadi-Melha of Maleh gevlucht is, de weg op naar Sukkoth, waar Gideon hen achtervolgde aan de overzijde van de Jordaan. De veren of doorwaadbare plaatsen van de Jordaan, die de Midianieten benomen werden tot aan Beth-bara, zijn ongetwijfeld de plaatsen geweest, waar men de rivier ook nog heden ten dage oversteekt, ten oosten en ten noordoosten van de uitgang van Wadi-Maleh.

2) Misschien hetzelfde als Sarthan (Joz.3: 16; 1 Koningen .4: 12; 7: 46 Zareda (1 Koningen .11: 26), dan moet het verder noordelijk tussen Beth-sean en Abel-Mehóla gelegen hebben, wat ook v.Raumer aanneemt..

3) Het ontbreekt in de geschiedenis van de andere volken niet aan dergelijke kriegslisten van moedige veldheren. Tacitus spreekt daarover: (Annal. 1: 68. 4) "De vijand, die aan weinig of halfgewapende tegenstanders denkt, wordt licht trompetgeklank en wapenglans (sonus tubarum, fulgor armorum) ten verderve; het verlies is des te groter, naarmate het onverwacht is (cadant ut rebis secundis avidi, ita adversis incauti.)" Zo verschrikte de Romein Municus Rufus de Scordiskers daardoor, dat hij van alle kanten van de berg trompetten liet klinken, die, tegen de rotsen weergalmende, schrik en vrees verbreidden. (Frontin. Stratagem. II. 3). Een zelfde kriegslist verschrikte de inwoners van Heraeon in Achaja, toen Diotas hen belegerde. Zulke overvallen noemden de ouden Panische schrik, omdat Pan met zijn hoornen de vijanden van Dionysus op de vlucht geslagen had (cf. Polyaen 1 en 2). De verschrikking die over Midian kwam was echter in waarheid een verschrikking van God.

23. Toen werden de mannen van Israël bijeengeroepen, uit Nafthali en uit Aser, uit Zebulon en uit heel Manasse, die vroeger (6: 35) de oproep van Gideon gevolgd, maar later (7: 2vv.) door hem op Gods bevel teruggezonden en nog op hun terugweg waren; en zij jaagden de Midianieten achterna, opdat zij niet, van de schrik bekomen, zouden terugkeren, maar geheel en al zouden worden vernietigd.¹⁾

1) Gideon liet hen roepen, om mede te vervolgen; hij deed dit om de jaloersheid weg te nemen en de eenheid onder Israël te bewaren. De genade leert zoeken, wat van de ander is, en bijvert zich door bewijzen van vriendschap en liefde de haat en de vijandschap te voorkomen..

III. Vs.24-8: 21. De aan de westzijde van de Jordaan naar het zuiden gevluchte Midianieten laat Gideon door de Efraïmieten opvangen, hij zelf vervolgt degenen, die bij Beth-sean over de Jordaan gevlucht zijn. Op deze weg weigeren de burgers van Sukkoth en van Pnuël zijn afgemat leger de gevraagde voedingsmiddelen, waarom hij hen met een scherpe tuchtiging bedreigt; vervolgens ontmoet hij de Efraïmieten, die hem verwijten, dat hij hen niet aanstonds bij het begin van de onderneming heeft opgeroepen; hij echter weet hen tevreden te stellen. Hierna zoekt hij het vijandelijke leger te Karkor op, verslaat het en keert met twee gevangen Midianieten vorsten over Pnuël en Sukkoth terug. Hij volvoert vervolgens zijn bedreiging aan deze steden, en doodt, bij zijn aankomst te Ofra, de beide vorsten van de Midianieten.

24. Ook zond Gideon, toen de Midianieten in de vs.22 beschreven richting de vlucht genomen hadden, boden in het gehele gebergte van Efraïm, zeggende tot degenen, in wier macht het was, de vluchtelingen deovertocht over de Jordaan af te snijden: Komt af van uw gebergte de Midianieten tegemoet, en beneemt hun de wateren, bezet de wateren, die van de oostzijde van het gebergte in de Jordaan uitstorten, tot aan Beth-bara, (= huis van overtocht), te weten de Jordaan, opdat gij hen zou kunnen neerhouwen, voordat zij de overzijde bereiken. Alzo werd elke man van Efraïm bijeen geroepen, en zij benamen hun de wateren tot aan Beth-bara, en de Jordaan.

25. a) En zij vingen twee vorsten van de Midianieten, Oreb (= raaf) en Zeëb (= wolf) en doodden Oreb op de rotssteen, die naar hem de rots Oreb genoemd is (Jes.10: 26) en Zeëb doodden zij in de perskuip, waarin hij zich verborgen had (Jud 6: 11) en die vervolgens de perskuip van Zeëb 1) genoemd is; en zij vervolgden de Midianieten tot over de Jordaan; en zij brachten de hoofden van de beide gedode vorsten, Oreb en Zeëb, als overwinningsteken tot Gideon, die een andere afdeling van de Midianieten onder Zebah en Tsalmûna, over de Jordaan 2) nagejaagd was (Jud 8: 9).

a) Psalm 83: 12 Jes.10: 26

1) Opmerkelijk zijn deze beide namen; beide zijn vrienden van de woeste plaatsen, van slagvelden en verslagenen; ook bij andere volken waren het bijnamen van helden. De Arabieren noemen de raaf wegens zijn vergezellen van de karavanen Ebul-mirkal (vader van de snelle kameel) of Ibn-bersan (zoon van het rijpaard). Naast elkaar komen zij voor als aan Odin geheiligd. Raven en wolven waren ook aan Apollo gewijd. Bij de Arabieren dragen zij

één naam: Ibnol-erdh, zoon van de aarde. Verscheidene plaatsen (bijv. Ravesteyn) dragen dergelijke namen; zelfs de Odyssea (13: 406) kent een ravenrots in Ithaka..

2) Dit heeft pas plaats, nadat Gideon reeds over de Jordaan is gegaan, hetgeen in het volgende hoofdstuk (vs.4vv.) nader bericht wordt, maar hier reeds wordt meegedeeld, omdat het in verband staat met het vangen en doden van genoemde koningen..

De plaatsen, hier in dit vers meegedeeld, zijn niet nader aan te duiden, maar moeten aan deze zijde van de Jordaan hebben gelegen, zoals duidelijk blijkt uit deze laatste woorden, waarin gezegd wordt, dat zij daarna de Midianieten nog verder vervolgden..

HOOFDSTUK 8.

DE OVERGEBLEVEN MIDIANIETEN WORDEN VERSLAGEN, EN ZEBAH EN TSALMUNA GEVANGEN GENOMEN.

1. Toen zeiden de mannen van a) Efraïm tot hem, tot Gideon, toen zij hem aan de overzijde van de Jordaan ontmoetten: Wat is dit, dat gij ons gedaan hebt, dat gij ons niet riep, evenals gij die van Manasse, Aser, Zebulon en Nafthali (6: 35) geroepen hebt, toen gij heentrok, om te strijden tegen de Midianieten? en zij twistten sterk met hem; zij gaven hem met hevige en harde woorden hun ontevredenheid te kennen, die des te groter was, omdat zij op de eerste rang onder de kinderen van Israël aanspraak maakten, en daarom meenden, dat zo'n onderneming niet zonder hen plaats had mogen hebben.

a) Richteren 12: 1

2. Hij daarentegen, tegenover hun eerezucht des te grotere bescheidenheid stellende, zei tot hen: Wat heb ik nu tot verlossing gedaan, zoals gij? zijn niet de nalezingen van Efraïm beter dan de wijnoogst 1) van Abi-ezer? Is hetgeen gij tenslotte verricht hebt niet meer, dan hetgeen ik met het geslacht van Abi-ezer deed.

1) Met de wijnoogst bedoelt hij de eerste aanval, die niets anders ten gevolge had, dan dat de vijanden op de vlucht gingen; met de nalezing de door de Efraïmieten behaalde overwinning. Tegenover deze overwinning had zijn onderneming niets te betekenen; de roem van de dag behoorde hen alleen..

3. God heeft de vorsten van de Midianieten, Oreb en Zeëb, in uw hand gegeven; wat heb ik dan kunnen doen, zoals gij gedaan hebt? 1) Toen liet hun toorn 2) van hem af, toen hij dit woord sprak, en alzo hun gekrenkte eerezucht tevreden stelde.

1) De door de Efraïmieten bevochten overwinning moet inderdaad van grote betekenis zijn geweest, omdat deze nog door Jesaja (10: 26) als een grote slag van de Heere tegen Midian vermeld wordt..

Aan de ene zijde wendt Gideon, die hier waarlijk groot is, de toorn af van Efraïm maar geeft toch ook aan de andere zijde en doet dit zijn bedillers goed voelen al de eer aan de Heere God. Eigen eer geeft hij prijs, opdat de vrede bewaard zou blijven onder de stammen, maar duldt ook niet, dat het hoogmoedige Efraïm zelf zal roemen op zijn overwinning. Inderdaad was de overwinning van Gideon veel groter dan die van Efraïm, omdat deze slechte een reeds verschrokken vijand had verslagen..

Zelfs in zijn overwinningen is Gideon niet zo groot als hier; in zijn ootmoed is hij verstandiger, dan de verblinde stamgenoten in hun hoogmoed. De verdienste van Efraïm was zeker groot, daar nog door Jesaja (10: 26) deze een grote slag van de Heer tegen Midian genoemd wordt, maar toch slechts een mindere. Zij hadden slechts de verschrokken vijand verslagen, die hij in hun handen gejaagd had. Gideon had hen met weinig woorden kunnen

doden bij hun twist en vragen, waarom het hoogmoedig Efraïm niet zelf de Midianiet had aangevallen of Israël daartoe opgeroepen had; maar het is de ootmoed, die eigen daden klein, andere daden groot acht. Door die ootmoed sticht hij vrede en bewaart hij de eenheid onder Israëls stammen (Spreuken 15: 1; 25: 15 laat hij zijn tegenstanders voelen, wie al de eer toekomt, namelijk de HEERE, deze gaf Oreb en Zeëb in hun hand..

2) Eigenlijk staat er: hun snuiven. Hiermede wordt te kennen gegeven, dat hun toorn heftig was het was de toorn van de gekrenkte eerezucht zij snoeven, zoals een woedende os, van boosheid..

4. Toen nu Gideon, na de Midianieten op de vlucht gedreven en de Efraïmieten te hulp geroepen te hebben (7: 19-24a), gekomen was aan de Jordaan, in de nabijheid van Beth-sean om de naar deze zijde vluchtenden (7: 22) te vervolgen, terwijl de anderen die zich naar het zuiden gewend hadden, door de Efraïmieten gevangen werden (7: 24b-25) ging hij over met de driehonderd mannen, die bij hem waren, zijnde moe en uitgeput van gebrek, nochtans vervolgende. 1)

1) In het Hebreeuws Ajeefim weroodfim. Afgemat en vervolgende, d.w.z. afgemat van het vervolgen of letterlijk: afgemat, omdat zij vervolgende waren. Dit is zeer goed te begrijpen, omdat zij minstens een dag en nacht reeds zonder slaap waren geweest en, zoals duidelijk uit het volgende vers blijkt, de voedselvoorraad reeds was verbruikt..

6. Maar de oversten Van Sukkoth zeiden: 1) Is dan de handpalm van Zebah en Tsalmûna reeds in uw hand? Hebt gij deze vorsten reeds in uw macht, en hun de handen gebonden, dat wij aan uw leger brood zouden geven²⁾ en ons zo de wraak van die vorsten op de hals zouden halen?

1) Eigenlijk staat er zei, omdat één van de oversten van Sukkoth hoogstwaarschijnlijk het woord voerde. De inwoners van Sukkoth schijnen met vrees voor de Midianieten zozeer bevangen te zijn, dat zij zelfs aan de overwinnende Gideon niet de geringste hulp durfden bieden uit bezorgdheid, dat zij later door de Midianieten daarvoor zouden worden gestraft..

Het ongeloof in de hulp en redding van de Heere had hen zo verblind, dat zij zelfs niet aan de overwinning van Gideon op een vluchtende vijand geloven. Het ongeloof verblindt geheel en al..

2) In deze rede ligt niet alleen laffe vrees, maar ook honende verachting van Gideons geringe krijgsmacht, waarmee hij toch niets tegen de vijand kon verrichten, als wilden zij zeggen: Het is nog verre van hetgeen gij u inbeeldt; Zebah en Tsalmûna zullen die paar mannen spoedig neerslaan." Zo gebeurt het nog altijd, dat mannen die de beste bedoelingen hebben, bij hun gewichtigste en heilzaamste ondernemingen, wanneer zij met gevaar van hun leven de eer van God en het algemeen welzijn zoeken, geen hulp, maar velerlei tegenstand hebben..

De inwoners van Sukkoth geloofden niet en zagen daarom ook in Gideons overwinning de hand van de Heere niet. Het materialisme, dat liever een knecht van een vreemde tiran is, eer het iets op het spel zet, kan niet beter dan hier getekend zijn..

7. Toen zei Gideon: Dit antwoord, waarmee gij tot verraders van uw volk wordt, en niet zozeer mij als de Heere, onze God, bespot, zal niet ongestraft blijven; daarom, als de HEERE Zebah en Tsalmûna in mijn hand geeft, en dit zal zeker gebeuren, zo zal ik uw vlees dorsen met doornen uit de woestijn 1) en met distels; 2) op gevoelige wijze zal ik u straffen.

1) Deze woestijn tussen Sukkoth en Pnuël was degene, die Jakob doortrok, toen hij met God geworsteld en te voren de legers van de Engelen gezien had. Hiernaar wordt zij de woestijn van Mahanaïm genoemd (Jud 8: 7).

Doornen uit de woestijn, niet alleen van doornen, maar van doornen uit de woestijn spreekt Gideon, omdat deze krachtiger en sterker waren. Zonder twijfel dreigt hij hier met een geduchte strafoefening, omdat zij niet hem behulpzaam wilden zijn in het verdelgen van de vijanden en de onderdrukkers van het volk..

2) Sommigen menen, dat hij voornemens was om als hun naakte lichamen met doornen en distels bedekt waren, over hen een zwaar wiel te laten gaan, om die diep in hun vlees te drukken, en dood te pletteren. Zo'n straf heeft David aan de Amorieten voltrokken; zie 2 Samuel .12: 31..

Verschillende meningen bestaan er, waarom Gideon juist met deze straf dreigde. Kimchi meent, dat het een zinspeling is op de naam Sukkoth (Sikkim = doornen). Waarschijnlijker is dat, omdat de mannen van de stad de hongerige helden naar de woestijn verwezen, waar slechts doornen en distels te vinden waren, hun antwoord was: "Wij zullen ze halen voor u."

9. Daarom sprak hij ook tot de lieden van Pnuël, zeggende: Als ik met vrede, als overwinnaar wederkom, zal ik deze toren, deze burg, waarop gij u meer dan op de Heere verlaat, afwerpen, en in een puinhoop veranderen. 1)

1) Men heeft gevraagd, van waar nu Gideon voor zijn mannen iets verkregen heeft, om hun honger te stillen, die nu tot het hoogste moet gestegen zijn; waarschijnlijk heeft Gideon hier de Efraïmieten ontmoet (7: 25), die, na tevreden gesteld te zijn (8: 1-3) zich zijn nood zonder twijfel zullen aangetrokken hebben..

Hij waarschuwde hen, hoe hij hen straffen zou, om daarmee te betogen het vaste vertrouwen, dat hij op de toezegging van God had; om daardoor aan te duiden, hoe weinig hij om die reden aan de goede uitslag van zijn krijgstoet wanhoopde en om hen gerechtigheid te geven, ten einde indien zelfs maar het geringste greintje of vonkje van genade en overdenking in hen was overgebleven, zij bij nadere betrachting en overlegging berouw moesten krijgen over hun dwaasheid, zich moesten vernederen en middelen mochten uitdenken, om daarvoor boete te doen, en zonder twijfel zou Gideon, indien zij dit gedaan hadden, hen hun dwaasheden hebben vergeven (Jud 8: 9)..

11. En Gideon trok opwaarts van Pnuël, de weg van de Skeniters d.i. van hen, die in tenten wonen, 1) van de in de woestijn wonende nomaden, tegen het oosten van Nobah (= luide stem) en Jogbeha 2) (= verheven), aan de beide oostelijke grenspunten van de stam Gad, en hij sloeg dat leger, hij overwon het met zijn 300 mannen, want het leger was zorgeloos, 3) het vermoedde hier, nu het weer in zijn eigen land was, geen aanval meer.

1) Gideon trok dus door de woestijn en viel de vijand in de achterhoede aan. Natuurlijk vermoedde hij hier geen aanval meer en had hij zich ter ruste begeven. Vandaar dat er ook staat, want het leger was zorgeloos. Het had op geen strijd meer gerekend..

2) J.L. Burkhardt uit Basel, aan wie wij naast Seetzen het meest de kennis van het Oost-Jordaanland en van Steenachtig Arabië te danken hebben (overl. 1817 te Caïro) vond op de weg van Ramoth in Gilead naar Rabbath-Ammon ter linkerzijde de drie verwoeste plaatsen Dschebeïha, Nowakis en Karkagheisch. De eerste is zonder twijfel het Bijbelse Jogbeha. De tweede is waarschijnlijk het in Num.21: 30, bedoelde Nafat, dat hier Nobah heet, en niet met een tweede Noba (vroeger Kedath, Num.32: 42) mag verwisseld worden. De derde plaats, ongeveer 1 1/2 uur noordwestelijk van Rabbath-Ammon is wellicht het in vs.10 genoemde Karkor; want het kasteel Carcaria, dat anderen voor ons Karkor houden, ligt, zoals Gesenius terecht opmerkt, veel te zuidelijk, een dagreis van Petra in het Edomietengebergte..

3) De zorgeloosheid en zekere gerustheid van de zondaren valt altoos uit tot hun verderf, en de gevaren zijn meest noodlottig en vreselijk, wanneer zij het minst geacht en gevreesd worden (Jud 8: 11)..

12. En Zebah en Tsalmûna vloden; maar hij jaagde hen na; en hij a) ving de beide koningen van de Midianieten, Zebah en Tsalmûna, en verschrikte het gehele leger, dat overal zijn behoud in de vlucht zocht.

a) Psalm 83: 12

13. Toen nu Gideon, de zoon van Joas, zegerijk de beide vorsten met zich voerende, van de strijd terugkwam, nadat hij eerst zijn bedreiging (vs.8) aan Pnuël volbracht had (vs.17) en de stad Sukkothnaderde, vóór de opgang van de zon. 1)

1) In het Hebreeuws Milmaàleh hachares. De LXX: apo epanwyen thv parataxewv. Arev. De Septuaginta vertaalt, van bij de opgang van Hares. Zo hebben ook de oudste vertalingen weergegeven. Ons inziens is dit ook de beste vertaling..

De woorden van de grondtekst zijn zeer moeilijk te verklaren. Sommigen vertalen "eer de zon ondergegaan was", anderen "van bij de opgang van de Heer" (Jud 8: 13).

17. En de toren van Pnuël wierp hij, zoals hij eveneens bedreigd had, af, 1) en doodde de mensen van de stad, daar zij zich tegen hem verzetten en tot belegering dwongen.

1) Dit gebeurde waarschijnlijk vroeger dan de wraak te Sukkoth, omdat de terugkeer van Karkor over Pnuël naar Sukkoth was, en naar tijdorde bij vs.13 verteld had moeten worden. Het hoofddoel was echter te verhalen wat met Sukkoth gebeurd was. Bij deze strafoefening moet men bedenken, dat de misdaad niet gering was, en een ernstige tuchting verdiende. Gideon vroeg niet veel van hen, slechts enige broden tot verkwikking van het afgematte lichaam; dat weigerden hem de inwoners van deze steden niet alleen, maar zij voegden er nog bittere spotredenen bij. Daarmee betoonden zij openbare verraders en vijanden van hun vaderland te zijn; want zij zochten de overwinning van de vijanden, zoveel mogelijk was, te verhinderen. Daarbij kwam een onverantwoordelijk ongeloof. Het verschrikte leger van de Midianieten was door een geheel wonderbare nederlaag zo versmolten, dat de vluchtende koningen slechts 15.000 man meer over hadden; toch kwam het de mensen van Sukkoth en Pnuël onmogelijk voor, dat Gideon dit overschot zou kunnen bedwingen, alsof God geen aandeel in deze overwinning had. Daarom was het billijk, dat zij als verraders van God en als vijanden van het vaderland, anderen ten voorbeeld, zo gevoelig gestraft werden.

Wij moeten niet vergeten, dat Gideon uit kracht van zijn ambt niet alleen verlosser van het volk was, maar ook handhaver van de gerechtigheid van God. De inwoners van Sukkoth en Pnuël hadden de eer van God aangetast, de legerscharen van de levende God gehoond, en daarom moesten zij door Gideon voor deze aantasting van de eer van God gestraft en gekastijd worden. Het was het voltrekken van het geschonden recht van God aan hen, opdat zij aldus zouden leren met waarachtige boete en berouw tot God terug te keren, en berouw te hebben over hun liefdeloosheid jegens hun broeders..

Wellicht dat de inwoners van Pnuël op hun toren hadden betrouwd als een zeker en vast bolwerk tegen de vijanden, de Midianieten. Daarom wordt eerst die toren omgeworpen en worden daarna de verachters van God gedood..

18. Daarna zei hij tot Zebah en Tsalmûna, toen hij met hen in zijn woonplaats Ofra aangekomen was: Wat waren het voor mannen, die gij te Thabor 1) (steengroeve) dood sloeg? En zij zeiden: Zoals gij, alzo waren zij, enerlei, van gedaante als koningszonen.

1) Of in de stad van deze naam, de grensplaats tussen Zebulon en Issaschar (Joz.19: 22), of op een plaats van de berg (4: 6,12). Van deze moord van de lichamelijke broeders van Gideon is te voren geen melding gemaakt. De Heilige Schrift deelt dan ook nergens de geschiedenis van de bloedverwanten van de geloofshelden mee, maar stelt overal het rijk van God en zijn geschiedenis op de voorgrond; hier wordt deze gebeurtenis alleen meegedeeld, omdat zij in de gang van de geschiedenis intreedt en van betekenis wordt..

20. En hij zei tot Jether 1) (= voortreffelijkheid), zijn eerstgeborene (vs.30): Sta op, dood hen, opdat zij tot des te grotere smaad door de hand van een knaap sterven; maar de jongeling trok zijn zwaard niet uit, want hij vreesde het bevel van zijn vader te volbrengen, omdat hij nog een jongeling was.

1) Omdat ook Jether als Gideons zoon een van de naaste bloedverwanten was en daarom het recht van de bloedwraak mocht uitoefenen, werd hij door zijn vader vermaand, om deze koningen te doden..

21. Toen zeiden Zebah en Tsalmûna tot Gideon: Sta gij zelf op, en val op ons aan, om ons te doden, want zo de man is, zo is zijne macht, niet de zwakke knaap, maar een man, wiens kracht toereikend is komt zo'n straoefening toe.a) Zo stond Gideon op van zijn rechterstoel, en doodde Zebah en Tsalmûna met eigen hand, en nam de maantjes, maanvormige sieraden van zilver en goud, die aan de halzen van hun kamelen waren en hem als buit ten deel vielen.

1)

a) Psalm 83: 12

1) Ook de laatste handeling met deze roverkoningen is een held als Gideon waardig. Zijn vijanden, voornamelijk zo wilde en gruwelijke, het leven te schenken, was in de oudheid, en vooral in het oosten, niet gewoon. Pyrphus spreekt bij Seneca (vergel. Grotius, de Jure pacis et belli III: 4,10: "Lex nulla capto parcat aut poenam impedit" geen wet spaart de gevangene, of verhindert de straf); zelfs Josephus legt Elsa het woord in de mond, dat men de in een rechtmatige strijd gevangen doden kon, wat hij echter niet gezegd heeft (Aschaeol 9,4. 4). Maar Gideon, die ondanks hun vijandschap de koninklijke stand van de gevangenen acht; mocht hen sparen, en voelt zich genoodzaakt hun aan te wijzen, waarom hij hen niet sparen mag; daardoor vernemen wij een gebeurtenis, die overigens onbekend is en ons slechts doet beklagen, dat zo veel niet tot onze kennis gekomen is. Alzo hadden de koningen de lichamelijke broeders van vader en moeders zijde op de berg Thabor gevangen en verslagen, misschien na een gevecht dat daar de stam van Manasse eerst, maar zonder Gods hulp, had ondernomen. Zij werden gedood, hoewel zij hun vaderland verdedigden, en hoewel zij, zoals Zebah en Tsalmûna vleidend zeggen, evenals Gideon, dezelfde koningszonen waren. Hun koninklijke houding, hun ridderlijke dapperheid is dus niet geëerd. En zou Gideon hen dan sparen, die zeven jaar lang geroofd en gemoord hadden? Dat is onmogelijk; het zwaard van Gideon is een straffende macht, maar voor een rechtvaardige zaak gewet. Toen Turnus Aeneas om zijn leven bad, herinnerde zich deze dat geen Pallas de zoon van Evander verslagen had; toen riep hij: "furiis accensus et ira terribilis" (in woede ontstoken en ontzaglijk door zijn wraak) uit: "Pallas te immolat etc." (Pallas offert

u) (Virgil. Aen. 12: 949). En toch streed Turnus tegen vreemden en Pallas was van Aeneas noch zoon, noch broeder. Het bericht, dat het geslacht van Joas reeds vroeger voor Israël gebloed heeft, laat ons de reden vinden, waarom juist Gideon tot overwinnaar verkoren was. Ondanks dit handelt hij niet wreed, of ten spot of met het doel om te pralen. Hij handelt niet smadelijk, zoals Sapor tegen de Romeinse keizer Valerianus, of volgens de legende bij Eutychius, als Galerius tegen Sapor, en natuurlijk niet als Timur tegen Bajazet gedaan zal hebben. Het was nog eer genoeg, wanneer hij zijn oudste zoon tot volvoerder van het oordeel wilde maken. Deze, een knaap, en zoals het schijnt vreesachtig, vreest tegen de machtige nog met koningskieren getooide vijanden het zwaard te trekken. Het zijn werkelijk gruwzame krijgers geweest; zij bidden niet om hun leven zoals Turnus en de Homerische krijgslieden doen, maar zij willen door hun gelijken verslagen zijn, niet door de handen van een knaap gewond en afgemaakt; zij hebben geen andere bede aan Gideon, dan dat hij zelf hen dode en

hij doet het; zij vallen door zijn zwaard, en de maantjes, die tot hiertoe op hun kamelen als tooisel gehangen hebben, neemt hij nu af, waaruit blijkt; dat zij tot zo lang als koninklijke gevangenen behandeld zijn. Daardoor dat Gideon eerst na de dood van de koningen de spangen afneemt, weet men, dat deze bijzondere tekenen van de koninklijke waardigheid zijn, en wel in de vorm van manen. Zo had Apollonius van Tyana van de koning van de Perzen ten geleide een kameel verkregen, dat de tocht opende en in de gouden spang aan het voorhoofd het koninklijk teken had (Philostr. lib. II, c. 1). Het paard van Parthenopeus, de fabelachtige bestormer van Thebe, draagt in het gedicht van Statius (cf. Bochart, Hier. I, 17) een maanvormig tooisel (lunata monilia). Er wordt een Arabische spreekwijze aangevoerd: een kameeltooisel aan de maan gelijk (Ritter 12: 486). Het was een wapen van de Ismaëlieten, die vereerders van de maan waren (Herod. 3: 8), zoals een zoon van Joktan in de Schrift (Genesis 1: 26) Jerach = maan, heet. Van daar het teken van de halve maan bij de tegenwoordige Arabische Osmannen, want ook de lunulae, die bij de oude Romeinen de schoenen van de senatoren en edelen versierde, en wier betekenis in de oudheid duister was (Plut. Quest. Rom. 73), hadden de vorm van een halve maan..

IV. Vs.22-27. Na zijn terugkeren in zijn vaderstad wordt aan Gideon door de hoofden van de noordelijke stammen de waardigheid van erfelijk koning aangeboden. Uit waarachtige trouw jegens de Heere weerstaat hij de verzoeking, om zichzelf en zijn huis groot te maken, wel bezwijkt hij bij een andere, die zijn gedachten hem bereiden, terwijl hij zijn verhouding tot de Heere voor de toekomst meent te moeten verzekeren. Hij laat van de gemaakte buit zich goud en versierselen maken en daarvan een hogepriesterlijke lijfrok vervaardigen, om door middel van deze ook verder goddelijke openbaringen in gewichtige belangen van het volk te verkrijgen; hij vervreemdt daardoor Israël van zijn rechtmatig heiligdom en van de wettige godsdienst, en bereidt zo de afval van de eerstvolgende tijd voor.

22. Toen de overwinning zo schitterend bevochten was, zeiden de mannen van Israël, waarschijnlijk de in 6: 35 genoemde noordelijke stammen, die het meest van de Midianieten had moeten lijden, tot Gideon: Heers over ons, zo gij als uw zoon (vs.20) en uw zoons zoon; wij bieden u de waardigheid van erfelijk koning aan, omdat gij ons van de hand van de Midianieten verlost hebt. 1)

1)Verwonderingwekkend was het, dat hij een groot leger tot in de woestijn van de rotsen had vervolgd en de vijand uit zijn holen had gerukt. Wie zou zich als Gideon in de vreselijke Harra gewaagd hebben vs.11vv.), om daar zijn koninklijke buit te halen! Wat een indruk maakte zijn beslistheid, zijn dapperheid, zijn matiging en kracht! Bewonderde men zijn bescheidenheid in het antwoord aan Efraïm, zo verschrikte men voor de kastijding aan Pnuël gegeven, voor de vergelding aan de koningen. Bij het volk beslist altijd de uitslag. Hoe verblindend groots en verrassend was deze! Israël voelt, het begeeft zich onder een man, niet naar het lichaam, maar naar de geest een hoofd lengte boven hen. Het is geen wonder, dat Israël, samengestroomd om de zegen en zijn buit te zien, bij hem aandringt en spreekt: "Heers over ons"..

23. Maar Gideon, met onwankelbare trouw zich vasthoudende aan de goddelijke ordening, volgens welke Jehova zelf de Koning over Israël wilde zijn, zei tot hen: Ik zal over u niet

heersen, ook zal mijn zoon over u niet heersen; de HEERE, die opnieuw getoond heeft dat Hij u zonder zichtbare koning kan verzorgen en beschermen, zal ook voortaan over u heersen. 1)

1) Onze held heeft ook hier, zoals wij reeds boven (Jud 6: 32:) opmerkten, een navolger in de geschiedenis. In de 11de eeuw na Christus ondernam de hertog van Lotharingen, Godfried van Bouillon, een kruistocht naar het beloofde land, om de heilige stad aan de handen van de ongelovigen te ontrukken. Na onbeschrijfelijke moeilijkheden bereikte hij het begeerde doel, overwon de vijanden en veroverde Jeruzalem. Toen hij door de verbonden vorsten éénstemmig tot koning van Jeruzalem verkozen werd, wees hij de hem aangeboden waardigheid af met de woorden: "Ik wil geen gouden kroon dragen, waar de Heiland van de wereld een doornenkroon droeg"..

Gideon wijst de koningskroon af, niet omdat hij van mening is, dat er volstrekt geen koning over Israël mocht heersen, maar omdat hij zich niet tot dat ambt door God geroepen acht. Alleen tot richter is hij van God geroepen. De Heere zelf moest door Israël als zijn wettige koning vereerd worden. Gideon beseft, dat het nog niet de tijd is, wanneer over Israël zichtbare koningen zullen heersen..

24. Voorts zei Gideon tot hen, omdat hij meende de priesterlijk-profetische plaats, die de Heere hem gegeven had, te moeten bewaren; Eén begeerte zal ik van u begeren; geeft mij maar een ieder een voorhoofdsiersel 1) van zijn roof, die hij van de Midianieten geroofd heeft, opdat ik mij een hogepriesterlijke lijfrok laat maken, en voortaan de godsdienst in onze stam zelf verrichten kan. Want zij, de Midianieten, hadden gouden voorhoofdsierselen

1) gehad, omdat zij Ismaëlieten, 2) Nomadische volken van noordelijk Arabië waren, die zich allen met vele gouden en zilveren sieraden pleegden te omhangen.

1) Het Hebreeuws woord hier voorhoofdsiersel vertaald, betekent of: een oorring, of: een neusring, zoals de oosterse vrouwen nog heden dragen. Wellsted bericht in zijn "Reizen in Arabië": "de vrouwen in Oman besteden aanzienlijke sommen tot aankoop van zilveren versiersels, en haar kinderen zijn er letterlijk mee beladen. Ik heb soms 15 oorringen aan iedere zijde geteld, en hoofd, borst, armen en vingers zijn op dezelfde overdadige wijze versierd..".

2) Ismaëlieten is de algemene naam voor de nomadische volken, die in de woestijn van Arabië woonden. Tot hen behoorden ook de Midianieten..

26. En het gewicht van de gouden voorhoofdsierselen, die hij begeerd had, was duizend en zevenhonderd sikkels goud,

1) ongeveer 50 pond, zonder de maantjes en ketenen en purperen kleren, die de koningen van de Midianieten aangehad hadden, en zonder de halsbanden die aan de halzen van hun kamelen geweest waren.

1) Als men rekening houdt met hetgeen Wellsted (zie boven) meedeelt en dan berekent, dat er vóór dat Gideon Zebah en Tsalmûna gevangen nam, reeds 120.000 man waren verslagen met

behulp van Efraïm, dan behoeft het ons niet te verwonderen, dat een ontelbare menigte van gouden sieraden in het bezit van Gideon en zijn soldaten was gekomen..

27. En Gideon maakte daarvan een efod, een lijfrok met de borstlap en de Urim en Tummim daarin, zoals de hogepriester die droeg (Exod.28: 6-30), en stelde die 1) in zijn stad, te Ofra, hij bewaarde die daar, om daarin priesterlijke werkzaamheden te verrichten, en de Heere naar Zijn wil te vragen: en geheel Israël hoereerde aldaar dezelfde lijfrok na, 2) omdat het zich van het heiligdom te Silo en van de wettige hogepriester afkeerde, Gideon als zijn priester beschouwde en alzo het verbond van de Heere verbrak; en het werd Gideon en zijn huis tot een valstrik, 3) een oorzaak ten val, zoals het volgende hoofdstuk zal meedelen.

1) Ook kan men vertalen door, bewaarde die. Gideon richt die efod niet op als een soort afgodsbeeld, om zich daarvoor neer te buigen, maar bewaart die én als een herinnering aan zijn overwinning, én met het doel, om met deze gekleed, priesterlijk ambtsbezigheden te verrichten..

Wij mogen geloven, dat Gideon geheel te goeder trouw is geweest, en het volstrekt niet gedaan heeft uit eerezucht. Als een eerezuchtige doet hij zich hoegenaamd niet kennen. Hij heeft gemeend, dat hij werkelijk door God geroepen is, om ook in te treden in de priesterlijke werkzaamheden, maar bedacht daarbij niet, dat dit niet alleen in strijd was met de Levitische wetten, maar ook met de theocratische eenheid van Israël hierin zich openbarende, dat Israël bij één Heiligdom moest vragen naar de wil van de Heere, en op één altaar de offeranden ter verzoening moest brengen. Ongetwijfeld heeft hij de bekende rotssteen tot altaar gebruikt..

2) Wellicht dat de afkeer voor de hogepriester, zoals hieronder wordt opgemerkt, daarvan de oorzaak is geweest, maar ook kan het zijn reden hebben in het feit, dat Silo in Efraïm lag, en de overige stammen zich niet konden verenigen met het overmoedige en naar de voorrang strevende Efraïm..

3) De hogepriester van die tijd uit de lijn Eleazar was zonder twijfel een man, die zijn ambt onwaardig was; dit kunnen wij reeds daaruit besluiten, dat 54 jaar later het hogepriesterlijk ambt vervuld wordt (1 Samuel .3: 3,12) door Eli, die niet meer uit deze lijn, maar uit die van Ithamar was, hetgeen tegen Gods oorspronkelijke instelling was (Nu 25: 13). Bovendien maakte de stam van Efraïm door zijn streven naar de voorrang, zich zeer onbemind (vs.1-3); het kon dus wel wenselijk schijnen, deze stam, die er zich veel op liet voorstaan, dat het heiligdom zich in zijn midden bevond (Joz.18: 1), daardoor te verootmoedigen, dat men elders de godsdienst verrichtte. Nu had de Heere Gideon met een zichtbare verschijning in Zijn Engel verwaardigd, had diens gave als een Hem welgevallig offer aangenomen, hem een altaar laten bouwen en door een daar aangebracht brandoffer de ware godsdienst in Israël weer laten herstellen, ook herhaaldelijk hem Zijn wil bekend gemaakt en door de glorierijke overwinning over de Midianieten, hem als Zijn tot redder en richter van het volk verkoren knecht, plechtig bevestigd. Dientengevolge is het wel te verklaren, hoe Gideon ertoe kwam, bij dat altaar te Ofra (6: 24vv.) een geregelde godsdienst in te richten, zelf de priesterlijke dienst op zich te nemen en door middel van de lijfrok de openbaring van de Heere aan zijn persoon te verbinden. Toch deed hij daarin grote zonde, want, wanneer iets ook nog zo goed

en heilzaam schijnt naar menselijke gedachten, zo is het toch niets dan dwaasheid en vermetelheid, zodra het met het woord en de wil van God in strijd is. De vloek bleef ook niet uit. Zoals Israël, nadat het eens van het rechtmatig heiligdom afgefallen was, des te gemakkelijker in de Baäldienst wegzonk (vs.33vv.), zo hing over Gideons familie thans een beklagenswaardig lot, dat met deze zonde in verband stond. Op dezelfde plaats, waar Gideon de onwettige godsdienst instelde, werden later zijn zonen door de hand van hun halve broeder omgebracht (5)..

Gideon slaat koningen op de vlucht, vindt hen als leeuwen in hun hollen, verslaat ze met eigen hand, maar hij wil geen koning worden. Van God is de heerschappij, zo spreekt hij, want God was de overwinning. In Israël wordt men niet door grootheid koning, maar door roeping van God. Wie zou de titel van God aannemen, aan wie alles in Israël toekomt. Zo lang wij God geven wat God is, zullen wij ook hebben wat ons goed is. Maar toen Gideon de Efod stelde, wilde hij een eer hebben voor zijn huis. En deze enige eer, die hij voor zich zocht, boven die, die hij bezat, heeft zijn huis verwoest. Zo laat ons boven alles naar het rijk van God trachten. Het andere wordt u toegeworpen. Zodra wij echter ons zelf naast God proberen te eren en te vereeuwigen vallen roem en arbeid in het stof..

V. Vs.28-35. Terwijl nu Gideons eigen geschiedenis met berichten over zijn verder leven gesloten wordt, wordt tevens die van zijn huis en van de kinderen van Israël na hem ingeleid. Uit zijn ontrouw aan de Heere komt een gericht voort over zijn huis en over zijn volk, niet weer door buitenlandse vijanden maar door binnenlandse strijd. Zo zoekt de Heere de ondankbaarheid van Israël jegens Hem.

28. Alzo, zoals (6: 33-8: 12) verteld is, werden de Midianieten ten ondergebracht voor het aangezicht van de kinderen van Israël, en hieven hun hoofd niet meer op; zij beproefden niet meer, om hen te overvallen en te verdrukken. En het land was stil veertig jaar (van 1209-1169 voor Christus) in de dagen van Gideon, zo lang hij leefde.

31. En zijn bijvrouw, een dienstmaagd, die hij tot bijvrouw (9: 18) aangenomen had (volgens Josefus heette zij Duma), dat te Sichem was, in het huis van haar vader, baarde hem ook een zoon boven de genoemde 70 zonen uit zijn wettige vrouwen; en hij noemde zijn naam Abimelech¹) (= koningsvader of "mijn vader is koning") (Genesis20: 2).

1) Men kan ook vertalen: "men noemde enz". De moeder is waarschijnlijk de naamgeefster geweest. Wellicht heeft deze ontevreden over het weigeren van de koninklijke waardigheid door Gideon (vs.22vv.), vroegtijdig in haar zoon de gedachte gevoed, om na zijn vaders dood de dynastie te stichten..

De namen van de zonen worden niet genoemd, wel die van Abimelech, met het oog op hetgeen in het volgende hoofdstuk wordt bericht..

32. En Gideon, de zoon van Joas stierf, na verloop van die 40 jaar (vs.28) in goede ouderdom, 1) zonder het gericht over zijn huis te beleven: en hij werd begraven in het graf van zijn vader Joas, te Ofra, de stad van de Abi-ezriet (van de vader van de Ezrieten, 6: 11).

1) D.w.z. in vrede, zonder dat over hem het gericht kwam, dat later over zijn zonen kwam. Als een held van het geloof had hij gestreden, als een gelovige stierf hij in de hoop van het eeuwige leven..

33. En het geschiedde, toen Gideon gestorven was, dat de kinderen van Israël zich van de ware godsdienst, die Gideon door zijn aanzien steeds in stand gehouden had, omkeerden en, evenals voorheen, de Baäls navolgden: en zij stelden zich Baäl Berith 1) (= heer van het verbond), de afgod van de Kanaänieten, die vooral te Sichem vereerd werd (9: 4,46), tot een god.

1) Baäl wordt hier Baäl-Berith, d.i. Verbonds-Baäl genoemd, omdat hij in de plaats kwam van Jehova, aan wie het volk zich plechtig verbonden had. De verering van Baäl werd nu geheel een navolging van de verering van de HEERE. Israël bedacht niet, dat het daardoor de Heere, zijn Verbondsgod, bespotte..

35. En, zoals zij hun hoogste weldoener vergaten, zo deden zij ook geen weldadigheid bij het huis van Jerubbaäl, dat is Gideon, naar al het goede, dat hij bij Israël gedaan had, 1) door reiniging van de ingedronge Baälsdienst en redding van de vijanden; zij lieten zijn zonen ongehinderd door Abimelech ombrengen, en ondersteunden hem zelfs door geld (9: 1vv.).

1)Opzettelijk wordt hier Gideon bij zijn naam Jerubbaäl, d.i. Baäl-bestrijder genoemd, omdat Israël, in plaats van zijn nagedachtenis te eren, door de Baäls tegen te staan, zich nu weer aan die volle afgodendienst overgaven..

Wanneer men aan satan eenmaal ruimte geeft, zo rust hij niet, voordat hij ons van de ene zonde in de andere en steeds in grotere stoot (2 Samuel .11: 2-27).

HOOFDSTUK 9.

ABIMELECH, DE MOORDENAAR VAN ZIJN BROEDERS.

I. Vs.1-21. Na de dood van Gideon brengt zijn bastaardzoon Abimelech, met hulp van de Sichemieten, zijn 70 broeders om en maakt zich van de koninklijke heerschappij over een gedeelte van Israël meester. Eén van deze 70 ontkomt aan het bloedbad en houdt van de hoogte Gerizim in een fabel, die hij vertelt, een ernstige strafrede tot de burgers van Sichem, die als een profetie het Godsgericht voorspelt.

1. Abimelech nu, de zoon van Jerubbaäl, of van Gideon, die hem zijn bijvrouw te Sichem gebaard had, en die reeds vroeg, in Efraïms trotsheid, in haar zoon de gedachte naar de koninklijke waardigheid had opgewekt (8: 31), ging na zijn vaders dood, in het jaar 1169 v. C., naar Sichem, dat in de stam van Efraïm tussen de bergen Ebal in het noorden en Gerizim in het zuiden gelegen was (Joz.17: 7; 20: 7; 21: 21), tot de broeders van zijn moeder, opdat zij hem zouden ondersteunen tot bereiking van zijn lang gekoesterd plan; en hij sprak tot hen en tot het gehele geslacht van het huis van de vader van zijn moeder, zeggende:

2. Spreek toch voor de oren van alle burgers van Sichem 1) en overreed uw medeburgers, dat zij mij tot hun vorst maken; gij zult hen gemakkelijk overreden, wanneer gij zegt: Wat is u beter, dat zeventig mannen, alle zonen van Jerubbaäl, die nu na hun vaders dood zijn plaats zullen innemen, over u heersen, 2) of dat één man over u heerse? Gedenkt ook, wanneer gij hun die vraag voorstelt, dat ik uw been en uw vlees ben, 3) zo zult gij welweten wie gij als uw koning zult voorstellen, wanneer zij op uw vraag antwoorden, dat één koning beter is dan 70 oversten.

1) Sichem was een voorname stad. Jozua had er een van de laatste landdagen gehouden. Abimelech was overtuigd, dat, indien hij door zijn familieleden zich van de burgers van Sichem (in Efraïm gelegen) had weten te verzekeren, het hem niet moeilijk zou vallen, ook de andere steden tot zijn plannen over te halen..

2) Zoals men zelf denkt en doet, verwacht men ook van een ander. Abimelech veronderstelt dezelfde begeerte naar heerschappij, die hem bezielt, ook bij zijn broeders. Daarbij speculeert hij op listige wijze hierop, dat de mensen liever één heer zullen hebben, dan vele, van wie ieder op zijn wijze hen verdrukken kan; hij noemt ook niet zonder bedoeling zijn vader Jerubbaäl, de Baälbestrijder, om de burgers van Sichem, die nu weer met hun gehele ziel aan de Baäldienst overgegeven waren, te doen opmerken, dat zij van Gideons wettige zonen geen bijzondere bescherming in hun godsdienst te wachten hebben. Zo doen alle huichelaars: wanneer zij de sleutels zoeken, geven zij vleiende, zoete woorden; maar wanneer zij die gevonden hebben, doen zij aan niemand iets goeds..

Niets vindt bij de grote menigte gemakkelijker ingang, dan wat hun lusten vleit. "Er is geen zekerder kenteken, dat iemand voor een ambt ongeschikt is, dan wanneer hij het al te ijverig zoekt. (Spreuken 12: 23). Zoals ootmoed en wanhopen aan eigen kracht de noodzakelijke elementen van ware vroomheid zijn, zo vormen zij ook de hoofdtrek in het karakter en het

leven van alle door God verwekte en geroepen personen. Met een aan kleinmoedigheid en kleingeloof grenzende vrees nam Mozes de hem bij de berg Horeb gegeven last op zich; evenzo had Jozua, om het werk van Mozes moedig voort te zetten, de meest bepaalde verzekeringen van de goddelijke, hulp nodig, en hoe angstig gedroeg zich Gideon, toen het woord tot hem kwam: "Ga heen in uw kracht". Geheel anders is het bij hen, die hun roeping niet van boven, van Gods genade, ontvangen hebben, maar van onderen af, door de afwisselende neiging van de mensen en de trotse lusten van het eigen hart. Hier openbaart zich geen ootmoed, maar vermoed, geen zelfverloochening, maar zelfzucht, geen gehoorzaamheid, maar willekeur en bandeloosheid, geen waarheid, maar verraad en trouweloosheid ook tegenover hen, door wie men in de hoogte gestegen is..

3) Abimelech beroept zich op zijn afkomst en meent daarmee de inwoners van Sichem te overtuigen, dat hij de juiste man is op de juiste plaats..

3. Toen spraken de broeders van zijn moeder van hem, tot zijn behoefte, voor de oren van alle burgers van Sichem, al deze woorden, die Abimelech hun te kennen gegeven had; en hun hart neigde zich naar Abimelech, om hem koning te maken, want zij zeiden: Hij is onze broeder.
1)

1) Sichem lag in de stam van Efraïm, die steeds lang naar de voorrang zocht, en nu ijverzuchtig was op de stam van Manasse, waartot Gideons wettige zonen behoorden (8: 1vv.); zij nemen des te gretiger het voorstel aan, want door hem zal Efraïm heersen..

Had Gideon geen bijvrouw genomen, zo zou deze ellende over Israël niet gekomen zijn..

4. En zij gaven hem, opdat hij zelf zich middelen zou verschaffen, om zich van zijn 70 halve broeders te ontlasten, zeventig zilverlingen, 1) uit het huis, de tempelschat van Baäl-Berith, 2) (De 16: 21); en Abimelech huurde daarmee ijdele 3) en lichtvaardige mannen, die hem navolgden.

1)Zilverlingen, of sikkels zilver. Zeventig zilverlingen is dus een betrekkelijk kleine som, maar de huur van een dagloner was ook niet hoger dan 40 cts (Zie Tob.5: 15

Wat een schande, de zoon van Jerubbaäl neemt een geschenk van Baäl aan! Over de munten van de Hebreeën, (Ex 30: 13). De waarde is moeilijk te bepalen. Sommigen menen, dat hier niet aan gewone zilverlingen moet gedacht worden, maar aan zilverstukken van veel grotere waarde..

2)Waarschijnlijk hebben de burgers van Sichem aan Baäl, die zij toen dienden, deze naam (= verbonds-Baäl) gegeven, om zichzelf te overreden, dat zij in deze afgod niemand anders dienden, dan die God, met wie eenmaal Israël in die landstreek een verbond gesloten had (Joz.24: 24vv.); zij waren dan geenszins afvalligen, maar hadden slechts een andere naam voor dezelfde zaak; het menselijk hart toch is zo geneigd het kwade goed te haten, uit duisternis licht en uit zuur zoet te maken, en omgekeerd (Jes.5: 20)..

3) IJdele, in de zin van: onzedelijke mannen, die alle zedelijk gevoel hadden uitgeschud en tot alle goddeloze werken zich lieten lenen. Vandaar dan dat zij tevens lichtvaardige worden genoemd, die er niets in zagen, om zich aan een gruwelijke moord te bezondigen..

5. En hij kwam met deze in zijn vaders huis te Ofra, en doodde met hun hulp zijn broeders, de zonen van Jerubbaäl, zeventig mannen, wanneer men allen rekent, waarophet toegelegd was, op een steen; 1) maar Jotham (= de HEERE is oprecht), de jongste zoon van Jerubbaäl, werd van de 70 overgelaten, want hij had zich verstoken.

1) Abimelech is het beeld van een echte tiran, zoals er in de geschiedenis van de Grieken op het vaste land en op de eilanden, maar ook in de nieuwere geschiedenis, voornamelijk van Italië, velen voorkomen. Macchiavelli zegt: "Wie op een wederrechtelijke en geweldige wijze een kroon neemt, moet, wanneer het nodig is wreed te zijn, alle wreedheid opeens uitoefenen, opdat hij niet nodig heeft alle dagen daarmee van voren af te beginnen." Hij voert daarvoor behalve Agathokles, den kleinen tiran van Fermo, Oliverotto aan, die zijn oom, opvoeder, vriend en weldoener met één slag verraderlijk bij een gastmaal liet doden, om meester van de stad te worden. Zo loert de zonde voor de deur, totdat de verleidde zelf haar binnenroept. Wat Abimelech deed is dikwijls, ook onder Christenen, herhaald. De moorden, die sindsdien geschied zijn, zelfs op kerkelijk bevel, zijn als een vreselijke bloedwolk, die over de geschiedenis hangt. Alleen de liefde van Jezus kan met een zonnestraal van verzoening door deze heenbreken..

Op een steen. Sommigen zijn van mening, dat dit dezelfde steen is geweest, waarop Gideon de offergave had gelegd, maar o.i. ten onrechte, omdat het er dan wel bij zou vermeld zijn. Dat zij op een steen vermoord zijn geworden, wil eenvoudig beduiden, dat zij als het ware geslacht zijn, dat aan hen de wreedst mogelijke en de schandelijkste dood is voltrokken. Wat Abimelech hier doet is later ook gebeurd al is het dan niet in dezelfde vorm, door Baëza en anderen, om zich van de troon van Israël te verzekeren..

6. Toen deze moord geschied was, vergaderden zich alle burgers van Sichem, en het gehele huis van Millo 1) (= bolwerk), en gingen heen en maakten Abimelech tot koning bij de hoge eik, 2) die bij Sichem is.

1) Millo is meer dan waarschijnlijk de toren of citadel van Sichem (vs.46). Onder het gehele huis van Millo moet dan verstaan worden, de bewoners van deze citadel of burg. Men weet, dat ook Jeruzalem een Millo had (2 Samuel .5: 9; 1 Koningen .9: 5). Een Millo bestond eigenlijk uit een wal van twee muren, van binnen gevuld met aarde of puin..

2) Het Hebreeuwse woord "muzzal" kan betekenen "verhoogd", "opgericht", zodat de vertaling zou wezen: "de eik van de opgerichte" in de betekenis van: "de eik, waarbij een gedenkteken opgericht is", waarschijnlijk de eik, waarbij Jozua een gedenkteken had gesteld (Joz.24: 26)..

7. Toen zij Jotham 1) vertelden, dat de Sichemieten Abimelech koning gemaakt hadden, ging hij heen, en zocht zich een plaats uit, van waar hij tot het volk kon spreken, zonder gevaar te

lopen, dat men hem in de hand van zijn halfbroeder zou overleveren, en hij stond op de hoogte van de berg Gerizim, die in het zuiden van de stad zich als een steile rots ongeveer 800 voet hoog verheft, en hij verhief zijn stem, en riep, en hij zei tot hen, die zich op zijn roepen beneden in het dal verzameld hadden: Hoort naar mij, gij burgers van Sichem, wanneer ik u in een gelijkenis voorhoud, wat gij eigenlijk gedaan hebt. Sluit uw oren niet voor de boodschap, die ik u in de naam van God breng, maar komt tot ongeveinsde bekering, en God zal naar u horen. 2)

1) Jotham ging openhartig, omtrent de Sichemieten, te werk, en zijn redevoering, die hier geschreven staat, strekte tot bewijs, dat hij een man van zo'n groot verstand was, en van wijsheid zo'n welgeschikt jongman, dat we niet nalaten kunnen, daarom des te meer de gewelddadige dood van Gideons zonen te bejammeren. Jotham deed zijn best niet om een ander leger uit de overige steden van Israël bijeen te brengen in welke steden, zoals men zou mogen denken, hij veel aanhangers gevonden zou hebben, omwille van zijn vader, ten einde zich over de dood van zijn broeders te wreken, en noch veel minder wierp hij zich op als mededinger tegenover Abimelech, zozeer ongegrond was het vermoeden van die broedermoordenaar, dat de zonen van Gideon naar de heerschappij trachten; maar hij vergenoegde zich de Sichemieten een trouwhartige berisping te geven, evenals een gepaste waarschuwing, dat zij zich voor de onaangename gevolgen van hun gedrag zouden wachten (Jud 9: 7)..

2) Reeds in de aanhef in er iets profetisch in de rede van Jotham. Hij voelt zich aangegord, om Sichem te waarschuwen, opdat als eenmaal de roede van God over hen komt, zij het mogen weten, dat zij niet ongewaarschuwd in hun boze opzet hebben volhard, maar ook, opdat zij het zouden verstaan, dat indien zij ten gevolge van de harde behandeling van Abimelech met schuld en boete tot God zouden terugkeren, Hij hen genadig zou zijn..

8. 1) De bomen gingen eens heen, om een koning over zich te zalven, en zij zeiden tot de olijfboom, op wie hun keus als op een edele en nuttige boom het eerst viel: Wees gij koning over ons.

1) Jotham bedient zich van een fabel, niet van een gelijkenis. En een fabel en een gelijkenis is een verdichte wijze van spreken, met dit onderscheid echter dat een gelijkenis altijd aan de werkelijkheid is ontleend en een fabel niet. Een gelijkenis dient tevens om een godsdienstige waarheid aan het licht te brengen en een fabel meer een zedelijke. De gelijkenissen van de Zaligmaker waren altijd ontleend aan de werkelijkheid..

Deze verdichte spreekmanieren werden vooral gebruikt, om de waarheid op bevattelijke wijze aan het licht te brengen en opdat zij lang nog na deze stof tot overdenking zouden zijn. De bestraffing werd ook in de regel gewilliger op die manier verdragen..

9. Maar de olijfboom, de opgedragen waardigheid afslaande, zei tot hen: Zou ik mij opheffen uit de vruchtbare bodem, waarin ik geplant ben, mijn vettigheid verlaten, die God en de mensen in mij prijzen, 1) omdat mijn olie door Godgekozen is bij de offeranden, tot verlichting van het heiligdom en tot zalving van het geheiligde, a) en de mens zo veelvuldig

nut van mij heeft? En zou ik heengaan, om te zweven 2) over de bomen, zonder voedsel voor mijzelf, en zonder anderen tot nut te kunnen zijn.

a)Ex.27: 20vv. Lev.2: 6vv. Ex.30: 22vv.

1) Deze uitdrukking vinden wij bij de wijnstok terug (vs.13), wiens gewas bij de drankoffers gebruikt wordt, terwijl zij bij de vijgeboom (vs.11) ontbreekt..

2) Zweven. Hiermede wordt het onrustige van het koningschap aangeduid en bedoeld op de vele moeiten en bezwaren, die zo'n gewichtig ambt meebrengt..

Jotham laat in dichterlijke woorden de kroon niet aanbieden aan ceder of eik, die alleen schaduw geven, of alleen tot timmerhout geschikt zijn na hun val, maar aan de olijf, de vijgeboom en de wijnstok, die vruchten geven en tot grote zegen zijn voor het menselijk geslacht, vooral voor de volken van het oosten..

13. Maar de wijnstok, 1) evenmin daartoe geneigd, zei tot hen: Zou ik mijn most verlaten, die God en mensen vrolijk maakt (Jud 9: 9) en zou ik heengaan om te zweven over de bomen?

1) Velen (bijv. de joodse rabbijnen) menen, dat onder de olijfboom, vijgeboom en wijnstok verschillende geschiedkundige personen, bv. Othniël, Debora en Gideon bedoeld zijn; maar pas bij Gideon dacht men eraan hem tot koning te maken. De drie bomen zijn veelmeer in het algemeen als edele geslachten en personen te verstaan, die in het hun aangewezen beroep vrucht en zegen kunnen verspreiden, en de welvaart van het vaderland ter harte nemen, zonder er ooit aan te denken, dit hun gerust leven en stil werken voor de onrust van zo'n koningschap te verruilen. Waar het koningschap niet door de Heere gevestigd is, daar is en blijft de koning een boom, die geen vaste wortel en vruchtbare grond heeft, boven de bomen zweeft, onvermogen om vrucht tot eer van God en tot heil van de mensen te dragen..

De hier genoemde bomen zijn tekens van de vrede (Micha 4: 4)..

15. En de doornenbos, aanstonds die eer aannemende, maar zelf verwonderd, dat men hem daartoe koos, zei tot de bomen: Indien gij mij in waarheid tot een koning over uzalft, zo komt, vertrouwt u onder mijne schaduw; gij zult daaronder geborgen zijn voor de verzengende zonnestralen; maar indien gij u van mij zult losmaken en u niet geheel aan mij overgeeft, zo ga vuur uit de doornenbos, en vertere ook de heerlijksten onder u, de ceders van de Libanon.
1)

1) In deze woorden ligt een diepe ironie, een bittere hoon; de Sichemieten moeten weten, wat voor een koning zij in deze Abimelech, de zoon van een slavin, een nietswaardig mens gekozen hebben. De doornenbos beloofde schaduw, zo beloofde ook Abimelech veel; maar de doornenbos berooft de schapen, die bij storm onder zijn takken komen schuilen, van de wol en verwondt hun huid. De doornenbos, door de wind geschud, vat soms vanzelf vuur en zet gehele bossen in brand; tot niets anders dan tot deze dingen was Abimelech in staat, zoals hij reeds door de moord van zijn broeders bewezen had. Lezen wij zijn geschiedenis, hoe hij door

een volkspartij begunstigd, door bedrieglijke beloften, door omkoping en moord zich de weg tot heerschappij baant, zo is het ons, of wij een stuk uit de revolutie van Frankrijk lazen, dat met God ook de koning verwierp en zich hoofden aanstelde, die de vrijheid beloofden, maar met vuur en zwaard tegen alles woedden, dat niet onder de doornenstaf van hun willekeur blindelings wilde buigen..

Nu de olijf, de vijg en de wijnstok weigeren, gaan zij niet naar de eikeboom of de ceder, maar naar de doornenbos. Daarin steekt juist de fijne ironie. Waren de eerstgenoemde bomen vruchtdragende bomen en de tweede genoemde nog nut- en schaduwverspreidende, de doornenbos dient tot niets dan tot verbranding, en waar hij nog iets doet, daar verwondt hij degene, die al te dicht in zijn nabijheid komt. In plaats van zegen, wordt hier de vloek aan de inwoners van Sichem voorspeld..

16. Alzo nu, erkent gij de waarheid van deze gelijkenis, hoort dan ook de toepassing op uzelf: Indien gij het in waarheid en oprechtheid gedaan hebt, (maar hoe kan datmogelijk zijn (vs.18)? dat gij Abimelech koning gemaakt hebt, en indien gij welgedaan hebt bij Jerubbaäl en bij zijn huis, en indien gij hem naar de verdienste van zijn handen gedaan hebt:

20. Maar indien niet, zo gij niet naar recht en waarheid gehandeld hebt (en uw geweten moet u aanklagen) zo treffe u, wat mijn fabel van de doornenbos u geleerd heeft: zo ga vuur uit van Abimelech, en vertere de burgers van Sichem, en het huis van Millo (vs.6), en evenzo zoeke het God aan hem en make u tot een gesel voor hem: vuur ga uit van de burgers van Sichem, en van het huis van Millo, en vertere Abimelech! 1)

1) Troffen wij reeds in Debora's lied (5), niet alleen wat frisheid en levendigheid van poëtische opvatting, meer ook wat de kunst van voorstelling betreft, een van de verhevenste dichterlijke voortbrengselen van alle tijden aan, zo is in haar soort even zo voortreffelijk de gelijkenis van Jotham, zonder twijfel het oudste voorbeeld van een fabel, dat wij hebben (een andere 2 Koningen .14: 9). Dit toont welke heerlijke gaven en krachten de Heere Zijn volk verleend heeft, die ook overal voortreffelijk zich openbaarden, waar men een Zijn verbond trouw bleef. Jothams verdere lotgevallen worden niet bericht, hij staat daar als een waarschuwend profeet, die de betekenis van de volgende gebeurtenissen vooraf uitspreekt, tevens als een teken dat de Heere, ondanks het vreselijk gericht over zijn huis, het geloof van Gideon niet onbeloond gelaten heeft..

Zonde zal vernietigen wat zonde begon; de misdaad zal van elkaar scheiden wat verraad verbonden heeft. Vuur van de doornenbos zal de zondige bomen, en vuur uit hen de tiran verteren. Zo sprak Jotham, maar men hoorde niet. Hij vluchtte en verder vernemen wij niets van hem, maar zijn woord is daar als een onvergankelijke boetprediking aan de wereld, in de taal van de wereld, die koningen en volken herinnert aan de zekere vergelding. De diepte van de gelijkenis is onuitputtelijk. Haar waarheid is gedurig teruggekeerd. Israël was meer dan eens in de toestand van de Schemieten. Toen vooral, toen het weigerde een koning te hebben, wiens rijk niet van deze wereld is. Toen riep men "geen koning dan de keizer", toen maakten Pilatus en Herodes vriendschap. De doornenbos scheen koning te zijn, toen hij het hoofd van

de Gekruisigde omgaf. Maar Israël ondervond wat hier verkondigd werd. Er ging een vuur uit en verbrandde stad en volk, tempel en burcht..

Jotham verklaart zijn rede niet, maar hecht er een toepassing aan vast. Hij wenst hun toe, dat indien zij recht en gerechtigheid hebben gedaan aan Jerubbaäl. d.i. Gideon, door al zijne zonen, op één na, te doden, door Abimelech het geld daartoe te verstrekken, zij veel genoeg mogen beleven van de revolutiekoning en hij van hen, meer indien zij trouweloos hebben gehandeld, dat dan de vloek hen daarvoor moge treffen, doordat zij Abimelech en Abimelech hen zij tot een roede en tot verdrukking..

21. Toen vluchtte Jotham, nadat hij deze woorden had uitgesproken en de Sichemieten hun zonde, en de vloek, die zij op zich hadden geladen, had voorgesteld, en hij vluchtte van de berg Gerizim voordat iemand hem greep, en ging naar Beër 1) (= put), en hij woonde aldaar vanwege zijn broeder Abimelech, om zich voor die te verbergen, van wie hij allerlei kwaad moest verwachten.

1) Volgens Robinson het tegenwoordige el-Bireh, bij de mond van de Wady es Surâr, niet ver van de plaats, waar vroeger Beth-Lemeh lag. Het is nu een verlaten dorp..

Een vlek, niet ver van Bethsebes in de stam van Juda, volgens anderen = Beëroth, drie uur ten noorden van Jeruzalem, in de stam van Benjamin (Joz.9: 17), volgens anderen = Ber-seba (Genesis21: 31)..

II. Vs.22-49. Na een heerschappij van drie slechte jaren breekt reeds de tijd van de wraak van God aan, die Jotham voorzegt heeft. De Sichemieten worden ontrouw aan de koning, die zij zelf gekozen hebben, zodat hij naar een andere plaats zich moet terugtrekken. Spoedig vindt hij gelegenheid, zich aan hen op vreselijke wijze te wreken en hen allen om het leven te brengen, totdat de straf hem verrast voor de toren te Tbehez, welke stad hij eveneens verwoesten wil. Door een molensteen getroffen, die een vrouw van de toren afgeslingerd heeft, zinkt hij neer en laat hij zich door zijn wapendrager de doodsteek geven, opdat men niet zou zeggen, dat een vrouw hem had omgebracht. Dat is de enige gedachte van de booswicht in het ogenblik van de dood, zijn verharding blijft hem bij, zelfs bij het laatste strafgericht.

22. Toen nu Abimelech drie jaar over dat gedeelte van Israël geheerst 1) had, dat hem tot koning gemaakt had, behalve de stam van Efraïm nog die van Manasse en wel geheerst had, niet als vorst, die het welzijn van zijn onderdanen zocht, meer als een ingedrongen tiran,

1) De grondtekst geeft duidelijk aan, dat het regeren van Abimelech over Israël niet was een gezegende koninklijke heerschappij, maar een tyranniseren van het volk..

23. Zo zond God tot rechtvaardige straf (2 Thess.2: 11vv.) een boze geest 1) (1 Samuel .16: 14; 18: 10), om onheil te stichten tussen Abimelech en tussen de burgers van Sichem, en de burgers van Sichem handelden trouweloos tegen Abimelech, 2) zijvielen hem af.

1) Hugo de Groot zegt bij deze plaats, dat niets ongestadiger is, dan de gunst van het volk, die door snode kunstenaarij gewonnen wordt, en dat de mensen de goddeloosheid, die hen vroeger dienst gedaan heeft, haten..

2) Anders: "Spraken van Abimelech" namelijk met verachting. Vulg.: "Coeperunt eum detestari" (Mr 7: 2)..

Door onwettige middelen zichzelf te verheffen brengt zeker vloek aan.

Over de vraag, in hoe verre van God kan gezegd worden, dat Hij de boze geest gezonden heeft, daar toch niets kwaads, maar alleen goed van Hem kan uitgaan, zie bij 1 Samuël 16: 14. Wel willen wij hier opmerkzaam maken op het onderscheid tussen straf en kastijding, omdat hier hetzelfde de een tot straf de ander tot een kastijding moest worden. "Als uitdrukking van de verzoenende gerechtigheid is de straf: het zich tegenoverstellen van God tegen de zonde als vervreemding van God; in de eerste zin geldt zij slechts zo lang, als in de zondaar nog de zedelijke mogelijkheid van omkering is. De vergeldende straf openbaart de onvoorwaardelijke geldigheid van de goddelijke wet, de kastijding maakt de roeping van God aan elke ziel bekend; de eerste is de uitdrukking van de goddelijke toorn, deze van de goddelijke liefde. Tot een kastijding wordt de straf voor de mens, alleen door gewillige onderwerping aan haar; tegen de kastijding kan zich de mens verharden, en hij moet het lijden ook tegen zijn wil als straf ondervinden. Christus heeft onze straf, maar niet onze kastijding op zich genomen." (Wuttke. Chr. Sittenlehre).

24. Opdat het geweld, gedaan aan de zeventig zonen van Jerubbaäl, kwam en opdat hun bloed gelegd werd op Abimelech hun broeder, die hen gedood had, en op de burgers van Sichem, die zijn handen (vs.4,5) gesterkt hadden om zijn broeders te doden. 1)

1) Het bloed komt als schuld over de moordenaars. Wie heeft dit meer dan Israël ondervonden, toen het Hem doodde, die meer was dan Gideon en zijn zonen. Wat hier de geschiedenis van Abimelech en Sichem in de loop van drie jaar voorstelt, heeft de wereldgeschiedenis aan hen, die spraken: "Zijn bloed komt over ons en over onze kinderen", vele eeuwen geopenbaard. Beiden boeten zij, Sichem en Abimelech want zij zijn even schuldig. Ook Jeruzalem en het rijk, dat Pilatus gezonden heeft, hebben geleden.

De zonde is menigmaal ook een schandelijk en zondig kwaad, voor zover niet alleen de zonde door de ongestalte en de ongerustheid, die zij met haar brengt, een zware straf in zich behelst, maar ook voor zover de ene zonde met de andere zonde wordt gestraft. Zoals dit gebeurd is met verscheidene personen, David en Absalom, Salomo en Jerobeam, Achab en de leugengeest, Israël en de Assyriërs, Juda en de Babyloniërs en in dezelfde personen, zoals hier bij Abimelech. (Joh. à MARCK).

God straft de zonde middellijk of onmiddellijk. Hier middellijk, door het zenden van een boze geest. Onder die boze geest hebben wij niet te verstaan, een verkeerde gezindheid, maar werkelijk een geest uit de afgrond, door God losgelaten, om aan Abimelech en de inwoners van Sichem de zonde en schuld van het vergoten bloed te wreken..

25. En de burgers van Sichem bestelden tegen hem, tegen Abimelech, die bij het uitbreken van de onenigheden (vs.23) de stad verlaten en zich naar Aruma (vs. 31 en 41) ten zuidoosten van Sichem, teruggetrokken had, mannen, die op de hoogten van de bergen Ebal en Gerizim, vanwaar men de gehele landstreek kon overzien, lagen leiden; zij loerden op hem, om hem bij de eerste gelegenheid te grijpen, en al wie van Abimelechs aanhangers voorbij hen op de weg doorging, beroofden zij;

1) en het werd Abimelech door zijn overste Zebul, die in de stad met weinige manschappen achtergelaten was, aangezegd, wat men tegen hem voornemens was, opdat hij zou kunnen voorkomen in hun handen te vallen.

1) Hoogstwaarschijnlijk diende dit beroven van de reizigers en allen, die langs die weg kwamen ook, om de regering van Abimelech in discrediet te brengen, in zoverre, dat het wel blijken moest, dat hij geen goed vorst was, die zijn onderdanen niet tegen roof en geweld kon beschermen. Wel loerden zij ook op hemzelf, maar uit dat zij bestelden tegen hem, d.i. tot zijn nadeel, blijkt, dat alles moest dienen, om hem in een ongunstige verhouding te brengen tegenover het volk van die stad..

26. Gaäl 1) (= walgelijk), de zoon van Ebed (= knecht), aanvoerder van een schaar vrijbuiters, kwam ook met zijn broeders, zijn aanhangers, en zij gingen over in Sichem, omdat zij meenden, daar hun winst te kunnen doen; en de burgers van Sichem vertrouwden op hem; zij geloofden, dat deze mannen in hun huidige toestand, nu zij ieder ogenblik een aanval van Abimelech te wachten hadden, hun goede diensten zouden kunnen bewijzen.

1) Wie die Gaäl is geweest, weten wij niet. Waarschijnlijk de aanvoerder van een schare van vrijbuiters, die in die dagen van gedurige verdrukking door de vijanden, een troep mannen van gelijke aard en karakter als hij, rondom zich had verzameld, om van roof en buit te leven, en nu van de vijandige verhouding tussen Abimelech en Sichem partij trekt, om zijn slag te slaan. Ook is het zeer wel mogelijk, dat hij een geboren Kanaäniet was. Hij was in elk geval een vereerder van Baäl, en daarom tracht hij Abimelech des te meer stinkende te maken in de ogen van de burgers van Sichem, door hem een zoon van Jerubbaäl te noemen..

27. En zij trokken, omdat zij na deze versterking zich tegen een aanval van Abimelech voldoende beschermd voelden, uit in het veld, en lazen hun wijnbergen af, en traden de druiven, (Jud 6: 11) en maakten lofliederen; en zij gingen in het huis van hun god Baäl-Berith, en aten en dronken, en, door de wijn opgewekt, vervloekten zij Abimelech. 1)

1) Nu overdaad, straks dood en verderf. Hierop is toepasselijk wat Plutarchus in zijn inleiding op de tafelgesprekken zegt: "waar ruwheid en onzedelijkheid zich bij de wijn verenigen, neemt het gastmaal op bittere wijze een einde". Wat tot hiertoe in het geheim was, wordt nu luid uitgesproken, en verwensingen van Abimelech worden gehoord. Men ziet dat de Korinthische tiran Periander zijn politieke wijsheid toonde, toen hij zijn tegenstanders gemeenschappelijke maaltijden verbood..

28. En Gaäl, de zoon van Ebed, die bij het feest aanwezig was om van de opgewekte stemming gebruik te maken, zei tot de verzamelde Sichiemieten: Wie is Abimelech en wat is

Sichem? Wat heeft deze eerwaardige stad, wier afstammeling hij om zijn moeder (8: 31) meent te zijn, deel aan hem, dat wij hem dienen zouden? Is hij niet een bastaardzoon van Jerubbaäl, de bestrijder van onze god? en Zebul zijn bevelhebber?

1) dient toch zo'n vreemdeling niet, maar liever de afstammelingen van de oudste en voornaamste geslachten van uw stad, de mannen van Hemor, 2) de vader van Sichem, want waarom zouden wij hem, de man van geringe afkomst, dienen? 3)

1) Met: Is hij niet een zoon van Jerubbaäl? beantwoordt Gaäl voor zichzelf de vraag: wie is Abimelech en met: en Zebul zijn bevelhebber, die van wat, of eigenlijk van wie is Sichem? Omdat met Sichem bedoeld wordt, de bevolking van deze plaats. En met deze antwoorden bedoelt hij ten opzichte van Abimelech, om hem in een zeer ongunstig daglicht te stellen, omdat hij erop wijst, dat hij de zoon is van die man, die de altaren van Baäl heeft verwoest, en ten opzichte van Sichem wil hij doen uitkomen, dat de macht van de Sichemieten ten nauwste verbonden is aan de stadhouder van Abimelech, aan Zebul. Hij wil daarmee het volk opwekken, om de zijde van Abimelech te verlaten, en plaatst daarom aan het slot van dit vers de mannen van Hemor tegenover de stadhouder van Abimelech..

2) Onder de mannen van Hemor hebben wij zonder twijfel te verstaan, de patriciërs van de stad. Hemor was de stichter van Sichem en daarom zijn nakomelingen, die overgelaten waren van de slachting van Simeon en Levi, de oudste families. Men merkt dat Gaäl de bevolking gaat vleien, om op die wijze zich doel te bereiken. Hij werkt op hun hoogmoed en eigenwaan als een eerste demagoog..

3) Niet ongegrond schijnt het vermoeden van een uitlegger in het Engelse Bijbelwerk, dat deze Gaäl, van wie ons overigens niets bekend is, uit een Kanaänitisch volk zou afstammen. Hier stelt hij gehele scheuring van Israël, verbreking van elke band met het volk van de Heer voor. Afstammelingen van de heidense Hemor zullen regeren. De opmerking, dat Hemor en al de zijnen door Simeon en Levi gedood waren (Genesis34: 25vv.) kunnen wij met ditzelfde hoofdstuk beantwoorden, dat ons de dood van de 70 zonen van Jerubbaäl meldt, hoewel Jotham ontkomen was. De vertaling van deze plaats heeft veel moeilijkheid. Onze statenvertalers hebben de lezing gevolgd naar de vocalisatie van de Masorethen

(Jud 6: 15) welke zdbe (= dient) hebben gelezen; terwijl anderen lazen wdbe (= zijn knecht) (het volgende t-a kan zowel een teken van de tweede naamval zijn, als betekenen "met"). De laatste lezing is die van de zeventig vertalers (LXX) geweest, die vertaald hebben: "Is hij niet de zoon van Jerubbaäl, en Zebul, zijn krijgsoverste, een knecht van hem met (even als) de mannen van Hemor, de vader van Sichem." (kai Zeboul episkopov autou, doulov autou sun toiv andrasin k.t.l). Volgens deze verklaring worden Zebul en de mannen van Sichem knechten van Jerubbaäl genoemd; de Vulgata (Latijnse vertaling) die Luther gevolgd heeft, geeft: "Is hij niet de zoon van Jerubbaäl, en heeft hij niet Zebul zijn knecht tot een overste gesteld over de mannen van Hemor, de vader van Sichem. (Numquid non est filius Jerobaal, et constituit principem Zebul servum suum, super viros Emor. etc.). De opvatting van LXX komt ons de beste voor, daarvoor vervalt de eerstgenoemde aanmerking geheel, daar onder "de mannen van Hemor" alsdan geen anderen bedoeld zijn, dan de inwoners van die stad, waar Hemor eens koning was. Niet zonder bedoeling noemt Gaäl hem Sichems vader, omdat

het de in Sichem wonende Kanaänieten aan de moord van Jakobs zonen moest herinneren en te meer moest vervreemden van Abimelech..

29. Och, dat dit volk in mijn hand ware! ik zou Abimelech met zijn bevelhebber wel verdrijven. En tot Abimelech zei hij: 1) Vermeerder uw leger, en trek uit. Zo tartte hij de afwezige koning, in overmoed hem uitdagende.

1) De Vulgata en Luther vertalen het Hebreeuwse woord "Wajomer", door: "men zei". Alsdan zou het een raad aan de koning van zijn vrienden geweest zijn, om het oproer in zich beginselen te stuiten..

Zo zeker meent Gaäl al van de overwinning te zijn, dat hij in zijn overmoed, verhit door de wijn, Abimelech als aanwezig denkt en hem uitdaagt om zijn leger bijeen te verzamelen en tegen hem uit te trekken, en de Sichemieten vallen hem aanstonds bij. Ook hier blijkt weer zo duidelijk, dat mensen zonder geweten, mensen zonder trouw zijn..

31. En hij zond listig 1) boden tot Abimelech, zeggende: Zie Gaäl, de zoon van Ebed en zijn broeders zijn te Sichem gekomen, en zie, zij, met deze stad, handelen vijandelijk tegen u, zij wekken de vonken van tegenstand tot een vlam van oproer op.

1) Het Hebreeuwse woord "bethorma" is een hapax legomenon, een woord dat slechts eens voorkomt en "met list", of "in het geheim" zal betekenen. Daarvoor houden het de LXX en andere vertalingen en uitleggers, bijv. de beroemdste onder de joodse schriftverklaarders, Raschi-Rubbi Schelomoh ben Izchak = Rabbi Salomo, zoon van Izak (overl. 1105). Andere verklaarders van de joden en met hen de door geleerdheid en scherpzinnigheid bekende professor H. Reland, die door zijn werk over de geografie van Palestina, dat nog heden aan alle dergelijke werken ten grondslag ligt (overl. 1718 te Utrecht) vertalen het "in Thorma" en houden Thorma voor dezelfde stad als Aruma (vs.31)..

Listig, d.w.z. hij had zich gehouden, alsof hij met de woorden van Gaäl instemde, en in het geheim zond hij boden naar Abimelech, om hem bij zijn heer aan te klagen..

32. Zo maak u nu in allerijl op bij nacht, gij en het volk, dat met u is, en leg hinderlagen in het veld, 1) want ik weet, dat hij tegen morgen een strijdtocht voorgenomen heeft, om een aanval op uw huidige verblijfplaats Aruma te doen.

1) Het schijnt, dat Zebul, ondanks zijn toorn over de woorden van Gaäl (vs.30), toch in schijnbaar goede verstandhouding met hem gebleven is (vgl. vs.36)..

34. Abimelech dan maakte zich op, volgens de raad van zijn krijgsoverste, en al het volk, dat met hem was, bij nacht; en zij legden hinderlagen op Sichem, met vier hopen. 1)

1) Abimelech schikte zijn volk met dit oogmerk zo in vier hopen, dat slechts een van de vier zich zou vertonen aan de Sichemieten, opdat zij daardoor zouden verlokten worden om buiten te komen, en die éne te bestrijden, en zij dus in de hinderlaag van de drie anderen zouden vallen.

37. Maar Gaäl, nadat hij een tijdlang nauwkeurig had toegezien, ging verder voort te spreken en zei: Ziedaar volk, afkomende uit het midden van het land, tot een hoop komt van de weg van de eik Meónenim, 1) van de tovereik; een gedeelte van hen, die tot ons trekken, bevindt zich nog boven op het hoogste van de landstreek, het andere gedeelte komt van de tovereik (vs.6).

1) Waarom deze de naam tovereik of eigenlijk Terebinthe ontving, (Ge 35: 3) en Joz.24: 23..

39. En Gaäl door dat tarten genoodzaakt te strijden, trok met de zijnen uit voor het aangezicht van de burgers van Sichem, die uit de stad hem nastaarden, en hij streed tegen Abimelech, toen hij deze met zijn volk op enige afstand van de stad ontmoette.

1) Voor het aangezicht moet hier in de eigenlijke zin worden opgevat, en niet in die van, aan de spits van, omdat wij in vs.42 en verder, van de strijd van Abimelech tegen de burgers van Sichem lezen..

41. Abimelech nu, zich nog te zwak voelende, om Sichem zelf in te nemen, trok weer terug en bleef zich vestigen de volgende nacht te Aruma, een plaats niet ver van Sichem (vs.42), en Zebul verdreef Gaäl en zijn broeders, zijn voorstanders, die in de strijd tegen Abimelech niet gevallen waren, dat zij te Sichem niet mochten wonen, 1) maar van de Sichemieten zelf verlaten, elders een verblijfplaats moesten zoeken.

1) Zebul, die vroeger niet gewaagd had op zijn verdrijving aan te dringen, zet nu deze door. Hij overreedt de bevreesde Sichemieten daartoe, voorgevende dat daardoor Abimelechs toorn gestild zal zijn Gaäl is de enige, die aan het verderf ontkomt..

Deze veronderstelling van Cassel is zeer juist. Zij wordt bevestigd door de handelingen van de burgers van Sichem, in het volgende vers vermeld. Menende toch, dat nu de toorn van hun vorst gestild was, begeven zij zich tot hun bezigheden op het veld..

42. En het geschiedde de volgende dag na dit voorval, dat het volk van Sichem uittrok in het veld, 1) om zijn gewone landelijke bezigheden te verrichten, omdat men geen aanval meer vermoedde. Toen zond Zebul zijn boden uit en zij zeiden het tegen Abimelech, dat hij nu een geschikte gelegenheid had om zich te wreken.

1) Men ziet doorgaans, dat een haastig verderf hen overkomt, die vrede, vrede roepen, en geen gevaar bedacht hebben (Jud 9: 42)..

44. Want Abimelech en de groepen, die bij hem waren, de krijgslieden die bij hem waren in het derde gedeelte (vs.43) van zijn leger, overvielen hen, die de stad waren uitgegaan, om hun de terugtocht af te snijden, en bleven staan aan de deur van de stadspoort, zodat allen, die in de stad wilden vluchten; in hun handen vielen; en de twee andere groepen overvielen allen, die in het veld waren, en wie het ontkomen onmogelijk gemaakt was, en zij sloegen hen dood.

1)

1) Een dergelijke geschiedenis wordt van Hamilcar, de Carthager, tegen Agrigentum en van Hannibal tegen Sagnutuum verteld (Frontin. lib. 3,10,1). De zonde is blind, want alleen de boete maakt ziende. Het volk van Sichem meent werkelijk, dat de zaak afgedaan is en Abimelech door de verbanning van Gaäl bevredigd is. Het is een doorgaande eigenschap van de natuurlijke mens, dat hij zijn geweten óf niet hoort, óf het daardoor wil doen verstommen, dat hij zichzelf opdringt: de schuld, die hij niet gezien wil hebben, zagen anderen niet. Dit komt daarvandaan, dat zij slechts aan de zonde en haar genot, en niet aan haar straf denken. Zij hebben tot hun eigen straf vergeten, wat Jotham hun gezegd had. Uit de doornenbos gaat vuur uit en verteert die hem verachten.

45. Voorts streed Abimelech, nadat allen daarbuiten gedood waren, en de beide groepen zich weer bij hem gevoegd hadden, met al zijn manschappen tegen de stad, die reeds van een groot gedeelte van haar krijgslieden ontdaan was. Hij deeddit dezelfde gehele dag, en nam, zonder grote tegenstand te vinden, de stad in, en doodde het volk, dat daarin was; en hij brak de stad af, verwoestte haar, en bezaaide haar met zout, 1) om de grond zinnebeeldig tot een onvruchtbare zoutwoestijn te doemen, waar nooit weer een stad zou gebouwd worden.

1) Zijn de barmhartigheden van de goddeloze reeds wreed (Spreuken 12: 10), hoeveel te meer zijn wraakzucht; zij vervoert hem tot de woede van een krankzinnige, waarvoor wij zelfs geen woorden kunnen vinden. Dat de stad spoedig herbouwd is, bewijst 21: 19, niet omdat de daar medegedeelde geschiedenis veel vroeger heeft plaatsgehad (Jud 1: 21); wel vinden wij Sichem in 1 Koningen .12: 1vv. weer als een stad van betekenis, door Jerobeam tot residentie gekozen en bevestigd..

Dit bezaaien met zout heeft een gelijke betekenis als Jozua's eed omtrent Jericho (Joz.7: 26), want het zout is een symbool van de eed..

Het bestrooien van de verwoeste stad met zout, hetgeen slechts hier voorkomt, duidt een symbolische handeling, waardoor men de stad voor altijd in een onvruchtbare zoutwoestijn wilde herscheppen. Want het zout, naar zijn invretende eigenschap, is een beeld van verwoestende kracht. Zoutachtige gronden zijn onvruchtbare woestenijen (vgl. Job 29: 6 29.6 Psalm 107: 34)..

46. Toen alle burgers van de toren van Sichem, zij die het huis Millo (vs.6) bewoonden of de bezetting van het kasteel uitmaakten, dat wat er met destad gebeurd was hoorden, gingen zij in de sterkte, in het huis van de god Baäl-Berith, 1) deels omdat deze, op een hoogte gebouwd, veiligheid aanbod, deels omdat zij meenden op de heilige plaats bescherming van hun god te verkrijgen.

1) Of, in de sterkte van het huis van de god. Zij namen bovenal de toevlucht tot die sterkte, omdat zij in de nabijheid van hun heiligdom veilig meenden te zijn voor de wraak van Abimelech. De tempels waren bij alle volken vrijplaatsen. Uit vrees van de heiligheid van de plaats te schenden spaarde men degenen, die daarheen hun toevlucht hadden genomen. Sommigen zijn van mening, dat die sterkte in verband stond met onderaardse hollen. Dit is echter uit het feit zelf hier niet op te maken..

De inwoners van Sichems toren zouden echter ervaren, dat Baäl-Berith hen niet helpen of verlossen kon, dat zij tevergeefs op diens bescherming hadden vertrouwd, ja wat meer zegt, dat zij juist daar het allerm minst veilig waren, omdat zij door hun vertrouwen in hun afgod, in hevige mate de toorn van de Heere hadden opgewekt..

De tempels waren bij alle volken vrijplaatsen; toen Pausanias in de tempel gevlucht was, besloot men om de heiligheid van de plaats niet te schenden, de deuren te sluiten en het dak af te breken. (Corn. Nep. Paus. 4). De omvang van de tempel van Artemis te Samos was eveneens zeer groot, zodat in zijn ruimte de driehonderd knapen van Corcyra, die Periander wegzond, zitten en de Sameeërs voor hen dansen konden uitvoeren, om hen te redden, omdat zij niet duldden, dat de beschermelingen van de tempel weggevoerd werden. (Herodot. 3: 48)..

48. Zo ging Abimelech, zich weinig storende aan het heilige van die plaats, op de berg Zalmon, 1) (= zwart woud), hij en al het volk, dat met hem was; en Abimelech nam een bijl 2) in zijn hand, en hieuw een tak van de bomen, die daar stonden, en nam hem op, en legde hem op zijn schouder, en hij zei tot het volk, dat bij hem was: Wat gij mij hebt zien doen, haast u, doet als ik.

1) De berg Zalmon is een berg, dicht begroeid met zwaar geboomte. In Psalm 68: 15 wordt hij nog vermeld, en was dicht bij Sichem gelegen..

2) Letterlijk: bijlen, omdat hij niet alleen voor zichzelf, maar ook voor zich manschappen die gereedschappen meenam, om takken voor brandstof af te houwen..

49. Zo hieuw ook al het volk, een ieder een tak af, en nam die op de schouder, en zij achtervolgden Abimelech, en legden ze aan de sterkte, en verbrandden daardoor op zijn bevel de sterkte 1) met vuur, zodat ook allemensen van de toren van Sichem, die zich in die sterkte verborgen hielden, in de vlammen stierven, omtrent duizend mensen, mannen en vrouwen.

1) Het is niet goed duidelijk, hoe dit gedeelte van de tempel geweest is; het in de grondtekst gebruikte woord "Tsariach", komt behalve hier alleen in 1 Samuel .13: 6 voor in vereniging met "spelonken, doornbossen, steenklippen en putten". Het is daar met "vestingen", vertaald. Waarschijnlijk is hier een kelderachtige ruimte bedoeld, die zich niet in de Baäls-tempel, maar in de onmiddellijke nabijheid bevond, en van boven met een houten bedekking gesloten was. Volgens de grondtekst toch legden Abimelechs mannen de takken op de Tsariach. Metterdaad werd Jothams gelijkenis van de doornenbos, van waaruit vuur zou uitgaan, om de mannen van Sichem en het huis te Millo te verteren (vs.20), letterlijk vervuld, en misschien wel daarom juist aan het huis Millo, omdat dit uit de ruwste en misdadigste inwoners te Sichem bestond en de ijdele en lichtvaardige mannen geleverd had, met wier hulp Abimelech drie jaar geleden zijn broeders vermoordde (vs.4)..

Hetzelfde deed Arcesilaus met de Cyreneërs, die in een toren gevlucht waren (Herod. 4: 164). Dergelijke gruwelen werden meermalen door de Noorse koningen gepleegd, onder andere

door Olof, die op deze wijze al zijn tegenpartijders verbrand heeft (Heimskringla van Snorro Cap. 69)..

Alzo vergaan mensen van een twistgierig en oproerig gemoed alleen niet in hun ongerechtigheid, maar zij wikkelen ook veel anderen, die hen in eenvoudigheid van hart volgden, in die rampspoeden met zich, en storten hen in dezelfde ellende en jammervolle uitersten (Jud 9: 49)..

50. Voorts trok Abimelech van Sichem naar Thebez (= glans), en hij legerde zich tegen Thebez, door het gelukken van zijn ondernemingen des te bloeddorstiger geworden, en hij nam haar in, omdat de stad, zoals de meeste andere, open was en geen muren of vestingwallen had.

1) De mening van latere uitleggers en reizigers (Robinson, Berger of Ritter 15: 488), die dit voor het tegenwoordige Tubus in de nabijheid van de Ain el Maleh houden, schijnt niet geheel zeker. Wellicht is daarvoor het Richteren 7: 22 genoemde Tabbath te houden. Thebez moet nauw aan Sichem verbonden zijn geweest. Omdat zoals Jothams gelijkenis aanduidt, de beide goddeloze bondgenoten Abimelech en Sichem door elkaar ten onder zouden gaan, Abimelech bij Thebez zijn einde vindt, zo moeten zijn inwoners mede behoord hebben tot hen, die eerst zijn vrienden waren. Thebez was rond gebouwd, evenals het Griekse Thebac, want het had zijn toren in zijn midden (vs.51)..

Waarom hij ook Thebez wilde straffen, is niet bekend. Wellicht dat Gaäl zich daarheen had begeven, of dat deze stad zeer nauw met Sichem was verbonden, misschien wel van haar afhankelijk..

53. Maar eena) vrouw wierp een stuk van een molensteen

1) boven af op Abimelechs hoofd, en zij verpletterde zijn hersenpan. 2)

a) 2 Samuel .11: 21

1) Het Hebreeuws "Rechab" betekent eigenlijk de bovenste molensteen, de looper, die op de onderste draaide; het is dus een steen van een handmolen geweest (Ex 16: 24), die meestal door vrouwen behandeld werd. De vluchtelingen hadden zich dus tot een lange belegering toegerust, omdat zij behalve levensmiddelen ook de molen hadden meegenomen..

2) De gerechtigheid van God bleek ook daarin, dat zijn straf enigermate overeen kwam met zijn zonde; hij had al zijn broeders (vs.5) op een steen gedood en stierf nu zelf door middel van een steen.

54. Toen riep hij haastig de jongen, die zijn wapens droeg, en zei tot hem: Trek uw zwaard en dood mij, opdat zij niet van mij zeggen: Een vrouw heeft hem gedood,

1) want dat ware een eeuwige schande, dat ik door een vrouwenhand omgebracht zou zijn. En zijn jongen doorstak hem, zodat hij stierf.

1) IJdele dwazen zorgen ijverig voor hun naam, maar om een nietigheid verwaarlozen zij hun ziel.

Wanneer God de tuchtroede lang genoeg gebruikt heeft, verbreekt Hij haar (Jes.14: 5) en werpt ze in het vuur..

Door onrechtvaardige middelen en zonden verheffing zoeken, brengt zeker vloek aan.

De enige gedachte van de stervende is zijn naam te bewaren. Ach, aan zijn eeuwigheid dacht hij niet. Zo verhardt zich de zondaar ten einde toe, en toch doet God die naam met hem vergaan. Abimelech heeft het niet kunnen verhinderen, dat men van hem zeide: "een vrouw heeft hem gedood.".

Op een onrechtvaardige en goddeloze wijze had hij zichzelf de kroon op het hoofd gezet, hier wordt dat hoofd, dat onrechtvaardig de kroon had gedragen, door een vrouw verpletterd. Hij heeft het ook niet kunnen verhinderen, dat later nog van hem gezegd werd (1 Samuel .11: 2) "een vrouw heeft hem gedood.".

56. Alzo deed God (zoals in vs.53 is verteld) terugkeren het kwaad van Abimelech, dat hij aan zijn vader gedaan had, dodende zijn zeventig broeders. 1)

1) Was Jotham ontkomen, Abimelechs moordaanslag was tegen allen geweest (vs.5,21)..

57. Evenzo al het kwaad van de mensen van Sichem, die hem geholpen en de broedermoorder tot koning gemaakt hadden, deed God terugkeren op hun hoofd (vs.42vv.); en de vloek van Jotham, de zoon van Jerubbaäl, die hij aan het einde van zijn fabel uitgesproken had (vs.20), kwam over hen. 1)

1) God straft de ene goddeloze door de andere, zodat zij tenslotte aan beide zijden volgens Zijn rechtvaardig gericht omkomen.

Dit aan te wijzen, dat God de mensen naar hun werken vergeldt en de bozen tot werktuigen van hun eigen ondergang maakt, is het doel van de heilige schrijver, maar niet om te verhalen, hoe het met Jotham of Gaäl of Zebul enz. gegaan is..

De dood van Abimelech strekt tot grootmaking van Gods rechtvaardigheid. Alzo strafte God Abimelechs kwaad en handhaafde de eer van Zijn besturing en waarschuwde alle geslachten, om bloed voor bloed te verwachten..

De Heere wordt gekend in zijn oordelen, die Hij over de mensen brengt, wanneer de goddeloze verstrikt wordt in het werk van zijn eigen handen (Jud 9: 57)..

HOOFDSTUK 10.

ISRAEL WORDT WEGENS ZIJN AFGODERIJ DOOR DE FILISTIJNEN EN AMMONIETEN VERDRUKT.

I. Vs.1-5. Na de dood van Abimelech staan, in het westen van Israël Thola, uit de stam van Issaschar, in het oosten Jaïr een Gileadiet als richters op. Zij verrichten geen oorlogsdaden maar zijn slechts als herstellende van het recht tegen ingedrongen inwendig verderf (Jud 2: 23) werkzaam geweest.

1. Na Abimelech nu, die zich op onrechtmatige wijze tot bestuurder had opgeworpen, stond op, door de Geest van de Heere daartoe opgewekt, zoals de vorige richters, om Israël te behouden 1) door herstel van de ware godsdienst en door beslissing in moeilijke gevallen: Thola (= wormpje), een zoon van Pua (= licht), zoon van Dodo (= door de HEERE bemind) (Jud 11: 1), een man van Issaschar, en hij woonde te Samir (= wacht), op het gebergte van Efraïm; dus niet in het Joz.15: 48 vermelde, in het zuidelijk deel van het gebergte Juda gelegen Samir, maar in het tegenwoordige Khurbet Sammir, ten oosten van Aruma.

1) Om te behouden. Dit betekent niet, om ze te verdedigen tegen uitwendige vijanden, maar om ze te bewaren voor verdrukking, door hen te leiden in de paden van het recht, door Israël te vermanen, om de Heere God te dienen en Zijn Wet te houden, opdat zij de toorn van God niet over zich afriepen..

2. En hij richtte de noordelijke stammen van Israël, die ten westen van de Jordaan woonden, drieëntwintig jaar, volgens onze berekening van 1166-1143, en hij stierf, zonder dat hij met bevrijding van het land van uitwendige vijanden had te doen gehad, en werd begraven te Samir. 1)

1) Thola hielp zijn volk niet door oorlogen en overwinningen, maar door recht en gerechtigheid, door eendracht en vrede onder Israël te herstellen..

3. En na hem1) stond op, door de Geest van de Heere verwekt, Jaïr, de Gileadiet, geboren te Gilead, het land aan de overzijde van de Jordaan; en hij richtte de stammen van Israël, die ten oosten van de Jordaan woonden, tweeëntwintig jaar, van 1157-1135.

1) Niet weinige chronologen (tijdrekenaars) laten de richterlijke werkzaamheid van Jaïr eerst met de dood van Thola beginnen. Daartoe noodzaakt de uitdrukking: "na hem" niet; deze zegt alleen dat Jaïr enige jaren na Thola optrad, Terwijl de een ten westen de andere ten oosten van de Jordaan regeerde. Wij geloven, dat, zoals het einde van Abimelechs heerschappij het begin van Thola's, zo ook het begin van de achttienjarige verdrukking van de Ammonieten in het oosten, het einde van Jaïrs werkzaamheid is geweest..

4. En hij had dertig zonen, rijdende op dertig ezelsveulens, 1) omdat zij als regeerders niet te voet gingen, en die hadden dertig steden in de westelijke helft van het land ten oosten van de Jordaan, die zij noemden Havvoth-Jaïr (= dorpen van Jaïr), omdat de oude naam (De 3: 15)

weer herleefde; zij behielden die naam tot op deze dag, dat het boek der Richteren geschreven werd, namelijk die steden, die in het land van Gilead zijn, omdat al het oostelijk land met de naam van Gilead aangeduid wordt.

1) Israël had toen nog geen paarden, om zich daarvan in oorlogs- of vreedstijd te bedienen. De bestuurders, de rechters maakten van ezels gebruik, die in het oosten van een ander soort dan bij ons zijn; voor de edelste van deze worden gehouden de wit en rood gesprenkelde, die ook 5: 10 onder de mooie ezellinnen bedoeld zijn. Wat een aanzien voor een vader, dertig zonen te hebben, die ieder over een stad regeren, bovendien was de ezel het dier van de vrede; hun rijden op dit dier drukte hun vreedzame roeping uit..

Met dit rijden op ezelsveulens wordt zonder twijfel aangeduid, dat deze dertig zonen van Jaïr als beambten van hun vader het land doorgingen, om te richten, om bij het volk de wet te handhaven en ervoor te zorgen, dat het volk in de rechten en instellingen van de Heere wandelde..

2) Deze mededeling spreekt het feit niet tegen, dat reeds onder Mozes de Manassiet Jaïr de door hem veroverde steden van Bazan de naam van Havvoth-Jaïr gaf (Deuteronomium 3: 14). Want het wordt hier niet gezegd, dat die 30 steden, die aan de zonen van Jaïr behoorden, deze naam pas van de richter Jaïr hebben bekomen, maar slechts, dat deze naam door de zonen van Jaïr weer in gebruik kwam en in het bijzonder aan deze steden werd gegeven..

5. En Jaïr stierf, na tweeëntwintigjarige arbeid, en werd begraven te Kamon, een van de dertig steden, wier ligging niet nader te bepalen is.

Na een vreselijk onweder wordt het stil. Een halve eeuw richtten Thola en Jaïr zonder schrikbarend onrecht of benijdenswaardige daden. Het grote als onder Gideon en het slechte onder Abimelech heeft een einde genomen. Maar in het stille leven onder vrome richters werkt een onbekend maar gelukkig geslacht. Geen vijand dreigt, het woord van God leeft, het land geniet welvaart, de handel bloeit. Een stil leven is vruchtbaar, uit de stilte komt de lente voort. Het is de type van het rijk van de toekomst, waarin door de eeuwige stilte slechts de koren van de prijzenden als stemmen van de nachtegale in de nacht klinken. Niet aan ieder is zo'n stil leven gegeven. Wie het geniet, benijde de roem van anderen niet; "door terugkeer en rust, zegt een profeet (Jer.30: 15) zoudt gij behouden worden, in stilheid en vertrouwen zou uw sterkte zijn"..

II. Vs.6-18. Thans volgt de derde periode van de tijd van de richters (Jud 3: 1" en "Jud 6: 1), waarin Israël het zwaarst verdrukt wordt; twee vijanden tegelijk plagen het land; in het oosten de Ammonieten, in het westen de Filistijnen. Na achttienjarige verdrukking door de eersten, bekeert Israël zich tot de Heere en beweegt Hem, dat Hij zich weer over Zijn volk ontferme. Op welke wijze dit gebeurt, zal het volgende hoofdstuk tonen. Ter inleiding worden wij vooraf op de strijdplaats in Gilead geleid, waar de beide legers van de Ammonieten en van de kinderen van Israël, elk op een bepaalde plaats zich gelegeerd hebben en de oudsten van de kinderen van Israël met elkaar beraadslagen, wie zij tot aanvoerder zullen kiezen.

6. Toen deze beide richters, Thola (vs.1vv.) en Jaïr (vs.3vv.) gestorven waren, gingen de kinderen van Israël voort te doen, wat a) kwaad was in de ogen van de HEERE, en dienden de Kanaänitische afgoden, de Baäls en Astharoth (De 16: 21) en de goden van de andere volken, die rondom hen woonden, namelijk die van Syrië, Dagon, Moloch en Thammuz, en de goden van Zidon, de Phoenicische Astarte of maangodin (1 Koningen .11: 5,33), en de goden van Moab, Kamozi (Le 18: 21" en Num.21: 29 21.29), en de goden van de kinderen van Ammon, Milkom (Le 18: 21" en 1 Koningen .11: 5), evenals de goden van de Filistijnen, Dagon (16: 23); en zij verlieten de HEERE en dienden Hem niet. 1)

a)Richteren 2: 11; 3: 7; 4: 1; 6: 1

1) Zonde en vergeving zijn de keerpunten in elke geschiedenis. Als nacht en morgen volgen zij elkaar. Is het gebed en het geloof van een groot man niet meer onder het volk; is hem zijn grafheuvel opgehoopt, zo breekt het nieuwe geslacht als een teugellose jeugd los. Na Jaïrs dood grijpt de afgoderij wijd en zijd om zich heen; Israël hoereert in het oosten met Aram, in het westen met de Phoeniciërs, in het zuidoosten met Moab en Ammon, in het zuidwesten met de Filistijnen. Ja, dit "jonge" Israël dient alle goden, alleen de levende God niet. Het loopt elk bijgeloof, elke misleiding, elke zinnelijke lust, elk zelfbedrog na, maar de waarheid en de rust van God vergeet het. Het zoekt valse vrienden en laat de ware toevlucht varen..

Tevoren dienden zij God en de afgoden tezamen, nu verlieten zij de Heere geheel en volgden alleen de afgoden..

Uitdrukkelijk wordt dit vermeld, dat zij de Heere verlieten en Hem niet dienden. Want vroeger hadden zij de dienst van God met de dienst van de afgoden vermengd, maar nu laten zij de dienst aan God geheel en al varen. Wanneer zij dan straks tot berouw en schuldbelijdenis komen, wordt dit ook door hen erkend, dat zij niet alleen de afgoden hebben gediend, maar God geheel en al hebben vergeten..

Wij zien hieruit, hoe het jonge Israël steeds verder afglijdt op de paden van het verderf, en dat het niet weer tot een geheel vaarwel zeggen van de afgoden komt, dan nadat God in de dagen van Samuël de Geest van de ware hervorming heeft verwekt..

8. En zij, de zo-even genoemde Ammonieten, over wie wij eerst willen spreken, onderdrukten en vertraden 1) de kinderen van Israël in dat jaar: van dat jaar af, waarin de Heere hen had overgegeven, volgens onze berekening van het jaar 1135 vóór Chr. af achttien jaar, dus tot 1117 v. Chr. onderdrukten zij al de kinderen van Israël, die aan de overzijde van de Jordaan waren, in het voormalige land van de Amorieten (Nu 21: 30), dat in Gilead is, dus de twee en een halve stam, Ruben, Gad en oostelijk Manasse.

1) Beide woorden onderdrukten en vertreden betekenen in de grondtekst hetzelfde, en worden hier verbonden, om het verschrikkelijke van de verdrukking aan te geven. Beide woorden betekenen eigenlijk, verpletteren, verbreken, en worden ook gebruikt voor het verpletteren en verbreken van de korenaren tussen de molenstenen. Het was daarom een harde slavernij, waarin Israël, vanwege de zonde, weer gebracht werd..

10. Toen die verdrukking reeds 18 jaar geduurd had, riepen de kinderen van Israël tot de HEERE, door de nood tot inzien van hun zonde gebracht, zeggende, terwijl zij weer een gemeenschappelijke godsdienst bij de lang vergeten tent der samenkomst te Silo (Joz.18: 1) hielden: Wij hebben tegen U gezondigd, zowel omdat Wij onze God hebben verlaten, als omdat wij de Baäls gediend hebben, 1) evenals die andere goden van de heidenen.

1) Hiermede erkennen de Israëlieten, dat zij die verdrukking zelf hebben veroorzaakt, om hun dubbele zonde, n.l. het verlaten van de Heere en het aanhangen van de Baäls. Onder Baäls worden hier bedoeld alle afgoden, die zij hebben gediend. Het wordt hen werkelijk tot zonde en zij tonen het juiste berouw. Zij klagen toch niet over de gevolgen van de zonde, in dit geval het vertreden worden door de Ammonieten, maar over de zonde zelf, over hun afval van God..

11. Maar de HEERE wilde bij Zijn volk nog oprechter boete opwekken en konhen niet aannemen, voordat zij zich in daad en in waarheid bekeerd hadden; daarom zei Hij door de hogepriester Eli, die Hij door de Urim en Tummim antwoord gaf, tot de kinderen van Israël: Heb Ik u niet in vroegere dagen van de Egyptenaren (Ex.1-14) en van de Amoriëten 1) Num.21: 21vv.) en van de kinderen van Ammon, toen zij zich met de Moabieten verenigd hadden (3: 12vv.), en van de Filistijnen (3: 31),

1) Wij hebben hier niet een geschiedkundige, maar een geografische opsomming van de volken, uit wier hand de Heere Zijn volk had verlost, een opsomming naar hun verschillende landen, waarin zij woonden. Eerst toch worden de zuidelijke volken genoemd, de Egyptenaren, dan die van het noorden, de Amoriëten, vervolgens de Ammonieten in het oosten en de Filistijnen in westen, eindelijk de Zidoniers in het noordwesten en de Amalekieten en de Maonieten in het zuidoosten. Had de Heere toch een geschiedkundige opsomming bedoeld, dan hadden ook de Midianieten en de Moabieten vermeld moeten zijn. De LXX leest voor Maonieten, Midianieten en de Vulgata, de Kanaänieten. Willekeurige veranderingen, omdat van verlossing uit de hand van de Maonieten geen sprake was. Maar immers van de verlossing uit de hand van de Zidoniers is ook geen sprake geweest! De Maonieten komen voor in 2 Kronieken 26: 7 vgl. 1 Kronieken 4: 41, naast de Filistijnen en de Arabieren, terwijl van hen gemeld wordt, dat zij door Uzzia zijn overwonnen. Zij waren de bewoners van de stad Maon, een plaats niet ver van Petra liggende..

12. En de Zidoniërs, de noordelijke Kanaänieten onder Jabin, die hun zetel te Zidon hadden (4: 1vv.), en Amalekieten, (Ex.17: 8vv. Richteren 3: 13; 6: 3) en Maonieten, bewoners van Maon in het land van de Edomieten (Nu 21: 10) en 2 Kronieken 26: 7), die u onderdrukten, 1) toen gij tot Mij riep, dan uit hun hand verlost?

1)Hebreeuws: En de Zidoniërs en Amalekieten en Maonieten onderdrukten u. Evenals in vs.6 zeven goden genoemd worden, die de kinderen van Israël dienden, zo zijn ook in vs.11 en 12 zeven volken voorgesteld, waartegen de Heere hen geholpen had, om aan te wijzen, dat de trouw van God en de ontrouw van Zijn volk in gelijke verhouding tot elkaar stonden..

Onder deze volken trekken de Maonieten bijzonder onze aandacht, omdat van deze tot hiertoe nog geen sprake geweest is, en deze ook een veel te klein waren, dan dat van een verdrukking door hen sprake zou hebben kunnen zijn; pas een paar eeuwen later waren zij van enige betekenis. Wil men de lezing behouden, zo blijft niets over, dan de Maonieten voor dezelfde als de Edomieten te houden (Num.20: 14vv.). De Vulgata leest hier in plaats van Maonieten "de Kanaänieten" en de Septuaginta heeft daarvoor "Midianieten". De laatste schijnt de oorspronkelijke te zijn; deze heeft bovendien dit voor, dat het anders onbegrijpelijk blijft, waarom in de opnoeming van de wonderbare redden van God de verlossing van de vreselijke verdrukking van de Midianieten door Gideon (6: 1vv.) met geen syllabe herdacht wordt. Daarvoor pleit ook de plaats, waarop zij gesteld worden onder deze volken, die na elkander Israël verdrukt hebben; en waarin de laatste (6: 3 vermelde Amalekieten, wegens hun oudere vijandschap tegenover Israël, hier met recht vóór de Midianieten (6: 1 gesteld zijn..

13. Nochtans, ondanks al deze bewijzen, hoe sterk gij kunt zijn en hoe onoverwinnelijk, wanneer gij aan Mij getrouw wilt blijven, hebt gij Mij a) verlaten en andere goden gediend; daardoor hebt gij zelf Mijn hulp afgewezen endaarom zal Ik u niet meer verlossen; 1) gij zult weten hoe ellendig en onmachtig gij zonder Mij zijt.

a)Deuteronomium 32: 15 Jer.2: 13

1) De Heere openbaart zich hier aan Israël als een worstelaar, opdat zij niet alleen een waar berouw zullen tonen, maar ook tot rechte boete en bekering zullen komen. Hij houdt hen hun schandelijke afgodendienst voor, hun snode ondankbaarheid, en dreigt hen niet meer te zullen verlossen, omdat zij altijd weer tegenover Zijn uitreddingen en bewijzen van barmhartigheid, Hem trouweloos zijn geworden..

14. Gaat heen, roept tot de goden, die gij verkoren hebt (vs.6); laten u die verlossen, in de tijd van uw benauwdheid, 1) die thans als een straf van Mij over u gekomen is, en gij zult zien of zij werkelijk goden zijn, of zij iets vermogen.

1) Noch het juichend triomfgezag van Debora, noch het triomferend bazuïngeklank van Gideon konden het opkomend geslacht van Israël tegen nieuwe aanval behoeden. Ook na de tijden van een vrome stilte begon deze. Daarom bleef ook de straf niet uit. Zij kwam steeds harder en sterker en van alle zijden. De goden van de heidenen konden niet helpen, want zij waren niets, en toch had Israël om deze zijn levende God verlaten..

In een ware boete en bekering is nodig, dat er een volkomen overtuiging zij aangaande de ongenoegzaamheid en de krachteloosheid van alle zodanige dingen, om ons te helpen en bijstand te bieden, die wij tot onze goden plegen te houden, en die we in onze harten op de troon gezet hebben, in weerstand tegen de enige en waarachtige God (Jud 10: 14)..

15. Maar de kinderen van Israël verootmoedigden zich onder de machtige hand van God en beleden dat de goden, die zij zich gekozen hadden, hen niet konden redden. Toen zeiden zij tot de HEERE: Wij hebben gezondigd, dat wij ons tot zulke goden gewend hebben en keren thans vol berouw tot U terug in het vast vertrouwen, dat Gij ons niet kunt verlaten, noch Uw

hand voor altijd van ons aftrekken, doe Gij ons naar alles, wat goed is in uw ogen; 1)help ons, zoals Gij wilt en door wie Gij wilt, alleen verlos ons toch op deze dag. 2)

1) Israël belijdt schuld, en geeft zich geheel aan de wil en rechtvaardige bestraffing van de HEERE over, maar begeert tevens vol geloof genadige hoewel onverdiende hulp..

Bij de betoning van waar berouw vinden we hier, een zich overgeven aan Gods rechtvaardigheid; dat is, zij erkennen, dat God hen niet genoeg kan straffen vanwege hun zonden, ja dat zij de zwaarste straffen hebben verdiend, nl. de verlating van God. Zij erkennen dus hier het recht van God..

2) Waar zij zich aan de ene zijde overgeven aan het recht van God, dat recht erkennen, daar wagen zij het aan de andere zijde ook te pleiten op de barmhartigheid van God, zich op hoop tegen hoop over te geven aan de genade van God. En zij zullen zien dat, waar dit gebeurt, zij niet tevergeefs hebben gehoopt en niets te veel hebben verwacht..

16. En zij deden, hun berouw door daden tonende, de vreemde goden uit hun midden weg, en dienden voortaan de HEERE;

1) zo deden namelijk de oostelijke stammen, terwijl voor de westelijke, bij de diepe zedeloosheid van Eli's zonen en de zwakheid van hun vader, eerst nog een moeilijke tijd en langere werkzaamheid van Samuël nodig was, voordat ook daar de bekering waarachtig en van harte werd (1 Samuel .2: 22-7: 4). Toen werd Zijn ziel verdrietig over de arbeid, over de ellende van Israël. 2) Hij kon die niet langer aanzien. De Heere gaf eerst Zijn hulp tot bevrijding van het land ten oosten van de Jordaan en bereidde die tevens voor de westzijde voor door de aanvang van Simsons werkzaamheid (14-16 Jud 15).

1) De ware boete bestaat niet slechte in woorden maar in daden.

2) Niet dat er enige smart of verdriet in God zij, want Hij bezit een oneindige vreugde en gelukzaligheid in zichzelf, die niet verbroken kan worden door enige zonde of door enige rampen van zijn schepselen, noch dat er enige verandering bij God is of schaduw van omkering. Maar Zijn goedertierenheid is zijn heerlijkheid; door deze roept Hij Zijn naam uit en verheerlijkt Hij deze boven elke andere naam; en zoals het Hem behaagt, Zichzelf te stellen in de betrekking van een Vader tot het volk, dat met Hem in een verbond staat, alzo behaagt het Hem ook Zijn goedertierenheid jegens hen af te schilderen, door het medelijden en de ontferming van een vader over zijn kinderen (Jud 10: 16)..

Dat de Heere hier eerst zegt, Israël niet meer te willen helpen, maar dan medelijden heeft met het volk en er zich over ontfermt, is iets, dat in het Oude Testament meermalen voorkomt. Beide is waar, wanneer wij daarbij maar steeds in het oog houden, dat God, onverminderd Zijn eeuwigheid en onveranderlijkheid, in deze tijd op menselijke wijze met Zijn mensenkinderen omgaat..

God had gezegd: "Ik wil u niet meer verlossen," maar nu zijn zij niet meer wat zij waren, zij zijn andere mensen, zij zijn nieuwe mensen, en nu wil Hij hen bevrijden..

17. En de kinderen van Ammon, op wie wij eerst onze blik te vestigen hebben, werden bijeengeroepen, 1) "lieten zich bijeenroepen" door hun aanvoerders (12: 1 (Jud 12: 1), en legerden zich, om een nieuwe strijd aan te vangen, in Gilead, in het door hen bezette deel van het land aan de overzijde van de Jordaan (vs.8), daarentegen werden de kinderen van Israël vergaderd, om de vijand te weerstaan en zo mogelijk uit het land te verdrijven, en zij legerden zich te Ramoth Mizpa, of Ramoth in Gilead (Deuteronomium 4: 43 Joz.13: 26; 20: 8).

1) In het Hebreeuws Jetsaäkie, eigenlijk lieten zich bijeenroepen en daarom, zij verzamelden zich. Deze twee laatste verzen van dit hoofdstuk dienen om de grond te leggen voor het verhaal van de bevrijding door Jeftha van de kinderen van Ammon..

18. Toen zeiden het volk, namelijk de oversten van Gilead, de hoofden van de stammen en geslachten, de een tot de ander, omdat zij niet wisten, wie zij tot aanvoerder zouden kiezen: Wie is de man, die beginnen zal te strijden tegen de kinderen van Ammon, die moed genoeg heeft, om een aanval op de vijanden te ondernemen? a) die zal tot een hoofd zijn over alle inwoners van Gilead 1) en ook na de gelukkig geëindigde strijd richter in ons land zijn.

a)Richteren 11: 6,9,10,11

1)Bijzondere heldenmoed moet hij hebben, die het bestuur aanvaardt te midden van gevaar.

HOOFDSTUK 11.

JEFTHA'S OVERWINNING EN GELOFTE.

I. Vs.1-11. Voordat verder meegedeeld wordt, op wie de keus van de oudsten gevestigd werd, vernemen wij enige bijzonderheden uit het leven van deze uitverkoren man. Hij is een Gileadiet die, uit Zijn geboorteplaats Mizpa verdreven, zich buiten Palestina als aanvoerder van een troep vrijbuiters ophoudt, die men om zijn onechte geboorte ontfermt en verstoten heeft, met de naam Jeftha. De oudsten van Gilead wenden zich juist tot hem, omdat hij voldoende bewezen heeft een strijdbaar held te zijn; zij bewegen hem, door de belofte, dat hij voor altijd hoofd en overste over de twee en een halve stam zijn zal, om in zijn land terug te keren en de plaats van veldheer in de aanstaande strijd in te nemen.

1. Jeftha a) (= hij zal openen) nu, de Gileadiet, uit de stad Ramoth in Gilead (10: 17) afkomstig, was een strijdbaar held (6: 12), maar hij was een hoerenkind, een bij een hoer verwekte zoon; maar Gilead, 1) de zoon van eenaanzienlijk geslacht te Mizpa, had Jeftha verwekt, en vervolgens in zijn huis opgevoed.

a)Hebr.11: 32

1) Aan Gilead, de zoon van Machir en kleinzoon van Manasse (Num.26: 29) is hier natuurlijk niet te denken; wij vinden het echter meer, dat de naam van beroemde voorvaders in latere geslachten weer voorkomt. Zo bijv. komen de namen Thola en Pua (10: 1 10.1) reeds onder de zonen van Issaschar als hoofden van geslachten voor (Genesis46: 13).

2. Gileads vrouw, die hij later huwde, baarde hem ook zonen; en de zonen van deze vrouw groot geworden zijnde, verdreven Jeftha, die nu zelf gehuwd was en een dochter had (vs.34), uit het vaderlijk huis, en zeiden tot hem: Gij zult in het huis van onze vader niet erven, want gij zijt een zoon van een andere vrouw 1) (Genesis21: 10vv.; 25: 6).

1) De wet (Deuteronomium 23: 2), dat geen hoerenkind in de gemeente van de Heere komen mocht, had op Jeftha geen betrekking, omdat hij niet in bloedschande of echtbreuk verwekt was; de zaak was slechts hier, dat hij geen erfrecht mocht hebben met de wettige zonen van de vader. Toch bestuurt de Heere door de belofte, die Jeftha doet (vs.30), het later zo, dat de ergernis van zijn onwettige geboorte wordt weggenomen, omdat hij door overgave van zijn enig kind geen nakomelingschap kon hebben. De mensen hebben de gewoonte van de naaste weg te gaan; God neemt echter gewoonlijk een omweg, wanneer Hij verheven en groot wil maken.

Met Jeftha wordt gehandeld, zoals vroeger gehandeld was met Ismaël en de zonen van Ketura, omdat hij geen erfrecht mocht hebben met de wettige zonen van zijn vader. Zijn broeders plegen, in de strikste zin van het woord, dus geen onrecht aan hem, hoewel hun taal niet van barmhartigheid getuigt. Wat echter zijn broeders ten kwade hebben bedacht, wordt hem door God ten goede beschikt. Want nu Jeftha op de uiterste grens van het land zich met zijn gezin vestigt, en vele mannen zich tot hem wenden en zich om hem verzamelen, die niets

te verliezen hadden, maar uit nood of uit begeerte tot roem zich bij hem aansluiten, wordt hij, zoals later David, aanvoerder van een welgeoefende bende, die de vijand alle mogelijke afbreuk tracht te doen en op Gods tijd geroepen wordt, om de vrijheid van Israël te bevechten..

3. Toen de oudsten te Mizpa zich aan de zijde van zijn broeders stelden (vs.7), vluchtte Jeftha voor het aangezicht van zijn broeders, en woonde met vrouw en kind in het land Tob (= goed), dat ten noordoosten van Palestina naar de zijde van Syrië gelegen is (2 Samuel .10: 6,8); en ijdele, lichtvaardige mannen, mannen, die niets te verliezen hadden, verzamelden zich bij Jeftha, 1) die men als een dapper aanvoerder kende, en trokken met hem uit op strijd en roof naar de wijze van de Bedoeïenen (Jud 5: 5).

1) Om te verklaren, hoe Jeftha er later toe gekomen zal zijn, zijn dochter te offeren, heeft men hem een zedelijke ontaarding en godsdienstige ruwheid toegeschreven, ten gevolge van zijn vroegere leefwijze. De slachting van zijn dochter (vs.31,39) is, zoals wij zien zullen, een verkeerde opvatting van die plaats; integendeel zullen wij ook bij gelegenheid van zijn gelofte, evenals elders, hem als een vrome, godvruchtige, nauwgezette knecht van de Heere leren kennen, en wat zijn leefwijze betreft, zo mogen wij de tijd, waarin hij leefde en Jeftha's huiselijke omstandigheden niet voorbijzien. Vergelijk wat David deed (1 Samuel .22: 2)..

Een menigte van mensen, die hun goed verloren hadden en in treurige omstandigheden waren, vergezelden hem. Nergens blijkt, dat zij misdaden bedreven, integendeel zij namen wraak op de volken, die Israël verdrukten. In deze leefwijze werden zij gehard en moedig, en verkregen zij de bekwaamheid van krijgs mannen. Jeftha verkreeg daardoor bekendheid, en omdat hij een godvruchtig man was, mogen wij veronderstellen dat hij zijn volgelingen in de ware godsdienst onderwezen zal hebben, evenals het blijkt, dat David in gelijke omstandigheden gedaan heeft..

4. En 1) het geschiedde na enige dagen, 2) enige tijd nadat hij zo uit zijn land verstoten was, dat de kinderen van Ammon tegen Israël streden, zoals in 10: 17 verteld is.

1) Met vs.4 wordt het verhaal van de strijd tegen de kinderen van Ammon weer opgenomen, hetgeen bij vs.1 was afgebroken..

2) In het Hebreeuws Mijamim. Evenals in 14: 8 en 15: 1, zo ook hier: enige tijd daarna. De tijd is niet aangegeven. Enige tijd na de verdrijving van Jeftha uit zijn vaderlijk huis is ongetwijfeld de bedoeling..

6. En zij zeiden tot Jeftha: Kom en wees ons tot een overste, opdat wij strijden tegen de kinderen van Ammon; nog ontbreekt ons een bekwaam veldheer, die onze ondernemingen leiden kan. 1)

1) Zo is menige steen, die verworpen werd door de bouwlieden, reeds een voorafschaduw van Christus, de hoeksteen, geweest. Wanneer de volken in het ongeloof zijn, hebben zij ook het oordeel verloren. Het is een werk van het geestelijk leven, de geesten te beproeven. De

zonde drijft dat leven uit, want het kan zich met haar niet verenigen, maar, wanneer de oorzaak van de nood is ingezien, roept de boete het weer terug..

7. Maar Jeftha, hun voorhoudende het onrecht, dat zij gedaan hadden door zich bij zijn verdrijving aan de zijde van zijn broeders te stellen, zei tot de oudsten van Gilead: Hebt gij mij niet gehaat, en mij uit mijn vadershuis verstoten? waarom zijt gij dan nu tot mij gekomen, om mij terug te roepen, terwijl gij in benauwdheid zijt? 1)

1) Dat de broeders van Jeftha de erfenis niet met hem wilden delen, was op zichzelf geen onrecht; maar uit dit verwijt, dat hij de oudsten doet, schijnt te blijken, dat men met de onterving niet tevreden was, maar de bepaling van de wet: Deuteronomium 23: 2, ook op hem tot verstoting uit de gemeente van Israël (Jud 11: 2) toepasselijk had gemaakt. Dat hadden de oudsten niet mogen toegeven, dat was een onrecht, dat zij gepleegd hadden na de dood van de vaders, die zeker niet had verzuimd hem door de besnijdenis in het volk van God te laten inlijven..

De zaak tussen de Gileadieten en Jeftha heeft overeenkomsten met de toestand tussen Israël en God. Zij hebben door hun afgoderij God uitgestoten en thans in hun ongeluk Hem om hulp gebeden. Hij zegt hun hoe Hij hen rechtvaardig zou hebben kunnen verwerpen, maar nu genadig wil bevrijden. Zo deed ook Jeftha. Menigeen verwaarloost God en de zijnen, totdat zij in ellende komen, dan zijn zij begerig naar Gods barmhartigheid en de gebeden van de godzaligen..

8. En de oudsten van Gilead zeiden tot Jeftha: Daarom, omdat wij u ten onrechte verworpen hebben, zijn wij nu in deze benauwdheid tot u teruggekomen, om u te vragen, dat gij met ons gaat en tegen de kinderen van Ammon strijdt; en Gij zult ons tot een hoofd 1) zijn, over alle inwoners van Gilead, ook wanneer de strijd onder uw leiding geëindigd is.

1) Hadden zij hem (vs.6) gevraagd, om tot een overste te zijn, d.w.z. tot een krijgsoverste, om de strijd te leiden, hier gaan zij nog een stap verder en bieden hem ook het ambt van overste of hoofd in vredestijd aan. Niet alleen voor God hebben zij zich verootmoedigd, maar als vrucht van de bekering, willen zij ook het onrecht jegens mensen gepleegd weer goed maken..

9. Toen zei Jeftha, bereid om al het vorige te vergeten, tot de oudsten van Gilead: Zo gij mij weer haalt, om te strijden tegen de kinderen van Ammon, en de HEERE hen voor mijn aangezicht geven zal, zal Ik u dan tot een hoofd zijn?

1)

1) De voldoening is groot, die Jeftha ontvangt, maar het gevaar en de verantwoordelijkheid zijn niet geringer. Desalniettemin bevat het antwoord geen spoor meer van gevoeligheid of hoogmoed. Wanneer zijn stam hem roept om te komen, zal hij komen, zoals alle helden, voor wie hun vaderland lief was, gekomen zijn. Maar hij doet dit, door hoger beginsel geleid. Onder andere omstandigheden, zo zijn de gedachten in hem, ware ik niet gekomen, om uw hoofd te zijn; was gij nog zoals vroeger, wie zou dan willen, want het is evenmin voor de bomen een zegen, wanneer de doornstruik regeert, als voor de edele om over een doornbos te

heersen. Maar nu gij komt om mij tot de strijd tegen Ammon te roepen, door een nieuwe geest vervuld, zodat ik hopen mag, dat God de vijanden in mijn hand zal geven, wil ik uw hoofd zijn..

10. En de oudsten van Gilead, hun belofte met ede bevestigende, zeiden tot Jeftha: De HEERE zij toehoorder tussen ons; Hij hore wat wij u toezeggen en straffe ons, indien wij niet 1) zo naar uw woord doen, en u niet na de strijd tot overste over allen in Gilead stellen.

1) In het Hebreeuws Im lo. De gewone woorden bij een eedsformule in gebruik, die aan een gezegde de vorm van een eed geven..

11. Alzo ging Jeftha met de oudsten van Gilead 1) uit het land Tob naar zijn land weer terug, vrouw en kind en zijn krijgslieden met zich nemende (vs.3), en het volk van Gilead vervulde aanstonds de belofte door hun oudsten gedaan, en stelde hem tot een hoofd en overste over zich, zowel voor de aanstaande strijd als voor devolgende dagen. En Jeftha sprak al zijn woorden voor het aangezicht van de HEERE te Mizpa, 2) beloofde voor de HEERE hun leidsman te willen zijn en gaf in diens tegenwoordigheid zijn bevelen.

1) God heeft Israël vergeven, en daarom wil Jeftha vergeven. Hij spreekt niet met te veel vertrouwen van de goede uitslag, wetende hoe rechtvaardig God de Ammonieten zou kunnen toelaten, om over Israël te heersen; het allerm minst spreekt hij met enig vertrouwen op iets in hemzelf. Hij vraagt slechts: "Indien ik door Gods hulp overwinnaar word, zal ik dan uw hoofd zijn?" Indien ik door de Heere u bevrijd, zal ik, onder Hem, u hervormen?" Dezelfde vraag wordt voorgelegd aan hem, die de redding door Christus begeert. Indien Hij u redt, zijt gij gewillig, dat Hij u bestuurt?" Op geen andere voorwaarde wil Hij u redden, indien Hij u gelukkig zal maken, zal Hij u ook heilig maken? Indien Hij uw helper zal zijn, zal Hij uw hoofd zijn?" God is een hoorder van uw antwoord..

Niet in zonde als Abimelech wilde hij koning worden. Jeftha wil zijn aanstelling uit Gods hand ontvangen. In Gods Geest spreekt hij zijn beschikkingen uit. Hij heeft als overste aan zijn volk te zeggen, wat er gebeuren moet; hij doet het voor het aangezicht van God..

Voor het aangezicht van de Heere wil niet zeggen, bij de tent der samenkomst, want die was niet in het Overjordaanse, maar beduidt, dat hij plechtig, met ede herhaalde al zijn woorden, zich beschouwende als in de aanwezigheid van de Heere. Hiermee verklaart hij tevens dat hij alle heil verwacht van de God van Israël, dat hij niets buiten Hem wil doen. Zijn godvruchtig gemoed komt hier treffend uit..

2) Op alle plaatsen, zo merkt D.Kimchi bij 20: 1 op, waar Israël of een aanzienlijk gedeelte van het volk tezamen gekomen was, woonde de goddelijke aanwezigheid, en het Engelse Bijbelboek voegt erbij: "God was niet alleen aanwezig waar de tent der samenkomst stond, maar ook in de vergadering van de goden en rechters (Psalm 82: 1), op alle plaatsen waar gedachtenis aan Zijn naam gehouden werd (Ex.20: 24), en men in Zijn naam tezamen kwam, om Hem om raad en gunst te vragen."

II. Vs.12-28. Voordat Jeftha naar het zwaard grijpt, zoekt hij de Ammonieten op vriendelijke wijze te bewegen tot het verlaten van Israël's land. Hij zendt daarom een boodschap tot hun koning en laat hem zijn onrechtmatige inval in het gebied van Israël voorhouden. De koning leidt zijn recht op het land van Gilead daaruit af, dat in vroegere tijden de Moabieten en Ammonieten de bewoners van deze streken geweest zijn, totdat zij daaruit door de Amorieten verdreven werden. Na dit antwoord zendt Jeftha een tweede gezantschap, om deze zaak nauwkeuriger te verklaren, maar de koning laat zich niet bewegen van zijn voornemen af te zien.

12. Voorts, nadat hij het bestuur over de oostelijk wonende stammen op zich genomen had, zond Jeftha boden 1) tot de koning van de kinderen van Ammon, die te Rabboth-Ammon, zuidoostelijk van Mizpa, zijn verblijf hield, zeggende: Wat hebben ik en gij met elkaar te doen, 2) dat gij tot mij gekomen zijt, om tegen mijn land te strijden, omdat Israël toch de wettige bezitter is en u niet beledigd heeft.

1) Jeftha hield het voor plicht, dit gezantschap te zenden om het gebod van de Heere, Deuteronomium 20: 10vv. en het bevel dat Hij in het bijzonder met betrekking tot de kinderen van Ammon (Deuteronomium 2: 17vv.) gegeven had..

13. En de koning van de kinderen van Ammon zei tot de boden van Jeftha: Omdat Israël, toen hij uit Egypte optrok, mijn land 1) genomen heeft, van de Arnon af in het zuiden, tot aan de Jabbok in het noorden, en tot aan de Jordaan in het westen, geef mij dat nu weer met vrede, geef het mij vrijwillig, opdat het niet tot een strijd tussen ons kome, want er is niet aan te denken, dat ik van mijn recht op dat land zou afzien.

1) Een gedeelte van het land aan de oostzijde van de Jordaan, dat thans de kinderen van Israël in bezit hadden, was tevoren werkelijk Moabitisch en Ammonitisch grondgebied geweest, zoals wij bij Num.21: 30 nader hebben aangewezen. Intussen hadden de Ammonieten geen recht zich de eigenlijke bezitters van die gehele landstreek te noemen, omdat hun alleen de landstreek ten westen van het bovengedeelte van de Jabbok toebehoord had (Joz.13: 25). Bovendien was ook dit gedeelte land van de Moabieten en Ammonieten in de handen van de Amorieten overgegaan, en aan deze hadden de kinderen van Israël het ontnomen. Eindelijk was er een tijdruimte van 335 jaren (van 1452-1117 v. C.) verlopen, of in een rond getal (vgl. vs.26) van 300 jaar. Het recht was dus zo geheel verjaard, dat de eis van de koning van de kinderen van Ammon in ieder opzicht onrechtvaardig was en slechts een voorwendsel blijkt te zijn. Dat is het ook wat Jeftha door een tweede gezantschap hem voorhoudt..

17. En Israël zond van daar boden tot de koning van de Edomieten, zeggende: Laat mij toch door uw land doortrekken; maar de koning van de Edomieten gaf geen gehoor. En hij zond ook tot de koning van de Moabieten, door wiens land de weg verder zou geleid hebben, als hun de doortocht door Edom was toegestaan, die ook niet wilde. 1) Alzo bleef Israël in Kades, hoewel het de geweigerde doortocht had kunnen afdwingen.

1) Van deze boodschap wordt ons in "de boeken van Mozes" geen mededeling gedaan. Wel vinden we een bevel van God, om Moab niet te beangstigen. Wellicht dat dit bevel werd gegeven, naar aanleiding van de weigering van Moab, die ons hier wordt meegedeeld..

21. En de HEERE, 1) de God van Israël, gaf Sihon met al zijn volk in de hand van Israël, dat zij (de Israëlieten) hen (de Amorieten) sloegen: zo nam Israël erfelijk in het gehele land van de Amorieten, die in dat land woonden; maar de Moabieten en de Ammonieten hadden daaraan geen deelmeer.

1) Hier geeft Jeftha aan de Heere de eer van Zijn werk, maar spreekt ook alzo, om Ammon ervan te overtuigen, dat Israël het bezit van die landen niet op eigen gezag had verkregen, maar door zijn Verbondsgod..

24. Zoudt gij niet degene erven, 1) die uw god Kamos 2) voor u uit de bezitting verdreef; wat naar uw voorstelling uw god u gegeven heeft, houdt gij dat niet voor uw wettige bezitting? Alzo zullen wij al die erven, die de HEERE, onze God, voor ons aangezicht uit de bezitting verdrijft.

1) De spreekwijze "een volk erven" voor: "het land van een volk erven" is daaruit te verklaren, dat men, om een land in bezit te krijgen, eerst het volk in zijn macht moet hebben, dat daarin woont..

2) Kamos is anders de god van de Moabieten (Le 18: 21) Num.21: 29 Jer.48: 7), terwijl die van de Ammonieten Malcham of Milchom heet (1 Koningen .11: 5,33 Jer.49: 1,3 Zef.1: 5); wegens de verwantschap van beide volken, zowel als van die beide godheden, wordt hier de eerste naam voor de andere gezet..

Natuurlijk moet dit bij wijze van vergelijking worden opgevat. Hij erkent Kamos wel niet als God, maar omdat deze afgod door hen, of liever door Moab vereerd wordt en de HEERE door Israël, stelt hij hier, om Ammon te overtuigen van het goed recht van de Israëlieten, voor een ogenblik de afgod met de alleen ware God op één lijn..

25. a) Nu voorts, zijt gij veel beter, hebt gij meer recht op het bezit van dit land dan Balak, de zoon van Zippor, de koning van de Moabieten? Indien er sprake kon zijn van teruggave aan de oorspronkelijke bezitters, dan zou het Balak zijn, want deze en niet een van uw voorvaders, heeft het vóór de Amorieten in bezit gehad. Heeft hij ooit met Israël getwist, of een van zijn opvolgers? Heeft hij ook ooit tegen hen gestreden, 1)om het land weer in bezit te nemen?

a)Num.22: 2vv.

1) Hiermee vraagt Jeftha, of Moab ook aanspraak heeft gemaakt op genoemde landen, of dit volk ook Israël lastig heeft gevallen, om teruggave van hetgeen de Heere aan Zijn volk had geschonken..

27. Ook heb ik d.i. mijn volk Israël tegen u niet gezondigd; in geen enkel opzicht is u van onzentwege schade of leed berokkend, maar gij doet kwalijk bij mij, dat gij tegen mij strijdt. De HEERE, die een rechtvaardig Rechter is, richte heden 1) tussen de kinderen van Israël en tussen de kinderen van Ammon; 2) Hij geve recht aan wie van ons recht heeft. God zal beslissen in de aanstaande strijd.

1) Heden, in de zin van, nu. De Heere richte nu tussen, enz. Hiermee stelt Jeftha de zaak in de handen van de rechtvaardige Richter, die bewijzen zal, wie recht heeft op die landen, en wel in dier voege, dat wie als overwinnaar uit de strijd tevoorschijn zal treden, ook daarmee van God het teken ontvangt, dat hij de wettige en rechtmatige eigenaar is..

2) Men kan niet wel een bevalliger en fraaier schilderij vinden van rechtlievendheid, van oprechtheid, van kracht van redenen, van gematigdheid en van onwilligheid, om tot de schromelijke rampen van de oorlog over te gaan, gevoegd bij een edelmoedige ijver, om zijn vaderland bij haar billijke rechten te handhaven, dan in deze boodschap van Jeftha aan de Ammonieten (Jud 11: 27)..

III. Vs.29-40. Jeftha verzamelt zich een leger en trekt tegen de Ammonieten op; daar doet hij een gelofte dat, wanneer de Heere hem de overwinning geven zal, hij het eerste, dat hij bij zijn terugkomst uit zijn huis zal tegenkomen, de Heere tot volkomen eigendom zal wijden. De overwinning blijft niet uit; de Ammonieten worden verslagen en uit het land verdreven. Wie hem het eerst uit zijn huis tegemoetkomt, is zijn dochter, zijn enig kind. Het vervult hem met grote smart, juist haar te moeten missen en alle hoop op nakroost zich te moeten onzeggen. De dochter zelf vermaant hem de Heere trouw te zijn en vraagt voor zich slechts een uitstel van twee maanden, om voordat zij in haar Nazireaat ingaat, met de vriendinnen uit haar jeugd haar maagdom op de bergen bij Mizpa te bewenen.

29. Toen alles tevergeefs beproefd was, om een minnelijke schikking te verkrijgen, kwam de Geest van de HEERE 1) (3: 10; 6: 34) op Jeftha, hem met goddelijke kracht en wijsheid voor de onvermijdelijkerstrijd toerustende. Die Geest dreef hem aan, dat hij Gilead en Manasse doortrok, om eerst nog meer krijgsvolk samen te brengen, dan zich reeds te Mizpa gelegerd had. Want hij trok door het oostelijk gebied van Manasse en van daar weer terug tot Mizpa in Gilead, en van Mizpa in Gilead trok hij met dat verenigd leger door tot de kinderen van Ammon, om hen in hun leger, dat aan de linkeroever van de Jabbok, in destreek van Aroër (vs.26) tot Noba en Jagbeha, gelegerd was, aan te vallen.

1) Hiermee gaf de Heere Zijn goddelijke goedkeuring én aan het besluit van de Gileadieten om Jeftha tot een overste en hoofd te stellen én aan Jeftha's plannen om de Ammonieten te bestrijden. Jeftha werd nu in waarheid richter van God, door God zelf geroepen om Zijn volk te verlossen..

Ten gevolge van de aandrijving door de Geest, trok hij nu Gilead en Manasse door, om krijgslieden te werven voor zijn onderneming..

31. Zo zal het uitgaande, dat uit de deur van mijn huis mij tegemoet zal komen, 1) wie hij ook zij, om mij als overwinnaar te begroeten als ik na de volbrachte strijd met vrede van de kinderen van Ammon terugkom, dat zal van de HEERE zijn, en ik zal het offeren tot een brandoffer;

1) De eerste woorden van dit vers geven duidelijk te kennen, dat Jeftha bij zijn gelofte alleen aan een persoon en niet tevens, of in de eerste plaats, aan een dier gedacht kan hebben. Zonder twijfel wilde hij zichzelf een zware gelofte opleggen; dat kon echter onmogelijk een dier zijn; ook zonder gelofte zou hij na behaalde overwinning niet één maar vele offers gebracht hebben..

Wat zou het betekenen, wanneer een vorst of veldheer zei: Heere, wanneer Gij mij deze overwinning geeft, zo zal het eerste jonge rund, dat mij zal tegenkomen, het Uwe zijn? Dan ware van het verhevene tot het belachelijke slechte één schrede. (PFEIFFER).

Ook is het niet, noch was het ooit gebruik, dat de zegevierende, uit de strijd terugkerende veldheer, zijn vee tegenkwam..

Dientengevolge zijn alle verklaringen te verwerpen als die welke b.v. Starke geeft en in Händels Oratorium van het jaar 1751 is overgegaan, "Zo zal het uitgaande, dat uit de deur van mijn huis mij tegemoet zal uitgaan, dat zal wanneer het een persoon is, van de Heere zijn, Hem gewijd en geheiligd, en ik zal het, wanneer het een dier is, offeren tot een brandoffer". De grondtekst geeft tot zo'n verklaring geen recht; het: "en ik zal het offeren" dient tot verklaring van de voorafgaande zin, zodat de woorden op deze wijze kunnen omschreven worden: "dat zal van de Heere zijn, en wel zo geheel en onvoorwaardelijk, dat ik het tot een brandoffer offer." Wat meent Jeftha hiermee. In de gehele oudheid, bij de kerkvaders zowel als de Rabbinen heerste de mening, die reeds door Josefus en de Chaldeese vertaling was voorgestaan, dat Jeftha een brandoffer in de letterlijke zin heeft willen volbrengen. Mozes en David Kimchi (in de eerste helft van de 13de eeuw na C.), twee door hun Schriftverklaring bij de joden zeer geëerde broeders, stelden als hun mening voor, dat hier slechts een levenslange overgave aan de dienst van het heiligdom bedoeld is. In de Lutherse Bijbel en verscheidene andere bijv. de Luneburger (van 1683) wordt de eerste mening gevolgd. Tot zo'n verklaring was men zeker niet gekomen, wanneer alleen in de tekst stond: "dat zal van de Heere zijn," en de verklarende bijvoeging, die wij verder in het verhaal niet meer vinden, ontbrak; men zou aanstonds gevoeld hebben, dat hier van een persoon sprake was en gevraagd hebben, op welke wijze personen in het Oude Testament tot eigendom van de Heere gewijd konden worden. Dan zou de plaats Lev.27: 1-7 over de vrijwillige geloften de oplossing gegeven hebben. Volgens deze kon iemand zijn eigen persoon of die van een van hen, die hem toebehoorden, aan de Heere beloven. Van vrouwelijke personen konden slechts zij, die zich niet meer in de vaderlijke macht, of in die van haar echtgenoot bevonden, een verbindende gelofte van dien aard afleggen (Num.30: 2vv.). Zo'n aan de Heere beloofd persoon was daardoor een lijfeigene van het heiligdom geworden, en had met het maatschappelijk leven niets meer te doen, maar moest in zoverre daartoe voor hem, een leek, gelegenheid was, in de tabernakel dienen. De wet staat echter in de boven aangehaalde plaats een lossing toe voor een som geld, door de priester naar ouderdom en geslacht te bepalen, op dezelfde wijze, als de

eerstgeborene van de mensen gelost werd. De mannelijke eerstgeborenen zouden eigenlijk eveneens de Heere toekomen (Ex.13: 2), hun verplichtingen werden op de stam Levi overgedragen (Num.3: 5vv.); daarom moesten zij zonder uitzondering aanstonds na hun geboorte voor een bepaald losgeld losgekocht worden (Ex.13: 13 Num.18: 16). Er waren echter ook gevallen, dat men bij zijn belofte zich ontzegde de Heere toegezegde persoon ooit te lossen. Zo'n geheel overgeven aan God met uitsluiting van alle mogelijkheid, het ooit weer terug te verkrijgen, heet: "een verbannen" in onderscheiding van het "heiligen", of van die geloften, waarbij men het beloofde van de Heere weer terugkocht. Dat "verbannen" staat tot het "heiligen" in dezelfde verhouding als het brandoffer tot het dankoffer (van het dankoffer ontving de offeraar het vlees terug, om daarvan een offermaaltijd te houden, terwijl het brandoffer geheel op het altaar verbrand werd). Het gebeurde daar, waar de drang van het hart bij de gelofte het sterkst was en alleen in gehele overgave van het beloofde bevrediging vond (Le 27: 28). Dientengevolge is het duidelijk, wat Jeftha zeggen wil, als hij bij zijn gelofte voegt: "Ik zal het offeren tot een brandoffer". Hij ontzegt zich de aan de Heere beloofde persoon tegen het door de Schrift bepaalde losgeld terug te kopen, die moest een eigendom van God blijven en voor altijd het heiligdom dienen, zonder ooit weer in het burgerlijk leven te kunnen terugtreden. Verplaatsen wij ons in zijn toestand, als hij in de strijd trekt en door zijn geloof (Hebr.11: 32vv.) erkent, dat alleen de Heere hem de overwinning kan geven, niet zijn moed of zijn kracht; stellen wij ons levendig de inwendige drang van het hart voor, die hem deze gelofte afperst; dan durven wij niet beweren, dat hij aan zijn dochter niet gedacht zou hebben, maar menen, dat hij boven alle andere personen haar in het oog heeft gehad. Juist het liefste, dat hij op aarde bezat, zijn hoogste kleinood wilde hij de Heere geven, geheel en voor altijd. Deze gelofte alleen was in dat plechtig beslissend ogenblik, toen het erop aankwam de Heere als zijn bondgenoot te winnen, in overeenstemming met de behoefte van zijn hart, met de aandrang van zijn ziel. Dat het hem later moeilijk werd, toen de Heere hem bij zijn woord hield en zijn dochter hem werkelijk tegemoetkwam, die gelofte te vervullen (vs.35), wie zou zich daarover verwonderen? Maar wij willen ons verheugen in zijn trouw, waarmee hij de bestrijding, om zijn woord te herroepen, aanstonds overwint, evenals de kinderlijke vroomheid van zijn dochter, waarmee zij de vader in zijn voornemen versterkt (vs.36). Wij houden het juist voor een zwaar onrecht, dat men deze geloofsheld aandoet, wanneer men nog verder van een letterlijke opoffering van zijn dochter wil spreken en hem daardoor tot een monster verlaagt; want de mensenoffers, zoals Hengstenberg zeer juist opmerkt, behoren niet eens tot het heidendom in het algemeen, maar tot de zwartste nachtzijde van het heidendom; zij komen alleen bij de godsdienstig en zedelijk diepst gezonkene volken voor. Hoezeer zij ook in de afgodische tijd van de koningen van de Israëlieten een gruwel waren, bewijst de geschiedenis in 2 Koningen .3: 25vv.. En hoe zal men bij die opvatting verklaren, dat dezelfde Heere, die in Zijn wet de mensenoffers zo streng verafschuwt (Lev.18: 21 Deuteronomium 12: 31) Jeftha's belofte aangenomen en hem Zijn krachtige bijstand tot een glorierijke overwinning verleend zou hebben..

De mannen, die God tot dragers van Zijn openbaring, tot volvoerders van Zijn wil koos en door Zijn Geest tot richters en leidlieden van Zijn volk bekwaam maakte, waren wel met velerlei zwakheden, gebreken en zonden bevuurd, zodat zij dikwijls diep konden vallen; maar nergens staat geschreven, dat de Geest van God ooit over een Molochdienaar gekomen is en die tot helper en redder van Israël met Zijn kracht toegerust heeft..

Onder onze Gereformeerde theologen is het vooral Johannes à Marck, die beslist vaststelt, dat Jeftha zijn dochter tot een vuuroffer heeft geofferd. Hij zegt toch: "Van wie (n.l. Jeftha) wij evenwel vaststellen, dat hij uit een al te grote achting voor zijn gelofte, na het verkrijgen van de overwinning, en uit een al te brede opvatting van de wet (Lev.27: 28,29) zijn enige dochter, nog maagd zijnde, tot een brandoffer heeft gesteld, zoals hij deze gelofte duidelijk had gedaan, en hieruit die bittere droefheid op het zien van zijn dochter."

A Marck somt deze belofte op onder die, "die niet genoeg zijn bepaald, noch duidelijk begrepen, en uit dien hoofde lichtvaardig, en die daarom verworpen moeten worden met die van kwade dingen, en die van geen nut zijn of schadelijk aan de ware Godsdienst." Wij voor ons verenigen ons volkomen met die uitleggers, die het ervoor houden, dat zij tot aan haar dood toe, aan de dienst van de tabernakel verbonden is gebleven..

Haar maagdom ging zij daarom bewenen, omdat het voor elke Israëlitische vrouw, zoals voor iedere vrouw in het oosten, een grote oneer was, kinderloos te sterven. De bewering van sommigen, dat zij dan gedurende haar leven daartoe tijd genoeg had, gaat niet op, omdat zij, wanneer zij in de dienst van de tabernakel overging, alle wereldse gedachten moest laten varen. Het zou kwalijk gepast hebben bij het zichzelf de Heere tot een offer stellen, indien zij dat al wenende had gedaan, of indien zij ook maar nu en dan haar dagen wenende had doorgebracht. Neen, die twee maanden vraagt zij, opdat zij in die twee maanden geheel zal leren breken met gekoesterde wensen, met gevormde plannen, om daarna zich blijmoedig en gewillig de Heere over te geven..

2) In Genesis22 verzoekt God Abraham, en als deze verzoeking haar doel bereikt heeft, wordt zij aanstonds weggenomen, zodat het tot het werkelijke offeren niet komt; had echter Jeftha bij zijn gelofte aan lichamelijke opoffering gedacht, zo had hij, ook wanneer hij slechts een dier in de gedachte gehad had, van zijn zijde God verzocht en dat is een misdaad. Dat Jeftha met zijn gelofte een Abraham heeft willen worden, zoals sommige uitleggers beweren, daaraan is niet te denken; ieder slechts enigermate vroom Israëliet was zich daarvan bewust, dat Abrahams geval alleen stond in de rij van de Goddelijke leidingen en niet met uitwendige godsdienst kon worden nagebootst..

33. En hij sloeg hen van Aroër af, het tegenwoordige Gadda, ten noordoosten van Rabbath-Ammon (vs.26), tot waar gij komt te Minnith (= klein) ten noordoosten van Hesbon, twintig steden, die zij hier aan de oostzijde van de stam Gad de kinderen van Israël ontnomen hadden, heroverende, en hij verjoeg ze tot aan Abél-Keramim 1) (= vlakte van de wijngaarden), een door vele wijngaarden omgeven plaats aan de westelijke grenzen van hun wettig gebied; zo sloeg hij hen met een zeer grote slag, waardoor de macht van de vijanden geheel verbroken was. Alzo werden de kinderen van Ammon ten ondergebracht voor het aangezicht van de kinderen van Israël, die zij 18 jaar lang zwaar onderdrukt hadden (10: 8vv..

1) Eusebius en Hiëronymus spreken in het bekende Onom van twee plaatsen met die naam. Het ene lag volgens hen 7 Romeinse mijlen van Philadelphia en het tweede 12 Romeinse mijlen oostwaarts van Gadara. Het is echter onzeker, welke plaats hier bedoeld wordt..

34. Toen nu Jeftha na de gelukkig geëindigde veldtocht te Mizpa bij zijn huis kwam, ziet, zo ging zijn dochter uit hem tegemoet, met trommels en reien, aan het hoofd van een vrouwenkoor, dat de overwinnaar met spel en dansen wilde ontvangen (Exod.15: 20). Zij nu was alleen, een enig kind; hij had uit zich verder geen zoon of dochter. 1)

1) In de grondtekst komt het duidelijk uit, dat zij de enige dochter, ja, het enig kind van Jeftha was. Vandaar zijn grote droefheid. Of hij bij het doen van zijn gelofte bepaald aan haar gedacht heeft, is ons niet zeker. Wel verenigen wij ons met hetgeen Cassel schrijft: "In zijn ijver, om de vijanden te slaan en God daarvoor te danken, weet Jeftha niets bepaalds te noemen, wat hij voor groot genoeg houdt, om God te wijden. Hij laat het over aan het toeval, d.i. aan Gods beschikking het offer aan te wijzen. Hij onthoudt zich de maatstaf aan te geven voor dat, wat God het liefst is. Hij laat dat aan God over." Zeer mooi is zijn artikel, in de tweede uitgave van Herzogs Real-Encyclopedie over deze richter..

35. En het geschiedde, toen hij haar zag en zich zijn gelofte (vs.30vv.) herinnerde, die hij in de hitte van de strijd en in de vreugde van de overwinning enigszins vergeten had, zo verscheurde hij van schrik (Genesis37: 29,34) zijn kleren, en zei: Ach, mijn dochter! gij hebt mij geheel neergebogen, en gij zijt onder degenen, die mij beroeren, omdat gij de eerste uit mijn huis mij tegenkomt, nu ik met vrede terugkom van de kinderen van Ammon; want ik heb voordat de slag begon, mijn mond tot een gelofte opengedaan tot de HEERE dat, wie mij als eerste tegemoet zou treden, voor altijd Zijn dienst gewijd zou zijn, en ik zal niet kunnen teruggaan, 1) want ik heb beloofd, dat tot een brandoffer te offeren (Jud 11: 31).

1) De bedoeling van deze geschiedenis is niet, de ruwheid van die tijd of de gevaren van een onbedachtzame gelofte voor te stellen, maar hoe door het waar geloof van Jeftha Israël gered werd van zijn vijanden en de dienst van de ware God ook onder de zwaarste offers van de gelovigen hersteld werd..

36. En zij, vol overgave aan Gods leiding, zei tot hem; Mijn vader! hebt gij uw mond opengedaan tot de HEERE, doe mij, zoals uit uw mond gegaan is, omdat u de HEERE volkomen wraak gegeven heeft van uw vijanden, van de kinderen van Ammon. 1) Hij heeft u trouw gehouden, ook gij zijt verplicht Hem uw gelofte te betalen.

1)Buitengewoon is het hoe de dochter gehoorzaamt. Een kind dat zijn vader bemint, kan ook God liefhebben. In de kinderlijke overgave voor de ouders ligt de kiem voor het kindschap van God. De dochter van Jeftha bemint zozeer haar vader, dat zij om zijnentwil alles gelaten draagt, wat hij God beloofd heeft. Er staat geschreven: "Eert uw vader en uw moeder, opdat gij lang leeft in het land, dat de Heere, uw God, u geeft." Voor Jeftha's dochter is dit in de Geest vervuld. Haar aandenken is niet teniet gegaan in het boek van Israël noch in de hemel van God..

Waar Jeftha in het geloof zijn nakomelingschap overgeeft en ontroerd is, omdat zijn naam wordt uitgedelgd, daar geeft God hem een naam op aarde en in de hemelen. Die zijn leven zal willen verliezen omwille van de Heere, die zal het vinden..

Het is volkomen waar, dat ons van een zogenaamd vrouwelijk Nazireaat in de Bijbel niets vermeld wordt; maar wel weten we uit de geschiedenis, o.a. uit die van Eli's zonen en uit andere, dat er vrouwen waren, die zich tot de dienst van de tabernakel hadden afgezonderd. Bovendien moet men niet vergeten, wat Clericus zo waar opmerkt: "Men moet voorzeker niet menen, zoals ik wel meer gezegd heb, dat in een zo klein bestek, als het Oude Testament is, alle gebruiken van de Hebreeën worden samengevat, of dat het een volledige geschiedenis bevat van dat alles, wat bij hen gebruikelijk was. Waarom het noodzakelijk is, dat op veel gezinspeeld wordt, wat wij niet begrijpen, omdat er elders geen melding van gemaakt wordt"..

37. Voorts zei zij tot haar vader: Laat deze zaak aan mij gebeuren, sta mij dit ene toe: laat mij twee maanden gaan, voordat gij uw gelofte aan mij volbrengt, dat ikheenga en afdaal van het hooggelegen Mizpa in het dal, en van daar tot de bergen, en daar bewene 1) mijn maagdom, ik en mijn gezellinnen. In vereniging met de vriendinnen van mijn jeugd, met wie ik opgegroeid ben en uit wier kring ik nu voor altijd heenga, wil ik beklagen, dat ik levenslang in echeloze staat moet blijven, en nooit een blijde moeder mag worden, dat toch de bestemming, de eer en de vreugde van mijn geslacht is (Psalm 113: 9), maar ook daar wil ik mij voorbereiden, om mij ootmoedig onder de wil van God te buigen.

1) Jeftha's dochter zal niet sterven als een Molochs offer, maar van de wereld. Duizend vreugden verliest zij, die zoet zijn, als de liefde. Maar nergens sterft men van de wereld en leeft men voor God zonder smart. Een maagdeloos leven is een leven zonder naam, zoals Jeftha's dochter zonder naam in de Schrift wordt genoemd. Maar noodzakelijk is de wereldvreugde niet, en als de eenzame bloem kan de ongehuwde vrouw haar God toebehoren, in wiens hemel men niet trouwt en waar niet ten huwelijk gegeven wordt..

38. En hij, haar bede graag toestaande, zei: Ga heen, en hij liet haar twee maanden gaan, zodat zij niet aanstonds in het Nazireaat van de aan God overgegeven maagden en de voor altijd uit de wereld zich terugtrekkende vrouwen behoefde te gaan (Exod.38: 8; 1 Samuel .2: 22 Luk.2: 37) maar vooraf aan de begeerte van haar hart kon voldoen. Toen ging zij heen met haar gezellinnen en bewene haar maagdom op de bergen. 1)

1) Zowel de wijze van de ontmoeting van Jeftha met zijn dochter, die een toonbeeld van tederheid en liefde is, zowel als van gehoorzaamheid aan de Heere, als ook de bede van de dochter, spreken met beslistheid uit, dat hier van geen lichamelijke slachting sprake kan zijn, maar alleen van een geestelijke offering. Het is tegen de menselijke natuur, dat een kind, dat sterven moet, de hem gegeven tijd tot nut maakt, om de vader te verlaten. Een uitstel om zich nog twee maanden, voordat men sterven moet, in het leven te verheugen, zou betekenis hebben; maar juist het maagdom te bewenen, wanneer een offerdood wacht, die het enig kind aan de vader ontrukkt, is boven gewone toestanden van het menselijk hart. Daar de geschiedenis bijzondere nadruk legt op het bewenen van haar maagdom, zo moet deze in betrekking tot de aard van de gelofte staan. Wanneer een meisje haar maagdom beweent, zo kan dit slechts daarin reden hebben, dat zij een knop blijft, die zich niet ontvouwt, niet door de dood, maar door de wijze van leven verhinderd; de reden van haar tranen kan niet in de geweldige vernietiging van de knop liggen, die de dood is, maar in het leven dat, hoewel voortgezet, haar toch in de zoete ontvouwing van haar door God ontvangen bestaan

verhindert. Wat in het bijzonder de dochter van Jeftha aangaat, zij die na de overwinning van haar vader aanspraak heeft op de schitterendste prijs onder de dochters van Israël, legt alle hoop en bloesem af. Zij, de enige sieraad en vreugde van haar vader, verwelkt, het huis wordt een uitgestorven woning. Hoe zedig is daarbij de toevoeging, dat de dochters van Israël met haar zijn getrokken op de bergen, om haar maagdom te bewenen! Wanneer het het leven gold, zo konden ook thuis dezelfde tranen vloeien, maar het was de klacht van de maagdelijkheid gewijd, die kon niet aangeheven worden in de stad, in de aanwezigheid van mannen, de kiesheid eiste voor deze klacht de eenzaamheid van de bergen..

Haar maagdom, niet haar jeugd, maar haar geschiktheid, om in het huwelijk te treden. Dit had niet hoeven te gebeuren, Indien zij ter dood gebracht was. Bovendien zou zij in het laatste geval veel eerder die twee laatste maanden in het huis van haar vader hebben doorgebracht..

39. En het geschiedde na twee maanden, dat zij tot haar vader terugkwam, die aan haar volbracht zijn gelofte, die hij beloofd had, 1) en haar overgaf aan de dienst: aan de Heere bij de tabernakel te Silo; en zij heeft geen man bekend, 2) maar is tot aan haar einde in echteloze staat gebleven. Voorts werd het van die tijd af een gewoonte in Israël, ten minste in het land aan de overzijde van de Jordaan, in Gilead,

1) Er is iets smartelijks in alle drie de grote helden, over wie de geschiedenis van het boek der Richteren handelt, Gideon, Jeftha en Simson. Gideon wijdt het veroverde geld aan God tot een lijfrok en wordt daardoor voor Israël tot een valstrik; Simson draagt de wijding van God op zijn hoofd, en zijn leven, omdat hij deze verspeelt, wordt door de kracht daarvan vernietigd. Jeftha staat als de reinste onder hen; hij draagt om zijn liefde tot God zijn liefde, zijn vreugde, de hoop van zijn huis tot God. Hij staat daarom in Hebr. 11: 32 met recht onder degenen, die de apostel noemt als dragers van geloofsmoed en kracht van het vertrouwen..

Met geen waarschijnlijkheid kan gedacht worden dat Jeftha, die (Hebr. 11: 32) om zijn geloof geroemd is, zijn dochter tot een brandoffer geofferd heeft, omdat dit God hatelijker zou geweest zijn, dan dat hij Hem zwijnenbloed of een hondenhoofd (Jes. 65: 4) geofferd had, hetgeen als zeer verfoeilijk verboden was (Deuteronomium 12: 31).

2) De verdedigers van de bloedige offering moeten dit natuurlijk van het verleden verklaren alsof er stond: "zij had geen man bekend", de zin in zijn verband met het voorgaande: en Jeftha volbracht zijn gelofte", geeft duidelijk te kennen, waarin die vervulling bestond, namelijk in de wijding tot een ongehuwd leven, in de dienst van de Heere, en herhaalt de bedoeling, die in de woorden van vs. 31 liggen..

40. Dat de dochter van Israël, als de tijd terugkeerde, dat Jeftha's dochter haar maagdom beweend had, van jaar tot jaar heengingen naar de plaats, waar zij zich bevond, om de dochter van Jeftha, de Gileadiet, aan te spreken, 1) vier dagen in het jaar. 2)

1) Het Hebreeuwse woord "thannoth" komt ook in Richteren 5: 11 voor, en is daar vertaald door "samenspreken", zoals ook hier de juiste vertaling schijnt te zijn: met de dochter van Jeftha spreken en niet over. Verder heeft het woord, zowel de betekenis van "prijzen", of

geschenken brengen, zoals het woord mathannoth in Psalm 68: 19 door "giften" vertaald is, als van "beklagen", hetgeen hier niet zonder betekenis is. De maagden beklagden haar, omdat zij voor altijd de moedervreugde moest missen, en prezen met geschenken en liederen haar, die zichzelf zo gewillig overgegeven had..

Jeftha's dochter is niet gedood, maar zoals uit het voorgaande voldoende blijkt, voor altijd tot een maagdelijke staat gewijd. Hierin verdiende zij groter lof dan haar vader; want, zodra deze zag, dat zij hem tegemoetkwam, had hij berouw van zijn gelofte, scheurde zijn kleren en beklagde de bedroefde staat, waarin hij haar en zichzelf gebracht had. Maar zij vertroostte haar vader, en hem over zijn zege begroetende, verzocht zij, dat hij zich niet zou verontrusten over haar, omdat zij gereed was om zich te onderwerpen aan alles, wat hij beloofd mocht hebben. Hierom kon het gehele land, dat zij door deze heldendaad verplicht had, niet minder doen, dan jaarlijks haar lof te melden.

Uit de Griekse oudheid, waarin het mensenoffer geen geheel ongehoorde zaak was (men denke aan Iphigeneia in Aulis), wordt ons meegedeeld, dat de Citische koning Idomeneus in een storm de gelofte deed, het eerste wat hem, na de gelukkige terugkeer, uit zijn huis zou ontmoeten, te zullen offeren; dat daarop zijn dochter tot hem kwam en hij haar offerde, waarom zijn onderdanen tegen hem opstonden en hem verdreven. In de voor ons liggende geschiedenis vinden wij geen spoor van afschuw wegens hetgeen Jeftha deed. Verre van. Hij staat daar in dit geschiedverhaal als een van de beroemde geloofshelden, die de redders van het volk zijn geweest..

2) Deze daad zou geen reden van bestaan hebben gehad, indien Jeftha's dochter werkelijk was verbrand..

Opmerkelijk is het, dat niemand Jeftha beklagd heeft. Al de eer kwam op het hoofd van zijn dochter. Ongetwijfeld hierom, omdat het in elk geval van hem een lichtvaardige gelofte is geweest..

17. En zij weende voor hem op de zevende van de dagen 1) weer evenals op de vorige, waarop zij deze bruiloft hadden, gedreven door de nieuwsgierigheid haar geslacht eigen; zo gebeurde het op de zevende dag, waarvan (vs.16) sprake was, dat hij het haar verklaarde, want zij perste hem, gedwongen door de bedreiging van haar volksgenoten (vs.15) zo hevig, dat hij niet langer weerstand bieden kon; en zij verklaarde dat raadsel aan de kinderen van haar volk, de dertig metgezellen.

1) In het Hebreeuws Schibath hajamim. Niet op de zevende van de dagen, maar zeven dagen lang, of gedurende de zeven dagen. Hiermee wordt gezegd, dat zij, nl. zijn vrouw, de zeven dagen lang, uit vrouwelijke nieuwsgierigheid en jaloezie gedwongen, hem lastig is gevallen, om van hem de oplossing te vernemen. Dit heeft ongetwijfeld de Filistijnen aangezet om haar te bedreigen, indien zij niet eindelijk van Simson de betekenis van het raadsel vernam, maar dit verklaart ook het toegeven van Simson om, haar wenen en aanhouden moede, toch eindelijk aan haar begeerte te voldoen, niet wetende en niet vermoedende, dat zij hem aan haar landgenoten zou verraden..

19. Toen werd de Geest van de HEERE, die hier een Geest van sterkte was, vaardig over hem, 1) en hij ging af naar de Askelonieten aan de Middellandse zee, een van de vijf volken van de Filistijnen; en sloeg van hen dertig man; en hij nam hun gewaad en gaf de lijnwaadskleren en de wisselkleren 2) aan degenen, die dat raadsel verklaard hadden. Maar zijn toorn ontstak 3) tegen zijn vrouw, die hem verraden had, en hij ging zonder haarmee te nemen op naar zijn vaders huis.

1) Eigenlijk: "sprong op hem", greep hem plotseling aan. Bij deze daad van Simson, waarbij de Geest hem kracht en moed gaf, mogen wij niet vergeten, dat God Simson wilde gebruiken, om de verlossing van Israël van die grote onderdrukkers te beginnen..

2) Over de gewone dagelijkse kleding van de Hebreërs, die in een onderkleed (kethoneth) en een bovenkleed (daarvoor zijn verschillende namen) bestond, werd bij Ex.12: 34 het nodige aangemerkt. Bij deze eenvoudige kleding komen reeds vroegtijdig nog meerdere en dikwijls zeer kostbare kledingstukken. De lijfrok werd door voorname personen verfraaid tot een lange geplooid tabberd met mouwen, die de handen bedekten (Genesis 37: 3); daarbij kwam een fijn geweven hemd van linnen of boomwol, dat (ten minste volgens Kimchi, hoewel de juistheid nog niet bewezen is) op het blote lijf, dus onder de kethoneth gedragen werd (vs.12vv. Jes.3: 23), en een tweede onderkleed, dat langer was en boven de kethoneth gedragen werd; dit had geen mouwen (meil), was uit Byssus gemaakt (1 Samuel .18: 4; 24: 5; 1 Kronieken 15: 27) en werd in vroegere tijd slechts door koningen en voornamen gedragen. Nog veelvuldiger waren de bovenkleren in stof, kleur en pracht. In 1 Koningen .19: 13; 2 Koningen .2: 13vv. wordt de wijde, geplooid, uit harig vel of pelswerk bestaande profetenmantel vermeld, in onderscheiding van de adèrèth, die door voornamen en gegoeden gedragen werd en uit kostbare bonte stof gewerkt en dikwijls uit Babylonië (Joz.7: 21) verkregen werd; in de plaats van deze werden er nog andere prachtkleren gedragen uit fijne byssus en purper gemaakt, soms met goud doorstikt; deze verwisselde men dikwijls bij bruiloften en andere gelegenheden, waarom zij wisselkleren genoemd werden. Van deze hadden koningen en voornamen steeds een welgevulde garderobe, deels voor eigen gebruik, deels om als geschenk te geven. Dat zij een gedeelte van de rijkdom uitmaakten en men aan deze grote zorg besteedde, leert de waarschuwing van de Heere (Matth.6: 19vv.) voor schatten, die de mot verteert..

Wachten wij ons, om de zonden van de heiligen te nemen tot bedekking van onze zonden. De zonden behoren tot Simson, alleen de drijvingen van de Heilige Geest met hem zijn voorafschaduwingen van Christus, die ook gedreven werd door de Heilige Geest (Mark.1: 12). Ook wij ondervinden deze drijving van de Heilige Geest, wanneer de liefde van en tot Christus ons dwingt, om vrijwillig iets te doen tot eer van de Heere, of wanneer Hij ons iets oplegt, om voor Hem te doen..

De daden van een Hercules zijn een didactisch gedicht; wat over Simson verteld is, is een ethische daad. De werken van Hercules staan in geen verband met elkaar; de daden van Simson zijn als ethisch-geschiedkundig, de ene het gevolg van de andere..

3) Hieruit blijkt, dat geen wraak hem bezielde, toen hij de Askelonieten sloeg. Hij deed dit door aandrijving van de Geest, opdat zij de overmacht van Israëls God door Zijn dienaar zouden voelen. Zijn toorn ontstak tegen zijn vrouw, die hem verraden had. Hij werd haar niet ontrouw, hij verbrak de huwelijksband niet, maar nam haar, als straf voor haar, niet terstond mee naar zijn vaders huis, opdat zij tot nadenken en berouw zou komen..

20. En de vrouw van Simson, hoewel hij de huwelijksverbintenis met haar niet verbroken had, werd door de trouweloosheid van haar oudere de vrouw van zijn metgezel, 1) en wel van die, die hem vergezeld had, die men hem had toegevoegd als vriend van de bruidegom, als paronymf (Jud 14: 11).

1) In het Hebreeuws Lemeërehoe. Deze persoon is zonder twijfel degene, die gewoonlijk aangeduid wordt met de naam van "vriend van de bruidegom" (in Joh.3: 20 o filov tou numfiou). De LXX vertaalt dan ook terecht door o numfagwgov..

Door de daad, hier vermeld, maakten de ouders van de bruid de breuk tussen hen en Simson onherstelbaar..

HOOFDSTUK 15.

SIMSON DOET GROOT NADEEL AAN DE FILISTIJNEN DOOR VOSSEN, EN VERSLAAT DUIZEND VAN HEN MET EEN EZELSKINNEBAK.

I. Vs.1-20. Het wegnemen van zijn vrouw en haar huwelijk met een ander wrekt Simson aan de Filistijnen daardoor, dat hij 300 vossen met fakkels tussen hun samengebonden staarten in de korenvelden loslaat en daardoor grote schade teweegbrengt. Als de Filistijnen ten gevolge hiervan de schoonvader en diens huis met vuur verbranden, sloeg hij hen hard en trok hij zich naar de rots Etam terug. Zij trekken met een krijgsmacht in het gebied van Juda hem na; hij laat zich door de Judeeërs gebonden aan hen uitleveren, maar nu, terwijl hem de touwen van zijn handen afvallen, grijpt hij een ezelskinnebak en slaat duizend vijanden dood. Toen hij na de volbrachte strijd, het versmachten nabij, op de plaats van de overwinning neerlag, doet God op zijn gebed de rots splijten en verkwikt hem met het daaruit voortkomend water, zodat hij nieuwe kracht verkrijgt. Hieruit volgt zijn twintigjarig richterampt over Israël, waartoe de eerder vermelde daden slechts inleiding geweest zijn.

1. En het geschiedde na enige dagen, na hoeveel is niet gemeld, in de dagen van de tarweoogst, het midden van mei tot half juni, dat Simson zijn vrouw bezocht met een geitebokje, een toen gewoon geschenk (Genesis 38: 17) om te tonen, dat hij haar het onrecht, waarover hij zo zeer vertoornd gevreesd was (14: 19), vergeven had. Zo kwam hij te Thimnath in het huis van zijn schoonvader en hij zei: Laat mij tot mijn vrouw ingaan in de kamer, het door haar bewoonde vrouwenvertrek; maar haar vader liet het hem niet toe in te gaan.

2. Want haar vader zei: Ik sprak zeker, 1) dat gij haar zeer haatte, omdat gij in toorn was heengegaan, zo heb ik haar aan uw metgezel gegeven. Is niet haar kleinste zuster mooier dan zij? Laat ze u toch tot een vrouw zijn in de plaats van haar.

1) In het Hebreeuws Amoor amarti. Gezegd heb ik zeker. Dit is een verkorte uitdrukking voor: Gezegd heb ik zeker in mijn hart, d.i. gedacht heb ik vast en zeker..

3. Toen zei Simson van hen, van de vader en de andere burgers van Thimnath, die bij deze dingen aanwezig geweest waren: Ik ben ditmaal onschuldig van de Filistijnen; ik ben onschuldig, zij hebben het zichzelf te wijten, wanneer ik aan hen kwaad doe, 1) want zij hebben mijn vrouw genomen en aan een ander gegeven.

1) Simson vat de zaak aldus op, dat de daad van zijn schoonvader een uitvloeisel was van de haat en weerzin van de Filistijnen tegen Israël. Daarom zal hij ook die daad wreken aan het gehele volk, in elk geval aan de inwoners van Thimnath..

4. En Simson, die de handelwijze van zijn schoonvader met recht hield voor een uitvloeisel van gezindheid van de Filistijnen tegen Israël, wilde deze daad wreken en tevens al het onrecht, dat zij zijn volk hadden aangedaan; hij ging heen en hij ving driehonderd vossen, 1)

sjakals of jakhalzen; en hij nam fakkels, en keerde twee vossen aan elkaar bindende, staart aan staart, en deed een fakkel tussen twee staarten in het midden.

1) Simson bevond zich in zijn strijd geheel alleen. Niemand uit zijn vaders huis volgde hem. Ook geen driehonderd man, zoals die Gideon gevolgd waren. Nu zoekt hij bondgenoten onder de dieren van het woud. Zoals de beren Elisa te hulp komen, zo maakt hij zich 300 krijgslieden, 300 schualim tot zijn leger tegen de nationale vijand. Voor Simson was het gemakkelijk 300 vossen te vangen..

Dit gedierte was in Palestina in grote menigte (Nehemia 4: 3 Psalm 63: 11 Hoogl.2: 15 Klaagl.5: 18 Ez.13: 4). Onder deze dieren kunnen ook verstaan worden de thoës, die zeer op vossen lijken, en die in zo grote hopen tezamen komen, dat sommige schrijvers meedelen er meer dan 200 bij elkaar gezien te hebben. Verder is niet gezegd, dat Simson deze op één dag gevangen heeft, noch ook, dat hij hierin niet zou geholpen zijn door zijn dienaars of vrienden..

De Sjakal (een perzisch woord: Schaghal) is in grootte, gedaante en kleur de vossen zo gelijk, dat men ze op het eerste gezicht nauwelijks onderscheidt. Toch heeft deze een enigzins anders gevormde kop, niet zo veel verschillende van die van een herdershond, en geelachtig rood haar, dat met dat van de wolf overeenkomt. De staart is rond, recht opstaand, vol haar en aan het einde zwart, de ogen zijn groot. Overdag houdt het dier zich in bossen en bergkloven verborgen, en komt dan slechts zeldzaam tevoorschijn; 's nachts gaan zij in grote menigten (soms van 200) op roof uit en naderen zelfs de steden. Zij leven van pluimgedierte en aas, eten ook kinderen op, wanneer zij die onbewaakt vinden; zijn nachtelijk gehuil, dat ver doordringt, heeft grote gelijkheid met het geschrei van een kind. Omdat echter hier in de grondtekst niet het voor Schakal gewone woord ya (Jes.13: 22; 34: 14 Jer.50: 39) staat, maar lews, dat de eigenlijke vos betekent, moet men dit als een onnauwkeurige uitdrukking van de volkstaal opvatten, die vos en schakal met elkaar verwisselt. De schakals laten zich gemakkelijk vangen..

5. En hij stak de fakkels aan met vuur en liet ze lopen in het op het veld staande koren van de Filistijnen; en hij stak het door middel van deze 150 paren sjakals in brand, zowel de korenhopen, die bij elkaar geplaatste schoven, als het nog niet gemaaid, het staande koren, zelfs tot de wijngaarden en olijfbomen toe. Overal liepen de beangstigde dieren heen en richtten alom grote schade aan.

Het was een oud gewoon kriegsgebruik, dat de vijandelijke stammen in het oosten nog aanwenden, het koren in brand te steken. Dit was het verschrikkelijke middel, waarmee de koning van Lydië de Milesiërs bevocht (Herod. 1: 19), dat hij twaalf jaar hun koren verbrandde. Het was het gevoeligste verlies, dat Simson hun kon aandoen. Zij hadden zich niet bewogen toen hij dertig man versloeg. De levenden hadden geen schade. Nu de oogst in vuur opgaat, verneemt men het wijd en zijd. Daarom kon Simson zijn werk niet alleen volbrengen. Het ware sneller opgemerkt, gemakkelijker geblust, omdat hij toch slechts op één plaats tegelijk beginnen kon. Hij koos dit middel niet alleen om zijn kracht en zijn krijgsmanshumor te tonen, maar ook zijn vreselijkheid, zelfs wanneer hij alleen was.

De vulpinaria, of feesten van de vossen, door de Romeinen gevierd in de maand april, waarop zij vossen met toortsen aan hun staarten loslieten, was afgeleid van de geschiedenis van Simson..

6. Toen zeiden de Filistijnen in het gehele land: Wie heeft dit gedaan? En men zei, de bewerker spoedig radende: Simson, de schoonzoon van de Thimniet heeft het gedaan, omdat hij, de Thimniet, zijn vrouw heeft genomen, en heeft haar aan zijn metgezel gegeven. Toen kwamen de Filistijnen op, verwoed op de vrouw en de vader, omwille van wie zij die schade hadden moeten lijden, en zij verbrandden haar en haar vader met vuur. 1)

1) Dat is een ruwheid en wreedheid, die bij de Filistijnen zeer gebruikelijk schijnt geweest te zijn, daarmee hadden reeds de dertig metgezellen gedreigd; wanneer Simsons vrouw hun niet in de oplossing van het raadsel zou helpen. (14: 15)..

Beide, het goed en het kwaad, zijn zekere betalers, aan een ieder, wat hij verdiend heeft.

In plaats van wraak op Simson te nemen, namen de Filistijnen wraak voor hem, dat hij zelf niet wilde doen. Ziet hierin de hand van Hem, aan wie de wraak toekomt. De Filistijnen dreigden Simsons vrouw, dat zij haar en haar vaders huis zouden verbranden. Zij verried haar man om zichzelf te redden en haar landgenoten een dienst te bewijzen, en juist hetgeen zij vreesde, en door zonde probeerde te ontvluchten, kwam op haar. Zoeken wij het onheil door kwade praktijken te ontkomen, zo halen wij het dikwijls op onze eigen hoofden. Wie zijn leven zal willen behouden, die zal het verliezen..

In de plaats van zich op Simson te wreken, oefenden zij wraak voor hem, toen hij, uit aanmerking van de bloedverwantschap, waarin hij met hen gestaan had, zichzelf niet op hen had willen wreken. Men zie hierin de hand van de Heere, aan Wie de wrake is; zij, die trouweloos handelen, zullen trouweloos behandeld en beroofd worden, en de Heere is te kennen aan de oordelen, die Hij over de mensen brengt, in het bijzonder wanneer Hij, zoals hier, de vijanden van Zijn volk gebruikt als werktuigen in Zijn hand, opdat zij onderling op elkaar de wraak van zijn volk wreken (Jud 15: 6)..

7. Toen zei Simson tot hen, toen hij van deze verschrikkelijke daad van de Filistijnen vernam: Zou gij zo doen, zeker, als ik mij aan u gewroken heb, zo zal ik daarna ophouden. 1) Ik zal niet eerder ophouden met u te vervolgen voordat ik mij gewroken heb en gij de overmacht van Israëls God, zoals aan uw koren, ook aan uw lichaam ondervonden hebt.

1) Hiermede wil hij aan de Filistijnen beduiden, dat, wat zij aan zijn schoonvader hebben gedaan en aan zijne vrouw, nog niet voldoende is, om de wrake volkomen te maken, dat hij niet eerder zal ophouden, aler de wraak aan de vijanden zijns volks volkomen is.

8. En hij sloeg hen, van de dreiging aanstonds tot de uitvoering overgaande, wie hij slechts ontmoette, de schenkel en de heup, 1) hij sloeg hen, met een grote slag, en hij ging af, voordat de Filistijnen zich tot een algemeen verzet tegen hem konden verenigen, naar de streek van Ain-Rimmon (Joz.15: 32; 19: 7), en woonde op de hoogte van de rots Etam 2) (= plaats van

wilde dieren), tussen Rimmon en Ain (1 Kronieken 4: 32) niet te verwisselen met Etham, dat ten zuiden van Bethlehem ligt, het tegenwoordige Urtas (2 Kronieken 11: 6).

1) Hij sloeg hen de schenkel en de heup. Dit is een spreekwoordelijke uitdrukking, om daarmee aan te duiden, dat hij hen sloeg zonder enige sparen te laten gelden. Onze uitdrukking ervoor is deze: armen en benen stuk slaan. De bedoeling wordt in het volgende nader verklaard, waar gezegd wordt dat hij he sloeg met een grote slag..

2) Dit Etam is te zoeken in de nabijheid van het tegenwoordige Khuweilifeh, op de grenzen van het gebergte van Juda. Vandaar dan ook dat er staat hij ging af, omdat het in de laagte lag..

9. Toen trokken de Filistijnen op, nadat zij werkelijk een leger tezamen hadden gebracht, om zich over Simsons daad te wreken, en zij legerden zich tegen Juda, waar zij wisten, dat Simson was, en breidden zich uit in Lechi 1) (= kinnebakken), zo in later tijd (vs.17) genoemd en waarschijnlijk gelegen bij de afgeknotte rotsheuvel, die thans Tell Lekiyek heet, ten noorden van Berséba.

1) De andere kerkelijke overlevering, die op de aanwijzingen van Josefus berust en waarbij zich ook v.Raumer in zijn "geographie van Palestina" aansluit, plaatste de bron van Ramath Lechi, waarvan in vs.19 sprake is, in de voorstad van Eleutheropolis (Jos 10: 29); deze traditie is echter zonder waarde..

V.d.Velde neemt aan, dat dit Lechi hetzelfde is als het Baälôth van Joz.15: 24..

11. Toen kwamen drieduizend mannen uit Juda, tot het hol van de rots Etam, waar zij wisten, dat hij zich ophield, en zeiden tot Simson, geheel hun slaafse vreesuitsprekende, die hen dreef, door liever de volksgenoot te verloochenen, dan zich aan de wraak van hun onderdrukkers bloot te stellen: Wist gij niet, dat de Filistijnen over ons heersen, 1) en wij dus alles moeten vermijden, wat hun toorn zou kunnen opwekken? Waarom hebt gij ons dan dit waagstuk (vs.8) gedaan? En hij zei tothen: Zoals zij mij gedaan hebben, omdat zij mijn vrouw en mijn vader verbrand hebben, zo heb ik hun gedaan, en dit is voor u een teken, dat de Heere u weer redding wil geven.

1) Hieruit blijkt de dwaze moedeloosheid van Juda. In plaats van in Simson de door de Heere verwekte richter te zien en te erkennen, en zich onder hem te scharen, om zich het juk van de Filistijnen van de hals te schudden, willen zij liever hun redder overleveren in de handen van de vijanden, om op die wijze een valse vrede te kopen. De zonde verblindt de mens en beneemt hem de moed, ja, maakt voor zijn ogen verborgen, wat tot zijn redding kan gedijen..

12. En zij zeiden tot hem: Wij moeten het ons dreigend gevaar afweren en het aan u overlaten, hoe gij het met hen maken zult. Wij zijn gekomen, om u te binden, om u over te geven in de hand van de Filistijnen, geef u vrijwillig aan ons over, opdat wij geen geweld hoeven te gebruiken. Toen zei Simson tot hen: Zweert mij, dat gij op mij niet zult aanvallen, 1) om mij te doden, dan zal ik mij vrijwillig overgeven.

1) Ongetwijfeld wist Simson, dat hij de banden, waarmee hij gebonden werd, kon verscheuren, en daarom bedingt hij, dat zij niet op hem zouden aanvallen, opdat zijn toorn niet tegen hen zich zou keren. Simson wil zich wel door zijn volk aan de vijanden laten overleveren, maar wenst zijn eigen volk zijn kracht niet te doen voelen. Wij treffen hier zijn edelmoedig karakter aan. Hij weet het, dat hij alleen zijn kracht mag gebruiken tegen zijn vijanden, maar hij wil die ook alleen gebruiken tegen de vijanden. Voor zijn volk wil hij alleen redder en verlosser zijn, en nu, opdat hij de zijnen erbuiten late en alle schuld van hen wegneme, alsof zij hem zouden aangezet hebben tegen zijn vijand en om alzo te handelen, zoals hij gehandeld heeft, wil hij zich liever gebonden laten overleveren, wetende dat God, zijn God, hem kracht zal geven, om zich op de Filistijnen te wreken. De liefde voor zijn volk straalt in al zijn handelingen door..

13. En zij spraken tot hem, zeggende: Nee, maar wij zullen u wel binden, en u in hun hand overgeven, maar wij zullen u geenszins doden. Op deze voorwaarde gaf Simson zich over, en zij bonden hem met twee nieuwe touwen 1) en voerden hem op van de rots 2) bij Etam (vs.8) naar het leger van de Filistijnen.

1) Deze touwen waren van fijn vlas gemaakt. Deze werden onverbrekkelijk geacht en daarom werd Simson ermee gebonden..

2) Nooit had Israël beter gelegenheid gehad om de Filistijnen te verslaan dan thans, indien zij in plaats van Simson te binden, hem de heersersstaf hadden gegeven. Maar de drieduizend zijn lafhartig tegenover de vijand, voor wie Simson alleen niet vreest, zij zijn moedig tegenover hem alleen, die zich machteloos voelt tegenover zijn stamgenoten. Zij leveren hem over, maar met Israëls bloed beveelt Simson zich niet..

14. Toen hij kwam tot Lechi 1) (vs.9), zo juichten de Filistijnen hem tegemoet, verheugd, dat zij de vijand in hun hand hadden en zich nu wreken konden; maar de Geest van de HEERE werd thans voor de derde maal (14: 6,19) vaardig over hem, en de touwen, die aan zijn armen waren, werden als linnen draden, die van het vuur gebrand zijn, en zijn banden versmolten van zijn handen; met zó geringe moeite verscheurde hij ze in het gezicht van zijn vijand en wierp hij ze van zich.

1) De Geest van de Heer is de Geest van de Almachtige God, en daarom onweerstaanbaar in Zijn werkingen. De Geest van de profetie is de Geest van diezelfde God, daarom kon niemand Stefanus weerstaan (Hand.6: 10). O, dat er in deze dagen van afval een man opstond vol van het geloof en van de Heilige Geest!.

Het valt aanstonds in het oog, dat de gebonden, aan de Filistijnen overgeleverde Simson een voorafbeelding van de Heere Christus bij Zijn gevangenneming is, en dat Simson hier slechts deed, wat de toekomstige met nog veel minder moeite had kunnen doen, wanneer Hij het gewild had..

Toen de Geest van de Heere vaardig over hem werd, versmolten zijn banden, want door de Geest van de Heere is de vrijheid, en degenen, die op dusdanige wijze vrijgemaakt zijn, die

zijn waarlijk vrij. Dit was een afschaduwing van de opstanding van de Heere Christus, door de kracht van de Geest van de heerlijkheid (Jud 15: 14)..

15. En hij vond, op de plaats, waar dit gebeurde, een vochtig 1) ezelskinnebak, dat dus nog vast en hard was, omdat het door de zon niet uitgedroogd was, en hij strekte zijn hand uit, en nam het en sloeg daarmee, letterlijk het woord Joz.23: 10 vervullende, duizend man²⁾ van de Filistijnen, op wie hij in de kracht van God aanviel, en die in de grootste ontzetting voor de wonderbare held de vlucht namen.

1) In het Hebreeuws Teriah, eigenlijk vers, nieuw, hetgeen nog niet lang gelegen had, en daarom nog niet was vergaan of verteerd door de oosterse zon..

Dit woord, dat ook Jes.1: 6 voorkomt, betekent "vers", "nieuw"..

Het schijnt dat God de Filistijnen vooral door verachtelijke werktuigen heeft willen verootmoedigen, omdat Samgar hen met een ossenstok slaat (3: 31), Simson hen door vossen schade aandoen en hier zelfs met de kinnebak van een dode ezel tuchtigen moest.

De overwinning lag niet in het wapen, niet in de arm, zij was in de Geest van God, die het wapen in de hand bewoog. Wanneer ook de handen zwak zijn, God is sterk. Door God zullen wij grote daden doen. Ja, ik vermag alle dingen door Hem, die mij kracht geeft..

2) Met dit getal wordt een rond getal bedoeld, om een grote menigte aan te geven. In verband met het lied, dat Simson vervaardigde, hebben wij het ervoor te houden, dat de Filistijnen bij het zien van de bovenmenselijke kracht, die Simson toonde in het verbreken van de nieuwe touwen, op de vlucht zijn gegaan; dat hij ze toen achtervolgd heeft, en eerst de een groep en daarna de andere met een ezelskinnebak heeft verslagen; dat zij zo door schrik waren bevangen, dat zij aan geen tegenweer dachten, maar zich zonder tegenstand lieten neervellen..

16. Toen de slag geëindigd was, zei Simson, zelf verwonderd over de wonderbaarlijke overwinning: 1) Met een ezelskinnebak één groep, twee groepen, met een ezelskinnebak heb ik duizend man geslagen. 2)

1) In het Hebreeuws is dit een lied en vinden wij weer (14: 14) een woordspeling. Bij het woord chamor (= ezel) is de ongewone vorm chamor voor chomer (= groepen) gekozen rwmx (chamoor) -rwmx (chamoor) =rmx (chomer)..

2) Meermalen vindt men voorbeelden van mensen die door hun natuurlijke dapperheid hun vijanden grote nederlaag hebben toegebracht. Flavius Vopiscus verhaalt, dat Aurelianus, in de oorlog met de Sarmaten, met eigen hand op één dag 48, en op verscheidene dagen 950 mensen heeft gedood, waarop de jongens een liedje maakten en in hun dansen volgens krijgsgebruik uitriepen: mille, mille, mille, mille, mille, mille decollavimus. Unus homo mille, mille etc. Mille, mille vivat, qui mille, mille occidit" (Wij hebben duizend enz. omgebracht. Een man duizend enz. Hij leve duizend enz., die duizend enz. verslagen heeft). Bij een andere gelegenheid werd op die keizer nog een liedje gemaakt, dat Salmasius in een oud handschrift

aldus gevonden heeft; "Mille Sarmatus, mille Francos, Semel et semel occidimus, Mille Persas quaerimus." (Duizend Sarmaten, duizend Franken hebben wij eens en nog eens verslagen, duizend Perzen gaan wij opzoeken).

18. Toen hij nu, vermoeid door de strijd, veel dorst had, want het was het heetste jaargetijde (vs.1), riep hij tot de HEERE: en zei: Gij1) hebt door de hand van Uw knecht dit grote heil gegeven, zou ik dan nu van dorst sterven en wellicht nog levend vallen in de hand van deze a) onbesnedenen, die mij zeker zullen aanvallen, zodra zij mij hier afgemat zullen zien liggen? Gij kunt dit niet toelaten, daarom help Gij mij uit deze nood, Gij die mij zo wonderbaar in de strijd geholpen hebt.

a) 1 Samuel .17: 26,36; 2 Samuel .1: 20

1) Uit dit gebed zien wij, dat Simson bij zijn daden zich bewust was, voor de zaak van de Heere te strijden..

Volledige ondervinding van Gods macht en goedheid verstrekke tot uitnemende pleitrede om verdere genade..

Simson moest nu ervaren, dat hij alleen sterk is door de kracht van de Heere, en tevens, dat hij in zichzelf een zwak en hulpeloos schepsel is. Hij moet nu ondervinden dat, waar hij zichzelf de overwinning had toegeschreven, God het in Zijn macht had om hem, van dorst bezwijkende, in de handen van de vijanden over te geven. Waar hij echter in het nauw gedreven wordt, leert hij erkennen, dat hij het alleen in Gods kracht heeft gedaan, en leert tevens pleiten op de genade en de ere van God, om hem niet over te geven in de handen van de onbesnedenen..

19. Toen kloofde God de holle plaats, 1) die in Ramath Lechi is, en er ging water uit van deze (Ex.17: 6 Num.20: 11) en hij dronk. Toen kwam zijn reeds verdwijnende levensgeest weer en hij werd opnieuw levend, zijn levenskrachten herstelden zich door deze verfrissing. Daarom noemde hij haar: De fontein van de aanroeper, namelijk de fontein, die God gegeven had op het gebed, die in Lechi is, tot op deze dag, waarop deze geschiedenis beschreven is.

1) Het Hebreeuwse woord machtesch, dat Luther met "baktand" vertaalt, betekent (Spreuken 27: 22) "mortier"; evenals het Latijnse mortarium en het Griekse olmov ene diepte in de vorm van een mortier betekent, en daarom ook de holte of diepte, waarin de tanden liggen, zo ook het Hebreeuwse woord. De Vulgata heeft het dan ook "dens molaris" overgezet. De verkeerde mening, dat God uit een tandholte van de weggeworpen kinnebak een waterbron zou hebben laten voortkomen, strijdt met de laatste woorden van dit vers. Psalm 110: 6,7 schijnt op deze geschiedenis te doelen, zoals reeds Herder erkend heeft..

Na de overwinning heeft Simson in zijn lied zichzelf de roem toegeëigend. Nu zendt God hem droefheid toe, om hem te doen erkennen, dat de overwinning van de Heere is. Nu ziet Simson zich in de macht van de vijand, verootmoedigt zich, geeft God de eer en bidt. God helpt en

deze hulp moet ons bemoedigen en Hem doen zoeken, want wanneer het Hem behaagt opent hij rivieren op de hoge plaatsen (Jes.41: 17,18)..

De mening, dat God uit een holle tand van de kinnebak het water voortbracht, is daarom reeds te verwerpen, omdat hij de kinnebak had weggegooid. Bovendien wordt er gezegd in het laatste gedeelte van dit vers, dat die fontein er nog was tot op de dag, waarop dit boek is samengesteld. Josefus heeft het woord "de holle plaats" als een eigen naam opgevat, en niet onwaarschijnlijk terecht..

Verder wordt er gezegd, niet dat de Heere het deed, maar God, omdat het als een wonderwerk van de God van alle krachten wordt te kennen gegeven..

20. En hij richtte Israël, in de dagen van de Filistijnen,

1) terwijl zij de heerschappij over het land behielden, twintig jaar. 2)

1) In vs.20 wordt met de opmerking: En hij richtte Israël in de dagen van de Filistijnen, d.i. gedurende hun heerschappij van 20 jaar, de werkzaamheden als richter van deze held afgesloten. Wat in 16 van hem nog bericht wordt, heeft betrekking op zijn val en ondergang, waarbij hij weliswaar zich ook nog wrekt op de Filistijnen, maar toch aan Israël geen redding meer toebracht..

Van een zeer groot gedeelte van Simsons leven vermeldt de geschiedenis niets. Wat wij nu hebben gehad, vond plaats in het eerste gedeelte van zijn richterlijke werkzaamheden, wat nu volgt, aan het slot van zijn veelbewogen leven..

Zo bleven de Filistijnen heersen. Daaraan had niet alleen het volk, dat geen boete deed, maar ook Simson schuld, van wiens zonde het volgende hoofdstuk ons verhaalt. Als wij van God afwijken heerst de vijand..

2) Van 1112 v. Chr., met welk jaar Simson zijn werkzaamheid op de in 14: 1-15: 18 14: 1-15: 18 beschreven wijze opent, tot het jaar 1092, wanneer hij zijn loopbaan (16) eindigt. In deze tijd heeft hij zich meer beroemd gemaakt door Israël te beschermen tegen tirannie dan door herstel van Israël als volk, dat pas onder Samuël gebeuren zou. Wij zijn in onze tijdrekening van Simson Keil gevolgd met enkele afwijkingen. Anders rekent Hengstenberg. Deze plaatst de 20-jarige werkzaamheid van onze held in de eerste 20 jaar van de verdrukking, of in de tweede helft van Eli's hogepriesterschap, zodat zijn dood onmiddellijk voorafging aan de inval van de Filistijnen in het joodse land, waarbij de ark van het verbond genomen werd (1 Samuel .4). Deze berekening heeft veel voor, omdat daardoor het zwijgen van het boek richteren over Eli's werkzaamheid, die niet in de eigenlijke zin richter was, en slechts als hogepriester de burgerlijke rechtspleging uitoefende, maar ook die inval van de Filistijnen gemakkelijk verklaard wordt, de Filistijnen zouden dan namelijk de dood van hen, die met Simson stierven (16: 22-31) aan Israël hebben willen wreken. Wij laten aan de lezer de beslissing over..

HOOFDSTUK 16.

SIMSONS VAL, EINDE EN LAATSTE WRAAK.

I. Vs.1-21. Tegen het einde van zijn rechterlijke werkzaamheid begeeft Simson zich naar Gaza en verkeert daar met een hoer. Hij ontkomt aan de Gazieten, die hem proberen te grijpen en draagt de stadspoorten op zijn schouders op de hoogte van een berg in de nabijheid van Gaza. Spoedig hierop wordt hij gevangen in de strikken van een Filistijns meisje, Delila, die hem het geheim weet te ontfutselen, waarin hij zijn grote kracht had, hem in de slaap van zijn haarlokken berooft en in de macht van de Filistijnse vorsten overlevert. Hij wordt met twee ketenen gebonden; zijn ogen worden uitgestoken; zo moet hij nu in de gevangenis te Gaza als een diep vernederde slaaf de handmolen draaien en onder jammer en leed tot boete komen.

1. Simson nu richtte Israël en, toen hij bijna 20 jaar in de dagen van de Filistijnen (15: 20) richter geweest was, ging hij heen naar Gaza, de zuidelijkste van de vijf vorstesteden van de Filistijnen. Daarheen werd hij niet gedreven door de Geest van de Heere, maar hij ging daarheen, in het gevoel van zijn grote overmacht over de vijanden, om met hen in strijd te komen. En hij zag daar een vrouw, die een hoer was (Joz.2: 7 2.7), wier aanblik de vleselijke lusten in hem opwekte, omdat zijn hart niet door Gods Geest vervuld en beschermd was; en hij ging tot haar in. 1)

1) Simson, krachtig en sterk, overwon een leeuw, maar zijn wellust kon hij niet overmeesteren. De banden van de vijanden verscheurt hij, maar het net van zijn begeerten heeft hij niet verscheurd. De oogst van vreemden verbrandt hij en aangestookt door het vuur van de hartstochten voor één vrouw, heeft hij de oogst van zijn eigen deugden verloren..

Van het huwelijk met de vrouw uit Thimnath wordt gezegd, dat het van de Heere was. Dit wordt van deze geschiedenis niet gemeld. Simson doet dit geheel op eigen gezag en laat zich tenslotte door zijn hartstochten leiden. Van de zonde van de eigenzinnigheid valt hij in die van de ontucht..

2. Toen werd de Gazieten gezegd door degenen, die hem hadden zien komen en in de woning van de hoer ingaan: Simson is hier in deze stad ingekomen. Zo gingen zij rondom het huis, waarin hij zich bevond, en legden hem de gehele nachthinderlagen in de stadspoort, opdat, zo hij uit het huis ontkwam, men hem toch bij de poort zou kunnen grijpen; maar zij hielden zich de gehele nacht stil, zij gaven zich aan slaperigheid over, zeggende: Tot aan het morgenlicht, 1) dan zullen wij hem doden, want vroeger dan de morgen meenden zij niet, dat hij het huis verlaten zou; bovendien kon hij hun niet ontkomen, omdat de poorten gesloten waren.

1) Dit wil zeggen, dat zij wel op hem loerden, wel wachters aan de stadspoort op post hadden gesteld, maar toch in hun hart voor hem bevreesd waren en daarom hem 's nachts niet durfden aangrijpen. Voorts, dat de wachters zich aan de poort te slapen hadden gelegd, zorgeloos zich ter ruste hadden begeven. Zij herinnerden zich nog al te goed de geschiedenis bij Ramath-Lechi en hadden een bijgelovige vrees voor zijn sterke kracht..

Wij kunnen hier tevens de hand van de Heere in zien, die nog voor Zijn knecht, hoewel deze trouweloos handelde, waakt, maar ook lag hierin voor Simson een treffende waarschuwing, om zich toch niet met de Filistijnen te verbroederen, maar altijd tegen hen op zijn hoede te zijn..

3. Maar Simson lag tot middernacht toe in het huis van de hoer. Toen stond hij op om middernacht, toen de wachters in slaap gevallen waren, en hij greep de deuren van de stadspoort

1) met de beide posten, waaraan zij vastgemaakt waren, en nam ze door zijn bovenmenselijke sterkte weg met de grendelboom, en legde ze op zijn schouders, en droeg ze 3/4 uur ver door het diepe zand opwaarts op de hoogte van de zuid-oostelijk van de stad gelegen berg, 2) die in het gezicht 3) van Hebron is, waarvan men wel niet de stad, maar het gebergte van Hebron kan zien.

1) De poorten waren, zoals bekend is, tekens van de kracht van de steden. Wat van Abraham gezegd is (Genesis22: 17): "uw nageslacht zal de poorten van zijn vijanden erfelijk bezitten," heeft Simson letterlijk volbracht. Wanneer Rebekka de zegenwens ontvangt (Genesis24: 60): "uw nageslacht bezitte de poort van zijn haters," zo ziet men de algemeenheid van de gedachte, dat het in bezit nemen van de poorten de gehele overwinning was. Daarom lieten in het oosten overwinnende vorsten in letterlijke zin de stadspoorten wegdragen (vgl. Hammer Gesch. der Osman. Reichs. I 267). Daarom liet Al Manzor, toen hij Santiago de Compostella veroverd had, de deuren van de St. Jakobskerk wegnemen en ze ten teken van zijn overwinning door Christenen op hun schouders naar Cordoba dragen (Ferrerias Gesch. von Spaniën, 3: 145)..

Dat Simsons reuzenonderneming slaagt, hoewel hij op zijn weg naar Gaza niet op de wegen van de Heere wandelt, gebeurt om de roeping, die hem gegeven is. Hij is hier slechts een werktuig, waarvan God zich nog een tijd lang bedienen wil, tot het daarna om zijn onwaardigheid verbroken wordt, om aan de Filistijnen te tonen, dat zij niets tegen Israël vermogen, wanneer het in de kracht van de Heere zou opstaan. Juist daardoor, dat hij zich hier met een hoer afgeeft en spoedig daarop (vs.4vv.) in de netten van een Filistijns meisje raakte, dat hem tot verderf wordt, verschijnt hij, die wij tot hertoe reeds als Israëls karakterbeeld hebben leren kennen, opnieuw in dit licht. Het door hem gewenste huwelijk met een Filistijns meisje in 14 en zijn losmaking van de wet om geen aas aan te raken, die wij in 14: 8vv. en in 15: 15vv. zagen, was reeds een afbeelding van Israëls verbondsbreuk. Ook hier spiegelt hij de geestelijke hoererij van zijn volk af, dat altijd door de gehele tijd van de richters, kwaad deed tegen de Heere en vreemde Goden diende, om tenslotte geheel in de slavernij van de Filistijnen te geraken, en zelfs zijn heiligdom, de ark van het verbond, te verliezen, evenals Simson hun zijn haar, het onderpand en teken van zijn gemeenschap met God, prijs gaf. Nadat hij vervolgens boete gedaan had en tot de God van zijn heil teruggekeerd was, intussen zijn hoofdhaar opnieuw aangegroeid is, verkrijgt hij zijn goddelijke krachten weer en wordt hij zijn verdervers tot verderf: dat vertegenwoordigt ons de tijd, toen David aan de heerschappij van de Filistijnen een einde maakte, de ark van het verbond naar Jeruzalem bracht en de godsdienst, die verwaarloosd was, weer opnieuw regelde (2 Samuel .5: 17-6: 23)..

2) V.d.Velde noemt deze berg el-Montar en zegt: "deze kan, naar mijn oordeel, geen andere zijn, dan die, waarop Simson de deuren van de stadspoort bracht. Hebron zelf is natuurlijk vanaf el-Montar niet te zien, maar de strekking van deze Bijbelpassage is dunkt mij, het gebergte van Hebron, want anders had Simson, zo hij nacht en dag had doorgelopen pas op de avond van de volgende dag, na zijn vlucht uit Gaza, tot in het gezicht van de stad Hebron kunnen komen. De stadspoort van het Gaza uit die dagen is waarschijnlijk weinig minder dan 3/4 uur van de heuvel el-Montar verwijderd geweest. Met de zware postdeuren en haar grendelboom op zijn schouders door een weg van dik zand naar dezen heuveltop te klimmen, is een feit dat slechts Simson volbracht kon hebben."

3) Wij hebben dit vers verklaard, ons aansluitende bij een oude overlevering, die het hoogste punt van de oostwaarts van Gaza lopende rij heuvels als de plaats aanwijst, waarheen Simson de poort gedragen heeft; deze, een bijna alleenstaande berg, thans Wely el Montar genaamd, naar het graf van een Islamitische heilige dat zich daarop bevindt, geeft een voortreffelijk uitzicht over heel het omliggende land. Niets verhindert ons deze traditie te behouden omdat, zoals Starke opmerkt de uitdrukking "in het gezicht van Hebron" in de algemene betekenis: "tegenover Hebron" te nemen is, dat ook bij een ligging op aanmerkelijke afstand (Hebron is van Gaza ongeveer 9 mijl verwijderd) gezegd kan worden (Deuteronomium 32: 48 Joz.13: 25). Waarschijnlijk is deze aanwijzing gegeven, omdat Simson zich na zijn daad naar dat middelpunt van Juda's gebergte teruggetrokken heeft, de poorten op een plaats achterlatende, waar zij de Gaziëten spoedig in het oog moesten vallen..

Simson is een type van Christus' overwinning over dood en graf. Christus heeft niet alleen de steen weggewenteld van Zijn graf, maar Hij heeft de deuren van het graf weggedragen en heeft het voor altijd nagelaten als een open gevangenis voor allen, die de Zijnen zijn; het zal, het kan niet houden. O dood, waar is uw prikkel? Waar is uw overwinning? Waar zijn uw poorten. Dank zij Hem, dat Hij niet alleen een overwinning voor Zichzelf behaald heeft, maar ons de overwinning gegeven heeft..

In het Hebreeuws Al-phene enz. zoals Keil terecht aanmerkt evenals in Genesis 18: 16 eenvoudig de richting naar Hebron aanwijzende. Vergelijk Deuteronomium 32: 29, waar hetzelfde gezegd wordt ten opzichte van de berg Nebo en Jericho, hoewel Jericho 4 geografische mijlen van Nebo verwijderd lag..

4. En het geschiedde daarna, waarschijnlijk slechts kort daarna, dat hij een vrouw, een nog ongehuwd Filistijns meisje (14: 1) lief kreeg, 1) die aan de beek Sorek (= edele wijnstok) woonde, aan het tussen Zora en Esthaol (16: 31) gelegen gedeelte van de Nahr Rubin, die zich tussen Joppe en Jabne in de Middellandse Zee uitstort. Zo werd de Nazireeër gevangen in de strikken van de liefde voor een Filistijns meisje, wier naam was Delila (= teder).

1) Ook nu lezen wij niet, dat dit van de Heere was. Simson zocht geen verbintenis met haar om door haar met de Filistijnen in aanraking te komen, maar om aan zijn zinnelijke lusten te voldoen. De uitkomst is nu noodlottig voor hem, want wel komt hij nu door haar met de vijanden van zijn volk en met zijn persoonlijke vijanden in aanraking, maar tot zijn verderf.

Kennelijk toont de Heere hierin Zijn misnoegen, zodat Hij hem niet bijstaat, maar hem voor een ogenblik verlaat, opdat zijn zonden hem zouden kastijden..

De eerste maal heeft God Simson bewaard voor het tezamen leven met een Filistijnse. Simson heeft nog niet geleerd; nu laat God hem over aan zijn wil en zijn zonde wordt tot zijn verderf. Die sterk en moedig genoeg was, om een leeuw te doden (14: 6), kan zijn zinnelijke liefde niet teniet te doen; die de banden van zijn vijanden verscheurde (15: 14), verscheurt het net van zijn vleeselijke begeerlijkheden niet; die de oogst van anderen in brand stak (15: 4vv.), verliest door het vuur door een vrouw aangestoken, zelf de oogst van zijn vorige grote daden..

5. Toen kwamen de vorsten van de Filistijnen (3: 3 "Jos 13: 2) die van Simsons liefde vernomen hadden, tot haar op, en zeiden tot haar: Overreed hem en zie, zoek door alle mogelijke kunsten van de overreding van hem te vernemen, waarin zijn grote kracht ligt; en waarmee wij hem zouden machtig worden, en hem binden, om hem te plagen; 1) zo zullen wij u geven, een ieder van ons in het bijzonder, duizend, en als dit niet genoeg is, nog honderd zilverstukken 2) daarboven.

1) Zij meenden, dat Simson zijn bovenmenselijke kracht te danken had een enige uitwendige zaak, die hij als een amulet bij zich droeg. Dit is nu wel heidens bijgeloof, maar bij hem was de goddelijke kracht, die hij bezat, werkelijk aan het bezit van een lichamelijk onderpand verbonden, dat hij niet verliezen mocht, wanneer hij niet tevens Gods genade en bijstand verliezen zou. Dit stoffelijk onderpand was zijn opgesneden haar, dat de kroon of de diadeem van de Nazireeër geacht werd, dat hem kentekende als iemand, die onaantastbaar door mensenhanden was en zich alleen in de macht van de Heere bevond..

Wat nu bij andere Nazireeërs slechts een zinnebeeld was, was bij Simson meer dan dit; het was door het geloof tevens een genademiddel, dat hem bovenmenselijke krachten tot vervulling van zijn roeping aanbracht (Nu 6: 5). Want het toevloeien van geestelijke genadegiften was vanouds af, en is nog in het Nieuwe Testament aan zekere uitwendige tekenen en middelen, die de Heere verordend heeft, gebonden. Deze tekenen werken niet mechanisch, maar voorwaarde tot hun werkzaamheid is de rechte gezindheid, en het juiste gebruik door hem, aan wie zij gegeven zijn. Toch mag niemand ze minachten en prijsgeven, anders berooft hij zichzelf van de toevloed van de goddelijke genade, en stelt zich bloot van een gericht van God. Bij de volgende geschiedenis hebben wij ons te wachten, niet tot gelijke voorstellingen omtrent de oorzaak van Simsons bovennatuurlijke sterkte te komen, als de vorsten van de Filistijnen hadden en ook zij voeden, die het lange haar voor de natuurlijke bron van zijn sterkte aanzien. Op natuurlijke weg kan toch nooit het ongesneden haar aan iemand Herculische kracht verlenen; en hadden later (vs.19vv.) de Filistijnen door verraad, waaraan hij geen schuld had, hem de zeven haarlokken afgeschoren, zijn kracht zou toch niet van hem geweken zijn, omdat de Heere niet van hem geweken zou zijn. Omdat hij echter het onderpand van zijn goddelijke wijding aan de vleeselijke lust verkoopt, heeft hij misdadig het verbond verscheurd, dat de Heere met hem gemaakt had, en de HEERE trekt nu ook van Zijn zijde Zijn Geest terug, op wiens mededeling alleen Simsons bovennatuurlijke sterkte rust, zoals in hoofdstuk 14 en 15 bijna overal uitdrukkelijk gezegd wordt, waar een grote daad van hem bericht wordt. Wanneer dit gezegde in 15: 4vv. ontbreekt, heeft dit daarin zijn reden, dat

het uit 14: 4 vanzelf blijkt. Simson handelde hier nog door aandrang van de Geest. Wanneer het echter in dit hoofdstuk (vs.1-14) eveneens ontbreekt, zo is daarvoor geen opgaaf van redenen nodig. Simson heeft thans nog de kracht, die de Geest van God door een in bezit nemen van zijn geest hem verleende, maar niet meer de Geest zelf. Zo is het nog een tijd lang helder aan de hemel, wanneer de zon reeds ondergegaan is, totdat vervolgens de invallende nacht ook de laatste nawerking van haar stralen vernietigt..

De vijf Filistijnse vorsten zijn voorzichtig. Het is hun niet genoeg de oorzaak te weten, ook moet het middel geweten worden en de uitkomst de waarheid bewezen hebben..

De Filistijnse vorsten willen niet alleen weten, waarin zijn grote kracht ligt, daaraan hadden zij betrekkelijk nog niets, maar ook wensten zij te weten te komen, hoe zij hem van die kracht kunnen beroven, opdat zij met hem naar hartelust kunnen doen om zich op hem te wreken..

2) De som is groot, 5500 zilverstukken (naar de vijf vorsten van de Filistijnen). Judas heeft zijn Meester goedkoop verkocht. Ware Curius in de Romeinse tijd minder gierig tegenover Fulvia, zijn Scortum, geweest, zou de samenzwering van Catilina wellicht gelukt zijn (vergel. Sall. cat. 23)..

5 x 1100 zilverstukken; een belangrijke som, vooral voor die dagen..

De vrouw van Thimnath had Simson verraden, bevreesd geworden door de bedreigingen van haar volk, deze zal hem in haar netten verstrikken, daartoe gelokt door de beloften van de Filistijnen..

6. Delila dan, in het belang van de vorsten van haar volk gewonnen door beloften, terwijl de eerste Filistijnse vrouw, met wie Simson te doen had, zich door bedreigingen tot verraad liet bewegen (14: 5), zei tot Simson, 1) toen hij de eerste maal weer bij haar kwam: Verklaar mij toch, waarin uw grote kracht ligt en waarmee gij gebonden zou kunnen worden, dat men u plage, verklaar het mij, want de liefde kent immers geen geheimen. 2)

1) Liefde en geld zijn twee machtige hoofdsleutels tot het hart van de mens; het geld heeft eerst Delila's hart, de liefde daarna ook Simsons hart opengesloten..

2) Ook aan hen, die ons het meest trouw moesten zijn, kan men niet altijd zijn geheimen veilig openbaren; en in zijn ambt en beroep heeft de man veel, dat hij zelfs aan zijn vrouw niet vertrouwen mag. Christus verzwijgt voorlopig wat Hij weet (Joh.4: 16), zelfs voor Zijn discipelen, omdat ze niet genoeg voorbereid zijn Joh.16: 12,25 Luk.24: 15vv.) en weigert een bepaald antwoord, wanneer degenen, die de vraag doen, niet bekwaam zijn het te begrijpen en op prijs te stellen (Joh.8: 19; 18: 20vv.; 19: 19 Matth.27: 12,14)..

Zeker heeft Delila hem deze vraag niet zo dadelijk gedaan, maar zoals Josefus verhaalt, begon zij, toen Simson haar weer bezocht en liefkoosde, haar verwondering te kennen te geven over zijn grote daden en hem te prijzen, hem verder vragende, vanwaar het kwam, dat hij alle andere mensen zover in kracht overtrof..

7. En Simson wilde noch aan Delila de waarheid zeggen, noch door weigering haar van zich stoten, daarom bedacht hij een uitvlucht, en maakte zich het bijgeloof van de Filistijnen tot nut, die aan een uitwendig tovermiddel dachten en ook ophet getal zeven groot gewicht legden. Hij zei tot haar: Indien zij mij bonden met zeven verse zelen, 1) die niet verdroogd zijn, zo zou ik, in vergelijking met mijn huidige krachten, zwak worden en in sterkte wezen als een ander mens. 2)

1) In het Hebreeuws Jetharim. In onze Statenvertaling vertaald met zelen. Deze vertaling is minder juist, omdat zelen strengen zijn, van hennep gemaakt, of draagriemen. Hiervan wordt echter in vs.11 gesproken. Het woord in de grondtekst betekent dan ook iets anders, n.l. pezen. In Psalm 11: 2 komt hetzelfde woord voor en wordt daar, en terecht, door pees vertaald, n.l. door de pees van de boog. Die betekenis heeft het woord ook hier. Met zeven pezen wil hij gebonden worden, n.l. met zulke, die nog niet waren uitgedroogd. Hij kiest tevens het getal zeven, omdat dit het getal is van het Verbond en het dus in verband stond met het verbond, waardoor hij de goddelijke kracht bezat, die hem sterk maakte..

2) Simson maakte zich hier schuldig, allereerst aan leugentaal en verder aan grote dwaasheid, omdat hij Delila aanstonds geweigerd moest hebben. Maar zoals hij God verlaten had, zo verliet God hem nu ook en beroofde hem van zijn voorzichtigheid. Anders zou haar ernstig en herhaald vragen zeker kwaad vermoeden in hem opgewekt hebben..

9. De achterhoede nu zat bij haar 1) in een kamer, enige Filistijnen waren daar, om zodra het bleek, dat zijn kracht geweken was, hem gevangen te nemen. Zo zei zij tot hem: De Filistijnen over u, Simson! Sta op, zij willen u grijpen! Toen ontwaakte hij uit de slaap en verbrak hij de zelen, zoals een snoertje van grof vlas verbroken wordt, als het vuur riekt, als het aan het vuur gehouden is. Zo werd zijn kracht in haar oorzaak hij deze eerste proef niet bekend.

1) Bij haar, d.i. tot haar hulp. Natuurlijk wist Simson dit niet. Zij zullen zich ook wel niet vertoond hebben, nadat Delila gezien had, dat hij de pezen had verbroken..

10. Toen zei Delila tot Simson: Zie, gij hebt met mij gespot en leugens tot mij gesproken, verklaar mij toch nu overeenkomstig de waarheid, waarmee gij gebonden zou kunnen worden? 1)

1) Simson had zijn eer, zijn geweten, zijn belang en alles wat waarde had aan zijn neiging tot Delila opgeofferd, maar omdat hij één zaak uitzonderde, was zij niet tevreden. Wat iemand aan zo'n misdadige neiging opoffert, altijd zal meer gevraagd worden, geen weigering mag geschieden, er komt geen einde aan de listige aandrang, totdat men zich geheel in het verderf gestort heeft met alles wat van waarde en dierbaar is..

12. Toen nam Delila bij het eerste samenzijn zijn nieuwe touwen die zij zich intussen verschaft had, en bond hem daarmee, terwijl hij sliep, en zei tot hem, hem als tevoren (vs.9) uit de slaap opwekkende: De Filistijnen over u, Simson! (De achterhoede nu was ook nu weer zittende in een kamer). 1) Toen verbrak hij ze van zijn armen als een draad.

1) Omdat ook nu Simson de achterlage niet weer te zien kreeg, kon zij hem de zaak als een soort scherts voorstellen. Het komt hier echter ook weer treffend uit, dat, waar de Heere hem verlaten had, al zijn wijsheid en overleg was geweken.

De achterlaag bleef in haar verborgen plaats, toen het bleek, dat Simsons mededeling onwaarheid was. Delila kon dus haar eerste proef als een scherts laten voorkomen, om de waarheid van zijn woorden te beproeven en kon dit dus meermalen herhalen..

13. En Delila zei tot Simson: Tot hiertoe hebt gij met mij gespot en leugens tot mij gesproken (vs.10); verklaar mij toch nu, waarmee gij gebonden zou kunnen worden. Thans ging Simson verder en bespote niet alleen het heidens bijgeloof van de Filistijnen, maar gaf zelfs zijn God gewijd haar, dat ten teken van het Verbond met de Heere in zeven haarvlechten verdeeld was, aan de handen van de onbesnedenen over. En hij zei tot haar: Indien gij de zeven haarlokken van mijn hoofd vlecht aan een weversboom, mede invlocht in het weefgetouw. 1)

1) Hier is een uitlating, die in de Griekse vertaling aldus is aangevuld: "zo zou ik zijn als een ander mens." Alzo nam Delila, toen hij ging om te slapen, de zeven lokken van zijn hoofd en weefde die in het weefsel enz. De uitlating vindt haar aanleiding in het gedurig terugkeren van dezelfde woorden.

Door dat woord drijft hij zijn overmoed ten aanzien van het onderpand van Gods gave nog verder, zodanig vergrijp had hem nog tot inkeer moeten brengen. En waar dit geen plaats heeft, is hij ook nog slechts een geringe schrede verwijderd van de zaak van de Heere geheel te verraden..

14. En zij maakte ze vast met een pin 1) en zei tot hem, toen zij met haar arbeid gereed was: De Filistijnen over u, Simson! Toen waakte hij op uit zijn slaap, en nam weg de pin van de gevlochten haarlokken en de weversboom.

1) De woorden van de grondtekst bevatten een zo kort bericht, dat zij moeilijk te verstaan zijn, vooral omdat daarin kunstwoorden voorkomen, wier betekenis duister is. Het woord hier met "pin" vertaald (rty, jatheer) betekent in de eerste plaats: "een nagel van een tent" (4: 21vv. Ex.27: 19; 35: 18). In het tweede gedeelte van dit vers verkrijgt het echter een nadere verklaring door het woord: "van de gevlochtene" (grah Haèreg d.i. van het weefsel). Wat wij nu onder deze pin te verstaan hebben is niet duidelijk; waarschijnlijk is bedoeld een breed, vlak hout (Grieks spayh), waarvan zich de wevers bedienden in plaats van de tegenwoordige kam, om de inslag daarmee te slaan, en zo het weefsel dicht te maken zodat men ook zou kunnen omschrijven: "en zij sloeg het weefsel met de weverskam vast," of liever zijn deze woorden te beschouwen als behorende bij het vorig vers, in deze betekenis: "en met de weverskam het weefsel vastsloeg." Het blijkt dus, dat Simsons haren in het weefsel vastgeweven zijn..

16. En het geschiedde, toen zij hem alle dagen met haar woorden preste 1) (14: 17), hem beschuldigende van geringe liefde en met de bede, haar toch eindelijk zijn geheim toe te vertrouwen, en zij hem zo moeilijk viel, dat zijn ziel verdrietig werd tot stervens toe; hij werd

zo geslingerd en gepijnigd door zijn twee begeerten, zijn sterkte te behouden en de liefde voor Delila, dat hij het leven moe werd.

1) Zulke vrouwen zijn, als de Merlin zegt: "hameçons a prendre les poissons en rivière, rets à prendre les oiseaux a la pipée, rasoirs tranchans et affiléz" (angels om de vissen in de rivier te vangen, netten om de vogels met gefluit te vangen, scherpe en geslepen scheermessen)..

17. Zo verklaarde hij haar zijn gehele hart, zijn tot heden bewaard geheim, en zei tot haar op een toon, waaruit Delila bemerkte, dat hij haar thans de volle waarheid beleed: Er is nooit een scheermes op mijn hoofd gekomen, want ik ben een Nazireeër van God van mijn moedersschoot af. Een Nazireeër heeft behalve andere bepalingen ook deze, dat hij het haar niet mag laten afsnijden. Indien ik geschoren werd en daardoor mijn betrekking tot de Heere, mijn God, werd weggenomen, zo zou mijn kracht van mij wijken en ik zou zwak worden en wezen als al de mensen. 1)

1) Vergelijk hiermee de waarschuwing in Matth.7: 6, "Geeft het heilige de honden niet, noch werpt uw paarden voor de zwijnen; opdat zij niet op enige tijd die met hun voeten vertreden en zich omkerende u verscheuren." Zijn gehele hart moet men alleen aan God openbaren..

God gaf hem aan zichzelf over, om deze dwaze zaak te doen, ten einde hem te straffen, omdat hij zich aan de onreine begeerlijkheid had toegegeven. De Engel, die zijn grote sterkte had voorzegt, had geen melding gemaakt van hetgeen, waarin eigenlijk zijn grote sterkte zou bestaan, maar wel, dat hij een Nazireeër van God zou wezen en dat op zijn hoofd geen scheermes zou komen. Zijn heiliging en toewijding aan God zou zijn sterkte wezen, want hij zou bekrachtigd zijn naar de sterkte van de heerlijkheid van die Geest, die in hem werkte met kracht, opdat zijn sterkte uit kracht van de belofte, en niet van nature een schaduwbeeld en zinneprent zou zijn van de geestelijke sterkte van de gelovigen (Col.1: 11,29). Daarom was het zegel van zijn heiliging het onderpand van zijn sterkte, en zodra hij het eerste verloor, raakte hij ook het laatste kwijt..

18. Toen nu Delila, uit de gehele wijze, waarop hij ditmaal met haar sprak, zag dat hij haar zijn gehele hart verklaard had, zo zond zij na zijn weggaan heen, en riep de vorsten van de Filistijnen, zeggende: Komt ditmaal 1) op, want hij heeft mij, 2) wat ik zeker weet, ditmaal niet weer bedrogen, maar zijn gehele hart verklaard. En de vorsten van de Filistijnen kwamen uit hun vijf hoofdsteden tot haar op, en brachten dat beloofde (vs.5) geld in hun hand, omdat ook zij zich nu van de waarheid van de boodschap overtuigd hielden en om Delila aan te vuren, dat zij elke list zou gebruiken tot bereiking van het doel.

1) Uit dit ditmaal mag worden afgeleid, dat bij de derde proefneming de Filistijnen niet aanwezig zijn geweest. Zij zullen na de tweede mislukte proef Delila hun vertrouwen hebben ontzegd..

2) In het Hebreeuws Leha. De Masoreten hebben dit veranderd in Li, d.i. aan mij. Het eerste betekent: aan haar. In het eerste geval moet dus vertaald worden: Hij had aan haar zijn gehele

hart verklaard, en is dit dan een aantekening van de gewijde schrijver. De boodschap van Delila is dan alleen: Komt ditmaal op..

20. En zij zei tot hem, hem uit den slaap opwekkende: De Filistijnen over u, Simson! En hij ontwaakte uit zijn slaap, menende, dat men hem weer gebonden had, en zei: Ik zal ditmaal vrij uitgaan uit de handen van de Filistijnen, als de andere keren, en mij uitschudden, de banden van mij afschudden; want hij wist niet, dat de HEERE van hem geweken was.

Simson was sterk, omdat hij aan God gewijd was, zolang hij de tekenen van zijn wijding bewaard had. Zodra hij echter die tekenen verliest, vervalt hij daardoor in de allergrootste zwakheid. Het gehele ongeluk van Simson kwam daarvan, dat hij zich iets toeëigende van hetgeen God deed. God liet toe, dat zijn sterkte weggenomen werd, opdat hij door ervaring zou leren, hoe hij zonder Gods bijstand niets vermocht.

Volgens een oud Grieks verhaal werd Nisus, koning van Megara, zoon van de koning van Pandion van Athene, door zijn dochter Scylla, die op Minos, die Megara belegerde, verliefd was, van zijn purperen haarlok beroofd, waarvan zijn geluk afhing. Daardoor werd de stad ingenomen. Zij werd in een zee-arend veranderd (Ovidius Metam. VIII, 6 vv. Apollod III, 15). De oorsprong van dit verhaal zal wel in Simsons geschiedenis liggen, die door Phoeniciërs, aan de Grieken bekend geworden kan zijn..

Men kan Simsons geschiedenis ook zo verklaren dat al wat zijn Nazireeërschap uitmaakte door hem ontheilgd was, uitgezonderd het teken in zijn haarlokken. God heeft hem om die ontheiliging nu overgegeven, zodat ook dit teken verdwijnt; daardoor is het verbond geheel verbroken en de sterkte verdwenen..

Niet in de haarlokken op zichzelf maar in deze als onderpand van het Verbond met God zat de kracht van Simson. Waar hij in het geloof en in kinderlijke geloofsgehoorzaamheid die haarlokken behield en alzo Gods verbond betrachtte, door geen scheermes op zijn hoofd te doen komen, was hij sterk, maar omdat hij het Verbond verbrak door het teken en onderpand daarvan prijs te geven en God daarom de gehoorzaamheid opzegde, daar verliet hem zijn buitengewone kracht en was hij als alle andere mensen..

21. Toen grepen hem de Filistijnen, aan wie de in Delila's kamers verborgen wachters hem overleverden en staken zijn ogen uit; 1) en zij voerden hem al naar Gaza, waar hij vroeger (vs.1vv.) tot beschimping van de stad de poorten weggedragen had, en bonden hem met twee koperen ketenen aan handen en voeten (2 Koningen .25: 7), en hij was malende, de handmolen draaiende (Ex 16: 24) in het gevangenhuis. 2)

1) Wanneer wij slapen in de schoot van onze lusten, zullen wij zeker ontwaken in de handen van de Filistijnen. Tevergeefs is het hulp of bijstand van God te wachten, wanneer wij willens en wetens zondigen. Simsons ogen waren de aanleiding tot zijn zonde (vs.1) en nu begon zijn straf van daar. Nu de Filistijnen hem blind gemaakt hadden, had hij tijd om zich te herinneren, hoe zijn eigen lust hem verblind had. Het beste voorbehoedmiddel voor de ogen is die af te wenden van de ijdelheid. Zij binden hem. Arme Simson, hoe zijt gij gevallen! Hoe is de roem

en de verdediging van Israël geworden een slaaf en triomf van de Filistijnen! De kroon is gevallen van zijn hoofd en dit om zijn zonden. Dat allen zich hierdoor laten waarschuwen, om zorgvuldig te waken tegen alle vleselijke lusten, want al onze roem is verdwenen en onze kracht van ons geweken, wanneer het verdrag van onze afzondering voor God, als geestelijke Nazireeërs, ontheilgd is (Jud 16: 21)..

2) Had hij zich vroeger te Gaza als een onoverwinbaar held gedragen, nu wordt hij tot de verachtelijkste arbeid gedwongen, die er bestaan kon, tot een arbeid voor slaven. Slaven toch moesten het graan in de molen malen. Ook nu nog wordt dit in het oosten door slavinnen gedaan. Het was het doel van de Filistijnen dus niet geweest hem te doden, maar zij hadden voor hem de zwaarste beschimping uitgedacht. Zij zouden echter ondervinden, dat de vijanden van God niet straffeloos het volk van God mogen bespotten. Zoals Babel, als uitvoerder van Gods straf, het nageslacht van Abraham zou verdrukken, maar toch ook op zijn beurt weer door God gestraft werd, zo zou het ook gaan met de Filistijnen. Hun voorwerp van spot wordt straks door God gebruikt, als de grote Tuchtmeester, om hen op ontzettende wijze te straffen voor de hoon Zijn knecht, en daarom Hemzelf, aangedaan..

II. Vs.22-31. Gods genade wendt zich weer tot de geschandvlekte knecht en laat hem zijn haar opnieuw aangroeien, opdat nog eens zijn vroegere kracht, die met het teken van zijn verbond met God verenigd is, hem teruggegeven zou worden. Als hij nu tot een overwinnings- en vreugdefeest, dat de Filistijnen ter ere van hun god Dagon aangelegd hadden, heengeleid is om daar voor het vergaderde volk te spelen, grijpt hij de beide middelste pilaren van het huis, om die neer te rukken en zich met al de verzamelde Filistijnen onder het instortend gebouw te begraven. Zijn bloedverwanten en stamgenoten halen zijn lijk en begraven het in zijn vaders graf.

22. En het haar op zijn hoofd begon weer te groeien, zoals toen hij geschoren werd, 1) (nadat hij geschoren was). God wilde hem voor een korte tijd in de hand van de Filistijnen overgeven, totdat inwendig door boete en uitwendig door herstelling van het verbondsteken, zijn vereniging met de Heere was teruggekeerd. De Filistijnen echter meenden hem voor altijd bedwongen te hebben.

1) De boete, die Simson na zijn diepe val voor God gedaan heeft, verzwijgt de Schrift, omdat zij opmerkelijke lezers veronderstelt, die door de Heilige Geest onderricht, de door haar meegedeelde geschiedenissen verstaan. De vraag is, of Simsons haar pas weer zolang als vroeger aangegroeid is, voordat het volgende gebeurde, of dat slechts een aangroeien bedoeld is, onverschillig hoe lang. Tot het eerste ware een tijd van meer dan een jaar nodig geweest en zo veel later is in geen geval het Dagonfeest (vs.23vv.) gevierd; het komt bovendien op de lengte van het haar niet aan, alleen op het terugkeren van de goddelijke genade met het aangroeiend haar, waarmee de inwendige boete van het hart verenigd was. Wij geloven dus, dat tussen de vorige en deze geschiedenis niet veel tijd verlopen is..

Ongetwijfeld is er niet veel tijd tussen deze en de vorige geschiedenis verlopen. Er staat toch niet, dat het haar weer zo lang was als vroeger, maar dat het begon te groeien. De druk en ellende werd voor Simson in Gods hand een middel om hem tot boete te brengen, en waar

Zijn knecht voor Hem in de schuld viel, daar toonde God ook dat Hij de ontferming gedachtig was. De Heere verblindde tevens de Filistijnen, want hoewel zij wisten, dat na het afscheren van zijn lange haren, de kracht van hem geweken was, gaan zij er niet toe over om, waar het weer begint te groeien, het opnieuw af te scheren..

Wellicht ook, dat zij voor de blinde man geen vrees hebben, en zich niet meer voor hem beangst maken, ook al komen zijn krachten met zijn haren weer terug..

23. Toen verzamelden zich de vorsten van de Filistijnen in hun overmoed, om hun god Dagon tot dankzegging voor de gelukkige gevangenneming van Simson een groot offer te offeren, bestaande in vele slacht- en dankoffers, en om bij deze gelegenheid, tot vrolijkheid, een groot volks- en vreugdefeest te vieren; en zij zeiden, de God van Israël honende, wiens knecht, vroeger zo gevreesd, zich nu in hun macht bevond: 1) Onze god heeft onze vijand Simson in onze hand gegeven. Daardoor gaven zij te kennen, dat dit feest ter ere van Dagon zou zijn, tot verheerlijking van diens grote macht.

1) Men ziet hier, hoe verblind deze heidenen en afgodendienaren waren, die aan hun afgod Dagon toeschreven, hetgeen door de wil van de God van Israël was gebeurd, om Simson te straffen, wegens zijn zondige en ontuchtige verkering met die vrouw.

Overigens zijn deze heidense Filistijnen een beschamend voorbeeld voor velen, die de ware God zeggen te kennen. Zij weten, dat zij Simson door verraad in handen hebben gekregen, en toch geven zij hun afgod al de eer ervan. Velen schrijven zichzelf de eer toe en vergeten de Schepper om het schepsel..

24. Daarom toen het volk hem op het feest zag, en hij uit zijn gevangenis gehaald was (vs.25) loofden zij hun god; want zij zeiden, in een voor dat feest vervaardigd lied: Onze god 1) heeft in onze handgegeven onze vijand, en die ons land verwoestte (15: 5), en die van onze verslagenen velen maakte (14: 19; 15: 8,15)!

1) De mannelijke hoofdgod van de Filistijnen was Dagon, de vrouwelijke Atargatis (1 Samuel .5: 1vv.; 1 Koningen .10: 10; 1 Makk.10: 83; 11: 4; 2 Makk.12: 26) beiden, evenals de Kanaänitische afgoden, Baäl en Astarte, de vruchtbaarmakende en vruchtgevende natuurkracht. Als zinnebeelden werden niet de zon en de maan, maar water en vis genomen; want van water komt alle vruchtbaarheid van de aarde, en de vis is het vruchtbaarste dier. Beiden werden nu zo afgebeeld dat zij in hun bovenste deel een menselijk, en wel Dagon een mannelijk, Atargatis een vrouwelijk bovenlichaam tot aan de navel voorstelden; het onderste gedeelte daarentegen het lijf van een vis, van het midden tot aan de staart vormde. Het huis of de tempel van Dagon, waarvan vervolgens gesproken zal worden, hebben wij ons, op de wijze van de tegenwoordige Turkse Kiosks, voor te stellen als een ruime zaal, waarvan het dak op vier zeilen rustte, waarvan twee aan het ene einde stonden en twee in het midden dicht bij elkaar. Onderin deze zalen hielden de vorsten van de Filistijnen met hun families en groten een offermaaltijd; boven op het van leuninggen voorziene dak bevond zich het volk, zodat dit Simson van enkele plaatsen, dus niet overal kon zien, maar alleen zijn gezang en snarenspeel kon horen..

Men heeft beweerd, dat het niet mogelijk is, dat een op twee middelpilaren rustend gebouw een zo grote menigte mensen bevatten kon. Dit is een dwaling; want Plinius (hist. nat. XXXV, 15) maakt melding van twee door L. Curius van hout gebouwde theaters, die zo ruim waren, dat zij volgens zijn uitdrukking, het gehele Romeinse volk konden bevatten. Zij waren tevens zo kunstig ingericht, dat ieder slechts op één enkel punt rustte. Daarom berispt Plinius de dwaasheid van het volk, dat zich tot verlustiging op een plaats waagde, waar het een zo onzekere en gevaarlijke zitplaats had; want wanneer de spil week, zo moest de nederlaag groter zijn dan in de slag bij Cannae. Deze opmerking neemt elke vermeende moeilijkheid over dit punt van Simsons geschiedenis weg.

25. En het geschiedde, toen men zich aan de offermaaltijd had neergezet, toen hun hart vrolijk was, dat zij, de in de zaal vergaderde vorsten, zeiden: Roept Simson, dat hij voor ons spele, 1) onder gezang en snarenspeel voor onze ogen danse (1 Samuel .18: 7; 2 Samuel .6: 5,21). En zij riepen Simson uit het gevangenhuis, en hij speelde voor hun aangezichten en zij deden hem, opdat hij door allen gezien zou kunnen worden, in het midden van de zaal staan tussen de twee pilaren van het gebouw.

1) Groter smaad kouden zij de blinde held wel niet aandoen en aan laffer spotternij zich wel niet schuldig maken, dan hem, die zij tevoren zo zeer gevreesd hadden, tot een doelwit van hun scherts en spel te maken. Bovendien hoonden zij in hem de God van Israël, die het dan ook op geduchte wijze zou doen ondervinden, dat Hij niet met zich laat spotten, noch Zijn volk aanranden..

28. Toen a) riep Simson, wiens hand door de jongen losgelaten was, tot de HEERE en zei: Heere, HEERE! gedenk toch mijner, gedenk dat ik, hoe onwaardig ook, toch Uw knecht ben, zodat mijn smaad de Uwe is, en sterk mij toch alleen ditmaal, o God! dat ik mij met een 1) wraak voor mijn twee ogen, 2) die zij uitgestoken hebben, aan de Filistijnen wreek.

a)Hebr.11: 32vv.

1) Hebreeuws éénmaal (Hos.3: 1 Sirach 12: 6; 26: 1; 50: 2 in welke betekenis het woord ook Job 19: 6 voorkomt. Deze laatste woorden zijn volgens de opvattingen van de oude vertalingen evenals door de Vulgata (unam ultionem recipiam) vertaald; de joodse verklaarders nemen het vanouds af in deze zin: "dat ik mij voor eenmaal voor mijn twee ogen aan de Filistijnen wreke. De wraak voor het andere daarentegen blijve voor de toekomst." De laatste bijvoeging kunnen wij niet billijken; wel geeft de vertaling van de woorden een zeer treffende gedachte, omdat daarin Simsons bittere smart over het verlies van zijn beide ogen is uitgedrukt. Slechts een gedeelte van het oordeel, dat niet kon uitblijven na zulk een schending van de knecht van God, wenst hij nog zelf te volbrengen. Het verlies van zijn beide ogen schijnt hem daarbij een beeld te zijn van de geestelijke en lichamelijke verblindings, die zij over hem gebracht hadden; de eerste, dat Delila op hun aandrang hem had moeten verleiden, zijn betrekking tot God te verbreken, kan hij niet zelf wreken; maar wel bidt hij wraak te mogen nemen over de lichamelijke schending; hij wil daarbij voor Zijn eigen schuld aan die geestelijke verblindings met zijn leven boeten..

2) Eigenlijk staat er: Dat ik mij wreke met een wraak, voor één van mijn twee ogen. Daarmee geeft hij te kennen, hoe zwaar hem dit verlies heeft gewogen en hoe ontzettend pijnlijk hij daarin is getroffen. Met het verlies van zijn ogen toch hadden zij het hem onmogelijk gemaakt, zijn ambt als verlosser van zijn volk uit te oefenen..

Deze bede vloeiده niet voort uit persoonlijke wraak, naar uit een vurige ijver voor de eer van de Heere en voor het heil van Zijn volk. In deze bede ligt de erkenning opgesloten, dat hij alle kracht van Boven moest ontvangen, maar ook een diep gevoel van onwaardigheid, dat hij door zijn zonde de gunst van de Heere had verbeurd, en eindelijk een gelovig vertrouwen, dat de Heere hem zijn zonde had vergeven en weer wilde zijn de God van zijn heil..

30. En Simson zei: Mijn ziel (Num.23: 10) sterve met de Filistijnen! 1) en hij boog zich, met kracht; hij spande al zijn krachten in, die hem op dit ogenblik in dezelfde mate als vroeger door de Heere werden teruggegeven en duwde tegen de beide zuilen, en het huisviel op de vorsten en op al het volk, dat daarin was. En de doden, die hij in zijn sterven gedood heeft, veel meer dan 3000 mensen (vs.27), waren meer dan die hij in zijn leven gedood had. 2)

1) In deze woorden beluisteren wij een berusting in de goddelijke wil. Hij weet het dat, als hij nu de Filistijnen zal verslaan en hen een grote slag zal toebrengen, zijn eigen leven ermee gemoeid is, dat hij die overwinning niet kan verkrijgen, dan door zelf onder te gaan. Welnu, hij zal zichzelf opofferen voor zijn volk, zijn eigen leven brengen, om zijn volk een grote verlossing te bereiden en het heilige erfgoed te bevrijden van vele vijanden..

2) Er is nauwelijks een geschiedenis in de Bijbel, die uit het geheel uitgerukt en op zichzelf beschouwd, en aangezien, zoals men de duizenden verhalen en anekdoten van de wereldgeschiedenis gewoon is te beschouwen, zo vol avonturen en aan een verzameling van Heilige geschriften zo vreemd voorkomt, als de geschiedenis van deze Israëlitische richter. Ieder, wie het niet geheel aan smaak ontbreekt, om de werken van de oudheid te kunnen genieten, zal haar wel aantrekkelijk vinden door de menigte en verscheidenheid, grootheid en kracht van personen en karakters, die daarin optreden, onderhoudend door de snelle afwisseling van vrolijkheid en treurigheid en door omkering van de omstandigheden en gebeurtenissen. Maar menigeen, die het oosten als het westen aanziet, en de handelwijze van een vrijere, krachtige en moediger mensheid uit de grijze tijd afmeet naar het eerbaar handelen en wandelen van zijn welopgevoede tijdgenoten, die voor alles in de gehele wereldgeschiedenis van welke tijd, volk, land of hemelstreek hij zijn moge, slechts één maatstaf bij de hand heeft, de kleine sierlijke maatstaf van een in de 18de of 19de eeuw vervaardigde leer van moraal, politiek en beschaving, ergert zich bijna bij deze geschiedenis en meent, dat veel verteld is, wat nauwelijks in een eerbare heidense geschiedenis een plaats had kunnen vinden. Ergerlijk is nu in de zaak zelf eigenlijk niets. De Bijbel is waar en wil ons door waarheid leren; daarom stelt hij de mensen en tijden en gebeurtenissen voor, zoals zij geweest zijn. Zijn helden kunnen dwalen en zondigen, zijn heiligen kunnen falen en vallen, maar het zijn toch helden en zijn toch heiligen. En deze helden en opperhoofden van Israël blijven toch bij alle zondigheid van hun leven, bij alle schijnbare of werkelijke onzedelijkheid en ongemanierdheid, zeer deugdzame, zeer bescheiden, matige, bekwame mensen, wanneer men ze met de meeste christelijke helden en legerhoofden van de 18de en 19de eeuw

vergelijkt. Zij zijn meer. Deze mensen zijn diepe hoogachting en grote verering waardig, maar hun leven en werken, streven en lijden moet uit het juiste oogpunt beschouwd worden. Wanneer het goddelijke uit deze geschiedenis weggenomen, wanneer de daarin zichtbare samenhang van het zichtbare en onzichtbare ware uitgedelgd, zo zou er over de waarde als geschiedenis slechts één stem zijn, eenstemmig zou zij gerekend worden bij de schoonste en aantrekkelijkste geschiedenissen van het Griekse en Romeinse volk. Want wanneer wij de geschiedenis van alle tijden en volken doorwandelen, dan kunnen de Israëlitische helden met eer aan de zijde treden van de moedigsten en dappersten, wier gloeiende liefde voor volk en vaderland de vrije borst verhief, die voor het geluk en de vrijheid van hun volk alles deden, alles leden en vrijwillig stierven, die ten tijde van ongeluk en tirannendruk het alleen waren, die hun volk met moed en leven beademden, Dikwijls zonder alle hulpmiddelen van buiten. Uit de geschiedenis echter van deze Israëlieten leren wij, wat wij uit de geschiedenis van alle overigen niet leren kunnen, dat waarachtig geloof in God en eeuwig leven, hoewel er aan het menselijk bestaan en leven veel kleeft, dat dit geloof niet duldt, dat het overwinnen moet en zal, toch dit geloof in de mensenziel een beslistheid, een moed, een kracht legt, die niets anders hem verlenen kon dat dit geloof tot heldenmoed en heldendaden opwekt, en dat een volk niet op de duur onder het juk gehouden, niet door tirannie of macht van grotere volken vertreden kan worden, waarin dat geloof leeft, en waarin het uitgesproken wordt, en men open harten vindt, die het opnemen. De schone spreuk van ootmoedige en moedige vroomheid, die in alle vanen van christelijke legers moest staan en in de harten van alle christelijke verdedigers door waarachtig geloof moest leven, de spreuk: "Met God willen wij daden doen," en de overwinnende zekerheid: "Met God kunnen wij daden doen, of er velen, of er weinigen zijn," bevestigt en verheerlijkt deze geschiedenis van gelovige helden en legerhoofden van Israël, zo schoon en zo menigvuldig, als geen andere geschiedenis. Wat in het bijzonder Simson aangaat, hij, in zijn geheel leven vol gevaren en moeiten, door het geloof buitengewoon moedig en onoverwinnelijk dapper, zijn heldenleven met de schone vrijwillige heldendood, de dood van opoffering voor volk en vaderland, de dood van wraak tegen de eeuwige vijanden en verdrukkers van Israël bezegelende, is volgens het oordeel van de apostel (Hebr.11: 32) zo waardig als iemand, in de rij van hen te glinsteren, die groot waren in geloof, in wier leven geloof een goddelijke kracht was tot grote moed en tot grote daden. Wel kleefde ook zwakheid aan het leven van deze sterke, die zijn leven ontzenuwde en verloor, zwakheid van een wilde natuur, die aan het geloof niet onderworpen gemaakt en door waarheid niet beteugeld was. Die zonde is hard gestraft, maar zijn geloof liet hem niet wegzinken. Door dat geloof kracht ontvangen hebbende uit zwakheid, was hij, uitwendig gebonden, inwendig vrij, en beroofd van het licht van deze wereld, kon het oog van zijn ziel toch nog in het licht van een hogere wereld opzien tot die God, die de kracht en de hulp van zijn leven geweest was, biddende om bovennatuurlijke kracht tot een buitengewone wraak, beide nog in zijn dood betonende, wat gedurende zijn gehele leven zijn hart vervuld had: het geloof aan de levende God en onverzoenlijke haat tegen de Filistijnen..

Er is vroeger veel gesproken over de vraag, of Simson bij zijn laatste heldendaad een zelfmoord begaan heeft; wij moeten veeleer zijn onderneming houden voor de daad van een held, die ziet, dat het tot redding van zijn volk en van zijn zaak, tot beslissing van de overwinning, die hij nog mede behalen moet, noodzakelijk is, dat hij zich midden onder de vijanden stort, om daar een zekere dood te vinden. Dat dit de wil van de Heere was, wist

Simson des te zekerder, omdat hij bedacht, dat hij, op welke andere wijze hij zich ook uit de handen van de Filistijnen had kunnen redden, toch het teken van zijn smaad in zijn blindheid voor altijd zou hebben gedragen, een teken even zozeer van zijn ontrouw, als van de dubbele triomf van de vijanden, die zij zowel geestelijk als lichamelijk over hem behaald hadden..

Als het nodig is voor God en het vaderland te sterven mag men zijn leven niet dierbaar achten, maar moet men het graag overgeven; wie dat doet, draagt eerst met recht de naam van een dapper held. Zo hebt ook gij, o dierbare Heiland, onze beste Simson, overwonnen in uw sterven.

31. Toen kwamen zijn broeders, om zijn lijk niet onder de lijken van de gevallen vijanden te laten, en het gehele huis van zijn vader (18: 8) naar Gaza, en namen hem op en brachten hem opwaarts naar zijn geboorteplaats, en begroeven hem tussen Zora en tussen Esthaol (13: 25) in het graf van zijn vader Manoach; hij nu had Israël gericht (15: 20) gedurende twintig jaar.

Het is een goede dood, wanneer men zich zijn God weer nabij ziet. Wanneer de Christen in het laatste uur het geloof van het kruis vasthoudt, vallen voor hem duizend vijanden, die zonde en aanvechting tegen hem loslaten. Wanneer een Christen in lijden is, loeren om hem de dienaren van de boze met honend gelach. Wanneer hij volhardt, is zijn overwinning in de dood groter dan in het leven. Sterk als Simson was de zwakke vrouw Perpetua (2de eeuw). Onder haar folteringen sprak zij: "Ik weet dat ik lijd, maar ik ben een Christin." Duizenden martelaars zijn als Simson gestorven. Zij hebben door het kruis overwonnen en hebben bergen vol smaad over hun vijanden geworpen. Niet allen werden begraven door hun broeders. Zij vonden geen plaats in het graf van de vaderen. Slechts aan Hem, die alles weet, is het bekend waar de getrouwen liggen. Op de jongste dag staan zij op en zullen hun ogen rein zijn van tranen. Simson was alleen, hij stierf ook alleen. Voor zijn volk heeft hij alleen gestreden en geleden. Na zijn dood kwam Juda's stam weer tot geloof. De herinnering aan Simson ging Davids daden voor. Niemand mag vrezen alleen te lijden, alleen te strijden. Het woord van het hart wordt niet tevergeefs gesproken. Niet in de lucht, maar in het levend Godsrijk valt het zaad en het gaat in zijn lente op..

Simson was in menig opzicht een voorbeeld van Christus (13: 3; Luk.1: 31 Richteren 13: 5; Matth.1: 21; Joh.19: 19 Jes.11: 1vv.; Richteren 14: 6,8 Matth.4: 1vv.; 1 Joh.3: 8; Rom.3: 24 ; 13: 46vv. Richteren 15: 18; Joh.19: 28; Richteren 16: 18 Richteren 16: 25vv.; Luk.22: 63vv. Richteren 16: 30; Coll.2: 15; Hebr.2: 14vv. Men wachtte zich echter, de stukken van de vergelijking te ver te drijven.

De Heere moest hen door Simsons daad bewijzen, dat de smaad van zijn zonde van hem was genomen, en dat de Filistijnen geen oorzaak hadden, om over hem te triomferen. Zo vierde Simson in zijn ondergang de grootste overwinning over zijn vijanden. In zijn leven de schrik van de Filistijnen, was hij stervende een verwoester van hun afgodstempel. Door deze laatste daad had hij de eer van de HEERE, de God van Israël, tegenover Dagon, de afgod van de Filistijnen, gered..

Het is natuurlijk, dat deze slag een verpletterende indruk maakte op de Filistijnen, zodat zij zich er niet tegen verzetten, dat het huis van zijn vader kwam, om hem een eerlijke begrafenis te bezorgen. Wellicht dat zij zelfs graag van het lijk van hun vijand bevrijd waren..

Ontegenzeglijk hebben wij Simson voor een gelovige te houden, omdat hij ook in de Heilige Schrift onder de geloofshelden wordt opgesomd, maar zien in hem tevens hoe alleen overheersende genade van de Geest in staat is, Gods kinderen op het pad van Zijn geboden te houden..

Wij kunnen ons daarom volstrekt niet verenigen met die uitleggers, die in Simson bijna niets goeds en veel kwaads ontdekken. Integendeel, al mogen wij het oog niet sluiten voor zijn zonde, al worden die kennelijk door de Heere tot waarschuwend voorbeeld opgetekend, toch blijkt ons uit zijn berouw en uit zijn strijd voor de eer van de Heere genoeg, dat hij zijn zonden de Heere had beleden en, waar Hij hem genadig heeft verhoord en hem tot een werktuig heeft willen gebruiken op zijn ootmoedig smeekgebed, daar hebben wij ons te wachten om in ingebeelde hoogheid van hart de steen van verguizing en afkeuring op hem te werpen..

HOOFDSTUK 17.

MICHA'S BEELDENDIENST.

I. Vs.1-13. Nadat met Simson de geschiedenis van de tijd van de eigenlijke richters gesloten is, volgt in de vijf laatste hoofdstukken van ons boek een aanhangsel over twee gebeurtenissen in het begin van de periode van de richters. De eerste heeft betrekking op de oorsprong van de beeldendienst van de in Noord-Palestina gevestigde kolonie van de Daniëten (17 en 18), de andere op de oorlog van de stammen tegen Benjamin, om de misdaad door de bewoners van Gibea aan een bijvrouw van een Leviet aangedaan (19: 21). Omtrent de eerste vernemen wij nu in een inleidend bericht, hoe een man uit het gebergte Efraïm, Micha geheten, van het aan zijn moeder ontvreemde en daarna aan haar teruggegeven geld op haar raad een beeld in zijn huis opricht, en een bijzondere godsdienst instelt, hoe hij later ook een rondzwervende Leviet vindt, die hij tot zijn huispriester maakt, menende dat nu de zegen van de Heere niet uitblijven kan.

1. En er was, om hier nog iets uit de 1 beschreven tijd na Jozua's dood, van 1430-1417 vóór Chr. te verhalen, wat daar moeilijk kon ingelast worden, een man van het gebergte van Efraïm, wiens naam was Micha 1) (= wie is de HEERE gelijk?), een man bij zijn landsgenoten wel in aanzien, maar die toch niet waardig is dat zijn geslacht en zijn geboorte nader aangewezen wordt.

1) Het is opmerkelijk, dat, waar vroeger altijd de naam van de vader vermeld wordt, dit hier niet plaatsheeft. Om geen andere reden, dan omdat hij zich aan de verschrikkelijke zonde van beeldendienst heeft schuldig gemaakt..

2. Die zei tot zijn moeder: De duizend en honderd zilverstukken 1) (16: 4), die u heimelijk ontnomen zijn; waarom gij gevloekt hebt, 2) en ook voor mijn oren gesproken hebt, waarom gij een vloek op de dief gelegd hebt, zoals ik ook gehoord heb, zie, dat geld is bij mij, dat is in mijn bezit; ik zelf ben de dief geweest; ik beken het u heden, opdat gij de vloek terugneemt, ik heb dat geld genomen. 3) Toen zei zijn moeder, verschrikt, dat haar eigen zoon de dader was en aanstonds de vloek in een zegen veranderende: Gezegend zij mijn zoon de HEERE, want hij heeft zijn schuld bekend en het gestolen teruggegeven!

1) Duizend en honderd zilverstukken is blijkbaar in die dagen een ronde som geweest..

2) Volgens Lev.5: 1 kan men het verhaalde ook zo opvatten, dat de moeder ieder in het huis, die iets van de diefstal wist, bezworen had, als getuige op te treden en die eed de zoon ter harte is gegaan; hij waagde het niet, zijn daad langer te verbergen. Hoe het zij, dat de moeder zonder meer haar zoon vergeeft, de vloek in een zegen verandert en het teruggekregen geld (vs.3) tot vervaardiging van een afgodsbeeld wijdt, wijst aan hoe het bijgeloof en de vervreemding van de geest van de Goddelijke wet reeds voortgegaan was..

3) Duidelijk blijkt hieruit, dat de vloek van zijn moeder hem bewogen heeft, om het geld terug te geven, dat de vrees voor de vloek van zijn moeder hem tot bekentenis heeft genoopt..

3. Alzo gaf hij aan zijn moeder de duizend en honderd zilverstukken terug, die hij haar vroeger ontnomen had. Maar zijn moeder zei, om de uitgesproken vloek in een zegen te verkeren en des te grotere zegen van de Heere te verkrijgen. Ik heb dat geld aan de Heere geheel geheiligd van mijn hand, zodat ik het niet terugnemen wil, voor mijn zoon, tot welzijn van hem en zijn huis, om een gesneden beeld en een gegoten beeld te maken, een afbeelding van de HEERE in de vorm van een jonge stier, van die aard als Aäron vervaardigde (Ex.32: 4,5 Deuteronomium 9: 12), evenals een voetstuk; zo zal ik het u nu teruggeven.¹⁾

1) Zij bedacht dus niet het verbod in Deuteronomium 27: 15 noch dat zij door haar gelofte nu juist haar zoon aan de vloek van God blootstelde, in plaats dat zij de vorige vloek van hem nam..

4. Maar hij gaf dat geld aan zijn moeder terug. En zijn moeder nam niet al het geld, meer slechts ongeveer een vijfde gedeelte daarvan, tweehonderd zilverstukken,¹⁾ en gaf ze de goudsmid; die maakte daarvan volgens haar wil, een gesneden beeld en een gegoten beeld; 2) dat was in het huis van Micha, en werd daar als een gelijkenis van God aangebeden en vereerd.

1) Het overige van het geld zal zij gehouden hebben, om daarmee de dienst van het gesneden beeld verder te volmaken..

Hoewel zij de som geheel geheiligd heeft, kan zij niet meer dan 200 zilverstukken scheiden. Gierigheid is afgodendienst. Zo gij de Here iets beloofd hebt, geeft het aanstonds; makkelijk doet uitstel u uw gave verkleinen..

2) Wat wij hier onder een gegoten beeld hebben te verstaan is niet zeker. Zonder twijfel moet het onderscheiden worden van een gesneden beeld, waaronder een afbeelding van de Heere moet worden verstaan. Waarschijnlijk in de vorm van een gouden kalf..

Keil is van mening, en dit heeft veel voor, dat het het voetstuk is geweest, waarop het beeld was geplaatst..

5. En de man Micha had alzo 1) een Godshuis, een familietempel naast zijn huis (18: 15vv.); en hij maakte, om zijn bijzondere godsdienst volledig in te richten, een efod, naar de wijze van die van de hogepriester (8: 27 Ex.28: 6vv.) en terafim, 2) huisgoden of Penates (Genesis 31: 19), en vulde de hand van een uit zijn zonen, wijdde hem op de in Ex.28: 41; 29: 24 Lev.28: 27vv. beschreven wijze, dat hij hem tot een priester ware.

1) De grondtekst kan ook zo verstaan worden, dat Micha dat alles tevoren had, voordat de moeder het beeld liet vervaardigen, en zij dit gedaan heeft, om de dienst volledig te doen worden..

2) Terafim vertalen wij "heiligdom" of "het heilige", zoals de houten heiligen, de doodsbeenderen, doodskleren en dergelijke heilige vodderijen voor godsdienst gehouden zijn; want dit woord heeft een onderscheiden betekenis..

Hier begon de beeldendienst en zij verspreidde zich als een voortvretende melaatsheid..

6. In die dagen was er nog geen koning of heerser in Israël; een ieder deed wat recht was in zijn ogen; 1) daardoor was zo'n willekeurige handeling mogelijk.

1) Deze opmerking komt meermalen voor in de beide aanhangsels van het boek (18: 11; 19: 1; 21: 25). Dat ondanks de klacht over de anarchie in die tijden, die de noodzakelijkheid van het koningschap duidelijk aanwees, niet de staatsinrichting, maar dat geslacht werd aangeklaagd, dat bewees zo ongeschikt te zijn om de hoogste en beste inrichting lange tijd zonder gevaar te dragen, blijkt uit de volgende opmerkingen: "Israëls eigenlijke koning was de Heere; Zijn koningschap was begonnen, toen Hij door openbaarmaking van de wet de stammen van Israël tot één gemeente, tot een "priesterlijk koninkrijk" verbond (Ex.19: 6 Deuteronomium 33: 5). Tengevolge van deze theocratische grondwet berusten alle machten van de Israëlitische staat op de macht van de Verbondsgod; de aardse dragers van deze zijn slechts werktuigen van de HEERE, de eigenlijke Wetgever, Rechter en Koning van Zijn volk (Jes.33: 22). Nu heeft de Israëlitische theocratie deze bijzonderheid, dat zij oorspronkelijk geen bepaald ambt, geen orgaan van de HEERE voor de gebiedvoerende macht in de staat kent; want de stamhoofden, hoewel zij voor zekere diensten gebruikt werden, vormen toch geen theocratisch bestuur. Naar de omstandigheden betoont de HEERE zelf onmiddellijk Zijn macht, om Zijn koninklijke wil te volbrengen en de orde van het verbond in stand te houden. Verder wordt wel het vertrouwen uitgesproken (Lev.27: 17), dat Hij Zijn gemeente niet als een kudde zonder herder laten zal, maar haar altijd weer leidslieden zal geven en door Zijn Geest bekwaam maken, zoals Hij in plaats van Mozes, Jozua en later de richters verwekt heeft; maar een geregeld executief bestuur ontbreekt aan de Mozaïsche instelling. Men heeft het zeer opmerkelijk gevonden, dat Mozes zo weinig voor de uitvoering van zijn wetgeving die tot in kleine bijzonderheden voorschriften had, gedaan heeft, dat hij niet ingezien heeft, dat zonder een hoofdbestuur geen staat kon bestaan; maar de theocratische instelling berust niet op de berekening van een verstandige stichter van een godsdienst, maar op het goddelijk raadsbesluit, dat zeker is het doel te bereiken, ondanks de vermeende ontoereikendheid van de aardse Institutie; dat gemis in de Mozaïsche staat toont slechts de sterkte van het theocratische principe..

Ten tijde van de richters leefde het Israëlitische volk in een staatsinrichting, die nooit bij enig volk op aarde bestaan heeft, en die niet goed was, omdat zij te goed was, omdat zij een volk eiste, zoals er nooit een volk geweest is, en nooit één op aarde zijn kan, waar ieder gelijk allen en allen gelijk ieder in het bijzonder God vrezen en uit godsvrucht, ook zonder dwang van buiten, een wet houden, die God gegeven heeft. Evenwel blijft Israël een volk, lof en bewondering waard, omdat het gedurende een tijd van meerdere eeuwen in zo'n instelling leven kon, zonder zichzelf te vernietigen. Wat zou het gevolg en de vrucht zijn van zo'n inrichting, wanneer een verlichte Europese natie van de tegenwoordige tijd slechts enkele tientallen van jaren daarin leven moest! Moord en bloedstorting, roof en geweld, misdaad en gruwel, zodat de goeden en vromen naar de dood zouden wensen! Op den duur kon echter ook dit volk in zo'n inrichting niet blijven; het moest uit eigen ervaring leren, dat een volk, wanneer het zijn land, zijn eer, zijn eigendom, zijn vrijheid en levensvreugde wil verzekerd zien, een blijvende, vaste en machthebbende overheid en regering nodig heeft..

Deze woorden dienen, om te verklaren hoe het kwam, dat Micha zich een eigen Godshuis oprichtte en de beeldendienst invoerde, zonder dat het hem belet werd, of zonder dat hij daarvoor gestraft werd. Er was geen regeervorst, dat is de bedoeling, hetzij als richter of als koning, die zorg droeg voor de wettige handhaving van de Goddelijke wetten en voor de Goddelijke eredienst..

7. Nu was er een jongeling van Bethlehem-Juda, 1) Jonathan geheten (18: 30), van het geslacht van Juda; deze was een Leviet, hij behoorde tot de Levieten, die in het gebied van Juda woonden, een uit het geslacht van de Kohathieten, een kleinzoon of achterkleinzoon van Mozes, en deze verkeerde aldaar als vreemdeling, hij hield zich te Bethlehem slechts tijdelijk op, zonder daar geboren te zijn.

1)Bethlehem-Juda, zo genoemd ter onderscheiding van Bethlehem in de stam van Zebulon (12: 8-10 Joz.19: 15), was geen Levietenstad. In de stam van Juda en Simeon woonden geen Levieten, maar alleen priesters (Joz.21: 9-19). Omdat echter bij de verovering van het land niet alle Kanaänieten verdreven waren, zo kwamen ook niet alle steden, die in de overige stammen de Levieten waren toegewezen, in het ongestoord bezit van de Israëlieten (bijv. Gezer en Ajalon Joz.21: 21 vgl. 16: 10; 21: 24 vgl. Richteren 1: 35). Daarom moesten veel Levieten hun toevlucht nemen tot zulke plaatsen, die niet tot de in Joz.21 aangewezen Levietensteden behoorden. Evenals hier in Bethlehem verschijnt later (19: 1) op de noordelijke zijde van het gebergte van Efraïm in de landstreek van Silo een Leviet, die daar zijn verblijfplaats heeft..

Deze man wordt daarom gezegd van het geslacht van Juda te zijn, omdat hij, als wonende in Bethlehem-Juda, burgerlijk tot de stam van Juda werd gerekend..

10. Toen zei Micha tot hem, verheugd, dat hem hier de gelegenheid gegeven werd, een Leviet voor zijn bijzonder godshuis te verkrijgen: Blijf bij mij en wees mij tot een vader, tot een vaderlijk vriend en geestelijk raadgever (Genesis45: 8; 2 Koningen .6: 21; 13: 14) en tot een priester, en ik zal u jaarlijks¹⁾ geven tien zilverstukken, en orde van kleren, ²⁾ de nodige kleren, en uw leeftocht, vrije kost en inwoning. Alzo ging de Leviet met hem, om te zien of het hem daar naar zijn begeerte was, hetgeen hij alzo bevond.

1) In het Hebreeuws Mymyl (Lajamim). Eigenlijk voor de dagen, d.i. voor de dagen, die men bedingt. Een gewone uitdrukking in het Hebreeuws voor ons: voor een jaar, zie Lev.25: 29 en 1 Samuel .27: 7

2) Hebreeuws "een schatting van kleren". In het Ethiopisch betekent "herech" "een gezel", zodat wij naar de LXX en Vulgata zouden kunnen lezen "een paar kleren" of "een dubbel kleed."

13. Toen zei Micha, menende de Heere een welgevallige zaak gedaan te hebben, en een besturing van God ziende in het vinden van de Leviet: Nu weet ik, dat de HEERE mij weldoen zal naar de zegenwensen van mijn moeder, omdat ik deze Leviet tot een priester heb.

1)

1)Afgodendieners beminnen en eren hun priesters meer, dan Christenen de ware knechten van God (1 Koningen .18: 19).

O verblinde mens, die in een zelf gekozen godsdienst nog verdienste stelt en zo zijn zonde verdubbelt, die om zelf weldaden te verkrijgen God wilt dienen. Is die dienst iets anders dan eigenbelang, dan het dienen van het eigen ik? Gezegende Redder, Vorst van Levi's stam, geef ons herders naar Uw eigen hart en laat Uw getrouwe dienaren nooit verplicht zijn om in den vreemde plaats te zoeken, veel minder, dat zij tevreden zouden zijn, hun heilig ambt te onteren voor een stuk zilver of een bete brood. Maak hen meer bezorgd om zielen te winnen, dan om koninkrijken te verkrijgen. Laat de redding van zondaars in uw bloed en in Uw Rechtvaardigheid het enig doel van hun werken zijn, en laat hen dag en nacht arbeiden in Uw Woord en in Uw leer. Zegen hen, genadige Heere, in hun dienst, en wanneer Gij, de Opperherder, zult verschijnen, dat zij dan die kroon van eer ontvangen, die nooit verwelkt!

Wat blijkt hieruit? Dat de stam van Levi erkend werd als die stam, waaraan de woorden van God waren toevertrouwd om het volk te onderwijzen in de wet van God..

Micha zelf was zeer onkundig daarin, maar nu een Leviet bewilligd had, bij zijn gesneden beelden het priesterambt waar te nemen, nu meende hij, dat de Heere aan zijn plannen Zijn Goddelijke goedkeuring hechtte. Wel een bewijs, hoe nodig en noodzakelijk het is, zijn daden eerst te toetsen aan het onfeilbare Woord van God, en nimmer in voorspoed met enige zaak zonder meer, de zegen van God te zien. Alleen wat waarlijk in de gunste van God wordt genoten, gedijt ook werkelijk ten zegen..

HOOFDSTUK 18.

DE DANieten VEROVEREN LAIS EN PLEGEN BEELDENDIENST.

I. Vs.1-10. Van het huis van Micha op het gebergte van Efraïm worden wij thans in het gebied van de stam Dan verplaatst. Daar lijden de Danieten door overbevolking, en een gedeelte van hen besluit, zich naar Laïs boven het meer Merom te begeven. Er worden daarom van de landstreek tussen Zora en Esthaol vijf mannen tot verspieding uitgezonden; deze houden op hun reis naar Laïs bij Micha verblijf, laten door diens huispriester God vragen, of hun weg gezegend zal zijn, en brengen goede tijding omtrent Laïs aan hun broeders terug.

1. In die dagen (vgl. 17: 6) was er geen koning in Israël, die de verschillende stammen onder zich verenigd had en de verdrukten te hulp kon komen, en in deze dagen zocht de stam van de Danieten elders voor zich een erfenis, voor een gedeelte van hen omte wonen; want hij was in het door Jozua aangewezen gebied (Joz.10: 40vv.) door de Amoriëten uit de laagte verdrongen en tot op enige plaatsen aan en op het gebergte beperkt; hun was daardoor tot op die dag onder de stammen van Israël niet voldoende tot erfenis toegefallen,

1) om daarin rustig en tevreden te kunnen leven.

1) Niet tot erfenis toegevalen. Onze Statenvertalers hebben terecht het woord voldoende ertussenin gevoegd, omdat uit het verband van de zin volgt, dat zij wel degelijk hun stamgebied hadden betrokken. Immers de in vs.2 genoemde steden Zora en Esthaol, waren twee hun bij het lot toegedeelde plaatsen (Jos.19: 41vv.). Wij weten ook uit Richteren 1: 34 1.34, dat de Amorieten hen niet toelieten in de vlakke te komen, maar hen in het gebergte terugdrongen..

2. Zo zonden de kinderen van Dan uit hun geslacht vijf mannen uit hun einden, uit het gehele volk, mannen, die strijdbaar waren, van Zora en van Esthaol, uit welkelandstreek men zou verhuizen (vs.11) om het land, het gebied van de stad Laïs, ten noorden van het meer Merom, te verspieden en dat te doorzoeken, en zij zeiden tot hen: Gaat, doorzoekt het land, of er een gelegenheid is, om ons te vestigen; want die landstreek, nog door Kanaänieten bewoond, had men reeds voor de te stichten kolonie in het oog. En zij kwamen op hun weg van Zora en Esthaol naar Laïs in het gebergte van Efraïm, tot aan het huis van Micha 1) (17: 1vv.) en overnachtten aldaar.

1) Men had toen nog geen gewone herbergen, maar moest bij een vriend zijn onderkomen zoeken. Intussen waren die logementen in bewoonde streken geen noodzakelijkheid voor reizigers, omdat men in ieder bijzonder huis kon ingaan en op goede opname en vriendelijke verzorging rekenen kon. In Luk.9: 52 wordt zij de Heere alleen wegens de nationale vijandschap van joden en Samaritanen geweigerd. Wilde men van die gastvrijheid geen gebruik maken, of bevond men zich in woestijnen en in landstreken, waar in de omtrek niemand woonde, zo spreidde men zich zijn leger op het vrije veld, onder een opgeslagen tent of in een aanwezige spelonk (Genesis28: 11; 42: 27 Ex.4: 24; 1 Koningen .19: 9) en teerde van de voorraad, die men bij zich had. Onder de waarschijnlijk reeds in Jer.41: 17, maar zeker in Luk.10: 34 bedoelde herbergen (Grieks, pandoceion) is een soort van karavanseraï te verstaan, zoals men die tegenwoordig in het oosten vindt, ook Mensil of Khan genoemd. Deze geven de reizigers en hun rij- of lastdieren kosteloos verblijf en tegen een aan de waard te betalen stuk geld ook de nodige voeding. Dergelijke karavanserais waren alleen in woestijnen (als in die van Jericho), door welke straten leidden; verscheidenen waren voor doorreizende niet-joden en handelskaravanen bestemd. De in Luk.2: 7 voorkomende herberg (Grieks kataluma) is daarentegen zonder twijfel het bijzonder huis van een gastvriend (vgl. Luk.22: 11), dat echter om de vele andere reeds aanwezige vrienden zo overal was, dat Jozef en Maria alleen nog onderkomen vonden in de daarbij behorende stal, waartoe wellicht een nabij gelegen spelonk gebruikt werd..

6. En de priester, nadat hij het nagemaakte goddelijke orakel ondervraagd had, zei tot hen: Gaat in vrede; uw weg, die gij zult heentrekken, is recht voor de HEERE,¹⁾ het zal u gelukken.

1) Hier is het wel (2 Tim.3: 13 "verleiden en verleid worden." Zoals zij van hun zijde de valse priester vleien door erkenning van de door hem zich aangematigde waardigheid, zo vleit hij hen weer door een antwoord, geheel overeenkomstig hun wensen. Dat hun voornemen later werkelijk gelukte en zij Laïs een zeer geschikte plaats vonden, ook daar met weinig moeite de inwoners konden verdrijven en zich een stad bouwen, bewijst niet, dat hun weg inderdaad

recht "voor de Heere" was. Het gelukkig gevolg van een onderneming kan nooit op zichzelf reeds een teken van goddelijk welgevallen zijn. God laat veel gelukken, wat wij zonder of tegen Zijn wil ondernemen, niet tot onze zegen, maar tot onze straf. Zijn wegen zijn zoals Luther zegt, gelijk aan een Hebreeuwse Bijbel, die men van achteren aan lezen moet; pas het einde wijst aan, wat Hij gewild heeft. Zo toont ook het einde van deze geschiedenis (vs.30,31), dat het werk van de Daniëten niet uit God was; de wettige hogepriester te Silo zou op hun raad vragen zonder twijfel hun een geheel ander antwoord gegeven hebben; zij hadden in de kracht van de Heere de Amorieten moeten verdrijven en zich land verwerven in de eenmaal hun aangewezen erfenis, in plaats die te verlaten (Joz.17: 12vv.). Wij moeten van onze zijde uit dit voorbeeld, dat tot opheldering van het 3de gebod (bij Gods naam liegen of bedriegen, toveren) dient, leren dat wij met waarzeggen, verklaring van tekens en kunsten van bezweren of zegenen niets te doen mogen hebben, ook al helpt veel daarvan of komt het dikwijls uit. Een jong soldaat lag in Nazareth met epilepsie, de middelen van de geneesheren baatten niet; op raad van zijn bekenden nam hij de toevlucht tot een bezweerder. Of het nu het gevolg van die kunsten was of niet hij herstelde geheel. Van dat ogenblik af was hij droefgeestig en begon hij te vervallen; zo dikwijls hem troost werd toegesproken, schudde hij treurig het hoofd en zei: "O had ik mijn epilepsie nog en daarbij mijn vrede! Nu heb ik beide verloren!".

Het is de vraag of God werkelijk geantwoord heeft. Wij voor ons geloven het niet, maar houden het ervoor, dat zowel de Leviet zichzelf als de Daniëten bedroog, niet met opzet, maar uit dwaling. Wij hebben dit geval enigszins gelijk te stellen met de geschiedenis van de profeten ten tijde van Josafat en Achab vóór de strijd met de Syriërs..

Waar de Leviet zo kennelijk inging tegen de geboden van God, mogen wij niet aannemen dat de Heere hem waarlijk door de Urim en Tummim heeft geantwoord..

7. Toen gingen die vijf mannen heen, zich verzekerd houdende van de gelukkige uitslag van hun zending, en zij kwamen na een tocht van enkele dagreizen te Laïs of Lesem, aan de middelste bron van de Jordaan (Joz.19: 47); en zij zagen het volk, dat in het midden van de stad was, zijnde gelegen in zekerheid, zonder enige gedachte te hebben aan strijd of grote ondernemingen, naar de wijze van de Sidoniërs, waarvan het waarschijnlijk een kolonie was, stil en zeker zijnde; en daar was geen erfheer, die iemand om enige zaak schande aandeed in dat land, zij stonden niet onder de heerschappij van enige overheerser, die hen verdrukte, maar vormden een vrijstaat; ook waren zij ver van de Sidoniërs, zodat deze hen niet tegen vreemde indringers konden beschermen, en zij hadden niets te doen met enig mens, 1) zij stonden met de bewoners van andere steden in geen verband. Deze omstandigheid gaf de vijf mannende zekerheid, dat hier geen grote moeite voor hun stamgenoten zou zijn, om die streek in bezit te nemen.

1) Hoogstwaarschijnlijk was Laïs een kolonie van de Sidoniërs. De Engelse vertaling heeft in plaats van erfheer, overheid. De bedoeling is echter, een die hen zich met geweld heeft onderworpen en die hen naar de wijze van een tiran beheerst. Zij vormden een zogenaamde vrijstaat en hielden zich met handel en koopmanschap bezig..

8. En zij, de uitgezonden verspieters, kwamen tot hun broeders te Zora en te Esthaol, na hun last volbracht te hebben, en hun broeders zeiden tot hen: Wat zegt gij?1) Welk bericht hebt gij over Laïs te geven?

1) In het Hebreeuws Mta hm (Mah atthem). Letterlijk staat er: "Wat u". Onze Statenvertalers hebben er het woordje zegt tussengevoegd. Ook kan men vertalen en o.i. is dit beter: "Wat hebt gij uitgevoerd?" De vijf mannen toch werden geroepen om rekenschap af te leggen van hun daden. Zij doen dit met hen op te roepen om terstond, zonder enig bedenken, de aanval te ondernemen..

10. (Als gij daarheen komt, zo zult gij komen tot een zorgeloos volk, en dat land is wijd van ruimte), 1) zodat gij ruimte genoeg hebt om te wonen. Gij zult het zeker innemen, want God heeft het in uw hand gegeven. Een priester van de Heere heeft voor ons God ondervraagd, en dat gunstig antwoord vernomen; door hetgeen wij gezien hebben, is ons dit ook bevestigd; een plaats zult gij daar hebben, alwaar geen gebrek is van enig ding, dat op de aarde is. 2)

1) Wijd van ruimte, wil zeggen, dat men zich naar alle kanten kon uitbreiden, indien het nodig was. Zij noemen de inwoners van Laïs een zorgeloos volk, omdat het in zorgeloze zekerheid daar leefde en volstrekt geen aanval verwachtte. Ook staan zij vast in de overtuiging, dat zij gelukkig zouden zijn, omdat zij geloof hadden gehecht aan de verzekering van de Leviet..

2) Dat op de aarde is. Onder de aarde moet verstaan worden het land Kanaän. De vertaling kan daarom ook zijn: dat in het land is. Alles wat in Kanaän groeit en bestaat, willen zij zeggen, groeit daar ook en is ook aldaar te vinden..

II. Vs.11-31. Toen de volksverhuizers naar Laïs waren opgetrokken, kwamen zij op hun reis eveneens in de streek, waar Micha woonde. De vijf mannen onder hen, die tevoren hier overnacht hadden, vertellen hun van Micha's lijfrok, beeld en huispriester, overreden hen van de gelegenheid gebruik te maken om alles wat tot een bijzondere godsdienst nodig was, in bezit te krijgen. Zij ontvreemden daarop aan Micha die voorwerpen zoals dan ook de Leviet zich bij de Daniëten aansluit. Micha's bemoeiingen om zijn eigendom weer te verkrijgen zijn vruchteloos; de Daniëten in Laïs gekomen, nadat zij de inwoners gedood, de stad verbrand en weer opgebouwd en haar naar de naam van hun stamvader Dan genoemd hadden, plaatsen daar de geroofde heiligdommen, en de Leviet dient hen als priester. Tenslotte vinden wij een opmerking, wie die Leviet geweest is en hoe lang deze beeldendienst te Dan bestaan heeft. 11. Toen reisden van daar uit het geslacht van de Daniëten, namelijk van Zora en van Esthaol, zeshonderd man, aangegord met krijgswapens tegen Laïs; zij hadden ook hun vrouwen en kinderen, hun vee en hun overige bezittingen bij zich (vs.12).

12. En zij trokken op in noordelijke richting, en legerden zich bij Kirjath-Jearim, in Juda, drie uur ten noordwesten van Jeruzalem (Joz.15: 9,60); daar verzamelden zij zich en maakten zij zich voor de verdere tocht gereed; daarom noemden zij deze plaats, Machané-Dan

1) (= legerplaats van Dan); also word het genoemd tot op deze dag (Richteren 13: 25), ziet het is achter, ten westen van Kirjath-Jearim. 2)

1) De omstandigheid dat deze plaats van deze gebeurtenis een volksnaam heeft verkregen, dwingt om aan te nemen, dat de Daniëten daar lange tijd zich hebben gelegeerd, om redenen die wij uit gebrek aan nadere gegevens niet nader kunnen vaststellen. Wellicht hebben de landverhuizers zich hier eerst verzameld en zich voor de verdere tocht geregeld en in orde gesteld..

2) Volgens 1 Kronieken 2: 53; 4: 2 trokken later in de landstreek, die de Daniëten verlaten hadden, enige geslachten van Juda van Kirjath-Jearim. Toch bleef die streek nog altijd gedeeltelijk door Daniëten bewoond, zoals uit Simsons geschiedenis blijkt..

14. Toen antwoordden op de vragen die tot hen kwamen, de vijf mannen, die gegaan waren, om het land van Laïs te verspieden en daardoor reeds bekend waren met Micha's huis, en zeiden tot hun broeders hun tochtgenoten: Weet gij ook, weet gij wel dat in een van die huizen een efod is, een terafim, en een gesneden beeld en een gegoten beeld, dus alles wat tot een volledig ingerichte Godsverering nodig is? Zo weet nu, wat u te doen zij; 1) bedenkt of het niet raadzaam is dat alles mee te nemen, opdat wij dadelijk in ons land een eigen cultus kunnen instellen.

1) Menig gast is zijn waard zeer ondankbaar; dezen gaat het gewoonlijk niet goed (Spreuken 17: 13 Sir.12: 3).

20. Toen werd het hart van de priester vrolijk, dat hij voortaan in de dienst van een geheel geslacht zou komen, en hij verliet zijn oude weldoener, 1) en nam 2) de efod en de terafim en het gesneden beeld uit de handen van de vijf rovers, en hij kwam in het midden van het volk, om met hen naar Laïs te trekken.

1) Is het vreemd, dat die ontrouw aan God geworden is, nu ook ontrouw aan een mens wordt?.

Wanneer een Christen-leraar een meer uitgebreide en ruimere werkkring aanneemt, waartoe hij niet door de Heere geroepen wordt, die voor hem op onwettige wijze verkregen is, is hij in deze aan Jonathan gelijk, "Door grotere eer, ruimere bezoldiging, enz. kan men dienaren van de buik gemakkelijk de mond stoppen; dat zijn de huurlingen (Joh.10: 12)..

2) Natuurlijk kon de Leviet deze kostbaarheden volgens vs.17, slechts uit de handen nemen van die vijf mannen, omdat deze ze gestolen hadden uit het huis van Micha. Het tweede zindeel verklaart dus eigenlijk het eerste. In het midden van de Daniëten kwam hij nu, ook al om beveiligd te zijn, indien zij achtervolgd werden door Micha en de zijnen..

23. En zij riepen de kinderen van Dan na, dat zij zouden blijven staan en antwoord geven; die hun aangezichten omkeerden naar degenen, die hen achterna jaagden, en zij zeiden tot Micha, alsof zij niet wisten, waarom zij gekomen waren: Wat is u, dat gij bijeengeroepen zijt? 1)

1) Of, wat is u, dat is, wat hebt gij voor, dat gij u bijeen verzameld hebt?.

24. Toen zei hij: Gij hebt mijn goden, die ik gemaakt had, het beeld met het onderstuk en de terafim weggenomen, 1) evenals de priester, die ik gehuurd had, en zijt weggegaan, dat alles meenemende; wat heb ik nu meer over, nu gij mij dit alles ontvreemd hebt? Wat is het dan, dat gij tot mij zegt: Wat is u? Hoe kunt gij zo'n vraag stellen?

1) Zeker een zeer beklagenswaardig mens, aan wie zijn god ontstolen is, en zeker een zeer ellendig god, die gestolen kan worden. In deze toestand bevinden zich allen, die de wereld liefhebben en wat in de wereld is, begeerlijkheid van de ogen en het vlees, en grootsheid van het leven (1 Joh.2: 15vv.)..

Hierin kan men zien, de dwaasheid van de afgodendienaars en de macht, die satan over hen heeft. Wat een dwaasheid was het niet in hem, dat hij deze zijn goden noemde, die hij gemaakt had, omdat Hij, die ons gemaakt en geschapen heeft, alleen als God moet gediend en aangebeden worden; dwaasheid was het inderdaad, dat hij zijn hart zette op zulke ijdele, nietige dingen, en dat hij zich als verloren achtte, wanneer hij ze kwijt raakte..

25. Maar de kinderen van Dan zeiden tot hem: Laat uw stem bij ons niet horen, houd ons niet langer met uw klachten op, opdat niet misschien mannen van bitter gemoed onder ons op u aanvallen, en gij uw leven verliest en het leven van uw huis, 1) van al de uwen.

1) Ook hier zien wij opnieuw macht stellen tegenover recht, maar tevens hoe weinig vertrouwen Micha heeft gehad op zijn goden, zoals hij zijn gesneden beelden noemde. Waar was nu bij hem het vertrouwen, dat de Heere met hem was? Het was verdwenen. Met het verlies van zijn beelden, was ook dit vertrouwen weggezonden. Of hij tot inkeer en tot inzicht van zijn dwaling is gekomen, meldt de gewijde historie niet..

26. Zo gingen de kinderen van Dan huns wegs, zonder zich verder over hem te bekommeren, en Micha, ziende, dat zij sterker waren dan hij, achtte het beter geen geweld te gebruiken; zo keerde hij om en kwam weer tot zijn huis, zonder nog tot inzien van zijn afgoderij gekomen te zijn. 1)

1) Micha heeft niet genoeg moed om zijn leven te wagen voor zijn goden, zo'n kleine gedachte heeft hij van hun macht om hem te verlossen. Opmerkelijk is deze diefstal in betrekking tot de diefstal, die aanleiding gaf tot vervaardiging van dit beeld. Had Micha ook zijn schuld beleden, hij was in andere zonden voortgegaan, en waarlijk, indien ooit zijn ogen geopend zijn, zo heeft hij ingezien, dat de Daniëten hem grote weldaad bewezen hadden door zijn goden te stelen, dan zijn moeder door ze hem te geven..

27. Zij dan, de kinderen van Dan, namen met zich, wat Micha gemaakt had, het beeld, de lijfrok enz. (vs.17) en de priester, die hij gehad had, en kwamen 1) na het volbrengen van hun reis te Laïs, toteen stil en zeker volk, dat geen overval vreesde (Ge 49: 17), en zij sloegen hen, de inwoners van die stad, met de scherpte van het zwaard en de stad verbrandden zij met vuur.

1) le wabyw (Wajaboë al-). Dit betekent letterlijk wel, zij kwamen tot, maar dan in de zin van, zij overvielen. Komen dus met een vijandelijke bedoeling..

28. En er was niemand, die hen verlost, 1) die hun te hulp kwam; want zij, die stad, was ver van Sidon (vs.7) en zij hadden niets met enig mens te doen, en zij lag in het dal, dat bij Beth Rechob 2) is (Num.13: 22). Daarna herbouwden zij de stad, die zij in de as gelegd hadden, en woonden daarin.

1) In het Hebreeuws lyum Nya (Een Matsil). Beter: En er was niemand, die hulp aanbracht. De reden waarom niet, wordt in het navolgende verklaard, omdat zij, de stad namelijk, ver van Sidon lag. Dezelfde uitdrukking komt ook voor Psalm 7: 3; 50: 22 en Jes.5: 29..

2) De naam betekent: "Markt." Deze wordt daarom door meerdere plaatsen gedragen (Joz.19: 28,30 Joz.21: 31 Richteren 1: 31). Ons Rechob komt, behalve de genoemde plaats Num.13: 21, ook nog in 2 Samuel .10: 6,8 voor. Robinson vindt het in het tegenwoordige kasteel Hunin ten westen van Laïs, het tegenwoordige Ten el Kady..

30. En de kinderen van Dan richtten in de nieuw gebouwde stad voor zich dat gesneden beeld op, dat zij aan Micha ontstolen hadden; en Jonathan, de uit Micha's huismeeegenomen Leviet, de zoon van Gersom, de zoon van Manasse (of liever "Mozes) 1) Ex.2: 22; 18: 3), hij en zijn zonen waren priesters voor de stam van de Danieten, die naar Laïs verhuisd waren, tot de dag toe, dat het land gevangen is weggevoerd, 2) waarschijnlijk door de Syriërs te Zoba (1 Samuel .14: 47), terwijl het overige Palestina onder de verdrukking van de Filistijnen leed.

1) De grondtekst heeft de naam hsm of hsnm d.i. Manasse; maar de letter n is niet zonder reden tussen haakjes gezet (= hangende Nun), omdat volgens de persoon niet Manasse, maar Moscheh (Mozes) bedoeld is; deze laatste naam leest ook de Vulgata. Omdat echter deze nakomeling van Mozes zich zijn stamvader zo onwaardig gemaakt heeft, en zich door zijn werk bij de familie van de latere koning Manasse (2 Koningen. 21) gevoegd heeft, heeft men liever deze naam willen lezen, om het aandenken van Mozes in ere te houden. De schrijfwijze met de hangende Nun is zeer oud, zodat ook de Septuaginta "Manasse" vertaalt, en merkwaardig is het, dat reeds in 1 Kronieken 23: 16 van de kinderen van Gersom alleen de eerstgeborene, Sebuël, genoemd wordt, terwijl het van Eliëzer, Mozes tweede zoon, uitdrukkelijk gezegd wordt, dat hij behalve zijn eerstgeborene, Rehabja, geen anderen had. Die naamsverandering is ook door Kimchi en andere Joodse leraars erkend..

In sommige uitgaven van de Septuaginta lezen we: de zoon van Mozes. Alzo heeft ook Hiëronymus. In de uitgave van Theodoretus lezen we: de zoon van Manasse, de zoon van Gersom de zoon van Mozes..

2) Om meer dan een reden (zie vs.31) kan hier niet gedacht worden aan de wegvoering van de tien stammen en de Assyrische ballingschap, maar hebben wij zonder twijfel te denken aan een in de Heilige Schrift niet nader verhaalde gebeurtenis, waardoor het gericht van God in bijzondere mate over de afgodische Danieten kwam, in dezelfde tijd dat Israël door het verlies van de ark van het verbond zo diep vernederd werd. Door Samuëls reformatorische

werkzaamheid (1 Samuel .7: 3vv.) werden wel degenen, die te Laïs achtergebleven waren, tot boete opgewekt (1 Samuel .3: 20), zodat bij het afhalen van de ark door David (1 Kronieken 13: 1vv.) en bij Salomo's tempelwijding (1 Koningen .8: 65) de Daniëten zeker niet gemist zijn. Bovendien werd hun stad later weer de plaats voor een van de beide kalveren, die Jerobeam in het noorden en in het zuiden van zijn rijk liet oprichten (1 Koningen .12: 28vv.).

Deze opgave is onduidelijk. Zij kan echter moeilijk iets anders beduiden, als de wegvoering van de bevolking, d.i. van de inwoners van Dan en de omstreken in ballingschap. De meeste uitleggers denken aan de Assyrische ballingschap, of aan de wegvoering van de noordelijke stammen van Israël, de bevolking van Gilead, Galileeërs en van de stam Nafthali, waarin Laïs-Dan lag, door Tiglath-Pilezer (2 Koningen .15: 29). Maar daarmee stemt de mededeling, in het volgende vers gedaan, volstrekt niet. Het huis van God, d.i. de Mozaïsche tabernakel vinden wij in Silo, waar de vergadering onder Jozua haar geplaats had, nog onder Eli en Samuël (1 Samuel .1: 3; 3: 21; 4: 3). Onder Saul was zij reeds te Nob (1 Samuel .21) en onder de regering van David te Gibeon (1 Kronieken 16: 39; 21: 29). Daarom heeft "het huis van God" tot op de regering van Saul in Silo gestaan en is daar later niet weer teruggekomen. Wanneer alzo het door de Daniëten opgerichte beeld van Micha in Dan zo lang was, als het huis van God te Silo, zo kunnen ook Jonathans zonen slechts hoogstens tot Sauls tijden, maar volstrekt niet tot de Assyrische ballingschap, priesters bij die eredienst, of bij dat heiligdom in Dan geweest zijn. Hierbij komen nog andere dingen, die het voortbestaan van deze Danitische beeldendienst tot aan de Assyrische ballingschap hoogst onwaarschijnlijk maken, ja volstrekt uitsluiten. Al moesten wij geen gewicht leggen op het feit, dat de Israëlieten onder Samuël, tengevolge van zijn last, om zich tot de Heere te bekeren, de Baäls en Astharôth wegdeden, zo is het toch nauwelijks geloofwaardig, dat onder David, naast de door hem herstelde eredienst van de HEERE, te Dan de beeldendienst zou hebben voortbestaan en dat dit door deze koning, die gedurig door herhaalde oorlogen in het noorden van zijn rijk moest zijn, niet zou bemerkt en dus afgeschaft zou zijn. Nog meer ongelofelijk is de voortdoring daarvan na de bouw van Salomo's tempel, omdat alle mannen van Israël en alle oudsten en stamhoofden op Salomo's bevel te Jeruzalem kwamen, om de inwijding van dit heerlijk nationaal heiligdom bij te wonen. Eindelijk is het volstrekt ondenkbaar om aan te nemen het voortbestaan van de beeldendienst te Dan door het feit, dat Jerobeam bij de instelling van de gouden kalverendienst een te Dan opstelde en daarbij priesters uit het gehele volk aanstelde, die niet tot de zonen van Levi behoorden. Had toen te Dan nog een beeldendienst met Levitische priesters bestaan, zo zou Jerobeam dan gewis niet nog een tweede soortgelijke dienst onder niet-Levitische priesters hebben ingesteld..

Ongetwijfeld hebben wij hier te denken aan een wegvoering van de Daniëten onder het begin van de regering van koning Saul, al wordt deze ons niet nader bericht. De schrijver rekent er echter mee, dat zijn lezers ermee bekend zijn..

HOOFDSTUK 19.

DE MANNEN VAN GIBEA BEGAAN EEN SCHANDELIJKE DAAD.

I. Vs.1-30. Het tweede aanhangsel (17, inleiding) bevat het verhaal van een gebeurtenis uit het begin van de tijd van de richters. Het vertelt ons, hoe een Leviet, die zich in het noordelijk deel van Efraïms gebergte ophield, zijn bijvrouw, die hem ontrouw geworden was, te Bethlehem-Juda ging zoeken. Op de terugreis van daar overnacht hij te Gibeā; in de stam van Benjamin vindt hij bij een vreemdeling van deze stad gastvrije opname, maar de ingezetenen van de plaats willen aan hem dezelfde zonde plegen, als eens de Sodomieten aan de beide gasten van Lot (Genesis19: 4vv.). Hij geeft zijn bijvrouw aan hen over en vindt haar de volgende morgen dood voor de deur van het huis liggen; hij neemt het lijk van de mishandelde vrouw mee naar huis, snijdt haar in 12 stukken, die hij in alle stammen van Israël zendt en roept hen door dit bloedig teken tot wraak tegen de bewoners van Gibeā op.

1. Het gebeurde ook in die dagen, toen er geen koning was in Israël (Richteren 17: 6; 18: 1), dat er een Levitisch man was verkerende als vreemdeling, 1) zich buiten de Levieten stand ophoudende aan de zijden van het gebergte van Efraïm, in die streek van Silo, waar de tabernakel stond (vs.18), die zich een vrouw, een bijvrouw, 2) nam (Genesis16: 3; 22: 24; 25: 1 Ex.21: 7vv. Richteren 8: 31) van Bethlehem-Juda.

1) Ook: "Jud 17: 7"

2) Van de wettige vrouwen, die in het genot van alle burgerlijke rechten waren, en van wie de Hebreeuwse mannen er meer dan een mochten hebben, zijn de bijvrouwen of vrouwen van de tweeden rang te onderscheiden die, zoals wij gezien hebben, geen gelijke rechten met de eerste hadden, maar ook geenszins slechts concubienen waren. Zij werden zonder verdere formaliteiten (bruidsgschenk, bruiloft) genomen, en konden gemakkelijker weggezonden worden (Deuteronomium 21: 10vv.). Zij waren of dienstmaagden van de eerste vrouw en als zodanig aan deze onderworpen, of gekochte maagden, of vrouwen die door koop verkregen of krijgsgevangen gemaakt waren. Haar kinderen erfden niet met de wettige kinderen, maar werden met geschenken weggezonden. Dat ook zij de man naar willekeur zouden hebben kunnen verlaten, zoals vele uitleggers ten gunste van de bijvrouw aannemen, is een veronderstelling zonder grond; zij moesten veeleer haar mannen trouw zijn, zoals dan ook de wetten uit Lev.18 haar betroffen. Intussen stond op echtbreuk met een bijvrouw de steniging niet, maar volgens Lev.19: 20vv. behalve lichamelijke kastijding voor de schuldige man, als kerkelijke boete een schuldoffer, en volgens de overlevering de geseling (40 slagen) voor de schuldige vrouw. Het is dus van de zijde van de Leviet een bijzondere verschoning, wanneer hij zijn trouweloos bijvrouw nagaat en haar weer probeert te verkrijgen..

Daarom dat deze man zijn vrouw de verzoening aanbood en haar, ondanks haar misdaad, weer liefde wilde verzekeren, geeft hij een schoon beeld van de Here Jezus, die de mens nagaat en door Zijn boden vriendelijk met hem laat spreken, hoewel deze zich van Hem verwijderd heeft (2 Kor.5: 20; Jer.3: 1,12

2. Maar zijn bijvrouw hoereerde, 1) bij hem zijnde, en trok uit vrees voor straf van hem weg naar haar vaders huis, tot Bethlehem-Juda, en zij was aldaar enige dagen, te weten vier maanden.

1) Sommigen zijn van mening, dat dit hoereren in een oneigenlijke zin moet worden opgevat, in de zin van, alle liefde jegens haar man prijsgeven, hem verlaten en weer tot haar vaders huis terugkeren. De LXX vertaalt: Maar zijn bijvrouw gedroeg zich jegens hem met een onverzoenbare geest. Ook de Chaldese vertaling vat het in die zin op. Tegen deze opvatting is weinig in te brengen, te meer omdat in vs.3 gezegd wordt, dat Hij optrok, om naar haar hart te spreken, wat beduidt, vriendelijk met haar te spreken, zodat haar weerzin tegen hem week..

7. Maar de man stond op om weg te trekken. Toen drong hem zijn schoonvader, deze hield zo sterk bij hem aan, dat hij zich liet overhalen, en daar opnieuw overnachtte.1)

1) Wij moeten twee uitersten vermijden; het ene, dat wij niet te lichtzinnig onze plicht en ons beroep verzuimen en het andere, dat wij niet te stijfhoofdig en te onachtzaam zijn ten opzichte van onze plicht jegens onze vrienden en ten opzichte van hun vriendschapsbetuiging jegens ons (Jud 19: 7)..

10. Maar de man wilde niet overnachten, maar stond op, 1) hoewel het reeds middag was, en trok weg, in noordelijke richting van Bethlehem, en kwam na een reis van twee uur, tot tegenover Jebus (d.i. Jeruzalem "Jos 15: 63), en met hem het paar gezadelde ezels, die tevens voldoende leeftocht droegen (vs.19), ook was zijn bijvrouw met hem.

1) Dat de schoonvader de Leviet zo lang ophield, heeft waarschijnlijk zijn reden daarin, dat hij zich wilde overtuigen van de oprechtheid van de verzoening, en hij hem voor het geleden onrecht des te meer goed wilde doen..

Het gaat altijd zo bij zwakke mensen. Eerst onnodig talmen, dan grote overhaasting..

13. Voorts zei hij tot zijn jongen, toen zij Jeruzalem reeds een eind achter zich hadden en de zon aan het dalen was: Ga voort, drijf de ezels aan, dat wij tot een van die plaatsen naderen, die voor ons liggen, en te Gibe'a 1) of liever, als het mogelijk is te Rama (Joz.18: 25) overnachten.

1) Ten noorden van Jeruzalem vinden wij een rij van plaatsen met zeer gelijke namen. Omdat een verwisseling van naam zeer mogelijk is, moet ons de ligging van deze plaatsen eerst duidelijk zijn. 1e. Het meest noordelijk, nog aan de overzijde van de weg naar Sichem, ligt Gibe'a, het tegenwoordige Dschibia, dat de meeste uitleggers voor de Joz.24: 33 vermelde stad van de hogepriester Pinehas houden. 2e. Zuidelijk, dicht onder Michmas, ligt de priesterstad Geba (Joz.18: 24; 21: 17), thans Dscheba genoemd, op een hoogte, langs wier noordelijke voet de Wady Suweinit loopt. Na de scheuring van het rijk was zij de noordelijke grensstad van het rijk van Juda (2 Koningen .23: 8). 3e. Dicht daarbij, nog geen uur westelijk, lag Rama, heden er-Râm, een nietig dorp met overblijfsels van puinhopen. 4e. Meer zuidelijk beneden Geba en Rama, vinden wij het op deze plaats genoemde Gibe'a, geboorteplaats en

residentie van koning Saul, op of aan de heuvel Tell el Phuleil gelegen. 5e. Een ander, in Joz.15: 57 vermeld Gibeon lag op het gebergte van Juda. Robinson meent, dat het het tegenwoordige Dscheba is, dat ten zuidwesten van Bethlehem, enigzins oostelijk van Damin, op kogelvormige heuvels gelegen is. Die ligging past echter niet bij de groep van steden in Jozua genoemd, en 6e. Westwaarts van Rama en het Gibeon van Saul ligt Gibeon, het tegenwoordige el Dschib (Joz.9: 3; 18: 25; 21: 17)..

18. En hij zei tot hem: Wij trekken door van Bethlehem-Juda tot aan de zijden van het gebergte van Efraïm, van waar ik ben, en wat mijn reis betreft, ik was naar Bethlehem-Juda getrokken, om huiselijke zaken, maar ik trek nu weer naar het huis van de HEERE, 1) en er is niemand, die mij in huis neemt, daarom ben ik genoodzaakt op de straat te overnachten (Genesis19: 2).

1)Woordelijk: "Ik trek met het huis van de Heere," dat is: "ik ben een Leviet, die in het huis van de Heere dien, desalniettemin ontvangt mij niemand; " alsof hij wilde zeggen, zoals Seb. Schmidt verklaart: "De Heere heeft mij verwaardigd, dat ik Hem als een Leviet in Zijn huis dien, maar van het volk van God wil niemand zich verwaardigen, dat hij mij in zijn huis herberge..

De bedoeling is niet, dat hij trekt naar het huis van de Heere, maar dat hij in de dienst van God is. Hij heeft toch gezegd, dat hij trok naar het gebergte van Efraïm en dus niet naar Silo, waar het heiligdom van de Heere stond..

Het is zijn bedoeling te klagen over de slechte behandeling, dat hij, een Leviet, een dienstknecht van God, moet overnachten op straat, omdat niemand hem in zijn huis opneemt..

19. En toch behoeven wij niets dan een dak, omdat toch onze ezels zowel stro als voer hebben, en ook brood en wijn is voor mij en voor deze dienstmaagd, en voor de jongen, die bij uw knechten is (die bij mij, uw dienstknecht, is): er is aan geen ding gebrek. Zo zullen wij hem, die ons herbergen wil, geen onkosten veroorzaken.

22. Toen zij nu hun hart vrolijk maakten, zich verkwikten aan spijs en drank, ziet, zo omringden de mannen van die stad, a) (mannen, die goddeloos, die Belialskinderen

1) waren); het huis, kloppende op de deur, en zij spraken tot de oude man, de heer des huizes, zeggende: Breng de man, die in uw huis gekomen is, naar buiten opdat wij hem bekennen. 2)

a) Hos.9: 9; 10: 9

1) Ook: "De 13: 13"

2) De stam van Benjamin, die Jakob in zijn zegen (Genesis49: 27) een wolf noemt, die 's morgens roof eet en 's avonds buit uitdeelt, was toen de meest krijgszuchtige stam. Er schijnen zich in deze genootschappen gevormd te hebben, die op enkele plaatsen samenleefden, geen gezinnen hadden en in het gebruik van wapens zich oefenden; een gedeelte van hen was bijzonder ervaren in het strijden met de linkerhand en het slingeren (20:

15vv.; 3: 15). Uit hun wild, ongehuwd leven zou de afschuwelijke zonde, waaraan zij zich overgaven, enigszins verklaard kunnen worden..

Ook: "Ge 19: 5"

Ook hier kan het verzoek tweeledig worden opgevat. Of om hem te onderzoeken wie hij is, of om met hem de afschuwelijke zonde van homofilie te bedrijven. Precies zoals bij Lot..

24. Ik wil u liever een ander voorstel doen. Ziet mijn dochter, die maagd is, en zijn bijvrouw, die zal ik nu uitbrengen, dat gij die schendt, en haar doet, wat goed is in uw ogen; maar doet aan deze man zo'n dwaas ding niet¹) (Genesis19: 7,8).

1) Het recht van de gastvrijheid wordt ook door deze man, evenals door Lot, toen deze in dezelfde toestand was, voorbeeldiger gehouden, dan de vaderplicht: wij willen daarover niet verder uitweiden, maar alleen met Gregorius opmerken: "Een geringere zonde begaan, om een grotere te vermijden, is God een offer te brengen met een misdaad." Dat de booswichten later van hun eis afzien, en zich alleen met de bijvrouw tevreden stellen, hoewel zij dit tevoren hadden afgeslagen en het gebruik van het vrouwelijk geslacht eigenlijk tegen de natuur van hun zonde is, is niet zozeer uit de schoonheid van de vrouw, zoals Josefus wil te verklaren, als wel uit een leiding van de goddelijke Voorzienigheid. Dat Godsbestuur bewijst, dat noch het voorstel van de heer des huizes, noch de hulp van de gast nodig geweest zouden zijn, wanneer beiden slechts meer vertrouwen in de Heere gehad hadden, die hen wel in bescherming had kunnen nemen. De herinnering aan het voorbeeld van Lot lag voor de hand, maar men nam zich diens verkeerdheid ten voorbeeld, in plaats dat de hem ten dele geworden wonderbare hulp hen tot geloof opwekte. Nu het echter, door het klein geloof van haar gastheer en van haar man, met de vrouw zo ver komt, dat zij aan de moedwil van de mannen van Gibea wordt overgegeven, komt over haar een gericht van God, omdat zij vroeger tegen haar man ontrouw is geweest. God straft de zonde zeer dikwijls met zonde..

25. Maar de mannen wilden naar hem niet horen ¹) en bleven op hun eis aandringen. Toen greep de man, de huisheer, met toestemming van de Leviet, de bijvrouw van de Leviet, en bracht haar uit tot hen daarbuiten. En zij bekenden haar, en waren met haar op de afschuwelijkste wijze bezig de gehele nacht tot aan de morgen, en lietenhaar gaan, als de dageraad oprees; ²) toen begaven zij zich naar hun woningen.

1)Hardnekkige lust en begeerlijkheden zwemen naar een adder, die het oor toestopt; zij schroeien hun geweten met een brandijzer toe en maken deze dof en ongevoelig..

2) Ook onder Christenen kwamen dergelijke tonelen voor. Aan het einde van de 14de eeuw gebeurde het, dat een Thüringer ridder een maagd schaakte; hij zette haar achter op het paard en wilde nog voor 10 uur Erfurt bereiken. De poort was reeds gesloten en hij was genoodzaakt met haar in het voor de stad gelegen ziekenhuis te gaan. De zieken, toen zij de schone vrouw zagen, vermoordden de ridder en schonden haar tot de dood toe. Na de ontdekking werd het huis met de schuldigen verbrand. (Falkenstein. Historie van Erfurt 277)..

28. En hij, nog niet vermoedende, dat zij dood was, zei tot haar: Sta op, en laat ons weggaan; maar niemand antwoordde. Toen bemerkte hij, hoe het was, en nam hij haar op de ezel, en de man maakte zich spoedig op, en trok naar zijn plaats,¹⁾ aan de zijde van het gebergte Efraïm.

1) Hieruit blijkt duidelijk, dat Gibeon een door en door verdorven stad was. De Levieten zocht toch geen recht bij de overheid van die plaats, omdat hij wel van zijn huisheer zal vernomen hebben, dat bij haar geen recht tegen zulke diepe goddeloosheid was te verkrijgen. Er blijft hem nu geen ander middel over, dan bij de hoofden van de 12 stammen het besef van recht op te wekken en te doen ontwaken, opdat zo'n verschrikkelijke zaak zou worden gestraft. Hij bereikt zijn doel, door aan alle stammen een stuk van het lijk van zijn bijvrouw te zenden..

29. Toen hij nu in zijn huis kwam, zo nam hij een mes, en greep het lijk van zijn bijvrouw, en deelde haar met haar beenderen (woordelijk "naar haar beenderen", volgens de leden van haar lichaam (Lev.1: 6)). In twaalf stukken; en hij zond ze in alle gebieden van Israël, 1) tot de oudsten van elk van de 12 stammen een stuk, terwijl hij tevens door de overbrenger het afschuwelijke voorval liet vertellen en om wraak tegen de mannen van Gibeon op te roepen.

1) Dit is, opdat op een algemene vergadering van de stammen over deze zaak zou worden gesproken en besloten, wat men zou doen, om dit in het vervolg te voorkomen..

30. En het geschiedde, dat al wie het bloedige bewijs van die gebeurtenis te Gibeon zag 1) zei: Dit is niet gebeurd noch gezien, van die dag af, dat de kinderen van Israël uit Egypte zijn vertrokken, dat wij een zelfstandig volk geweest zijn, tot op deze dag; legt uw hart daarop; bedenkt wat tot straf voor zo'n misdaad gedaan moet worden, geeft raad en spreekt!²⁾

1) Hij toont hun, wat in Israël mogelijk is, en wat aan ieder in Israël zo goed als hem kan gebeuren. Iedere vrouw kon zodanige dingen ondergaan. Hij wijst daarmee op de anarchie, en wat deze in Israël tengevolge heeft, wanneer er geen recht van gastvrijheid meer bestaat, geen recht des huizes meer zeker is, wanneer heidense gruwelen, als in Sodom plaatsvinden..

2) De rechtvaardige Heere laat zondaars toe rechtvaardige wraak op elkaar uit te oefenen, en indien het hier beschreven toneel verschrikkelijk is, wat zullen de ontdekkingen van de dag van het gericht zijn? Wat een dankbaarheid zijn wij schuldig aan de Heere voor de beteugelingen door Zijn Voorzienigheid en de invloed van Zijn genade. Laat ieder van ons bedenken, hoe wij zullen ontkomen aan de toekomende toorn, hoe wij de zonden van onze eigen harten zullen doden, hoe wij de verzoeken van de satan zullen weerstaan, en de besmettingen van de wereld ontvluchten..

15. Toen zij zo het overblijfsel van Benjamin naar hun land lieten gaan, berouwde het het volk opnieuw over Benjamin, omdat de HEERE een scheuring gemaakt had in de stammen van Israël. 1)

1) Hoewel reeds twee derde van de overgeblevenen van vrouwen voorzien waren, wilden zij toch voor het laatste derde deel gelijke zorg als voor het geheel dragen, omdat het bij zo weinigen des te meer op enkelen aankwam..

Met deze woorden wordt de volgende gebeurtenis ingeleid, om daarmee te verklaren, om welke reden Israël tot de maagdenroof aanmaande..

19. Toen zeiden zij, reeds op een gedachte gekomen, om zich uit deze moeilijkheid te helpen: Ziet, er is een feest van de HEERE 1) te Silo, van jaar tot jaar, dat gehouden wordt tegen het noorden van het huis van God, (Beth-el) tegende opgang van de zon, aan de hoge weg, 2) die opgaat van het huis van God, (Beth-el) naar Sichem, en tegen het zuiden van Lebóna³) (= wierook). De viering van dat feest is nabij, dan is er gelegenheid, dat elk van die tweehonderd voor zich een maagd rove; de plaats is voordie roof zeer geschikt, omdat de Benjaminiten langs de straat tussen Bethel en Sichem gemakkelijk naar hun land kunnen komen, voordat de burgers van Silo tijd hebben, om hen te achtervolgen en in te halen.

1) Waarschijnlijk het zevende Paasfeest, wanneer de dochters van Silo in reien dansten buiten de stad, in navolging van de dansen van de Israëlitische vrouwen aan de Rode Zee (Ex.15: 20)..

2) Dit kan ook vertaald worden, en dan is het duidelijker: Oostelijk van de hoge weg..

3) Nu Luhba, noordwestelijk van het tegenwoordige Seilun. De opgave is zo nauwkeurig mogelijk, om de Benjaminiten te beduiden, dat zij heel gemakkelijk die roof konden volbrengen..

21. En let erop, en ziet, als de dochters van Silo uitgegaan zullen zijn, om met reien te dansen, zo komt gij voort uit de wijngaarden, en schaakt u, een ieder zijn vrouw uit de dochters van Silo, en gaat met uw roof spoedig heen in het land van Benjamin. 1)

1) Zij wisten, dat geen van hun eigen dochters aldaar zouden wezen, zodat niet kon gezegd worden, dat zij aan hen waren gegeven, want hun vaders wisten niet van de zaak. Een onaangename uitvlucht is beter dan in het geheel geen, teneinde het verbreken van de eed te verhoeden. Nochthans ware het beter omzichtig te zijn in het doen van geloften, opdat naderhand geen oorzaak gevonden wordt, om te zeggen voor het aangezicht van de Engel, dat het een dwaling was..

22. En het zal geschieden, wanneer haar vaders of haar broeders zullen komen, om voor ons te rechten, om u bij ons aan te klagen en ons op te roepen tot bestraffing van u, zo beloven wij u, dat wij hen zullen tevreden stellen en tot hen zullen zeggen: Zijt hun om onzentwil genadig; wij hebben die raad gegeven, omdat wij geen vrouw voor een ieder van hen in deze strijd tegen Jabes (vs.10vv.) genomen hebben, slechts 400 maagden voor de 600 mannen gevonden hebben. Gij hebt uw eed nietgebroken, want gij hebt ze hun niet gegeven, dat gij op deze tijd¹) schuldig zou zijn, uw dochters zijn buiten uw schuld en buiten uw weten u ontroofd.

1) In het Hebreeuws Kaëth. Dit betekent hier nu. De bedoeling is, gij hebt ze hun niet vrijwillig gegeven, want dan zou gij schuldig staan, maar nu niet, omdat zij u ontnomen zijn door schaking..

23. En de kinderen van Benjamin deden also, zoals de oudsten hun geraten hadden, en voerden naar hun getal tweehonderd vrouwen weg, van de reiende dochters 1) ophet jaarfeest te Silo, die zij roofden; en zij trokken heen en keerden weer tot hun erfenis, 2) en herbouwden de steden en woonden daarin. Zij breidden zich voorspoedig uit, zodat zij na 300 jaar weer een stam, hoewel altijd nog de kleinste in Israël, uitmaakten (1 Samuel 9: 21 Psalm 69: 28).

1) Een dergelijke geschiedenis lezen wij in de geschiedenis van Rome. Toen Romulus in 754 v. Chr. zijn stad gesticht had en deze door meestal ongehuwde personen bevolkt was geworden, weigerden de naburige volken hun dochters, aan deze van alle zijden tezamen gebrachte menigte te geven. Toen vond de Sabijnse maagdenroof plaats. Deze gebeurtenis staat in geen verband met de onze; het kan ons niet verwonderen, dat in de wereldgeschiedenis tweemaal een bijna gelijke daad voorkomt..

2) Van een aanklacht van de beroofde vaders en broeders lezen wij niets. Trouwens naar vs.22 zou dit aan de zaak niets veranderd hebben, omdat de oversten op de hand van de Benjaminiten waren. Seb. Schmidt zegt terecht: Zonder twijfel hebben de vaders en de broeders ze terug verlangd van de Benjaminiten en ook van de Oudsten, zelfs zullen zij verlangd hebben, dat de Benjaminiten gestraft werden. Maar de Oudsten hebben hun gezegd, wat zij beloofd hadden te zullen zeggen, met welk antwoord de klagers zich tevreden hebben gesteld en is de zaak also tot een gelukkig einde gebracht..

25. In die dagen was er, zoals reeds in 17: 6; 18: 1 en 19: 1 opgemerkt is, geen koning in Israël; een ieder deed, wat recht was in zijn ogen, terwijl, wanneer een koning recht en gerechtigheid in hetland had voorgestaan, zulke dingen niet zouden hebben kunnen gebeuren.

Met deze slotbemerking vat de profetische geschiedschrijver zijn oordeel over deze geschiedenis in die woorden samen, waarin de gedachte ligt opgesloten, dat onder de regering van een koning, die recht en gerechtigheid in het Rijk handhaafde, zulke dingen niet konden gebeuren. Het ziet niet slechts op de geschiedenis met Benjamin, die niet te rechtvaardigen is, maar ook op het gebeurde met Jabes in Gilead..